

მ ი ჯ ნ ა

№2 (22) მაისი, 2022 წელი

26 მაისი

რუსეთის შოკინისცყური იმჰეროის
ულტოსგან განთავისყოფლოების დღე -
საეროთი - სხხალობი დღესახსნაყლი

მიჯნა

საზოგადოებრივი ჟურნალი, № 2 (22), მაისი, 2022

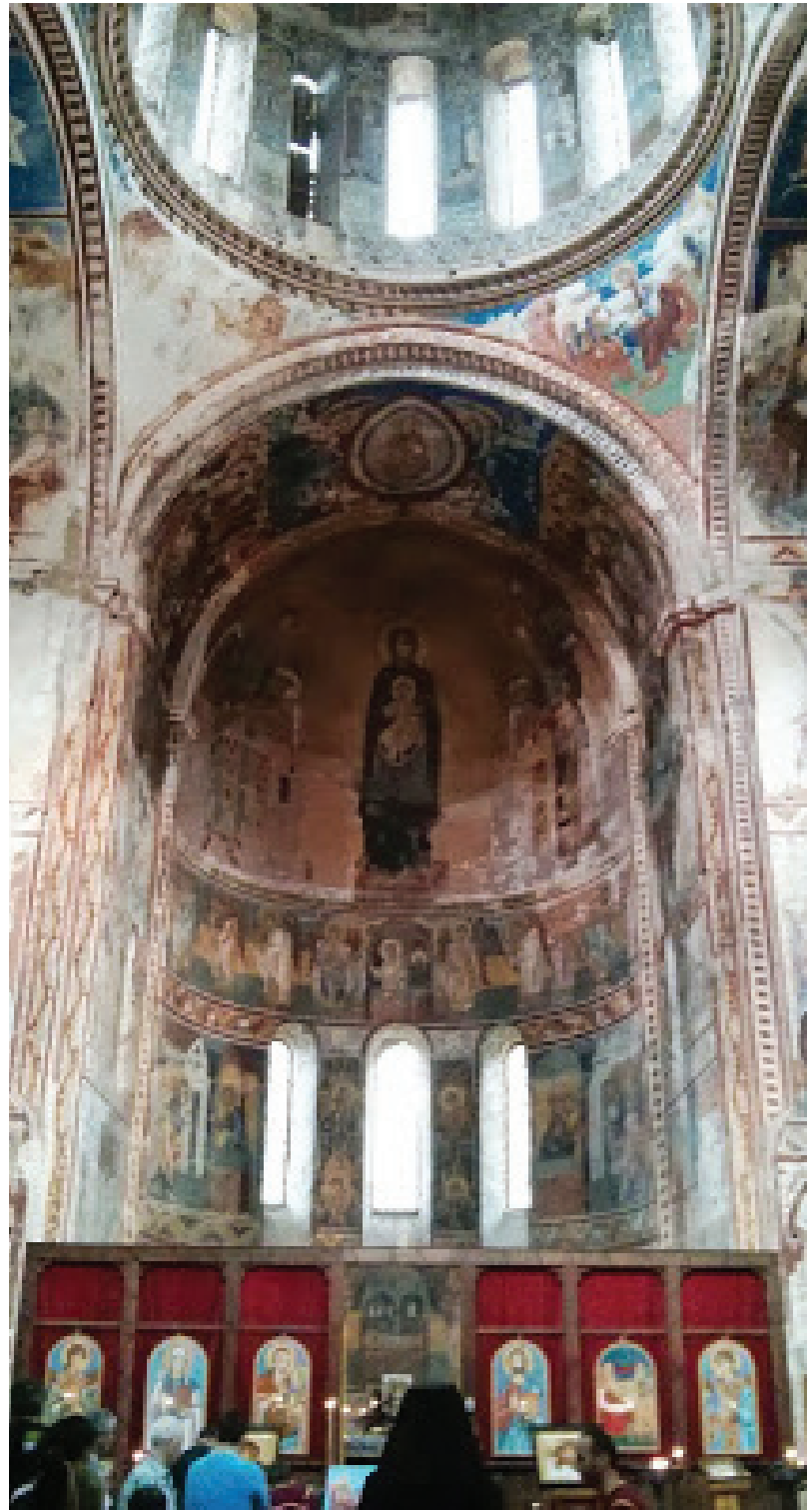
დამფუძნებელი, პროექტის
ავტორი და გამომცემელი:
თავისუფალ შემოქმედთა გაერთიანება და შპს „გამომცემლობა
„მიჯნა“, რეგისტრაციის
№ B12127840

რედაქტორ-
გამომცემელი
მურმან ზაქარაია

რედაქტორი
ჯემალ შონია

მისამართი:
ქ. თბილისი, ტაშკენტის ქ.
№25, ბ. 1, ტელ./ფაქსი
2-38-03-11

ISSN
მიჯნა 2449-237X

ს ა რ ჩ ე ვ ი

26 მაისი

ზვიად გამსახურდია

მიმართვა ქართველი ერისადმი 26 მაისის
გამო... 3

ზვიად გამსახურდია

საქართველოს სახელმწიფოებრივი
დამოუკიდებლობის აღდგენის
სამართლებრივი გარანტიები 4

ჯემალ შონია

ძმა ქრისტესმიერი 5

მერაბ კოსტავა

ლექსები 9

გიორგი სიჭინავა – 80

ვულოცავთ გამორჩეულ მწერალს!..... 10
ავტობიოგრაფია 12
ყურმთქრილი შანგია..... 14
ლექსები 21
უხვი ჭირნახულით ხელდამშვენებული 25
გიორგი სიჭინავას 80 წლის იუბილესადმი
მისალოცი ბარათი..... 27
სიკეთისა და სილამაზის შემოქმედი..... 28
„რინა მოკო პელაზგური“ 30
დაგელოცოს კალამი 31
სალვთო ჭვრეტასთან მისული 32
მადლიერი მკითხველის გულწრფელი
მილოცვა 33
რაისა მუზიჩენკო..... 34
„უტუ მიქას“ გამარჯვება 35

26 მაისი

ზვიად გამსახურდიას პრესკონფერენცია
მოსკოვში 39

მურმან ზაქარაია

ახალი შიდაპოლიტიკური კურსის
აუცილებლობა 48

აღდგომა – 30

ჯემალ შონია

მებრძოლი და მართალი გაზეთი 51

ლავა გვასალია

ვულოცავთ ყველა „აღდგომელს“ 52

მურმან სურცილავა

ტაშკენტის 25 53

დიდი ლალატის ანატომია

თენგიზ კუბლაშვილი

„ხელმოცარულთა“ ურვა 54

ელენე დვალიშვილი

ჩემო საყვარელო თანამოქალაქეებო..... 73

მურმან ზაქარაია

რეპლიკა..... 75

ახალი წიგნები..... 76

ხსოვნა მარადიული

სამშობლოს სიყვარულით გულანთებული..... 80

პოეზია

თორნიკე ქავშავაძე

ლექსები 83

რაისა მუზიჩენკო

ლექსები 88

ეთარ აბარონოვა

ლექსები 91

ეველინა გაბიი

ლექსები 93

ვალენტინა გვილავა

ლექსები 95

ქართული

ქართული კრისტალი 26 მაისის გამო

მამულიშვილნო! ძმანო და დანო!

1918 წლის 26 მაისს ქართველმა ერმა რუსეთის იმპერიის ნანგრევებზე ააფრიალა დროშა ეროვნული დამოუკიდებლობისა. ას ჩვიდმეტე წლის მონობის შემდეგ კვლავ აღორძინდა ეროვნული სახელმწიფოებრიობა. ჩატარდა არჩევნები, შეიქმნა პარლამენტი, მაგრამ საბოლოოდ ვერ გაიმარჯვა ეროვნულმა და ქრისტიანულმა იდეამ, ქართველობამ ვერ დააღწია თავი მარქსიზმის დამღუპველ იდეოლოგიას, ვერ უერთგულა ქრისტეს გზას, დიდი ილიას გზას, რამაც ღვთის რისხვა მოგვივლინა და 26 მაისი 25 თებერვლით შეიცვალა.

კომუნისტური ტოტალიტარიზმი 70 წლის მანძილზე ცდილობდა 26 მაისის იდეების მოსპობას, თავისუფლების სულისკვეთების ჩაკვლას, ერის მოაზროვნე ნაწილის განადგურებას, მან ქრისტეს ჯვრის ნაცვლად მასონურ-კომუნისტური წითელი ვარსკვლავი დაუსახა იდეალად ქართველ ერს. ქრისტეს გზა, კაცთმოყვარეობის გზა შეიცვალა ანტიქრისტეს, ბარაბას დამღუპველი გზით. მაგრამ იმპერიის მსახურმა რენეგატებმა საბოლოოდ ვერ ჩაკლეს ეროვნული აზრი, ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობა, იგი კვლავ ფენიქსისებრ აღორძინდა. როდესაც დადგა იმპერიის მწუხრი, კვლავ აფრიალდა 26 მაისის დროშები, კვლავ აღზევდა თავისუფლების სული, ხოლო 1990 წლის 28 ოქტომბერს კვლავ აღსდგა დემოკრატიული რესპუბლიკა საქართველოსი, კვლავ აჟღერდა ჰიმნი „დიდება“.

მაგრამ ვერაგი იმპერია არ აპირებს ბრძოლის ველის დათმობას. ერთი იმპერია დაემხო, მეორე კი კვლავ განაგრძობს დათრგუნვას ერთა უფლებებისა, რაშიც მას ხელს უწყობს მსოფლიო რეაქცია. კვლავ აბორგდა კაენის სული, გაერთიანდნენ მხეცური ინსტინქტით შეპყრობილი ბნელი ძალები, კვლავ მოუხმეს მოსკოვს გადახვეწილ რენეგატებს, საქართველოს მტრებს, რათა სისხლში ჩაახშონ ჩვენი ეროვნულ-განმათავისუფლებელი ბრძოლის მონაპოვარნი, მოსპონ ქართული სული, საქართველო კვლავ დაუთმონ განახლებულ იმპერიას, კვლავ აქციონ ანტიქრისტე ბარაბას გზის მიმდევართა სათარეშოდ და საჯიჯგნად.

26 მაისი კვლავ დათრვილა 6 იანვარმა, საქართველო კვლავ ძაძებში გაეხვია და დაადგა გოლგოთის გზას. ქართველმა ერმა მოიპოვა თავისუფლება, მაგრამ ვერ შეინარჩუნა იგი.

ქართველმა ერმა თავისუფალი, დემოკრატიული არჩევნებით აირჩია ეროვნული ხელისუფლება, მაგრამ ვერ დაიცვა იგი. იმძლავრეს და იმრავლეს მოლაღატეებმა, ერთგულებას ღალატმა სძლია, წითელი ინტელიგენცია, კომუნისტური პარტოკრატია და მათი გაერთიანდნენ. იმპერია კვლავ სამარეს უთხრის საქართველოს საკუთარი შვილების ხელით.

გრძელდება ქართველთა გენოციდი, იძარცვება საქართველო, იდევენება ეროვნული მოძრაობა.

დღეს საქართველო დილემის წინაშე დგას. ჭეშმარიტი საქართველო უნდა აღდგეს დამპყრობელთა და გადაგვარებულ მოძალადეთა წინააღმდეგ, ქართველნი და არაქართველნი უნდა დაირაზმონ სიმართლისათვის ბრძოლაში. კვლავ ბრძოლით უნდა მოვიპოვოთ თავისუფლება და აღვადგინოთ სამართლიანობა, წინააღმდეგ შემთხვევაში ეროვნული და სოციალური კატასტროფა გარდაუვალია.

25 თებერვალს და 6 იანვარს ერთი და იგივე ავტორი ჰყავს: კრემლის იმპერია, წითელი ჯარი და მათი მეგზურნი, ჩვენი ერის მოლაღატენი! საქართველოს ჭეშმარიტმა შვილებმა უნდა სძლიონ მათ და კვლავ აღაზევონ 26 მაისის დროშა.

ძირს ერის მოლაღატეთა და ძმათა მკვლელთა ხუნტა!

დიდება ქართველ ერს, დიდება 26 მაისს!

სიკვდილი ან გამარჯვება!

გვფარავდეს ღმერთი!

ზვიად გამსახურდია**საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის
აღდგენის სამართლებრივი გარანტიები**

ამ მიმართულებით ეროვნულმა ხელისუფლებამ ორ ეტაპად განახორციელა საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენის სამართლებრივი უზრუნველყოფა. პირველ ეტაპზე საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესმა საბჭომ ცვლილებები შეიტანა საქართველოს რესპუბლიკის კონსტიტუციაში, მიიღო რიგი საკანონმდებლო აქტები, რის შედეგადაც შეჩერდა საკავშირო კონსტიტუციისა და კანონების მოქმედება საქართველოში, შეიცვალა ქვეყნის სახელწოდება, სახელმწიფო სიმბოლიკა და, რაც მთავარია, მოხდა გარდამავალი პერიოდის დეკლარირება. ამით მკვეთრად შეიზღუდა საბჭოთა კავშირის ხელისუფლების იურისდიქცია საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე, დაკანონდა საქართველოს სწრაფვა დამოუკიდებლობისაკენ და ფაქტობრივად მომზადდა

მეორე ეტაპი - აქტი საქართველოს დამოუკიდებლობის აღდგენისა.

ამ ეტაპის რეალიზაცია დააჩქარა დამოუკიდებლობისათვის მებრძოლ რესპუბლიკათა და, კერძოდ, საქართველოს წინააღმდეგ მიმართულმა კრემლის აგრესიულმა პოლიტიკამ, რაც ორი უმთავრესი მომენტი იყო განპირობებული: კრემლის უხეში ჩარევით საქართველოს საშინაო საქმეებში (ანტიქართული სეპარატიზმის პირდაპირი ინსპირაცია, საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის ხელყოფა) და სამოკავშირეო ხელშეკრულების, აგრეთვე საერთო საკავშირო რეფერენდუმის თავსმოხვევის მცდელობით. ამ რეფერენდუმის ჩატარების შემთხვევაში მნიშვნელოვნად გართულდებოდა სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენა. საბჭოთა კავშირის რეფერენდუმს საქართველომ ბოიკოტი გამოუცხადა, სამაგიეროდ მომზადდა და 31 მარტს ბრწყინვალე შედეგებით ჩატარდა რესპუბლიკური რეფერენდუმი, რომელშიც მონაწილეობა მიიღო ამომრჩეველთა 90%-მა. მასში დას-

მულ კითხვას – გსურთ თუ არა საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენა 1918 წლის 26 მაისის აქტის საფუძველზე - დადებითი პასუხი გასცა მონაწილეთა 99.8%-მა. 31 მარტის შემდეგ აღარ არსებობდა არც ერთი იურიდიული არგუმენტი, რომელიც შეიძლებოდა გამოყენებული ყოფილიყო სამართლებრივი აქტით საქართველოს სახელმწიფოებრივი აღდგენის წინააღმდეგ. 1989 წლის სისხლიანი კვირის მეორე წლისთავზე, 1991 წლის 9 აპრილს საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესმა საბჭომ მიიღო საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენის აქტი. ამ დღემ ღირსეული ადგილი დაიმკვიდრა 26 მაისის გვერდით, როგორც ერთ-ერთი უბრწყინვალესი გამარჯვების დღემ საქართველოს ისტორიაში.

ძმა ქრისტესძიერი

საქართველოს უახლეს ისტორიაში ცნობილი უმნიშვნელოვანესი მოვლენები ერთსა და იმავე თარიღს ემთხვევა; ქართველი ერის განმათავისუფლებელ ბრძოლაში ახალი ეტაპის მაუწყებელი აღმოჩნდა 1989 წლის 9 აპრილის სისხლიანი მოვლენები, ეს ბრძოლა კი დაგვირგვინდა 1991 წლის 9 აპრილს ეროვნული ხელისუფლების უზენაესი საბჭოს მიერ სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენის აქტის მიღებით. ეს აქტი მიღებულ იქნა 1991 წლის 31 მარტს გამართული საყოველთაო-სახალხო რეფერენდუმის საფუძველზე, ეს დღე კი ჩვენი ეროვნული გმირის, პრეზიდენტ ზვიად გამსახურდიას დაბადების თარიღიც გახლავთ.

სიმბოლური დამთხვევებითაა ცნობილი 26 მაისიც: საქართველოს დამოუკიდებლობის გამოცხადების დღე 1918 წელს, საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის არჩევნების დღე

1991 წლის 26 მაისს, რომელზედაც საქართველოს ამომრჩეველი მოსახლეობის უდიდესმა უმრავლესობამ ხმა მისცა ზვიად გამსახურდიას.

...და ბოლოს, ამ დღეს მოევლინა ქვეყანას ქართველი ხალხის უღირსეულესი შვილი, ზვიად გამსახურდიას ქრისტესძიერი ძმა და უღალატო თანამებრძოლი, ეროვნული მოძრაობის ჭეშმარიტი წინამძღოლი და მებრძოლი და მართალი ქართველის რაინდული სულის განსახიერება - მერაბ კოსტავა!

საყოველთაოდ ცნობილია და ახალს ვერაფერს ვიტყვით იმის შესახებ, თუ როგორ მხარდამხარ მოდიოდნენ და თავისუფლების გზაზე ჩამომდგარ წკვარამს კაფავდნენ ზვიადი და მერაბი. მათ ძმობასა და თანადგომას კვებავდა უზენაესი ეროვნული იდეა - სამშობლოს თავისუფლება და დამოუკიდებლობა, ხოლო მათს ქრისტესძიერულ ძმობას მეოხად და მედულა-

ბედ ედგა ის სასიცოცხლო ამინდი და გარემო, რომელიც მუდამ ძალუმად სუფევდა კონსტანტინე გამსახურდიას კოლხურ კომქსა და ოლლა დემურია-კოსტავას პატარა ბინაში...

ამ ატმოსფეროს, ამ ძმოზას, ამ ბრძოლასა და თავდადებას უთვალავზე უთვალავი მტერი ჰყავდა, უსასტიკესი საბჭოთა ხელისუფლებითა და მისი დაუნდობელი უშიშროების ორგანოებით დაწყებული და ეროვნულ მოძრაობაში შემოგზავნილი აგენტებითა და არანაკლებ საშიში ქვემძრომებით დამთავრებული.

დასმენები, ცილისნამებები სრულიად ამოგამოდგა ორ სულიერად და ერთხორცად შენივთებულ ძმას შორის შულლის ჩამოსაგდებად; ერთმა მშვენივრად იცოდა, თუ ვინ იყო მისთვის მეორე და პირიქით. რაინდული თანადგომისა და უღალატობის იშვიათი მაგალითითაც ჰგავდნენ ისინი შოთას „ვეფხისტყაოსნის“ უკვდავ პერსონაჟებს, თანაც რეალურ გარემოში და არა შემოქმედის მხატვრულ წარმოსახვაში. ახლა, როდესაც, სამწუხაროდ, ფლიდობას, სარმის გამოკვრასა და ზურგში დანის ჩარტყმას მეტი გასავალი აქვს, განსაკუთრებული მონდომებით უნდა ვზრდიდეთ ჩვენს მომავალ თაობას მერაბ კოსტავასა და ზვიად გამსახურდიას მეგობრობის მაგალითზე. დიახ, ასე უნდა იყოს, მაგრამ ამის ზნეობრივი მოთხოვნებილება უმეცვეცხლურ კერასავით მინავლებულია, ამისთვის სად სცალია პოსტპუტჩისტურ მმართველ კლანს. არადა, ზვიადი და მერაბი, უპირველესად, სწორედ ზნეობრივი გმირები არიან!

მერაბ კოსტავა სანუკვარი ოცნების ახდენას – საქართველოს დამოუკიდებლობის აღდგენას ვერ მოესწრო, ვერც მანამდე ხელისუფლებაში ეროვნული ძალების მოსვლას ზვიად გამსახურდიას ხელმძღვანელობით; სოფელ ბორითთან ძალიან საეჭვო ვითარებაში მომხდარი ავტოავარიის შედეგად შეწყდა მისი მინიერი სიცოცხლე, მშფოთვარე, მებრძოლი და შეუდრეკელი ნუთისოფელი. მერაბის დალუპვით ზვიად გამსახურდიას ცალი მხარი ჩამოსთაღეს, თითქოს დაასუსტეს, საიმედო საყრდენი გამოაცალეს, მაგრამ ზვიადი ამ გასაჭირში უფრო მობილიზებული გახდა, იბრძოდა მერაბის სახელით და ეს სახელი არასდროს შეურცხვენია.

ამ ჭეშმარიტ რაინდთა მეგობრობის ნამდვი-

ლი ფიცი იყო ზვიად გამსახურდიას სიტყვა, რომელიც მან 1989 წლის 21 ოქტომბერს წარმოთქვა მთანმინდაზე, მერაბ კოსტავას დაკრძალვაზე. აი, როგორ მიმართავდა ზვიადი თავის საფიცარ ძმას:

„... ძმანო, დღევანდელი დღე 9 აპრილის ტოლია. ღვთის დიდება გადმოვიდა საქართველოზე, ძმანო, რამეთუ ამალღდა დიდი ქართველი და დანათის საქართველოს, ვითარცა წამებულნი 9 აპრილისანი და მოგვიწოდებს თავდადებისაკენ, მამულის სიყვარულისაკენ, ურთიერთსიყვარულისაკენ.

თავისი დიდი გულით მერაბ კოსტავამ გააერთიანა საქართველო. მას ყველა უყვარდა, რამეთუ უწყოდა, უკეთუ არ შეიყვარეთ ურთიერთი, არ შეგიყვარებთ უფალი, ვერ გადარჩება ჩვენი სამშობლო, აი, ეს არის მერაბის ანდერძი: იყვარებდეთ ურთიერთს! მერაბის კრედო ცხოვრებისეული, აი, ის მიზანი, რომლისკენაც უნდა ვილტვოდეთ ჩვენ.

... და იგი მოგვევლინა, რათა შთაგვებროს სული გმირობისა, შეუპოვრობისა, მამულისათვის თავდადებისა. ან აღვსდგეთ და მივსდიოთ მაგალითს მისას, რათა ვიხსნათ ერი ჩვენი, გათელილი მტრის ჩექმის ქვეშ. იგი გაგვიძღვება, ძმანო! იგი არ მომკვდარა, იგი კვლავ შეგვასმენს თავის გმირულ „შავლეგოს“, კვლავ შეგვასმენს და კვლავ დაამხობს მტერს, დაამხობს და გაათავისუფლებს საქართველოს!“

აქვე მოვიყვანთ ზვიადისა და მერაბის თანამებრძოლის, საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დეპუტატის, ახლახან გარდაცვლილი ავთანდილ რცხილაძის სიტყვებს მერაბ კოსტავას შესახებ, გამოქვეყნებულს ბ-ნი ავთანდილის ნიგნში „მზე კავკასიისა“:

„... მერაბმა უთვალავი სიმწარე ნახა დაუნდობელი ნუთისოფლისაგან, ბევრი ცუდიც შეჰკადრეს, ბევრი ცილიც დასწამეს, სატუსალოები და კატორღები არ მოაკლეს, მაგრამ, მიუხედავად ამისა, მაინც თავდადებით, უმნიკვლოდ, უშიშრად, წმინდანივით გაიარა უზნეობით, ბოროტებით, ვერაგობით, შურით სავსე გზა, გაიარა და დარჩა სამშობლოსთვის თავდადების, ერთგულებისა და მსახურების უბადლო მაგალითად“.

...და აი, სიცოცხლეში ამგვარად ნანამებ-ნა-

ტანჯ ადამიანს სამშობლოს მტრებმა სიკვდილის მერეც უამრავი განსაცდელი მოუვლინეს, როდესაც თავიანთ უზნეობას ბოლომდე ჩამოჰგლიჯეს ნილაბი, როდესაც მოინდომეს ის, რაც მერაბის სიცოცხლეშივე სურდათ, მაგრამ ვერ შეძლეს და ვერც უბედავდნენ: ბზარის გაჩენა ზვიადისა და მერაბის მეგობრობაში, ერისთვის საფიცარი ამ ორი სახელის ერთმანეთთან დაპირისპირება და გარდაცვლილი მერაბის გამოყენება ჯერ-ჯერობით ცოცხალი ზვიადის წინააღმდეგ. ეს სატანური ხერხია, სატანის ხელნერა, რაც უამრავ რომანში წაგვიკითხავს და ფილმებში გვინახავს. მას შემდეგაც, რაც პრეზიდენტი ზვიად გამსახურდია მოგვიკლეს, ყრუები თუ ბეცები დღემდე იმეორებენ კაგებეშნიკურ, ანუ მზაკვრულ და შტერულ მონაგონს იმის შესახებ, რომ თითქოს ზვიად გამსახურდია „შეცდომებს არ დაუშვებდა“, მერაბი რომ ცოცხალი ყოფილიყო, რომ თითქოს ზვიად გამსახურდია „დიქტატორი არ იქნებოდა“, მერაბი გვერდით რომ ჰყოლოდა და ა.შ.

ჯერ ერთი, ზვიად გამსახურდიას არავითარი შეცდომები არ ჰქონდა და, მით უმეტეს, არც დიქტატორი ყოფილა, მეორეც, ლალატში, ვერაგობასა და ცბიერებაში გამონრთობილი შევარდნაძე და მისი ლაქიები ვერც შეძლებდნენ იმის გაცნობიერებას, რომ სწორედ ღვთისგან მოდის მეგობრობის, ერთგულების, სწორედ რომ ქრისტესმიერი ძმობის, ავთანდილობისა და კაი ყმის ცნებები, რომელთაც მედროვენი, თუნდაც ბევრს ეცადონ, ვერ ჩასწვდებიან, ვერ შესწვდებიან... ასეთი რამ მათთვის უცხო ხილია!

ყველას, ვინც გასული საუკუნის 90-იან ლებში, პუტრის შემდგომ, თვალს ადევნებდა ტელეგადაცემებს, გვახსოვს თავის სამუშაო მაგიდასთან მჯდომი შევარდნაძე, მის უკან კი, თვალსაჩინო ადგილას, ყველას დასანახად გამოტანილი მერაბ კოსტავას პორტრეტი. მკვლელს თავისი მსხვერპლი ზნეობის შირმად სჭირდება, ნილბად, რომ ვილაც გააბრიყვოს და თავი მკვლელად კი არა, უცოდველ ანგელოზად მოაჩვენოს; სხვანაირად მგელი ცხვრის ტყავში ვერ გაეხვევა, უღვთო და ურწმუნო ლამისაა პირველი მართლმადიდებელი ვერ გახდება, თავის სიგრძე კელაპტარს ხელში ვერ დაიკავებს მისნაირი პუტრისტების (და ასევე პუტრისტი პატრიარქის) გვერდით... თავისი ჭკუ-

ით, ვითომ ერისთვის საყვარელი გმირის ხატება დაეხმარებოდა შევარდნაძეს „გადემოკრატებაში“, მაგრამ „არ გათეთრდების ყორანი...“

მერაბ კოსტავას ამით არა დაჰკლებია რა... პირიქით, რაც დრო გადის, მათ უფრო მალღებობიან ჩვენი თავდადებული მამულიშვილები, დაწყებული ჩვენი მთანმინდებლებით და დამთავრებული იმ რიგითი, უბრალო ქართველებით, რომლებმაც თავი შესწირეს სამშობლოს თავისუფლებისა და ერთიანობის იდეალებს... არა, მათ რიგითსა და უბრალოს ვერ ვუნოდებთ, ისინიც დიდი ქართველები არიან, დიდი ბარწმინდელები!

დემოკრატობანას თამაში მედროვეთა და ფარისეველთა ჩვევაა. რა თქმა უნდა, როდესაც ჩათვალა, რომ ტახტი მოიმაგრა, სულით და ხორცილთა კომუნისტისა და კარიერისტის კაბინეტიდან მერაბ კოსტავას სურათიც გაქრა, უკვე ზვიად გამსახურდიაც მოკლულია, ნახევარი საქართველო აოხრებულია, ეროვნული იდეა დათრგუნულია და, როგორც წესი, სადაც ხორბალს არ გაახარებენ, იქ სარეველა ამოდის, სადაც ეროვნული ამოძირკულია, იქ ფსევდო-ეროვნული ჩნდება და ეს დღემდე გრძელდება საქართველოში!

მაგრამ ცოცხალია ერი, ცოცხალია ერის უზენაესი სწრაფვა და მიზანი და ცოცხლობენ მერაბ კოსტავა და ზვიად გამსახურდია, როგორც ერის სიმბოლოები თავისუფლებისა, ერთობისა და რწმენისა.

ზვიადმაც და მერაბმაც სამშობლოსთვის წამებულ წინაპართა გზა გამოიარეს. ახლო წინაპართაგან ეს ხვედრი უპირველესად დიმიტრი ყიფიანსა და ილია ჭავჭავაძეს ერგოთ. ერთი მეფის „ოხრანკამ“ განირა, მეორეს კი ისევ ქართველებმა ესროლეს ტყვია წინამურთან. ასეთი წინამურები განმეორდა ბოროთთან თუ ძველ ხიბულაში – დიახ, ახალი წინამურები, რომელთა შემოქმედნი ისევ და ისევ რუსეთის იმპერია და მისი მსახური ქართველები არიან.

1991 წლის 9 აპრილს, როდესაც საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესმა საბჭომ ქვეყნის სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენა გამოაცხადა და ეს ტრიბუნიდან ზვიად გამსახურდიამ ისტორიული სიტყვით მსოფლიოს აუწყა, ორი წლის წინანდელი 9 აპრილის

მსხვერპლთა სულებთან ერთად მერაბ კოსტავას სულიც ხარობდა ზეციურ სამყოფელში და უფრო მეტიც, დარწმუნებული ვარ, იმ დღეს ზვიად გამსახურდია ცხადივით ხედავდა თავის ქრისტესმიერ ძმას – გვერდში მდგომსა და უბედნიერესს.

დიახ, 1991 წლის 9 აპრილს ბედნიერი იყო მთელი საქართველო, უფრო ზუსტად, თითქმის მთელი საქართველო, რადგანაც ჩვენ შორის დღემდე ბოგინებენ სამშობლოს თავისუფლების მტრები, ზვიადისა და მერაბის მოძულენი, საბჭოურ-რუსული მენტალიტეტის, ტვინგაყინული, მათ შორის, ბოროტი და შურიანი არსებები, ისეთი არაკაცებიც, რომლებიც ყოველნაირად ცდილობენ ზვიად გამსახურდიას ეროვნული ხელისუფლების ღვანლის დაკნინებას და ამისათვის იმ აბსურდამდეც მიდიან, რომ თვით 26 მაისის თარიღსაც კი უპირისპირებენ 9 აპრილს, მაშინ როცა სწორედ 9 აპრილმა, დამოუკიდებლობის აღდგენის დღემ მიაჩნა ახალი სიცოცხლე მანამდე, საბჭოთა ოკუპაციის 70-წლიან პერიოდში ისტორიის საკუთრებად ქცეულ 26 მაისს. 9 აპრილის საფუძველზე შეიქმნა თანა-

მედროვე ქართული სახელმწიფო და ეს ქვეყნის კონსტიტუციაშია ხაზგასმით აღნიშნული.

მერაბ კოსტავა ზვიად გამსახურდიასთან ერთად 9 აპრილის, დღევანდელი დამოუკიდებელი ქართული სახელმწიფოს შემოქმედია! ქრისტესმიერი ძმები დღესაც ჩვენი თავისუფლების სადარაჯოზე დგანან და მოგვინოდებენ, არ მოვადუნოთ სიფხიზლე და კვლავაც ხელში არ ჩავუგდოთ სამშობლო რუსეთის უბოროტეს იმპერიას, რომელიც დღეს უკრაინის სოფლებსა და ქალაქებს შესევია და მშვიდობიან მოქალაქეებს ხოცავს.

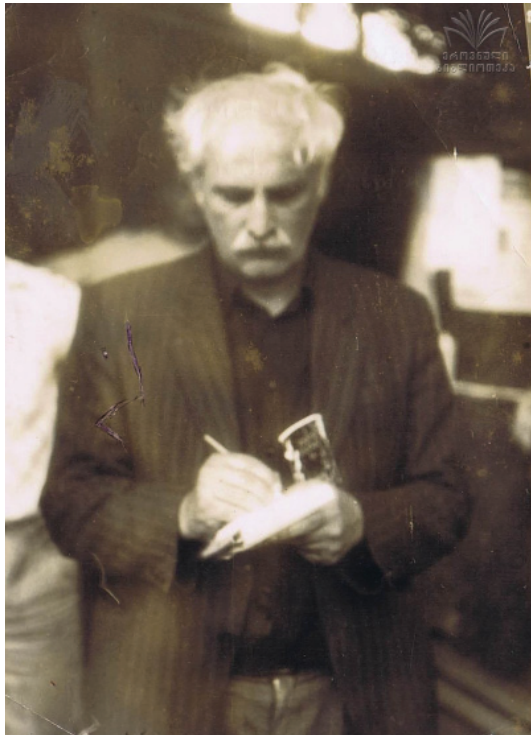
დღეს საქართველოს იმითაც უჭირს, რომ ჯერჯერობით არ ჰყავს ზვიადისა და მერაბის ღირსეული მემკვიდრე, მაგრამ ღმერთი ყოველთვის მოგვივლენს მამულიშვილებს, რომლებიც იტვირთავენ ჩვენი გმირების ჭაპანს და წინ გაუძღვებიან ერს.

ერთი რამ კი ჭეშმარიტებაა: ერის წიაღში მუდამ იბრიალებს ის ენერგია, რომელიც წინა საუკუნეში ილიას შემდეგ ზვიადმა და მერაბმა დაანთეს და რომელსაც ჩაქრობა არ უნერია!

მერაბ კოსტავა

ლიქსი

ლოცვა

შემაძლებინე, მაღალო ღმერთო,
მოყვასთა ჩემთა მუხლი ვუყარო,
მოძმე მკერდიდან არ მომიკვეთო,
ტრფიალი მისი არ განმიქარვო.

გთხოვ, მარტვილობა მიქციო ბრძმედად,
გარდასახდენი არ განმარიდო,
ღირსად მყო ძისა შენისა ჭვრეტად,
ჩემის ცხოვრების სამაგალოთოდ.

რამეთუ მნადის, დიდო გამჩენო,
მოსახდენს ზურგი არ შევაქციო,
სურვილი შენი, განზრახვა შენი,
მიზნები შენი ჩემად ვაქციო.

მამულო ჩემო...

მამულო ჩემო, კვლავ დადგა ჟამი
მაღალ ზრახვათა არ დაოკების,
დროა დაიმსხვრეს სატანის სკამი,
დროა მტარვალთა დანოკების!
დაე, აღენთონ შენთვის გულები
და ჩირალდნებად დადგნენ ლამეში,
და გამხნევებდეს გრძნობა უღევი
შენირულ სისხლის სიელვარეში.

უფალი ბევრჯერ გამოცდის რუსეთს...

უფალი ბევრჯერ გამოცდის რუსეთს,
ვეშაპის მუცლით გასულ იონას
და აიაზმას გადაასხურებს,
როცა განმმენდის ჟამი იელვებს,
როცა იქცევა ყველა მსახურად,
როცა ფეხს დაჰბანს გადამთიელებს.

პუროსაჰჰი ბამიჩხჰუღ მჰჰჰჰ!

თანამედროვე ქართული მწერლობის ერთ-ერთ გამორჩეულ წარმომადგენელს, აფხაზეთიდან დევნილ შემოქმედს, ჩვენი ჟურნალის მეგობარსა და აქტიურ ავტორს, ტაშკენტის 25-ის ეროვნული ოჯახის ღირსეულ წევრს ბატონ გიორგი სიჭინავას მიმდინარე წლის 10 მაისს 80 წელი შეუსრულდა!

ოთხმოცი წლის წინათ, როდესაც ზუგდიდის რაიონის სოფელ დარჩელში ქვეყნიერებას მოევლინა, გიორგის მამა, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოსოფიის ფაკულტეტის კურსდამთავრებული ორესტი სიჭინავა ფაშისტებთან ომში იყო განვეული და ქალიშვილის შემდეგ გაჩენილი ერთადერთი ძის ნახვა არ ენერა – მისი საფლავიც ათასობით სხვა ქართველთან ერთად უგზო-უკვლოდ დარჩა ქერჩის მიწაზე. ამრიგად, დაბადებიდანვე დაებედა გიორგი სიჭინავას ცხოვრების სუსხი, მაგრამ, ამის მიუხედავად, არასოდეს მოუხრია ქედი, არ შეშინებია ციცაბო აღმართებისა, რადგან მუდამ სიმართლის მხარეს იდგა და ყოველთვის ჰქონდა უფლის შეწვევის იმედი.

გიორგი სიჭინავა საკუთარი ხელწერით, საკუთარი სათქმელით შემოვიდა ქართულ მწერლობაში და თავისი დაუცხრომელი და თანაც მრავალფეროვანი ღვანლით დღეს უკვე ძალიან უხვ, ძალიან ხარისხიან და ანგარიშგასაწევ შემოქმედებით მოსავალს იძკის.

ამ მრავალფეროვნებითა და მრავალმხრივობით გიორგი სიჭინავამ საკუთარ შემოქმედებას ბევრი საგულისხმო თავისებურება მიანიჭა და სწორედაც ამით არის იგი გამორჩეული სხვა კალმოსანთაგან, რასაც ნიჭსა და შრომისმოყვარეობასთან ერთად სულიდან და გულიდან გამონული, სისხლსა და ხორცში გამჯდარი, გენიდან მომდინარე თუ ღვთით ნაკარნახევი სხვა მოწოდებაც განსაზღვრავს.

პირველი, გიორგი სიჭინავა ერთნაირად წარმატებულია პროზასა და პოეზიაში, ამ ჟანრებში ბევრ მწერალს უცდია კალამი, მაგრამ იშვიათია ისეთი შემოქმედი, რომელსაც ერთნაირი ღირსებით დაესაკუთრებინოს როგორც პოეტის, ისე პროზაიკოსის სახელი. გიორგი სიჭინავას კი, დიდებული მოთხრობებისა და რომანების ავტორს, მაინც ვერ დავუძახებთ მხოლოდ პროზაიკოსს, რადგან იგი ასევე დიდებული პოეზიის შემქმნელია, შესანიშნავი პოეტია! სხვა საქმეა, რომ მან შემოქმედებითი მოღვაწეობა პროზით

დაიწყო და ასე გაიცნო მკითხველმა. დღეს გიორგი სიჭინავას პროზაც და პოეზიაც ორ თანაბარ პინაზე დგას.

მეორე, გიორგი სიჭინავა ერთნაირად წარმატებულია ქართულ და მეგრულ მწერლობაში. მას მეგრულ ენაზეც შექმნილი აქვს უმშვენიერესი ლექსები, რომლებიც ზეპირად იციან სამეგრელოს ყველა კუთხეში; მწერალს ეკუთვნის მეგრულ ენაზე შექმნილი პროზაც, თარგმნილი ლიტერატურაც. გიორგი მეგრულის ბრწყინვალე მცოდნეა, რაც მთავარია, იგი, როგორც მუდამ დაკვირვებული, დინჯი, გონიერი მამულიშვილი, ბენვის ხიდზე კი არ გადის, არამედ ჩვენი ისტორიის მყარ ბურჯებზე მდგარი სიყვარულის განიერი და მძლავრი ხიდით აერთებს ქართულისა და მეგრულს თვალწარმტაც ნაპირებს და ამით საუკეთესო მაგალითს აძლევს თითოეულ ჩვენგანს.

მესამე, გიორგი სიჭინავას პროზაც და პოეზიაც გამორჩევა სიმართლით, სინრფელით, კომუნისტური ცენზურის პირობებშიც ქმნიდა იგი მართალ და მამხილებელ ნაწარმოებებს, იგი ბუნებით დისიდენტია და არასოდეს მორიდებია სიმართლის პირში თქმას. მის ნაწერებში ვერ იპოვით ყალბ, ხელოვნურ, ვილაციის საამებლად მოხმობილ სტრიქონებს.

მეოთხე, გიორგი სიჭინავა გახლავთ შესანიშნავი ჟურნალისტი და პუბლიცისტი, იგი წლების განმავლობაში რედაქტორობდა აფხაზეთში გამომავალ ერთადერთ ქართულ ჟურნალს - „რინას“; ჩვენი სამშობლოსთვის უმძიმეს პერიოდში იყო ეროვნული ჟურნალისტიკის ფლაგმანის, გაზეთ „აღდგომის“ რედაქტორი, გამოსცემს მრავალმხრივად საინტერესო ჟურნალ „აიას“. მას იცნობენ, როგორც ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის თვალსაჩინო წარმომადგენელს.

ვულოცავთ ჩვენს ღვანლმოსილ, სასიქადურო მეგობარს 80 წლის იუბილეს, ვუსურვებთ ჯანმრთელობას, გახარებას თავისიანებითა და თავისი სამშობლოთი! მას ახალ-ახალი შემოქმედებითი გეგმები აქვს და გვჯერა, იგი კვლავაც გაახარებს თავის მკითხველს ახალი ქმნილებებით!

უფალი იყოს შენთან, ჩვენო გიორგი! კვლავაც დიდხანს ემსახუროს სამშობლოს შენი დალოცვილი კალამი!

ჟურნალ „მიჯნის“ რედაქცია

ავტობიოგრაფია

დავიბადე 1942 წლის 10 მაისს ზუგდიდის რაიონის სოფელ დარჩელში. აქვე დავამთავრე საშუალო სკოლა. მამაჩემი – ორესტი სიჭინავა პედაგოგი იყო. 1942 წელს იბრძოდა ქერჩის მიდამოებში ფაშისტური გერმანიის წინააღმდეგ, სადაც უგზო-უკვლოდ დაიკარგა. დედაჩემი – ბაბილინა ჭანტურია გარდაიცვალა 1997 წელს. მყავს უფროსი და.

დავამთავრე ორიოლის საერთო ტექნიკური ინსტიტუტის საქონელმცოდნეობის ფაკულტეტი, მაგრამ სპეციალობის განხრით არ მიმუშავია; სკოლის პერიოდიდან ლიტერატურით ვიყავი გატაცებული და შემოქმედებითი საქმიანობა გავაგრძელე.

1967 წელს საცხოვრებლად გადავედი სოხუმში. თავდაპირველად ვმუშაობდი სოხუმის რაიონულ გაზეთში ლიტერატურულ მუშაკად, შემდგომ რედაქტორის მოადგილედ. 1977 წელს გადავედი საოლქო გაზეთის რედაქციაში, სადაც გავაგრძელე ჟურნალისტური საქმიანობა.

მოთხრობების პირველი კრებული გამოვაქვეყნე 1971 წელს. აფხაზეთში ცხოვრების პერიოდში გამოქვეყნებული მაქვს მოთხრობების

სამი კრებული და რომანები: „გვირილების მინდორი“ და „უთვისტომო“. 1982 წელს თბილისში, გამომცემლობა „მერანმა“ დასტამბა ჩემი რომანი „გვირილების მინდორი“ რამდენიმე მოთხრობასთან ერთად. 1981 წელს მიმიღეს სსრ კავშირის მწერალთა კავშირის წევრად. ამავე წელს დავინიშნე ქართული ალმანახის – „რინის“ მთავარ რედაქტორად, სადაც 1987 წლამდე ვიმუშავე.

ჩემი ლიტერატურული პერსონაჟების სულიერი მისწრაფებები, მათი ცხოვრებისეული ხედვები ვერ თავსდებოდა საბჭოური იდეოლოგიის ჩარჩოებში, რის გამოც „ზემდგომი ორგანოების“ მუშაკთა მხრიდან ვისმენდი საყვედურებსა და გაფრთხილებებს. ბოლოს, ფარული და აქამდე ასე თუ ისე შეზღუდული მტრობა ამკარა მტრობად გადაიქცა; ეტყობა, იმსჯელეს და გადაწყვიტეს ჩემი მოშორება, ანუ ჩემი გაგზავნა ბაქოს უმაღლეს პარტიულ სკოლაში სასწავლებლად. დამიბარეს საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურ კომიტეტში, სადაც მიგვიღო (ჩემთან ერთად სხვებიც იყვნენ) და გაგვესაუბრა ცეკას მდივანი ვიქტორია სირაძე. მან კომუნისტურად დაგვილოცა გზა და მატარებლის ბილეთებიც დაგვიჯავშნა. მეორე დღეს ბაქოში ჩავიდა ყველა, ჩემს გარდა... მე უკან დავბრუნდი.

იმ დღიდან თითქმის ყველა თავს მარიდებდა, იმიტომ კი არა, რომ ვძულდით, არამედ იმიტომ, რომ ეშინოდათ, რომ შეიძლებოდა ჩემთან სიახლოვეს მათთვის კარიერულ წინსვლაში ხელი შეეშალა.

„დიდი საბჭოეთი“ დაიშალა, საქართველომ დიდი ხნის ნანატრი თავისუფლება მოიპოვა, მაგრამ ახალი უბედურება დაგვატყდა თავს. რევანშისტულმა ძალებმა კრიმინალურ დაჯგუფებებთან ერთად დაამხეს კანონიერი ხელისუფლება. დაიკარგა აფხაზეთი, სამაჩაბლო... განდევნეს ხალხის არჩეული კანონიერი პრეზიდენტი. მთლიანად ხელში ჩაიგდეს მასობრივი ინფორმაციის საშუალებები. სწორედ ასეთ დროს სოხუმში დაარსდა ეროვნული ხელისუფლების მხარდამჭერი გაზეთი „აღდგომა“, რომლის ერთ-ერთი დამფუძნებელი და მთავარი რედაქტორი მე გახლდით.

პრეზიდენტის მკვლელობის შემდეგ დაინყო მისი მომხრეების სასტიკი დევნა, რის გამოც იძულებული გახდა ოჯახთან ერთად ცოტახნით ემიგრაციაში წავსულიყავი.

მწერალთა კავშირიდან არავის გავურიცხივარ, მაგრამ კრიმინალური გადატრიალების შემდეგ, პროტესტის ნიშნად როგორც კი მუხრან მაჭავარიანმა დატოვა თავმჯდომარის პოსტი, მასთან ერთად ჩვენც, ეროვნული ხელისუფლების მომხრე მწერლებმა უარი ვთქვით კავშირის წევრობაზე.

სოხუმის დაცემისა და აფხაზეთის, ასევე სამაჩაბლოს მოლაღატურად ჩაბარების შემდეგ შევარდნაძემ რაღაც ფონდი შექმნა მწერალთა „მოსათაფლად“ და მათ დახმარების სახით 100 ლარს ურიგებდა. მწერალთა კავშირიდან გამომიგზავნეს ერთი ან განსვენებული სოხუმელი პროზაიკოსი და შემომითვალეს, რომ მეც მივიღებდი იმ 100 ლარს, თუკი კავშირში აღდგენის თაობაზე განცხადებას შემოვიტანდი. მე განცხადების მაგიერ პატარა ლექსი გავუგზავნე:

შევარდნაძისა ყმობითა
ფუნა დაიდგით გობითა,
მშიერი მოკვდე ჯობია
გაძლომას მათხოვრობითა.

მეგობრების თანადგომით ემიგრაციიდან დაბრუნების შემდეგ დავაარსე ჟურნალი „აია“, გამოვაქვეყნე მეგრული ლექსებისა და მოთხრობების კრებულები. ჩემი რედაქტორობით გამოვიდა პირველი მეგრულენოვანი ჟურნალი „ირიათონი“. სამწუხაროდ, ფინანსური პრობლემების გამო მისი გამოცემის გაგრძელება ვერ შევძელი. 2017 წელს გამოვეცი ქართული ლექსების კრებული – „ჩემი კუნძული“, ხოლო 2018 წელს 800-გვერდიანი ისტორიული რომანი – „უტუ მიქა“.

ვამთავრებ ორენოვან ახალ რომანს, სადაც მეგრულ-ქართული ტექსტები გვერდიგვერდ იქნება დასტამბული. ჩემი აზრით, აქამდე არ გვექონია საშუალება ასე მასშტაბურად შეგვეჯერებინა ერთმანეთისთვის მეგრულ-ქართული ტექსტები. იქ ნათლად გამოჩენდება, რომ ამ ენებს შორის საკამათო ერთია მხოლოდ, – რომელია უფრო ძველი, რომელია მამა და რომელია შვილი. ამაზე დავა არავის ავნებს, პირიქით, იქნებ მეტად შეგვაყვარს ერთმანეთი.

ბიოგრაფიის წერისას სტანდარტებს ცოტათი გადავუხვიე, მაგრამ არა უშავს, ამ ასაკში „ზიგზაგები“ მეპატიება.

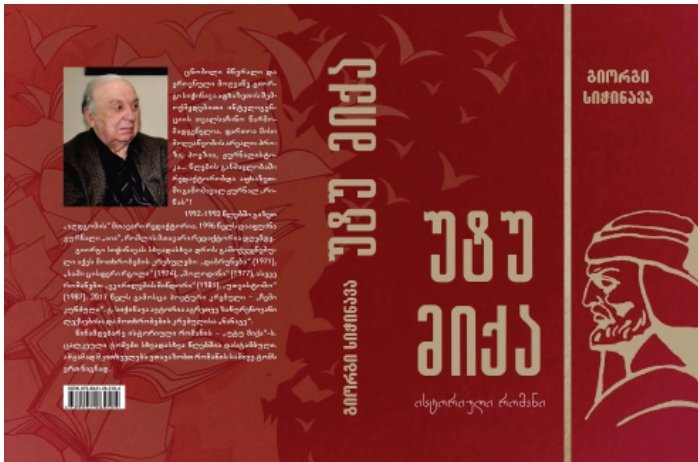
ცცხოვრობ თბილისში მყავს მეუღლე და ორი ვაჟიშვილი.

ბიორგბი სიჭინავა

ყურმოჭრილი შანგია

ერთი თავი რომანიდან „უტუ მიქა“

ჯვებე შანგიას ბატონის ოთხი ურემი შე-
შა ემართა საზამთროდ. ჯერ კიდევ გაგანია
ზაფხული იყო, მაგრამ თადარიგს აქედანვე
თუ არ დაიჭერდა, ვერ მოასწრებდა ხმელი
შეშის დამზადებას. ტყე ახლოს იყო, შანგია
მის განაპირას ცხოვრობდა იჯარით აღებულ
მინაზე. პატარა ჯარგვალი ედგა, ისლით გა-
დახურული. ერთი ქალიშვილი ჰყავდა ჯვებეს.
ალათია ერქვა მის მეუღლეს და იმ გოგოს
დაბადების შემდეგ სულ მკვდარ ბავშვებს
შობდა ის ბედგამწყრალი. ბატონის ხასა იყო
ალათია. მოჰბეზრდა და მერე მიათხოვა თა-
ვის ყურმოჭრილ ყმას. ყურმოჭრილი განგებ
არ გვითქვამს, მართლაც არ ჰქონდა ცალი
ყური. ჩვიდმეტი წლის იყო, როცა ხანჯლით
ჩამოათალა ბატონმა; ორგულობა დასნამა
მაშინ. ამის შემდგომ ჭკუა ესწავლა და არა
მხოლოდ მეორე ყურს, არამედ თავსაც რომ
გაჰფრთხილებოდა, ამიტომ დასაჯეს ასე სას-
ტიკად. გაჭრა სასჯელმა და მერე დროულად
ასრულებდა შანგია ბატონის დავალებებს.
ახლაც იმის ცდაში იყო, ნაადრევად შესდგო-
მოდა საქმეს. ჯარგვლის წინ სალეს ქვასთან
მოიტანა ნაღდი და ნაჯახი, დილიდანვე შე-
უდგა ლესვას. ალათია ჯარგვლის კართან
იჯდა და ქვასანაყით ბოსტნეულს ნაყავდა.
შანგიას ერთადერთმა გოგომ თხა და თიკნები
გარეკა ეზოდან. ჯვებემ ბრაზიანი მზერა გა-

აყოლა რატომღაც და იგი ჭიშკარს რომ
გასცდა, ლესვა შეწყვიტა, ცოლს ჩუმად
გადაულაპარაკა:

– შარშან ერთი ციდა არ იყო ეგ
ღმერთგამწყრალი და ამ ერთი წლის
განმავლობაში როგორ აიყარა ტანი...
ქალო, ან იმინც მითხარი სიმართლე...
ნამდვილად ჩემია ეგ ბავშვი თუ ბატონი-
დან გამოგყვა?

– თავი დამანებე, კაცო, რამდენჯერ
გითხარი, შენია-მეთქი!

– რად გინდა, ასეც რომ იყოს, მეო-
რე უბედურებას უნდა ველოდე მაინც.
ისე გაიზარდა და დამშვენდა, დაინახავს
ბატონი, მოენონება და გამოაბამს წითელ
ლენტს, შენ რომ გამოგაბა ისე. ჯობია დამა-
ლო, ჩემი რომ არის და არ წაიყვანს თავისთან.

ალათიამ არაფერი უპასუხა, თავჩაღუ-
ნული იჯდა და გამალებით ნაყავდა საკმაზ
მწვანეულს.

შანგია სალეს ქვას მიუბრუნდა ისევე. კარ-
გა ხანს ლესა რკინა, მერე თითით მოსინჯა
ნაჯახის პირი და კვლავ ცოლისკენ მოიხედა.

– ყოველთვის მინდოდა მეთქვა: მე რომ
შავი ვარ და ის თეთრია, მართლა ჩემი თუა,
რატომაა ასე?

– რა იყო, კაცო, რა მოგივიდა ამ დილით.
ცამეტი წელია ამ ბავშვს უყურებ და ახლა
ნახე, რომ თეთრია? – განყრა ალათია. – მეო-
რე ყურიც უნდა მოეჭრა ბატონს და მერე არ
იტყოდი ასეთებს.

– ხმა ჩაიკმინდე შენ! – წამოიყვირა შან-
გიამ. – მაშინ ბავშვი ვიყავი, ეგ რომ მიქნა...

– შენ რომ ყური მოგაჭრეს, სწორედ იმ
ხნის არის ახლა ბაჩილას ბიჭი და ნახე, რა ქნა!
გულის მაგივრად ლეღვი თუ გიდევეს მკერდში,
ასაკი რას გიშველის.

– ესე იგი, უნდა მომეკლა?

– რას ჰქვია მოგეკლა!.. როგორ უნდა მო-
გეკლა?

– უფრთხილდები?

– ჭირსაც ნაუღიხართ ორთავენი. არც მას ნაუფყვანივარ ჩემი ნებით და არც ის უკითხავს ვინმეს, შენ რომ გამოგყოლოდი.

– მე რას მსაყვედურობ. ხასა იყავი და ქალი გაგხადე.

– ყურმოჭრილი კაცის ცოლობა ბევრად უკეთესი არ არის იმაზე, რაც ვიყავი.

– არა, შენ ისე მედიდგულეები, თითქოს ძალით მოგიტაცე. არ იქნება შენი საშველი. ქალი იმას ჰყვარობს ყოველთვის, ვისთანაც პირველად დანვა.

– ნებით თუ დანვა, კი!

– თუ ჩემია, მაინც ობოლია ეს ბავშვი.

– ვითომ რათაო?

– უსიყვარულოდ და უღმერთოდ დაბადებული ბავშვი ობოლზე უარესია.

– სიყვარულის რა იცი შენ, გაგიგონია რაღაც.

შანგიამ კამათი არ გააგრძელა. იცოდა, ალათია ვერაფერს დაუთმობდა. ცალი ყური რომ არ მოეჭრა ბატონს, სხვაგვარად მოიქცეოდა შანგია: აიძულებდა, პატივი ეცა და დამორჩილებოდა, მაგრამ ცალყურა კაცის გაბრაზებას, აბა, რა ძალა ჰქონდა. პატივაყრილსა და დამცირებულს ყველა ზემოდან უყურებდა, მასავით მდაბიონიც კი. თავს მაშინ გრძნობდა ღირსეულად, როცა სადმე შორეულ სოფელში წავიდოდა. იქ არავინ იცნობდა ჯვებეს, მოჭრილ ყურსაც არავის უჩვენებდა. თავზე ყაბალახი ისე ჰქონდა წამოხვეული, ყურები საერთოდ არ უჩანდა და არც არავინ დაეჭვებულა, ცალყურა რომ იყო. მშობლიურ სოფელში კი ყაბალახი რას უშველიდა, ისედაც ყველამ იცოდა მისი ამბავი.

ნაჯახი და წალდი რომ ალესა, წამოდგა. ნელი ნაბიჯით ჩაუარა გვერდით ჯარგელის კართან მჯდარ ალათიას და შიგ შევიდა. რამდენიმე ხნის შემდეგ ალათიაც მიჰყვა. ცოტაოდენი საგზალი მოემზადებინა და ჩანთაში ჩაულაგა.

შანგიამ სამუშაო იარაღებთან ერთად ბატონისგან ნათხოვარი შტუცერიც გამოიყოლა. ყოველი თვის ბოლოს ნადირის ხორცი ემართა ბეგარად და თოფიც ამიტომ ათხოვა ბატონმა. თვეში სამ დღეს ჰქონდა მისი ტარების ნება, სამ დღეში უნდა მოესწრო შველის ან გარეული ღორის მოკვლა. დღეს სანადიროდ

არ ეცალა, მაგრამ ტყეში მარტო გასულს, იარალი უეჭველად სჭირდებოდა. ეზოდან ისე გავიდა, რომ ხმა არ ამოუღია. ალათიას მიერ ნათქვამი მწარე სიტყვები ჯერაც ვერ მოენელებინა. ტყისკენ ვინრო ბილიკი მიდიოდა, პატარა ბორცვებზე დაკლაკნილი. რცხილა უნდა მოეჭრა ჯვებეს და ამიტომ ტყის სიღრმეში მოუნევედა შესვლა, ვინაიდან იქით ეგულეობდა ხნიერი და ნახევრად გამხმარი ხეები. რამდენიმე ხეს წააქცევდა, ტოტებს ჩამოაჭრიდა და დააპობდა, მერე საურმე გზამდე ზურგით უნდა გამოეზიდა. მთავარი იყო ხეების მოჭრა და მათი დაპობა, გამოტანას მერეც მოასწრებდა.

განცალკევებით მდგარი ძველთაძველი, ტოტებგანიერი რცხილა ამოარჩია ჯვებემ. ხმობა შეჰპარვოდა ასწლოვან ხეს და მხოლოდ კენწეროებზე ესხა ფოთლები. ეტყობოდა, მომავალ წელს ამ მეჩხერ ფოთლებსაც ვერ გამოისხამდა ბებერი რცხილა. ირგვლივ შემოუარა შანგიამ და დაასკვნა, მარტო ამ უშველებელ ხეს დაუცვივდებოდა ოთხი ურემი შეშა, უფრო მეტიც: თავისთვისაც მორჩებოდა ერთი-ორი თვის სამყოფი. ოღონდ ეგ იყო, ძალზე მსხვილი ტანი ჰქონდა, თანაც დაძარღვული და გაკაყებული. გაუჭირდებოდა მისი მოჭრა და მერე შეშად დაპობა, მაგრამ ამაზე უკეთეს ხეს ახლომახლო ვერ ხედავდა და ყოველგვარი ყოყმანის გარეშე შეუდგა მუშაობას. რკინასავით გამკვრივებულიყო ბებერი რცხილა. ეტყობოდა, გამხმარი ფესვები ჩვეულებრივად ვერ ისრუტავდა მიწიდან წყალსა და სინოტივს, ამიტომ, ზედმეტად გამაგრებული, ნაჯახს ისხლექდა. არ ეშვებოდა მკლავლონიერი შანგია, რაც ძალი და ღონე ჰქონდა, უხათქუნებდა საგულდაგულოდ ალესილ ნაჯახს. როგორც იქნა, რამდენიმე ნაფოტი გამოაძრო და მერე შედარებით უფრო ადვილად წაუვიდა საქმე. ხის ქრაში განვრთნილი იყო, რადგან რაც თავი ახსოვს, სულ უზიდავდა ბატონს შეშას. მთავარი საზრუნავი ის ჰქონდა, რომ ისე წაექცია ეს ვეება ხე, გარშემო მდგომისთვის არ ევნო და არ დაეღენა. ფიქრობდა, ნახევრამდე თუ ჩაჭრიდა, მერე სიმძიმე გადანონიდა და ადვილად წაიქცეოდა.

მეტად გაუძალიანდა რცხილა შანგიას. შუადღემ უკვე მოატანა და ნახევრამდეც ვერ

ჩაჭრა ხის ძირი. ასე თუ გაგრძელდებოდა, დაღამებამდე ვერ მოასწრებდა ნაქცევას. ნახევრად ჩაჩხილი ხის მიტოვება, თუნდაც შუაგულ ტყეში, საშიში იყო. ზოგჯერ მოულოდნელად ამოვარდებოდა ქარი და ვინ იცის, რომელ მხარეს ნააქცევდა. ცოტა რამ საგზაო ნამოღებული ჰქონდა, მაგრამ ნახემსებას არ აპირებდა. იდგა და ოფლში გახვითქული, რაც ძალი და ღონე ჰქონდა, ურტყამდა ნაჯახს. მხოლოდ მაშინ დაისვენა, როცა არაქათი მთლად გამოეცალა და ნაჯახის მოქნევაც კი გაუჭირდა. დიდხანს არ დაუსვენია, სული ოდნავ რომ მოითქვა, ისევ შეუტია ხეს. ნახევარზე ბევრად მეტი უკვე ჩაჭრილი ჰქონდა, მაგრამ რცხილა ისევ მკვიდრად იდგა, გეგონებოდათ, სულაც არ გრძნობდა ტანზე მიყენებულ ჭრილობას. კიდევ რამდენიმე ნაფოტი რომ ამოაცალა, ე, მაშინ დაიწყო ტკაცუნის და ჭრიალის, ნელ-ნელა გადაიხარა გვერდზე, ბოლოს კი საშინელი ზატეითა და ტოტების ლანუნით დაეხეთქა მიწაზე. შვებით ამოისუნთქა შანგიამ, ნაჯახი დაადგო და ნაქცეულ ხეზე ჩამოჯდა დასასვენებლად. ძველი, გახუნებული პერანგი ოფლით დაღობილიყო და ტანზე ენებებოდა. უეცრად ნელმა სიომ დაუბერა, სასიამოვნოდ დაუარა მოთენთილ სხეულზე. სიგრილის შეგრძნებამ ოდნავ გამოაცოცხლა, მაგრამ განძრევის თავი მაინც არ ჰქონდა. კარგა ხანს მონუსხულივით იჯდა მოჭრილ ხეზე და მერე შეკმაზული მწვანელი ამოიღო. აქ, ტყის შუაგულში, ერთდროულად მოისტუმრა სადილიცა და ვახშამიც.

უკვე ღამდებოდა. შანგიამ სამუშაო იარაღები ხის ფულუროში გადამალა, გარედან ბალახბულახი მოაყარა და მხოლოდ თოფს დაავლო ხელი. წალდი და ნაჯახი ხვალაც დასჭირდებოდა და ამიტომ წალება-ნამოღებას აქ დატოვება არჩია. თოფი მხარზე გაიდო და ნელი ნაბიჯებით გაუყვა შინისკენ მიმავალ ბილიკს. უხალისოდ ბრუნდებოდა შინ. არც ჰქონდა გააზრებული, რომ შინისაკენ მიდიოდა. მისთვის შინ და გარეთ სულერთი იყო. საღამო ხანს ყოველი სულიერი უბრუნდებოდა თავის ჩვეულ ადგილს. შანგიაც მიდიოდა იქით, საითაც საკუთარ ფეხებს მიჰყავდა. ასე უვლია თავისი დღე და მოსწრება და უჩვეულო არაფერი ხდებოდა მის ამლამინდელ ყოფაშიც.

რატომღაც თავს დამნაშავედ გრძნობდა, მაგრამ ის ვერ გაერკვია, ვის წინაშე რა ბრალი მიუძღოდა. ერთი რამ უცილოდ სწამდა: ყველა და ყველაფერი გამწყრალი იყო მასზე, ყველგან საყვედურობდნენ და არიგებდნენ. არავის არ უყვარდა შანგია. არც ცოლი ჰყვარობდა, თვითონაც არ ეხატა გულზე, მაგრამ შერთეს და რა უნდა ექნა. აი, ის გოგო რომ შეერთო შანგიას, ერთხელ რომ ნახა ჯარალუაზე, რა ბედნიერი იქნებოდა მაშინ. რა ლამაზი იყო და რა მოციმიციმე თვალები ჰქონდა! უნდოდა მასთან ახლოს მისვლა, გაცნობა და დალაპარაკება, მაშინ ჯერ კიდევ არ ჰქონდა ყური მოჭრილი, მაგრამ სხვა რამ სჭირდა სასირცხო: დახეული შარვალი ეცვა, საჯდომგამობრდღვნილი, და ახლოს ვერ მიესვლებოდა. იდგა ხალხის ჯგროს ამოფარებული და შორიდან შეჰყურებდა იმ ლამაზ გოგოს, რომელმაც ერთი ნახვით შეუნთო ცეცხლი მის გულსა და გონებას. მერე არც კი უნახავს, მაგრამ მისი სახე, მის თვალთა ელვარება აქამდე ახსოვს. არც დედ-მამის სიყვარული განუცდია შანგიას. ამბობენ, ორთავე სახადმა გადაიყოლა, როცა თვითონ სულ რაღაც სამი წლისა იყო. არ იცის მათი საფლავიც. იყვნენ და ისე გაქრნენ, თითქოს არც კი ყოფილან. თვითონაც რომ მოკვდება, დამარხავენ სადმე და დაიკარგება მისი საფლავიც, მხოლოდ დიდებულთა სამარხებს ინახავს მინა.

ყურს რომ სჭრიდნენ, შიშისგან ისე იყო გათანგული, არც კი გაუგია, რა უქნეს; ტკივილიც არ უგრძნია უეცრად. მიწაზე დაგდებული სისხლიანი ყური ღორმა რომ შეახრამუნა, მაშინ შემოეყარა გულზე და გონება დაკარგა. მისდა გასაკვირად, თავადმა დასაჯა ის ღორი, დააკვლევინა და ძაღლებს მიუგდო საჯიჯგნად.

რა ახსოვს შანგიას კარგი, რომ ვინმე უყვარდეს?! საკუთარ თავსაც არ მოჰფერებია არასდროს. ხაფანგში გაბმული ცხოველის შიშით დაიარება ამ ქვეყანაზე. სიცოცხლემისჯილს სიკვდილის ეშინია მაინც. გაურკვეველი შიშია მისი მამოძრავებელი ძალა. სიკვდილი ყველაფერზე უარესია, რაც შეიძლება მოხდეს. იცის, კაცი რომ მოკვდება, აღარ არსებობს იმ დღიდან. ერთადერთი, რაც გააჩნია, არსებობაა მხოლოდ, სხვა არაფერი ჰქონია ამ ქვეყანაზე. მიდის ლამის ბინდბუნდში და როცა ბნელა,

თავს უფრო მშვიდად გრძნობს. ბურუსშია ირგვლივ ყველაფერი გახვეული. ღამეული სიბნელე აუჩინარებს მისადმი მტრულად განწყობილ ცასა და მინას, მთებსა და ველებს. ო, ეს დალოცვილი უმთვარე ღამე, რარიგ წყნარია და უშფოთველი! ბატონს უკვე ღრმა ძილით სძინავს, გზაზე კი იშვიათად გამოჩნდება ვინმე. ახლა მარტოა და მხოლოდ საკუთარი გულისცემა ესმის.

გვიან ღამით დაბრუნდა შანგია ჯარგვალში. ცოლსა და ქალიშვილს ჯერ კიდევ არ ეძინათ. ალათიას კერიაზე ცეცხლი დაენტო და მკრთალ შუქზე პილპილებს ნემსავდა, გასახმობად ამზადებდა აცმას. ჯვებემ შტუცერი საწოლქვეშ შემალა და გარეთ გამოვიდა; ეზოში ხის ქვეშ ჩამოჯდა, ოდნავ დანამულ მდელოზე. მისმა გოგონამ, ცირულიმ, მარტო რომ დაიგულა, ფეხაკრეფით მიეახლა ბაბაიას.

– რა გინდა, გოგო, წადი და დაიძინე! – შეუნყრა შანგია.

– ბაბაია, რაღაცა უნდა გითხრა, – ოდნავ გასაგონი შიშნარევი ხმით უთხრა ცირულიმ.

ცუდად ენიშნა ასეთი ფრთხილი ნათქვამი შანგიას და სისხლი ძარღვებში ჩაეყინა. სუნთქვა შეეკრა. ყოველთვის უბედურების მოლოდინში იყო რატომღაც.

– რა მოხდა? – მოუთმენლად იკითხა ჯვებემ.

– საღამოს თხის მოსაყვანად რომ წავედი, ოცხიმურეს მალლობზე, ძველი ჯიხას ნანგრევები რომ არის, ის ბიჭი ვნახე მე...

– ვინ ბიჭი ნახე, შე გადარეულო! – ვერაფერი გაიგო შანგიამ.

– აი, ის ბიჭი... ტყეში რომ იმალება...

შანგია გაფითრდა. გაოგნებისგან პირი დაალო და მოჭრილმა ყურმა წივილი დაუნყო.

– შენ საიდან იცნობ იმ ბიჭს, როდის გინახავს, რომ გეცნო? – ჩურჩულით უთხრა ჯვებემ.

– ის იყო. აბა, სხვა ვინ უნდა იყოს?! ბალახბულახი შეაგროვა და შიგ შეიტანა, ნანგრევებში. ეტყობა, ღამეს იქ ათევს.

შანგია გასუსული უსმენდა და ბრიყვულად იყურებოდა.

– მერე, დედაშენს უთხარი ეგ ამბავი?

– კი. მოვუყევი ყველაფერი და გამაფრთხილა, არსად არ წამოგცდეს, თორემ და-

ვილუპებითო... იცი, რა კარგი ბიჭია, ბაბაია... მაგისტანა ამ მუხურში არ მინახავს არავინ.

– რა იცი, კარგია თუ ცუდი? რა უნდა გენახა შორიდან ამ სიბნელეში? – არ ესიამოვნა იმ ბიჭის ქება შანგიას.

– ახლოს მივედი და ბურჩებში ჩავიმაღლე.

– გაგიჟებულხარ და ეგ არის! – გაბრაზება ვერ დამალა ჯვებემ.

– ბაბაია, წადი და მოიყვანე აქ. ჩელტის საწოლზე დავანვინოთ ამაღამ.

– შენ სრულ ჭკუაზე არა ხარ, ნამდვილად. ის ხომ არ გინდა, ყველანი ამოგვხოცონ და დანის კაცებმა?!

– ამაღამ ვინ გაიგებს და ხვალ ადრე წავა ტყეში. წადი, ბაბაია, ჩუმიად მიდი და უთხარი, ჩვენთან მოვიდეს.

– კიდევ არ წამოგცდეს ეს სისულელე! არ იქნება ის ახლა იქ! ცოტას დაისვენებდა და წავიდოდა სხვაგან. ასეთია აბრაგების წესი: დიდხანს არ ჩერდებიან ერთ ადგილას. მიდი ახლა შენ და დაიძინე! დედაშენს არ უთხრა, რომ ეგ ამბავი ვიცი... ფიქრიც არ გაბედო, თორემ გაიგებენ!

განაწყენებულმა ცირულიმ ტუჩები აიბზუა და უხალისოდ შევიდა ჯარგვალში.

შანგია ერთხანს მონუსხულივით იჯდა მდელოზე; ახლა ისეთ საიდუმლოს ფლობდა, არ იცოდა, როგორ მოქცეულიყო. ისე უცნაურად დაიმოკლა კისერი, გეგონებოდათ, მუცელში საკუთარი თავის ჩამალვას აპირებსო. გაახსენდა: მაგ ბიჭის გამცემს აზატობას რომ ჰპირდებოდა მთავარი. უეცრად მაცდურმა ფიქრებმა გაუელვა თავში. თანდაყოლილი შიშის გრძნობა, აქამდე ხაჯალურივით რომ შემოხვეოდა ტანზე, თითქოს რაღაც უხილავმა ძალამ გაუქრო თვალის დახამხამების უმაღ და ისეთი განცდა დაეუფლა, რომლის მსგავსი არ სწვევია ჯერაც. ეგონა, ვიღაც ეფერებოდა და ესიყვარულებოდა. გაოგნებული აქეთ-იქით აცეცებდა თვალებს, იმ ვიღაცის ხილვა უნდოდა, მაგრამ ვერ პოულობდა. გუმანით გრძნობდა, ის „ვიღაცა“ ისევ მისსავე სხეულში იყო ჩამალული და იქიდან გამოსვლას ღამობდა. ეგ კი დაუჯერებელი რამ გახლდათ. როგორ შეიძლებოდა ერთ შანგიაში მეორე შანგიაც არსებულიყო? არადა, ის უცხო ამკარად ალაპარაკდა, ჭინკასავით ამოძვრა

მისი არსებიდან. ჯვებზე შიშისგან თვალები დახუჭა, მაგრამ ამანაც ვერ უშველა. თვალდახუჭულმა უფრო აშკარად დაინახა საკუთარი თავი, ოღონდ ისეთი კი არა, აქამდე რომ იყო: ადრინდელი შანგია იხილა, საღ-სალამათი, ჯან-ღონით სავსე და ყურმოუჭრელი...

„ბედნიერება კარზე მოგადგა!“ – ეუბნებოდა შინაგანი ხმა. – „ახლა თუ არ ივარგე, სამუდამოდ დაიღუპები. ერთხელ მაინც გათამამდი, შე ლაჩარო! მიდი და გაეცი ის ყმანვილი. გახდი თავისუფალი გლეხი, ადექი, ნაძირალავ და ყურმოჭრილო მონავ, ირბინე უკანმოუხედავად, სულ რაღაც ორიოდ ვერსი გაშორებს ბედნიერებასთან. ის ასე ახლოს არასდროს ყოფილა შენთან. ახლა აქ არის, მიიტანე შენი მძორი ოხარკალუს საგუშაგომდე... რა სიბრალული და ვისი სიბრალული!.. შენ ვინ შეგიბრალა? შენ რომ არ ქნა, სხვები იზამენ. იმის სიკვდილი ახლა შენი სიცოცხლეა. არ არის ბედნიერება უბედურების გარეშე. ადექი და წადი, ნუ ყოყმანობ, თორემ დაგასწრებენ“.

შანგია გველნაკბენივით წამოხტა და ჯარგვლისკენ გაიხედა ანაზდად. კარი მიხურული იყო, ალბათ დანვნი ალათია და ცირული. „ო, ჩემო პატარა ცირული! პატარა კი არა, გაზრდილხარ უკვე. მოგნონებია და გულში ჩავვარდნია ის განწირული ბიჭი. არა უშავს, ბაბაია, მეც მომენონა ვიღაცა ჯარალუაზე, ერთხელ შევავლე თვალი და მომენონა, მაგრამ დამეკარგა და ველარ ვიპოვე მერე. ვერც შენ იპოვი იმ ბიჭს ვერასდროს, მაგრამ არა უშავს. შენ ის მკვდარიც გაგაბედნიერებს. აზატი რომ გახდები, ველარ შეგაბამს ბატონი წითელ ლენტს, არ გაიზიარებ დედაშენის ბედს... კიდევ შეგიყვარდება ვინმე“...

მამლის ყივილმა გამოაფხიზლა შანგია. შუალამე გასულა უკვე და მოცდის დრო აღარ იყო. ჯარგვლისკენ წავიდა ფრთხილი ნაბიჯებით, კარი ნელა შეაღო, მერე სანოლისკენ გაიხედა ანაზდად. დედა-შვილს ჩასძინებოდა ღრმა ძილით, მშვიდად სუნთქავდნენ ორთავენი. შანგია ფეხაკრეფით მივიდა მეორე ლოგინთან, ქვეშ დამალული თოფი და ტილოს ნაჭერში გახვეული ვაზნები გამოიტანა უხმაუროდ. გარეთ რომ გამოვიდა, ცას ახედა, პირჯვარი გადაინერა. ღმერთს შესთხოვა დახმარება და

შემწეობა. განა უღვთობას სჩადიოდა შანგია? აბა, ვინ დაარწმუნებდა თავის სიმუხთლეში? დამონებულს თავისუფლება სწყუროდა; ნუ-თუ ეს ბოროტება იყო?! არა და არა! მხოლოდ ახლა, ამაღამ მოეძალა ეს უცნაური წყურვილი. სად იმალებოდა აქამდე? ან როგორ გაძლო უწყლოდ და უჰაეროდ.

წავიდა! ჯერ ფრთხილი ნაბიჯებით მიდიოდა, შემდეგ ძუნძულით და ბოლოს ისე ირბინა, ცხენიც ვერ დაენეოდა სადოლედ განვრთნილი. გზაგასაყართან შეჩერდა ფიქრარეული. ვერ გადაწყვიტა, საით წასულიყო. ცირულის ნათქვამი რომ მიეტანა საგუშაგოზე და მერე ის ყმანვილი არ დახვედროდა მდეგრებს ნაციხართან, რა პასუხი უნდა გაეცა მაშინ? გადაწყვიტა, ჯერ სამალავისკენ წასულიყო, საკუთარი თვალთ ენახა, მართლა იქ იყო თუ არა, მერე დარწმუნებული და გულდაჯერებული მიუტანდა ამბავს გუშაგებს. ამ ფიქრებით ოცხიმურეს გორაკისკენ აიღო გეზი. ფრთხილად შეუყვავა აღმართს. ისე მიდიოდა, თითქოს მინას ფეხს არ აკარებდა, მსუბუქად, მჩატედ მიიწევდა წინ, რათა ფეხის ხმა არ გაეგო იმ აბრავს. ბოლო ასიოდე საჟენი დაოთხილმა ფორთხვით გაიარა და ძველი კედლების ნანგრევებს მიადგა. სუნთქვაც ისე დაიგუბა, თითქოს წყლის სიღრმეში ყვინთავდა. ნელა წამოიმართა და კედლის ნარჩენებს იქით გადაიხედა. ის იქ იყო. ბნელოდა, მაგრამ მაინც შეამჩნია. გული სიხარულით აევსო შანგიას. ფრთხილად გამობრუნდა უკან და დაღმართზე დაეშვა. ირგვლივ სამარისებური სიჩუმე სუფევდა. სულიერიცა და უსულოც – ყველაფერი ღრმა ძილს მოეცვა ცისქვეშეთში. ალიონი ახლოვდებოდა უკვე, იცრიცებოდა ღამის მრუმე სამოსელი. აჩქარება მართებდა ჯვებეს. დაღმართს იქით ისევ აღმართი იწყებოდა. წინ პატარა გორაკი იყო. ამ გორაკს რომ შემოუვლიდა, მერე გავაკებულზე გადიოდა ოხარკალუსკენ გაჭიმული შუკა-გზა. მოკლეზე უნდა მოეჭრა დროის მოსაგებად. ამ მიზნით შემოვლით ბილიკს გორაკზე ასვლა არჩია. ის იყო, თხემზე აბობლდა და ქვევით დაშვებას აპირებდა, რომ უეცრად რამდენიმე ცხენოსანს მოჰკრა თვალი. ისინი აქეთ, ოცხიმურისკენ მოაჭენებდნენ ბედაურებს. ამის დანახვაზე გაშრა, გაფითრდა ჯვებე.

მერე შუბლზე ხელი იტკიცა და ველური ღრი-
 ალით დაემხო მიწაზე. ცხადი იყო, ვიდაცამ
 დაასწრო საბედისწეროდ. მორჩა, გათავდა!
 სიზმარივით გაქრა ყველა იმედი. სხვას ერგო
 ის ბედნიერება, რომელიც ამ ცოტა ხნის წი-
 ნათ თავისი ეგონა და თითქოს ხელში ეჭირა.
 „ვაჟა, ჯვებე შანგია, ვანორღვენო მუთუნიში
 ილბალი“¹ – ქალივით მოთქვამდა იგი და სიმ-
 წრისაგან თმებს ინუნავდა. მერე თვალი ისევ
 გზისკენ გაექცა. მაღლობიდან აშკარად ჩანდა,
 თუ როგორ გააფთრებით მიიწვედნენ შეიარა-
 ლებული მხედრები ოცხიმურეს გორაკისკენ.
 ათი ცხენოსანი დაითვალა შანგია. მიწიდან
 წამოიმართა და ციხის ნანგრევებისკენ გაი-
 ხედა. იმ მხრიდან ჩამიჩუმი არ ისმოდა. ნან-
 გრევების ზემოთ, ალიონის მკრთალი ნათლით
 შეფერილ ცაზე ფაფუკი ღრუბლის ფთილები
 მოცოცავდნენ, საიდანღაც გადმოხვენილნი
 და ერთმანეთს დადევნებულნი. „ეტყობა, ჯერ
 კიდევ სძინავს“, – გაიფიქრა ჯვებემ, – „გარს
 შემოუვლიან და ვერსად გაიქცევა... მოკლავენ
 მაგ საცოდავს“... მოულოდნელად სიბრალე-
 ლის გრძობა გაუჩნდა შანგიას. იმედგაცრუ-
 ებულსა და ხელმოცარულს, ახლა ისიც საკუ-
 თარი თავივით ეცოდებოდა. „გეგონა, ამაღამ
 შენი ღამე იყო, შანგია!“ – საკუთარ თავს
 ეუბნებოდა სასონარკვეთილი. – „მოჭრილი
 ყურის გამთელების ღამე გეგონა, მონობიდან
 გამოსვლისა და კაცური ყოფის დაბრუნების
 ჟამის დადგომა გეგონა... არ ინება ღმერთმა
 შენი ბედნიერება. იმ საცოდავი ბიჭის სიკვდი-
 ლის მომსწრე გაგხადა ბედმა. ამისთვის ამო-
 სულხარ აქ, რომ ამ საშინელებას უყურო, მისი
 სისხლი დაინახო, უცქირო, თუ როგორ გამო-
 ათრევენ ნანგრევებიდან მის დაცხრილულ
 გვამს, როგორ წაათრევენ თოკგამობმულს
 სოფელში ხალხის დასანახად. ო, ცირული, შე
 უკუღმართო გოგო, რა ეშმაკმა დაგანახვა იმ
 ბიჭის მოსვლა ამ დანყველილ ნოჯიხევეში? შენ
 რომ არაფერი გეთქვა, მე ახლა ამ დღეში არ
 ჩავვარდებოდი, ტკბილად მეძინებოდა ჩემს
 ჩელტის საწოლზე... მე ხომ არასოდეს მიოც-
 ნებია აზატობაზე?... მე ხომ აქამდე არასოდეს
 გამცრუებია იმედები? რად ამაფორიაქე, რად
 ამიწუნე სული?... არა, მე ამას არ უნდა ვუყუ-
 რო! უნდა გავეცალო აქაურობას! აქ სისხლის

სუნი ტრიალებს“.

გორაკიდან ჩამოსვლა და ტყეში დამალვა
 განიზრახა შანგია. გული ეთანაღრებოდა.
 ისეთი განცდა გაუჩნდა, თითქოს იმ ბიჭის
 მკვლელობაში, რაც რამდენიმე წუთში უნდა
 მომხდარიყო, თვითონაც მიუძღოდა ბრალი.
 რა მნიშვნელობა ჰქონდა, თუ ვინ გასცა იგი.
 მასაც ხომ იგივე უნდოდა? სხვას რომ არ
 დაესწრო, თვითონ მოიყვანდა მკვლევებს.
 „ეგ რამ გაფიქრებინა, შე უბედურო?“ – სა-
 კუთარ თავს უჩიოდა ჯვებე. – „სული რატომ
 წაიწყმიდე? რატომ არ დაუჯერე ცირულის?
 მოგეყვანა ის ბიჭი შენს ჯარგვალში და აარი-
 დებდი ამ უბედურებას. ახლა სად მიდიხარ
 და სად იმალები? აქ თავადები გჩაგრავდნენ,
 იქ კი ღმერთი განარისხე შენი მუხანათობით.
 აწი საითაც გინდა, იქით იარე, კაცისგან და
 ღმერთისგან მოძულეებულ!“

უნებურად ისევ გადახედა გზას. სულ ახ-
 ლოს იყო დადიანის მხედრობა, სულ რამდე-
 ნიმე წამში ჩაუვლიდნენ იმ გორაკს, რომლის
 თხემზე შანგია იდგა და მერე ასიოდე საყენი
 თუ იქნებოდა ოცხიმურემდე. სასონარკვეთი-
 ლებამ შეიპყრო იგი. იქნებ დაეყვირა და გაელ-
 ვიძებინა ის ბიჭი, მაგრამ უაზრობად ეჩვენა
 ესეც, ვინაიდან აქედან ხმას ვერ მიაწვდენდა
 რიყის ლოდებით შემორაგულ ნანგრევებამდე.
 უნებურად გაახსენდა, შტუცერი რომ ჰქონდა
 წამოდებული. აი, თოფის ხმას კი წამდვილად
 გაიგონებდა ბაჩილა! ბევრი არ უფიქრია, ჩახ-
 მახი შემართა და ჰაერში გაისროლა შანგი-
 ამ. ეს ქნა და თვითონვე შეაშინა საკუთარმა
 ქმედებამ. „ნუთუ მე გავისროლე?“ – ეჭვმა
 გაუელვა წამით. რაღაც განგება მართავდა
 უნებურად, ბედისწერა ათამაშებდა ხან აქეთ,
 ხან იქით. დამფრთხალი და დაბნეული, ლო-
 დებს ამოეფარა და შიშით ჩაიხედა ქვევით.
 რაღაც გაურკვეველი ყვირილის ხმები მოესმა
 იქიდან. დაინახა, დაფეთებული ცხენოსნები
 თუ როგორ უგზო-უკვლოდ დარბოდნენ და
 ერთმანეთს ეხეთქებოდნენ, მერე გონს მოეგ-
 ნენ და ერთმა მათგანმა მაღლობისკენ გაიშ-
 ვირა ლაგმის ტარი. საპასუხო სროლამაც არ
 დააყოვნა ქვემოდან. ტყვია ლოდს მოხვდა და
 წივილით აისხლიტა მალლა. შანგია მიხვდა,
 თუ რა ხაფანგში გაჰყო თავი.

– აი, აქ არის, აქ იმალება! – გარკვევით

¹ ვაი, ჯვებე შანგია, არაფრის ბედი არ გქონია!

გაიგონა ვილაჯის ღრიალი. მაღლობიდან დამრეცი კალთა ეშვებოდა და თხემზე ცხენითაც ადვილად შეიძლებოდა ამოსვლა. ჯვებე შიშმა აანრიალა, გონება დაებინდა და აღარ იცოდა, რა ექნა.

– არა, ის არა ვარ. შანგია ვარ მე, ჩქოტუას კაცი! – დაიყვირა რაც ძალი და ღონე ჰქონდა, მაგრამ პასუხად რამდენიმეჯერ ერთმანეთის მიყოლებით გავარდა თოფი. მინაზე დამხოზილ შანგიას ტყვიებმა გადაუფრინა თავს ზემოთ, ერთი-ორი კი ლოდს მოხვდა და პატარა კენჭები ჩამოამსხვრია.

ხსნა არსაიდან ჩანდა. ხედავდა, ამ მაღლობიდან ცოცხალი ვერ ჩამოვიდოდა. ყვიროდა, მე ეს და ეს კაცი ვარ და რას მემართლებითო, მაგრამ პასუხად სროლის ხმა ისმოდა მხოლოდ. ბაჩილას მსხვერპლი ყოფილა შანგია. ამ დილაუთენია სხვის მაგივრად უნდა მომკვდარიყო.

– ახია ჩემზე! – სლუკუნით ამოიღწავლა განწირულმა. მისი აზრით, რაც ეკუთვნოდა, იმას უზღავდა განგება.

არ გაეგონა შანგიას ლობეში მომწყვდეული კურდღლის ამბავი, ერთხელ მელიტონ ჩიჩუა რომ მოუყვა კონწარს, მაგრამ ხაფანგში მომწყვდეულს, იმ კურდღლის გამბედაობა გადაედო უნებურად. შიში მშობელია ლაჩრობისა, თუმცა ზოგჯერ მისგან საოცარი შემართებაც იბადება ხოლმე.

თავი ასნია შანგიამ და ლოდებს შუა, ღრიჭოდან გაიხედა. დაინახა, რამდენიმე ცხენოსანი რომ ამოდიოდა ფერდობზე. მან სასწრაფოდ ამოიღო უბიდან პატარა თახჩა, სადაც ვაზნები ეწყო. საშინელმა ბოღმამ და ზიზღმა დაუარა ერთბაშად. სულის სიღრმეში წლობით დაგუბებულმა შურისძიების გრძნობამ ზევით ამოხეთქა ვულკანივით. საკუთარ თავს ვერ ცნობდა შანგია. ის ახლა სულ სხვა კაცი იყო, სხვა ადამიანი, საკუთარ თავზე გამარჯვებული და დაუმარცხებელი. იარაღი ლოდებშუა გაყო და დაწინაურებულ მხედარს ესროლა. შიგ გულში გაუყარა ტყვია. მან გარკვევით დაინახა, თუ როგორ ავარდა უნაგირიდან ვეება კაცი, გაიგონა, როგორი სასონარკვეთილი ხმით

დაიყვირა, ახავაიო, და მერე იმასაც შეასწრო თვალი, თუ როგორ გაგორდა ტომარასავით დაღმართზე იგი. ახლა მეორესაც ესროლა და მოარტყა მასაც. ცხენს ჩამოეკიდა კაცი. უზანგზე შერჩენოდა ცალი ფეხი, დაფეთებული ულაცო ერთხანს ჭიხვინით მიათრევდა მინაზე, მერე, როგორც იქნა, გაითავისუფლა თავი ჩამოკონწიალებული ტვირთისგან და ოცხიმურეს მაღლობისკენ გაუტია გავეშებულმა. მომხდური ბევრი იყო, მოდიოდნენ ფართოდ გაშლილნი და ხან მარჯვნივ ისროდა შანგია, ხან მარცხნივ. მერე ვაზნები შემოეღია. იარაღი იქვე დააგდო და ტყისკენ გაიხედა. ამ დროს იყო, ტყე რომ შეინძრა უეცრად, მერე მინამაც რყევა იწყო და შექანდა, გადაფერდდა დედამინა... თითქოს მკერდში ცხელი შამფური გაუყარესო, საშინელი ტკივილი იგრძნო. მუხლები მოეკეცა და მინაზე პირაღმა გაიშხლართა. მიხვდა, რომ კვდებოდა. ცას ახედა მინავლებული თვალებით და ღმერთს შესთხოვა: „უფალო, შემინდე ცოდვები და შენ მინყალობე აზატობა!“

ცოტა ხნის შემდეგ რამდენიმე მხედარი ამოვიდა თხემზე. შანგია პირაღმა ეგდო ლოდებშუა, სისხლში მოთხვრილი.

– ეს ის არ არის! – თქვა ერთმა და კიდევ ერთხელ საგულდაგულოდ შეათვალიერა ცხედარი.

– როგორ თუ არ არის? აბა, ვინ არის ეს ოხერი? – გაკვირვებით ჰკითხა მეორემ.

– ეს შანგიაა, თემრაზ ჩქოტუას ყურმოჭრილი ყმა.

– აბა, რატომ გვესროლა ამ ღორისშვილმა?

– ყაჩაღები ვეგონეთ ალბათ.

– იარაღი ვინ მისცა ყმას, ან აქ ვინ დააყენა გამთენიისას?..

– იარაღი ბატონისაა. ყოველთვიურად ნადირის ხორცი ემართა ბეგრად. ალბათ სანადიროდ იყო გამოსული...

– ჩვენზე ინადირა ამ ძაღლისშვილმა?!

– დაიყვირა შავჩოხიანმა და უსულო გვამს ნიხლი ჩაარტყა.

არაფერი უგრძნია შანგიას. მისი დამცირება უკვე შეუძლებელი იყო.

ბიოგრაფიული სიუჟეტები

ლიქსი

პროზაული ფიქრები ლექსად

არ ჩერდება მზე და მთვარე,
დედამინაც მუდამ ბრუნავს,
რაც დრო-ჟამმა მომიტანა,
ისევ უკან დაიბრუნა.
ვინ დასწვდება ამ სამყაროს
სიღრმესა და სიღიადეს,
ჯერ სადა ვარ, კიდევ ბევრი
მოსახდელი ვალი მადევს.
ბოლოს ღმერთი ამაცილებს
ყველა ჭირს და განსაცდელსა,
ამ სულს ზეცას ჩავაბარებ,
მინას – სულის ტანსაცმელსა.
ეჭვებს მაინც ვერ ვიცილებ,
სიმწრისაგან დამდის ოფლი,
ვინ ვიქნები, რა ვიქნები,
როცა ორად გავიყოფი.
მოვიარე მთა და ბარი,
ვის არ ვკითხე,
ვის არ ვუხმე,
ამაოა ყველაფერი,
არვინ არის მოპასუხე.
ერთხანს ფიქრით, ოცნებებით
სულის სარეველა ვთოხნე,
ვერაფერს რომ მივაგენი,
გული ლექსით მოვიოხე.

ის, რაც ჟამმა ნამიშალა

განწირულია დასავეინყებლად
წარსული, ჟამით გადანიღული,
არ ვიცი, ვინ ვარ და სად ვინყები
ან რა ხნისაა ეს ჩემი სული.
სხეულს დაუდგენს დრო-ჟამი თარიღს,
სულს ვერ შეიცნობს წლითა და რიცხვით,
სული არასდროს ყოფილა მკვდარი,
ამსოფლად მხოლოდ სამოსელს იცვლის.
არ მახსოვს, ადრე ვიღვწოდი რარიგ
და რას მიმზადებს ბედი ამჯერად,
ან ეგ სოფელი, ბილწი და მდარე,
კვლავ რა ცოდვისთვის მერგო სასჯელად.
ხომ არ ვიდექი ჯვარმცემელთა ბრბოში,
ხომ არ ვიძახდი: ჯვარს აცვით იგი!
ბიბლიის ნაცვლად მე, ფუძემოშლილს,
ხომ არ მწამლაგდნენ დემონის წიგნით.
ვინ შემახსენოს, რა გზები განვვლე,
რამდენჯერ მძლია ვნებამ და ნდომამ,
ჩემს სულში სავლე თუ იქცა პავლედი,
ან თუ ირწმუნა აღდგომა თომამ.
ასწლეულები გულგრილად დუმან,
დროს არ ჰყავს მტერი და არც მოკეთე,
იქნებ, ლაჩრულად ვიდექი ჩუმად,
როცა პაატას თავი მოკვეთეს.
ფიქრით, ოცნებით ველტვი წამიერს,
ვარ ამნაირი ზნის და ბუნების,
სალამოს რასაც მოვინანიებ,
დილით მსხვერპლი ვარ იმავე ცდუნების.
მაინც იმედით შევცქერე ზეცას,
ცა ლურჯია და დაუსაბამო,
რალაც უცნაურს ველოდი დღესაც
და მერამდენედ დავშვრი ამაოდ.
სურვილებს უყვართ სულის ნვალება,
ფორიაქი და ამაო გარჯა,
რა უნდა ნახოს კაცის თვალებმა,
ირგვლივ დაღლილი ფერების გარდა?!
ზოგჯერ თითქოსდა მანუხებს არც რა,
ჭირისგან ლხენით ვსწავლობ განდგომას,
ზამთარში ვერ ვგრძნობ ბუნების ჯვარცმას
და გაზაფხულზე – მკვდრეთით აღდგომას.
ახალი დღენი როცა ვინატრე,
მუდამ წინ დამხვდა ჟამი განვლილი

და დღემდე მართავს სოფელს პილატე,
ცოდვებისაგან ხელდაბანილი.
ჯერ არ ჩანს ზღვარი და წყალგამყოფი,
გაჩუმებულა ვარსკვლავთ კრებული...
ჩემში კვლავ იბრძვის, ვით იაკობი,
სული, სხეულზე აჯანყებული.

პანთეონი

სულს შეჰყრია აგონია
სიკვდილ-სიცოცხლეზე ფიქრით,
ზოგს სამოთხე არ ჰგონია, –
პანთეონის ღობის იქით.
აღარ ცხრება დიდებისთვის
ჯგლეთა, კამათი და დავა,
მაგრამ მხოლოდ ღმერთმა იცის,
სული რომელ მხარეს წავა.
გვამი მინას მიეჩვენა,
სულს კი განსჯის მამაჩვენი,
ზოგჯერ ერთურთს არ ემთხვევა
ღვთის და კაცის განაჩენი.
რაც სოფელმა დაანესა,
თურმე სიზმარ იყო მინის...
გვამი პანთეონში წევს და
სული ჯოჯოხეთში იწვის.

ქალაქის ყვავილები

შემოდგომა წყნარად მიდის,
ჩაცხრა მცხუნვარება მზისა,
უცხო ქალი ყვავილს ყიდის,
ფერად ყვავილს ქალაქისა.
ტყუილს მოკლე ფეხები აქვს,
მაგრამ ელტვის შორ მანძილებს,
თურმე სადღაც ერთდებიან
სიცრუე და სინამდვილე.
ვიღაც უნუგემოდ კვნესის,
ქარი ქრის და სიცივეა,
შორით ყალბი ფიცი მესმის,
სადღაც ყალბი სიცილია.
ლიმილი თუ ყვავილს ჰგავდა,
ცრემლებიც ხომ ყვავილია...
თურმე ერთგულების გარდა
ყველაფერი ადვილია.
ახლა დაეჭვების დროა
და ტკივილით გადის წლები...
ზოგჯერ ჩემთან ჩუმიად მოაქვთ

ის ქალაქის ყვავილები.
სურვილები დამრჩა ობლად,
მახარებდა რაიც ოდეს,
რაც არ ჭკნება წუთისოფლად,
არც ჰყვავოდა არასოდეს.

მე და ჩემი ბელურა

თითქოს ოდნავ აცივდა,
დღეა ფერისცვალების,
სამხრეთისკენ დაიძრნენ
ჩრდილოეთის ქარები.
შემოდგომის ტკივილის
შეგუებას ვეცდები,
ხეს ფოთლები დასცვივდა,
დაგვტოვებენ მერცხლები,
მაგრამ არსად არ წავა
ჩემი სოფლის ბელურა,
ერთმანეთის ერთგულნი
ვრჩებით უწინდებურად;
თავზე ქუდი, სულ მუდამ,
ჩვენებური გვეხურა,
სადაც გვშობა ბუნებამ,
იქ მოვკვდებით გლახურად.

აღამის გოლეზა

სადაც არ ვიყოთ მე და შენ,
იქვე გაჩნდება მესამეც,
ამ ბოროტ წუთისოფელში
სატევარს მუდამ ლესავენ.
ლალატის მარადისობით
გულში ისარი მესობა,
სიზიფეს ნაცვლად აღმართზე
დღეს ჩემი სული კვნესოდა.
აღარ მშორდება წარსული
და შენ სულმუდამ მახსოვდი,
ნეკნი ამტკივდა ისევე,
როგორც კი მომიახლოვდი.
ისა ხარ, სხვა ვინ იქნები,
იმავე ცოდვით გიცანი,
არაფერი არ შეცვლილა,
დრო-ჟამი გამოვიცვალეთ.
ზეცამ აბელი იშვილა,
მინამ ამრავლა კაენი,
სამყარო გამიუცხოვდა,
მესაუბრება სხვა ენით.

ცბიერს ბრძენკაცი ვუნოდე,
დაცემას – სულის ცხონება,
ვინატრე კაცთა მოდგმისთვის
გველის ჭკუა და გონება.
ვდგავარ აღმართზე და ვხარობ
ამოზიდული ლოდითა,
მაგრამ კვლავ დამიგორდება, –
ასეა ხვედრი ცოდვილთა,
გადაქანცული მოვდივარ
გაუგებრობის სოფლიდან,
ის, რაც სიბრძნის ქვა მეგონა,
საფლავის ლოდი ყოფილა.

ღროსთან კამათი

არ მეგობრობ არავისთან,
არ გსურს არვის ნახვა,
უცნობივით ჩაივლი და
წარსულისკენ ნახვალ.
თუ ვერ შეგასწარით თვალი,
უნდა ვენდოთ გუმანს, –
რომ წარსული მომავალთან
სულ ერთ წრეზე ბრუნავს.
წუთისოფლის სიმფონიას
მოაქვს მძაფრი განცდა,
ბადებს მწარე ირონიას
სურვილები კაცთა.
დაატარებ ველურ ვნებებს
გაუხედნავ მერნის,
ქვეყნად შენი დაურევება
ჯერ ვერ შეძლო ვერვინ.
ქაოსიდან შობილ ყოფას
კვდომის შიშით ზაფრავ,
ვინ გარგუნა ამა სოფლის
გვირგვინი და დაფნა.
ვიცი, მალე მიმატოვებ,
დღეს შემიცვლი ღამით,
სულზე კი ვერ იბატონებ
თუნდაც ერთი წამით.
წუთისოფლად მეფედ გიცნეს,
ზეციერს ვერ წვდები...
გესტუმრე და მოგიციცქნე
თვეები და წლები.

ღარჩელი

„სხვა ხალხის ისმის აქ ურიაშული...“
გალაკტიონი

არ ვიცი რისთვის, არ ვიცი რატომ,
მომენატრა და ნავედი მარტო,
მაგრამ არ დამხვდა „ჩემი ღარჩელი“,
ვერ დამიბრუნებს მას თვით გამჩენიც

მე ახლა ისევ ეულად ვრჩები,
ქარს წაულია ბავშვობის წლები.
შემოვიარე შუკები ვინრო
მხვდებოდნენ, მაგრამ ვერავინ მიცნო,
ძეხორციელის უმწეო ხსოვნას,
განა შეეძლო წარსულის პოვნა?

იპედი

ოქროს ქალამნებს იცვამს
და მაინც ბედზე ნაღვლობს, –
არ აღმოაჩნდა ვისაც
მარტივი ყოფის ალლო.
გქონდეს იმედი ხვალის
და ნუ გექნება მეტად,
თვალმა დალიოს წყალი,
გულს გაუნელებს სევდა.
არ მოშორდება თვალებს
მიუღწეველი ახლო,
მუდამ ხვალ არის ხვალე,
სადაც იმედი სახლობს.
ლარნაკში ჩამჭკნარ ყვავილს
უიმედობა ერქვა...
მაინც იმედი ხვალის
ნუ მოგიშალოს ღმერთმა!

მაინც უნდა ნავიდე

ვცდილობ, მაგრამ თავს ვერ ვაჩვენებ
ამ ცვალებად ამინდებს,
რამდენიც რომ დიდხანს დავრჩე,
მაინც უნდა ნავიდე.
გული ჩემი ეჭვით წვალობს,
როგორ მინდა, ცდებოდეს,
თვითონ ხომ არ გაგეცალო,
სანამ მოგბეზრდებოდე.
მიჭირს იმედების პოვნა
და თავს მორცხვად გარიდებ,

რამდენიც რომ შემაყოვნო,
 მაინც უნდა წავიდე.
 არავისთან არ გსურს დავა,
 ხარ მარადის მდუმარი,
 ამ სოფლიდან მე რომ წავალ,
 სხვა მოგივა სტუმარი.
 მიმორბიან სადღაც ახლოს
 დრო და ჟამის მსტოვრები,
 ვინც წავიდა, არვინ გახსოვს,
 არც მე გემახსოვრები.
 ვცდილობ, მაგრამ სულს ვერ ვაჩვევ
 წუთისოფლის ამინდებს,
 რამდენიც რომ დიდხანს დავრჩე,
 მაინც უნდა წავიდე.

სარიგ ღორთა

მალორენქო, სერ-უკმელა,
 ითამ აშო დუმართინი,
 ამსერ გვალო შხვა რექ დო ვარ
 კინ თინა რექ, ღუმა რდინი...

სენჯი¹

მა ვორექ სენჯი, –
 ცოდაში მოფგირე,
 ნტება მოკო დო
 ინგირი მოძინე.

კორკილი² ბძირი –
 ჟი მაბუდ ხოკო,
 რინა თეფგუა
 მა ხოლო მოკო.

დაბადებაშე
 ათუხე თუდო
 დო ართო მოულ
 სუდე დო კუბო.

გილვორექ შარას,
 ჭარაშ მონდურე,
 მა უმინჯურო
 ოკო დობლურე.

**თხუმე
 (ოცქვაფური)**

ჯიმაცალო საიმენდო,
 სასოროფო თხუმე,
 ვამთასექ, ვამირგექ,
 სქანით ქემოირთუმ.

ჩქინო ვარე თავადიში
 მოინალე ჭყონი,
 სი ორექ ჭკორეფნკემა
 მართალი დო ბონი.
 არძა ჩქიმი გაჭირება
 სქანდა მუკომპონგ,
 სქან იმენდით ფთასუნქე დო
 სქან იმენდით ფხონგ,
 ჩქიმი შური ქოთომცალო
 სქან ცას გილამცონ.

თხუმუში ლანდა,
 თხუმუში ბოგა,
 თხუმუში დიშქა,
 თხუმუში ოდა,
 თხუმუში ქვიჯე,
 თხუმუში კუბო...
 სი ორექ ჩქიმი მინჯე
 დიხაში ჟი დო
 დიხაში თუდო.

ჯიმაცალო საიმენდო,
 სასოროფო თხუმე,
 ვამთასექ, ვამირგექ,
 სქანით ქემოირთუმ.

ინგირი

სო მეულ, ჩქიმე ინგირი,
 სო რე მიხურთქინეკენი,
 მუთ გიჩინა, ეთურე
 ზღვას ქიმშადინეკენი.

რზენიში სანძლოს ითებუქ
 მალალი გვალაში დგნაბად,
 ზღვა, ჩხანა დო ქარ-ბორია
 გინგორქვანც მუნაფათ.

აშო ჭვემათ დუმართუქ,
 აშო ნირსო დუმართუქ,
 აშო თირო დაუმართუქ...
 მუკი-მუკი გუმართუქ.

აკა ნუნც ვესვანჯექ,
 გილუ ლორონთიში ნძალა,
 მიბურჯანქ დო ზღვაშა მეილ
 თირ გვალაშე გემნაჭვალა.

ენოცუნქ სქან რობუს,
 მუთა გიჩქ გინორთიში,
 დღასე ვაგაბანძლუ შარა
 გენურაფილღ ლორონთიში.

მა შარას ქიგლაფსქიდი,
 ირფელ ართო აკვათე,
 ეშმაკიში გოზაკვილქ
 ვამიჩქ ნამ ზღვას ვაკათე.

¹ სენჯი – ლტოლვილი.

² კორკილი – კუ.

უხვი ჭირნახულით ხელდაფხვენებული

მიმდინარე წლის 10 მაისს 80 წელი შეუსრულდა ცნობილ მწერალსა და საზოგადო მოღვაწეს, აფხაზეთიდან დევნილ შემოქმედს გიორგი სიჭინავას.

სამწერლო ასპარეზზე გამოსვლის დღიდან ქართველი მკითხველი ბატონ გიორგის იცნობს, როგორც პროზაიკოსსა და პოეტს, პუბლიცისტსა და ჟურნალისტს. ეს მრავალმხრივობა თანაბრად არის გაჯერებული ხალასი ნიჭით, ნოვატორობითა და ცხოვრების ღრმა ცოდნით. რაც მთავარია, კალმის პირველი მოსმიდან დღემდე მისი მთავარი იარაღი მუდამ იყო სიმართლე, პირდაპირობა და უკომპრომისობა, ამაზე მეტყველებენ ჯერ კიდევ საბჭოთა პერიოდში გამოცემული მისი რომანები, რომლებშიც დაურიდებლად არის მხილებული კომუნისტური სინამდვილის მანკიერებანი. კალმით ბრძოლა შემდეგშიც მოუხდა გიორგი სიჭინავას, როდესაც იგი, ამჯერად უკვე როგორც გაზეთ „აღდგომის“ რედაქტორი, არ ეპუებოდა სისხლითა და ნგრევით მოსული პუტჩისტების დაშინებებსა და რეპრესიებს; გიორგი სიჭინავა დღესაც შეურიგებელია იმ სიმახინჯეთა მიმართ, რომელთაც ჯერ კიდევ აქვთ ფესვი გადგმული ჩვენი ცხოვრების სხვადასხვა სფეროში.

გიორგი სიჭინავა უმამო შვილების თაობას ეკუთვნის, რომელთა მშობლები მეორე მსოფლიო ომს შეეწირნენ. მეტიც, მას მამა თვალითაც არ უნახავს და არც მისი სიტბო ღირსებია, რადგანაც მამამისი, ორესტი სიჭინავა, მის დაბადებამდე იყო ომში განწვეული და სამუდამოდ შერჩა ყირიმის ტრამალებსა თუ კატაკომბებს. დედამ, ქალბატონმა ბაბილინა ჭანტურიამ, დიდი გაჭირვების მიუხედავად, ღირსეულად გაზარდა ქალ-ვაჟი და ყველაფერი გააკეთა იმისათვის, რომ მშობლიური დარჩევიდან ცხოვრების დიდ გზაზე ღირსეულად გასუ-

ლიყო ჩვენი იუბილარი. მის თაობას კარგად ახსოვს გიორგი სიჭინავას თამამი პირველი ნაბიჯები, ის თავდაჯერებული პირველი განაცხადი, რომ შემოქმედის მხატვრული კალამი მოემსახურებოდა მხოლოდ სიმართლეს და ყოველგვარ მანკიერებათა მხილებას.

გიორგი სიჭინავამ ერთნაირად მნიშვნელოვანი ღვაწლი დასდო როგორც ქართულ პროზას, ასევე პოეზიას. მის დიდი ხნის წინათ დაწერილ მოთხრობებსა და რომანებს არც ახლა დაუკარგავთ აქტუალობა, ამიტომაც კარგი საქმე იქნებოდა მათი ხელახალი გამოცემა, ამით თანამედროვე მკითხველი, პირველ რიგში, ჩვენი ახალგაზრდა თაობა, უკეთესად გაიგებდა, თუ რამდენად სერიოზული შემოქმედია ბატონი გიორგი. იგივე შეიძლება ითქვას მასზე, როგორც პოეტზე. გიორგი სიჭინავა საკუთარი ხელწერის მქონე ლირიკოსია მეტაფორული აზროვნებით, მდიდარი ლექსიკით, ღრმა და წრფელი განცდით, მახვილი, დაკვირვებული ხედვით...

გიორგი სიჭინავა სოხუმში წლების განმავლობაში რედაქტორობდა ლიტერატურულ ჟურნალ „რინას“. აქედან მოყოლებული, დღემდე ნაყოფიერად და შინაარსიანად მოღვაწეობს იგი, როგორც რედაქტორი და გამომცემელი. დღეს ბატონი გიორგი ჟურნალ „აიას“ რედაქტორ-გამომცემელია და უმთავრესად მისი დამსახურებაა, რომ ამ ჟურნალს უამრავი მკითხველი ჰყავს.

გიორგი სიჭინავამ ეს 80 წელი თავაუღებელ შრომაში გალია. მას არასოდეს ჰქონია ლალი და დაღბინებული ცხოვრება, მით უმეტეს, მას შემდეგ, რაც მისი ოჯახიც დევნილად იქცა და ხშირად იმის საშუალებაც არ ჰქონდა, რომ სადმე თავისთვის დამჯდარიყო და ეწერა. ახლა ამას ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული

პრობლემები დაემატა, თუმცა საგანგაშო არაფერია და გვჯერა, რომ სულით კვლავაც ძლიერი და მომავალ გეგმებზე მოფიქრალი მწერალი კვლავაც დიდხანს გაახარებს მკითხველს თავისი დახვეწილი, შინაარსიანი შემოქმედებით.

გილოცავთ, ჩვენო სახელოვანო მეგობარო, ამ ლამაზ, მშვენიერ იუბილეს – ლამაზსა და მშვენიერს სწორედ შენი ნიჭიერი, მართალი კალმის, შენი პატიოსნებისა და

ნესიერების, შენი ღირსეულად გამოვლილი გზის წყალობით! გისურვებთ ამ გზის კვლავაც დიდი ხნით გაგრძელებას, მტკიცე ჯანმრთელობას, ოჯახურ სითბოსა და სიკეთეს. დაე, კვლავაც დიდხანს ემსახურე შენს სათაყვანებელ სამშობლოს, კვლავაც მრავალჯერ გაგვახარე – შენ ხომ კიდევ ბევრი რამ გაქვს გასაკეთებელი!

უფალი იყოს შენი მფარველი ნუთისოფლის ამ გრძელ და ძნელ გზაზე!

გურამ აბსანძე, მურმან ზაქარაია, ლუარსა ბამყრელიძე, ირინე ტალიაშვილი, ზაურ ბახარია, რობერტ ათრიაშვილი, ჯემალ შონია, ლაშა ბვასალია, გური ოტოზაია, გია ხუბუა, ედემ კვიციანი, ტიტა მოსია, გულიკო ხარჩილავა, კახა მოლაშხია, გურამ მოლაშხია, ნონა ქობალია, ნანა ქობალია, მურმან ხუციშვილი, ვახტანგ ხარჩილავა, ვალერი ბაბელია, კახა ქეცბაია, თეანა ზაქარაია, დავით ზაქარაია, მანგული ხუბუა, თორნიკე ქავთაია, რანისა მუხიჩიძე, ზურაბ კვარაცხელია, ალინა ბალიშვილი, ანზორ სიჭინავა, მაღონა მაქაცარია, კოტე ნაჭყებია, სოსო ლავილავა, ედემ იზორია, ზაალ ჯალაღონია

გიორგი სიჭინავა, გია ხუბუა, ზაურ მოლაშხია

გიორგი სიჭინავას 80 წლის თებელქსადმი მისლოცი ბარათი

გამოჩენილ მწერალსა და საზოგადო მოღვაწეს, საქართველოსა და აფხაზეთის მწერალთა კავშირის წევრს, არაერთი პროზაული და პოეტური ნიგნების, მათ შორის გახმაურებული რომანის „უტუ მიქას“ ავტორს ბატონ გვანჯი (გიორგი) სიჭინავას ვულოცავთ 80 წლის იუბილეს. ფასდაუდებელია ბატონი გიორგის, როგორც პროზაიკოსის ღვაწლი ქართული ლიტერატურისათვის. ჯერ კიდევ გასული საუკუნის ოთხმოციან წლებში მწერალი უშიშრად ილაშქრებდა საბჭოთა წყობისა და თანმდევი მანკიერი მოვლენების წინააღმდეგ, რომლის გამოც ის არასასურველ ავტორად მიიჩნეოდა ოფიციალური მხრიდან და მოკლებული გახლდათ „ჩინ-მედლებსა თუ ტემლაკებს“. მისთვის მთავარი ილიასეულად, მწერლის დანიშნულება და მამულიშვილური მოვალეობის აღსრულება გახლდათ. მაგრამ იდეური პრინციპების პირუთვნელ დამცველსა და ღირსეულ კალმოსანს განსაკუთრებული სიყვარული ერგო მისი აღმატებულება მკითხველების მხრიდან და მთელი ცხოვრება უდიდეს ჯილდოდ სდევდა და სდევს ეს პატივისცემა და მოწინებითი დამოკიდებულება. გემოვნებიანმა მკითხველმა მის არაერთ რომანთან და მოთხრობასთან ერთად, გამორჩევით შეიყვარა რომანი „გვირილების მინდორი“ და მოთხრობა „ივანე და დაბმული ძაღლი“.

ჩვენი საუკუნის გარიჟრაჟზე მკითხველმა სიტბოთი და სიყვარულით მიიღო პოეტური კრებულები ქართულ და მეგრულ ენებზე და

სხვა დიდებული ნიგნები.

თუმცაღა, მწერლის მთავარ ნაწარმოებად რჩება „უტუ მიქა“ – ჩვენი ქვეყნის ავბედითი, მაგრამ მეტად მნიშვნელოვანი პერიოდის ამსახველი მხატვრული და მაღალოსტატური ქმნილება. უტუ მიქასა და მართალია თოდუას, რომანის მთავარი გმირების, ყოფისმიერი წესჩვეულებანი, მას შემდგომად, მისაბაძი გამხდარა მრავალი ახალგაზრდისა და დაკვირებული მკითხველისათვის. მწერლის შემოქმედების საგანი და თემა სამშობლოს თავისუფლებისა და პიროვნული ღირსების დასაცავად ბრძოლაა, რომელსაც ხერხემლად გასდევს ტრადიციისა და საუკუნეებით მოპოვებულ ზნე-ჩვეულებათა სიყვარული. თუმცა ავტორი არასდროს მორიდებია უზნეობისა და მანკიერ წეს-ჩვეულებათა საშკარაოზე გამოტანას და დაგმობას!

გიორგი სიჭინავა სოხუმში რედაქტორობდა აფხაზეთის მწერალთა კავშირის ერთადერთ ბეჭდვით ორგანოს – ჟურნალ „რინას“. ვისი ხელმძღვანელობის დროსაც აღმანახმა ძველ აღიარებასთან ერთად შეიძინა სიცინცხლე, რაც გამოიხატებოდა, ახალგაზრდა და „შერისხული“ ავტორების წარმოჩენასა და მხარდაჭერაში.

განსაკუთრებულად უნდა აღინიშნოს ბატონი გიორგის როლი ეროვნულ მოძრაობაში და ლეგენდარულ გაზეთ „აღდგომის“ რედაქტორობა, აფხაზეთისა და სოხუმის დაცემა, ემიგრაციაში გადახვეწა ოჯახთან ერთად და „მეორე ეტაპი“ მის შემოქმედებასა და მოღვაწეობაში, რომლის გვირგვინი გახლდათ ჟურნალი „აია“.

ბატონი გიორგი მრავალმხრივი და ჟანრმრავალი შემოქმედი, მას უმუშავია თითქმის ყველა მიმართულებით ლიტერატურაში და ყველგან წარმატებით. შეძლო გამოეკვეთა საკუთარი სტილი და ხმა ქართულ სიტყვაკაზმულ მწერლობაში და მნიშვნელოვანი წვლილი შეეტანა მისი განვითარებისა და გამრავალფეროვნების საშურ საქმეში.

მოგესალმებით, ბატონო გიორგი, თქვენი მეგობარი მწერლები, გილოცავთ ამ მეტად მნიშვნელოვან საიუბილეო თარიღს და ჯანის სიმრთელესთან ერთად გისურვებთ შემოქმედებით წარმატებებს საფიცარი ქვეყნისა და ძვირფასი ოჯახის საკეთილდღეოდ!

მრავალჟამიერ!

პატივისცემით,

**საქართველოს მწერალთა კავშირის
სამეგრელოს რეგიონული
ორგანიზაცია**

სიკეთისა და სილამაზის შემოქმედი

სამართლიანობა მოითხოვს იმის აღნიშვნას, რომ წლების განმავლობაში და ამჯერადაც ისტორიის სახელმძღვანელოებში სამეგრელოს გლეხთა აჯანყებისა და მისი მეთაურის – სახალხო გმირის უტუ მიქას შესახებ ძალზე მწირი და ხშირ შემთხვევაში საკმაოდ ბუნდოვანი ინფორმაცია იყო მოცემული. ეს ისტორიული ფაქტი და მისი გმირობის ამბავი უმნიშვნელო სახის მოვლენად იყო მიჩნეული, რასაც მთელი რიგი სუბიექტური და სხვა სახის მიზეზები აქვს.

მაშინ, როდესაც ისტორია, მეცნიერება ხანდახან დუმის არჩევს, პოეზია და მწერლობა იტვირთავს ხოლმე ჭეშმარიტი ისტორიკოსის, მემატინის როლს; ხშირად მეცნიერის, ისტორიკოსის სათქმელს მწერალი, შემოქმედი იტყვის და ამგვარად ნათქვამი ისტორიული სიმართლე ადვილად აღწევს თავის მიზანს და უმალ იპყრობს მკითხველის გულს. ამ შემთხვევაში მხედველობაში გვაქვს მწერალ გიორგი სიჭინავას ისტორიული რომანი „უტუ მიქა“. როგორც იტყვიან, რომანი ერთი ამოსუნთქვითაა დაწერილი; მასში აღწერილია არა მარტო სამეგრელოს გლეხთა აჯანყების ისტორია და მასთან დაკავშირებული პროცესები, არამედ თითქმის დოკუმენტურად, ისე როგორც ეს ნამდვილ ისტორიულ რომანს შეეფერება, მაღალი მხატვრული ოსტატობით არის გადმოცემული საქართველოს ერთ-ერთი ძირძველი, ოდესმე ძლევამოსილი ქართული სახელმწიფოს შემადგენელი კუთხის – სამეგრელოს ტრაგიკული წარსული, გაუხარელი ანმყო და ნათელი მომავლის იმედი, ისტორიული პერსპექტივა.

რომანი, ისევე როგორც გიორგი სიჭინავას შემოქმედება, საინტერესოა ფილოსოფიური თვალსაზრისით. იგი ძალზე ღრმა ფილოსოფიური საზრისისა და პლასტების მატარებელია. ზოგიერთი მისი პრესონაჟი ნიციშეს „ზარატუსტრას“ მოგვაგონებს (ვალურია ქარდა), ხოლო მის მთავარ გმირში პერსონიფიცირებულია მთელი კოლხური ცივილიზაციის საუკეთესო ღირებულებითი მახასიათებლები: სიბრძნე, სიკეთე, სილამაზე, რაინდული სულისკვეთება

და მოყვასისა და ქვეყნის სიყვარული. მისი პათოსი ზოგადსაკაცობრიო სახის მატარებელია – ესაა პიროვნების თავისუფლებისათვის ბრძოლა, რასაც უტუ მიქას თავისუფლებისა და თანასწორობის ფორმულა: **„კაცის კაცი არ უნდა იყოს!“** – ადასტურებს. ადამიანი თავისუფლებისთვისაა გაჩენილი და თუ რაიმესთვის ღირს ამქვეყნად ყოფნა და ბრძოლა, ესაა თავისუფლება.

მწერალი და შემოქმედი გიორგი სიჭინავა სწორედ რომ თავისუფლებისა და სამართლიანობისათვის მებრძოლი უშიშარი რაინდია. მას არ შეშინებია მაშინ, როდესაც ყოველნაირად ებრძოდნენ ეროვნულ იდეალებს და ეროვნული სახელმწიფოს მშენებლობას ხელს უშლიდნენ. ყოველივე ეს მან ზვიად გამსახურდიას გვერდით დგომით დაადასტურა. იგი დღემდე დარჩა ეროვნული იდეალების ერთგული.

გიორგი სიჭინავა თავისი ყოველდღიური ცხოვრებით, შემოქმედებითი საქმიანობითა და პატრიოტიზმით, კაცთმოყვარეობით ადასტურებს, რომ შემოქმედება, ახლის ქმნა და საზრისის ძიება ცხოვრების განსაკუთრებული წესია და ამ წესით მცხოვრები ადამიანები უდიდეს პატივისცემასა და დაფასებას იმსახურებენ.

ცალკე თემაა გიორგი სიჭინავას ნოველები, მოთხრობები და საოცრად ფილოსოფიური პოეზია. მისი შემოქმედებითი სამყარო გამორჩეულია ღრმა ესთეტიზმით, რომელიც კანტის „დაუნტერესებელ მზერას“ მოგაგონებს კაცს. ესაა სიკეთისა და მშვენიერების ესთეტიკა – „გვირილების თესვა“, ამ შემთხვევაში, ვგულისხმობთ ტექნიკური ცივილიზაციის ზეობისა და ზეხელოვნურობის სტადიაში მყოფ ადამიანურ ყოფას, გიორგი სიჭინავა გვირილების მთესველად გვევილენა.

რაც შეეხება გიორგი სიჭინავას პოეზიას, უმალ მარტინ ჰაიდეგერის სიტყვები გაგახსენდება: „ენა ყოფიერების სახლია“. არავინ არ იცის (და ალბათ თვითონ პოეტმაც), თუ როგორ ახერხებს პოეტი გიორგი სიჭინავა, მეგრულ ენაში ჩაასახლოს და ოსტატურად ჩააწინას ყოფიერების იდუმალებით მოცული

შრეები. ამ საქმეში მას ბადალი არ ჰყავს და, შეიძლება ითქვას, ამ მხრივ ის მეგრულ - ლაზური სიტყვისა და ლექსის დიდოსტატია.

სინტერესო შემოქმედი, პროზაიკოსი და პოეტი გიორგი სიჭინავა კიდევ უფრო საინტერესო და მომხიბვლელი ხდება ახლობლების, მეგობრებისა და მისი სათაყვანებელი კოლეგების წრეში ქართულ სუფრასთან. ქართულ სუფრასთან მასთან ერთად გატარებული დრო

შემოქმედებითი აზროვნების ზეიმი და შეუცნობლის შეცნობის მორიგი ვირტუოზული გაკვეთილებია ყველასათვის.

ბატონო გიორგი!

გილოცავთ 80 წლის იუბილეს და გისურვებთ ბედნიერებას და სიკეთეს. ბერთოლდ ბრეხტისა არ იყო, ულევია, ულევია სიკეთე გეკუთვნით თქვენ, რადგან სიკეთისა და სილამაზის შემოქმედი ბრძანდებით.

ირაკლი კალანდია,

ფილოსოფიის მეცნ. დოქტორი,
პროფესორი,
საქართველოს ფილოსოფიურ
მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტი,

კახა ქაცვანია,

ფილოსოფიის მეცნ. დოქტორი,
პროფესორი,
საქართველოს ფილოსოფიურ
მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი

* * *

ვულოცავთ გამოჩენილ მწერალსა და საზოგადო მოღვაწეს, ორენოვან კალმოსანს ბატონ გიორგი სიჭინავას 80 წლის იუბილეს და ვუსურვებთ ულევ სიხარულს შემოქმედებით წარმატებებთან ერთად. ბატონი გიორგი ჩვენთვის, ახალგაზრდა მწერლებისთვის მუდამ მისაბაძი და ბიძგის მიმცემი გახლდათ, მისი დიდებული მეგრული

პოეზია ხალხის უდიდესი მოწონებითა და სიყვარულით სარგებლობს. ის ზეპირად იცინა, ხშირად კითხულობენ სხვადასხვა საჯარო შეხვედრებსა თუ საიუბილეო და ლიტერატურულ საღამოებზე. სახალხოობა ხომ ასე ყალიბდება, და იქცევა ადამიანური სიყვარულის ბიბლიად.

ღმერთმა მრავალ იუბილეს მოგასწროთ ჯანმრთელობითა და წარმატებით!

პატივისცემით

**ახალგაზრდა შემოქმედთა გაერთიანება „ქორეას“ სახელით:
გარდია ხელაქე, დიტო გეთია, მარიამ ცაავა, ლექსო გერიშვილი, მარიამ კორტავა**

კახა მოლაშხია, გვანცა მოლაშხია

„რინა მოკო პელაზგური“

1996 წლის ერთი ჩვეულებრივი საღამო იყო. მამაჩემი, ზაურ მოლაშხია, განსხვავებულად გახარებული მოვიდა სახლში. მითხრა, ჩემს სიყრმის მეგობარს გიორგი სიჭინავას შევხვდი, ის აფხაზეთში ცხოვრობდა და აქტიურად ვერ ვკონტაქტობდით, თუმცა, ახლა ძირითადად თბილისში იქნება, გეგმები აქვს, ყურნალ „აიას“ გამოცემა უნდა და ანი უფრო ხშირად ვნახავთ ერთმანეთსო...

მისი სიხარულის მიზეზიც სწორედ ეს ხშირად ნახვის შესაძლებლობა იყო.

მწერალ გიორგი სიჭინავას იმ პერიოდში ვიცნობდი როგორც გაზეთ „აღდგომის“ რედაქტორს, იმ გაზეთისას, რომლის ფურცლებზე გამოტანილ მართალ სიტყვას უამრავი ქართველი სულმოუთქმელად ელოდა. ისიც კარგად მესმოდა, რომ 90-იან წლებში, სამხედრო კრიმინალური გზით მოსული ხელისუფლების მიმართ ესოდენ კრიტიკული გამოცემის რედაქტორობა საკუთარი სიცოცხლით გარისკვას ნიშნავდა და ამისთვის ტყვიის პირისპირ იარაღით ხელში დგომაზე არანაკლები ვაჟკაცობა იყო საჭირო.

მაღევე წილად მხვდა ბედნიერება თავადაც შევხვედროდი და მას შემდეგ, გიორგი სიჭინავას პირადად გაცნობა და ყურნალ „აიას“

დაბადება ჩემთვის ერთმანეთთან ასოცირდება.

ბავშვობის მეგობრობა ნამდვილად განსხვავებული გრძნობაა, იმ პერიოდიდან მოყოლებული მართლაც ხშირად ხვდებოდნენ ერთმანეთს. ბ-ნი გიორგი ჩვენი ოჯახის ხშირი სტუმარი იყო და ამისთვის სულაც არ იყო საჭირო რაიმე განსაკუთრებული მიზეზის არსებობა.

ბ-ნო გიორგი, წლები წლებს მიემატა და უკვე ოჯახის ახალგაზრდა წევრებსაც არაერთი ტკბილი მოგონება გვაკავშირებს თქვენთან. მემამაყება, რომ ჩემი ცოტენეს ნათლია ბრძანდებით და მამაჩემთან თქვენი პირადი მეგობრობა, აგერ უკვე წლებია, ოჯახებს შორის ნათელმრონობაში გადაიზარდა. მრავალჯამიერ, ღმერთმა ნუ მოშალოს თქვენი ფეხი ჩვენს ოჯახში.

წერილის სათაური თქვენივე წიგნის ერთ-ერთი განყოფილებიდან ვისესხე. ის კარგად ასახავს თქვენს ცხოვრებისეულ კრედოს – ქვეყნის სიყვარული, ერთგულება და პატრიოტიზმი თავის თავშივე გულისხმობს წარსულის მემკვიდრეობის კარგად გააზრებას, მის მოვლა-გაფრთხილებასა და შთამომავლობისთვის შეურყვენელად გადაცემას.

აქვე მინდა მოვიყვანო მამაჩემის თქვენდამი მოძღვნილი ლექსი:

რად დუმხართ, გზებო...

გიორგი სიჭინავას

რად დუმხართ, გზებო, წლებო ბავშვობის,
სახურავებო – ჩამოთვლილო...

რად გვიღრენს ეს დრო – სისხლის გამშრობი,
ძმაო დევნილო! ძმაო ლტოლვილო!

თუმცა ლლიცინებს მწარედ მომხდური,
შენ მაინც უნდა შენი აშენო...

არ დაგანებებს ჯიში კოლხური –
არ თქვა ბოლომდე სიტყვა საშენო!

გული, მრავალჯერ სევდით მოხნული,
ისევ გამხნევებს, რომ გადარჩები...

სიზმრად მოგტირის შენი სოხუმი,
გადაბუგული ბორგავს დარჩელი!

უხსოვრობიდან დრო-ჟამს მოხეთქილს –
ჯერარსმენილი წამლით ვწამლობდით...

და საქართველო – დიდი კოლხეთი
კვლავ ამაღლდება უფლის წყალობით.

2010 წ.

ზაურ მოლაშხიას ოჯახის სახელით გილოცავთ 80 წლის იუბილეს. ღმერთმა ჯანმრთელობა და ენერჯია არ მოგაკლოთ, რომ კიდევ მრავალი წელი ასე ღირსეულად და თავდადებით ემსახუროთ თქვენს ქვეყანასა და მართალ სიტყვას.

უფალი გვარავდეთ!

დაგელოცოს კალამი!

ჩემო გიორგი! სულით და გულით გილოცავ დაბადების ამ მშვენიერ თარიღს – 80 წელი ხომ შენი გამარჯვებით არის აღსავსე, შენი გზის გამართლებით. ეს ძალიან მნიშვნელოვანია, რადგან ცხოვრების იოლი გზა არ აგირჩევია; მწერლის გზა ისედაც ძნელია, ისეთი მწერლის გზა კი, რომელიც კალმითაც და აქტიური საზოგადოებრივი მოწოდებითაც ემსახურება ხალხს, კიდევ უფრო მეტ სიძნელესთან და რისკთან არის დაკავშირებული.

შენ ამ სიძნელეების არ შეგშინებია, რვა ათეული წლის აღმართი ისე ამოიარე, რომ არც პრინციპები, მრწამსი არ შეგიცვლია და არც შენი კალამი მოუთვინიერებია სუსხიან დროს, როდესაც ყველა შემოქმედს თავზე ადგა ხილული თუ უხილავი ცენზორი კომუნისტური საზოგადოებისა.

შენ მაშინაც მუამბოხე იყავი და ის ადრეუ-

ლი შენი პროზაული და პოეტური ქმნილებებიც პირველ რიგში სიმართლეს, სიკეთესა და ზნეობას ქადაგებენ. შენი ქართული და მეგრული ლექსები ძალიან შეიყვარა მკითხველმა სწორედ ზემოთ ჩამოთვლილი თვისებების გამო. ასეთივეა შენი პროზაც, ხოლო სქელტანიანი რომანი „უტუ მიქა“ შენი შემოქმედების გვირგვინად და თანამედროვე ქართული მწერლობის უმნიშვნელოვანეს შენაძენად მიმაჩნია!

არაფერს ვამბობ შენს ღვაწლზე ეროვნულ მოძრაობაში, გაზეთ „აღდგომაზე“, ჟურნალ „აი-აზე“, ჩვენს ტაშკენტის ოცდახუთზე, სადაც ჩვენ სულ ერთად ვიყავით, ვართ და ვიქნებით.

დიახ, ვიქნებით, ჩემო ძმაო, რადგან მჯერა, რომ კვლავაც გაგვახარებ შენი წიგნებით, კვლავაც აისრულებ შემოქმედებით გეგმებს.

გილოცავ! გაიხარე! მომავალი დაბადების დღეები ჩვენს აფხაზეთში აღგვენიშნოს!

მანგული ხუპუა

საღვთო ჭკრეცასთან მისული

უპირველეს ყოვლისა, ნება მიბოძეთ, თქვენ, ბატონო გიორგი, მოგილოცოთ დაბადებიდან 80 წლის იუბილე...

თქვენ, მრავალთაგან გამორჩეულმა „სხვამ“, ყველაფერზე წინ დააყენეთ დიადი საქმე - ჩვენი ქვეყნის ისტორიული, კულტურული და სულიერი მემკვიდრეობა. თქვენ მოუხმეთ მუზეებს! მუზეებმაც არ დააყოვნეს მოსვლა!

მუზეები უმეტესად სულით სათნოებს ემოყვრებიან...

თქვენ იშვიათი ნიჭის მალმერთებელთა გულის გასახარად შექმელით შეგექმნათ დახვეწილი პოეტური და პროზაული ნაწარმოებები. თქვენ თან იახლეთ მშვიდობა, რწმენა და პატიოსნება, რამაც, დიდი განსაცდელების მიუხედავად, მოგიყვანათ დღემდე, რითაც თქვენმა ქარიზმამ და თქვენმა სამწერლო გარჯილობამ გაიმარჯვა, ჯილდოების, ცრუ ხოტბაშესხმის, რეკლამების

გარეშე გაიმარჯვა!...

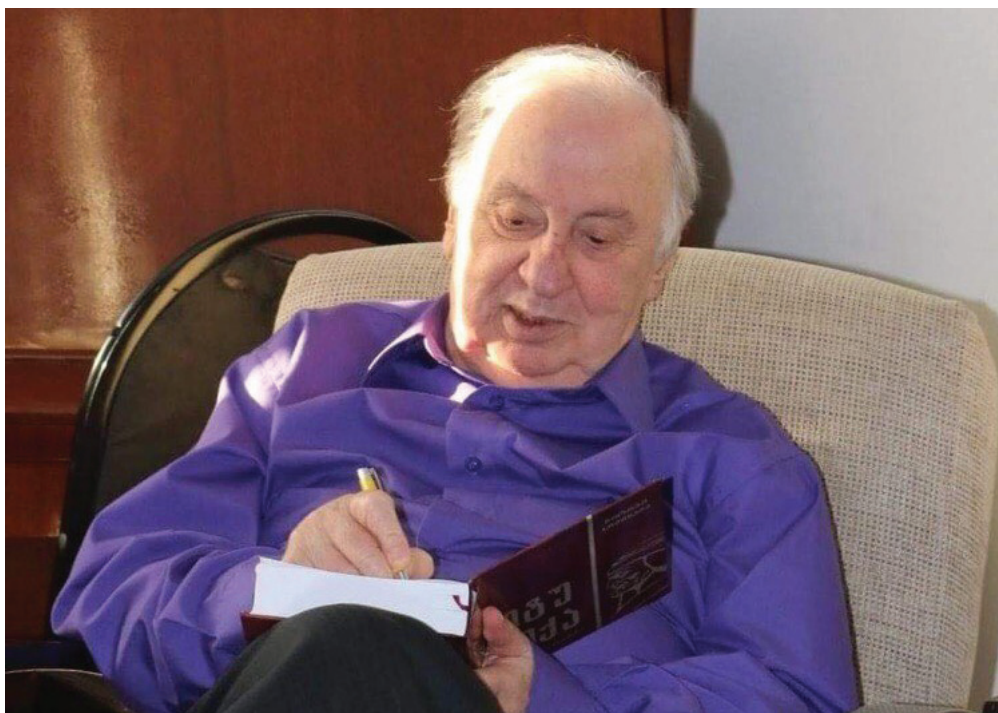
დრო ყოვლისმპყრობელის დასარეკს რეკავს.

დრო, ციალშენარევი დრო, ცისა და მიწის ხელშესახები ხის კენწეროდან ჩამოიფერთხა და წინ დაგილაგათ ოთხმოცი ფურცელი - ოთხმოცი წელი. ო, ეს იმ ფერმანძილთა დაჰორიზონტებაა, სადაც კეთილგონიერს ეიმედება ღმერთი და არა მთელი თავისი არსებობის მანძილზე დაგროვილი საწუთისოფლო ღვანლი. აქვე სათავეს იღებს „საღვთო ჭკრეცის“ მსურველთა ლოცვით გამოთხოვილი წლები.

ღმერთმა მოგმადლოთ თქვენ, ბატონო გიორგი, თქვენი სავსე („მნიფე“) ცხოვრებისათვის საჭირო კვლავ არაერთი გადასახედი.

გისურვებთ მხნეობას და მომავალ წარმატებულ საქმიანობას!..

თორნიკე ქავჭავაძე

მადლიერი მკითხველის გულწრფელი ძილოცვა

იუბილეს ვულოცავ ბატონ გიორგი სიჭინავას. მადლიერი ვარ და გულწრფელად ვიზიარებ მოსაზრებას მის რომანზე „უტუ მიქა“. დიდებულია, დაუვინყარი და გულშიჩამწვდომი ეს შესანიშნავი ნაწარმოები; თუმცა შემზადებული ვიყავი სხვა ადამიანებისგან მოსმენილით და ჟურნალ „მიჯნის“ ფურცლებზე გამოქვეყნებული ბატონი მურმან ზაქარაიას წერილებით... რეალობამ ყოველგვარ მოლოდინს გადააჭარბა.

„ეგო“-ს და „კოსმო“-ს თავსებადობა მიწიერი ცხოვრებისა და ლიტერატურული ნაწარმოების დედააზრი და მასაზრდოებელია... თუ პირველი ადამიანურ ღირსებას, მსოფლმხედველობას, ცნობიერს და ქვეცნობიერს, საკუთარი ხალხის სიყვარულს, სარწმუნოებრივ, ისტორიულ და მრავალ სხვა შრეს და ფენას მოიცავს... ტრაგიკული ფინალი კი, შემზარავი, მაგრამ მეტყველია... ვიხსენებ შექსპირს, თუნდაც ლორკას, და, საერთოდ, ყველა დრამატული ნაწარმოების ტრაგიკულ ფინალს...

ყველა კეთილდღეობას ვუსურვებ გენიოსის კალამს, მას რაღაც ზეციერი ძალის მიერ ბოძებულ მადლით ძალუძს ამ და სხვა ხერხებით მკითხველზე გასაოცარი იმედის და სიკეთის ჩამსახველი ზემოქმედება. ხაზგასმით აღნიშნა იმავე ლორკამ ლიტერატურული ნაწარმოების უმთავრეს ღირსებაზე, რომ ის – ნაწარმოები – მკითხველისთვის უნდა იყოს საინტერესო.

მწერლის, ისტორიის მკვლევარის კვალდაკ-

ვალ ისტორიულ კოლიზიებში და პერეპეტივებში იძირები, პერსონაჟთა საოცარ ამბებს ისმენ, ბევრ რაღაც ნაცნობს და ძვირფასს პოულობ. ამას ემატება სიყვარული და ალტაცება მშვენიერი მშობლიური ლანდშაფტების აღწერისას და რაც მთავარია, ქართული ენა, ანკარა მდინარესავით რომ მოედინება. ვინ იცის, იქნებ საკუთარ თავსაც ეძებ და პოულობ და კიდევ ბევრი სხვა რამ, უხვად რომ არის მიმოფანტული ძვირფასი კრისტალებივით რომანის ფურცლებზე. ქალური გადმოსახედიდან მაინც გამოსტაცებს, გამოარჩევს გონება რაღაც ეპიზოდს, თვალწინ გაგიეღვებს ან ტატული, ან თუთაცირა. პირველი სიყვარულით და სათნოებით რომ გაგაოცებს, მეორე კი სალ კლდესავით ცივი და სასტიკია, მერე კი – ნირნამხდარი და საბრალო; და, რა თქმა უნდა, დედოფალი, მშვენიერი, ცხენზე ამხედრებული და მომხდურთან საბრძოლველად შემართული.

ბევრია სათქმელი, თუმცა წერტილს ვსვამ. ისევ და ისევ გულითადად გილოცავთ, ბატონო გიორგი, ოთხმოცი წლის იუბილეს. იდეგრძელეთ, დიდხანს გვეიმედებოდეს ერთმანეთი.

სპეციალურად არ ჩავლრმავებულვარ ლიტერატურული პრემიების „იერარქიაში“ და იმედია, ძალიან გაბედულ ნათქვამზეც არ დამძრახავენ, ჩემთვის კი უდავოა, თავად შოთა რუსთაველი არ დაიშურებდა ამ ძვირფასი ნაწარმოებისთვის თავისი სახელობის პრემიას.

პოეტი ქეთი აბარონოვა

ԲՆՈՆԱ ԹՄՆՈՒԹՅՈՒՆ

**ЖИЗНЬ КАК ФАКЕЛ
(Юбилею Георгия Сичинава посвящается)**

В нынешний торжественный юбилей, талантливого поэта и прозаика, создателя исторических произведений Георгия Сичинава, мне хотелось бы пожелать ему в будущем еще несколько десятилетий такой же мастерской, интереснейшей творческой деятельности в качестве романиста, мыслителя и поэта.

Его рассудительная, оригинальная проза, над которой он очень много работает, просто очаровывает и захватывает, проникает в самые сокровенные и глубинные уголки сердец современного читателя. Сколько чувств, эмоций, переживаний затрагивают нас в этих книгах. Мы ими и восхищаемся, и гордимся, и отдаем дань труду и мысли писателя, мыслям, поистине выстраданным всей жизнью, всеми ее мгновениями, переживаниями Георгием Сичинава на его нескончаемо плодотворном, нелегком пути.

Пройдя тревожный путь,
И тягостный, и бранный,
Как Прометей зажег
Вновь пламя для людей,
Наполнив свежим духом
Истоки родников
Сокрытых, заржавевших
Покрытых пленкой отторженья.
Вдыхать же полной грудью
Ты учишь молодых,
И даже умудренных;
И тех, кто жизнь прошел,

* * *

Подборка нынешних моих стихов, как кажется мне, почти стопроцентно верно отражают его чуткие, утонченные переживания и всечасно одолевающие беспокойные думы – поскольку одухотворенность поистине мистическая отличает этого человека в нашем эгоистическом современном мире.

Это будто олицетворение какой-то космической глыбы, титаническое напряжение мыслительной деятельности – и глубина проникновения в изучаемый материал; это постижение проникновенное, девственное и истинно природное. То есть совершенное.

Сколько вдумчивых, духовных размышлений вложено в материал текста: сколько правильно направленных плодотворных патриотических подъемов для молодежи родило все, им созданное.

Невозможно забыть, остаться равнодушным и безучастным, изучая и беря на вооружение такие эпохальные произведения.

И верящих в себя.
Не уронив достоинств,
Гордости и чести,
И сохранив весь аромат
Цветов и ощущений –
Всех тех, что в памяти твоей
В твоей вмещающей душе.
Огонь невидимый – он пышет
Все ночи, утра, вечера...
И создаешь гореньем мысли
Труды, склоняясь дотемна...

მურმან ზაქარაია

„უტუ მიქს“ გამარჯვება

სამშობლოს ბედზე მოფიქრალი მწერალი და საზოგადო მოღვაწე გიორგი სიჭინავა აფხაზეთის შემოქმედებითი ინტელიგენციის თვალსაჩინო წარმომადგენელია. მისი შემოქმედებითი ბიოგრაფიის ზედაპირული გაცნობაც საკმარისია, რომ დავრწმუნდეთ მისი ნიჭის მრავალფეროვნებაში; შესაბამისად, ფართოა მისი მოღვაწეობის დიაპაზონიც: პროზა და პოეზია, პუბლიცისტიკა, ჟურნალისტური საქმიანობა რაიონული გაზეთის ლიტმუშაკობიდან აფხაზეთში გამომავალი ერთადერთი ქართული ალმანახის – „რინის“ რედაქტორობამდე.

გასული საუკუნის 80-90-იანი წლები, რომელიც ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის აღმავლობით ხასიათდება, გიორგი სიჭინავასთვის ახალ ასპარეზს ხსნის. მწერალი ამ პროცესებს სულიერად და მორალურად სრულიად შემზადებული შეხვდა. მას უკვე გამოცემული ჰქონდა მოთხრობების კრებულები: „დაბრუნება“, „სამი ცისფერი რგოლი“, „მოლოდინი“, რომანები: „გვირილების მინდორი“ და „უთვისტომო“, რომლებშიც იმ დროისთვის ძალზე გაბედულად იყო დასმული საკითხი პიროვნების თავისუფლებისა ეროვნული თვითმყოფადობის კონტექსტში, ამიტომ საქართველოს დამოუკიდებლობისათვის ბრძოლაში მისი აქტიური მონაწილეობა კანონზომიერი იყო. გიორგი სიჭინავა იყო გაზეთ „აღდგომის“ რედაქტორი და ერთ-ერთი გამომცემელი, ხოლო ემიგრაციიდან დაბრუნების შემდეგ დააარსა ჟურნალი „აია“, რომლის მთავარ რედაქტორად დღემდე მუშაობს.

განსაკუთრებულია მისი მოღვაწეობა მეგრულ ფოლკლორსა და პოეზიაში.

* * *

რომანში დიდი სოციალური კონფლიქტის ფონზე მიმდინარე თავდაცვითი ომის მოქმედებითი აღწერით ხდება ისტორიული სიმართლის მხატვრულ სიმართლედ გარდაქმნა. რომანი იღებს ეპოპეის სახეს.

მისი შემოქმედებითი გამარჯვებაა ის, რომ მან მოახერხა იმ გლეხების სულიერი სამყაროს წარმოჩენა, რომელთაც ყოველგვარი სოციალური თუ პოლიტიკური უფლებები წართმეული ჰქონდათ. მათგან ჩამოაყალიბა მოფიქრალ და მოაზროვნე ადამიანთა მთელი დასი და გვიჩვენა, რომ ძველთაძველი კოლხური გენოკულტურის შემნახველი და მანარმოებელი სწორედ ხალხია და არა გადაგვარებული, კოლაბორაციონალისტი ზედაფენა, ზოგიერთი გამონაკლისის გარდა. ამას ადასტურებს უტუს მჭევრმეტყველური სიტყვა, წარმოთქმული გენერალ კოლუბიაკინის „უტუს ლაშქართან“ შეხვედრის დროს. ის ამბობს: „ომერ ფაშას ჯარის გასვლის შემდეგ ბატონებმა დაიწყეს ბავშვების მოტაცება და ოსმალეთში გაყიდვა. ჩვენი ბატონები თვით ოსმალეებზე უფრო სასტიკნი გახდნენ, პირუტყვი უფრო მეტად ფასდება, ვიდრე ჩვენ“ (იქვე, გვ.45). ამ საშინელებას აღწერს მწერალი და ამის გამო მას ბრალი დასდო სამეგრელოს თავად-აზნაურების ზედმეტად გაკრიტიკებაში, ეს უფიცობაა.

შეიძლება ითქვას, რომ მან არათუ გადააჭარბა მაშინდელი სამეგრელოს თავად-აზნაურთა კლასობრივი (სოციალური) სახის დახატვაში, არამედ ზედმეტად ფაქტოლოგიურადაც კი აღწერა ის. ზედმინევენით რეალურად გვიჩვენა მათი ადგილი და როლი აჯანყების გაჩაღებასა და ამ ცხელ კვალზე სამეგრელოს სამთავროს გაუქმების დაჩქარებაში.

ავტორის სასახელოდ შეიძლება ითქვას, რომ მან შეძლო მაღალმხატვრულ დონეზე გადაეწყვიტა ჩვენი ისტორიის და ისტორიული რომანებისთვის ერთ-ერთი პრობლემური საკითხი, – ხალხის როლის და ადგილის წარმოჩენა ისტორიის განვითარებაში. რომანის მთავარი საზრისის მატარებელი პერსონაჟები სწორედ რომ ხალხის ნიალიდანაა წამოსული.

ჩემი აზრით, ძალზე მნიშვნელოვანია ის, რომ მათი უმრავლესობა რეალური პიროვნებები არიან და მათი ცხოვრების შესახებ თითქმის ყველაფერი დეტალურად ახსოვდა ხალხს, არაფერი რომ არ ვთქვათ სასამართლო ოქმებზე, სხვადასხვა წარდგინებაზე („დანო-

სებზე“), მაღალი წოდების პირთა ახსნა-განმარტებებზე და ა.შ. ასეთ შემთხვევაში ძალზე რთული ვითარების წინაშე დგება ავტორი, ის ან უნდა დაჰყვეს ამ მშრალი ისტორიული ფაქტების მიმდინარეობას და მაშინ უცილობლად დაზარალდება შემოქმედების მხატვრულ-შემეცნებითი მხარე, ან საერთოდ უარი თქვას ამ ისტორიულ რეალობებზე და სრულად ყველაფერი დაუმორჩილოს საკუთარ შემოქმედებით სურვილებს და მაშინ აუცილებლად დაზარალდება არა მარტო ისტორიულობას, არამედ თვით რეალიზმს, როგორც შემოქმედებითობის მთავარ საზრისს. მაგრამ ეს თითქმის დილემური სიტუაცია მშვენივრად გადაჭრა ავტორმა ისე, რომ შეძლო ისტორიული სახის შენარჩუნება როგორც თვითონ მოვლენისთვის, ასევე საკუთრივ ამ მოვლენათა წარმმართველთა მონაწილე ყველა პიროვნებისთვის. ამასთან, არც მხატვრულ-შემოქმედებითი მხარე დაუზარალდება და არც რეალიზმს მისდგომია რაიმე ჩრდილი. მაგალითისთვის, მკითხველის ყურადღებას კიდევ ერთხელ (ჩვენ ზემოთ, „ფიქრის კაცთა“ სახის დახასიათებისას, საკმაოდ შევეხეთ მთავარ გმირთა პიროვნულ ხასიათს) მივაქცევთ მთავარი გმირის – უტუ მიქას პიროვნების ფორმირების ერთი შტრიხის – მჭევრმეტყველების ნიჭის ავტორის მიერ მხატვრულად გააზრებას.

უტუ მიქას, როგორც სახალხო ტრიბუნის, ფორმირებაზე ზემოთ დამონმებული მონოგრაფიის ავტორი წერს: სამჭედლო შეიქმნა უტუსთვის საუკეთესო შკოლა ხალხის ფართე მასის გასაცნობად, მათი რეალური მდგომარეობის აღსაქმელად. თუ სახეში მივიღებთ იმას, რომ მჭედელს პატივს სცემდნენ და სცემენ სამღვდელოების თანასწორად, როგორც საღვთო პირებს, წმ.სოლომონის თანამიმდევრებს (ი.ქობაღია), ჩვენთვის ცხადი შეიქმნებაო უტუს პიროვნების ფართო პოპულიზება. ყოველი უბრალო გასაჭირისთვის ხალხი მიმართავდა მჭედელს თავისი პრობლემის ახსნისთვის. მჭედელი ძალაუნებურად უნდა გამხდარიყო გულთმისანი. ამგვარმა ისტორიულმა ტრადიციამ „უტუს მზამზარეულად მისცა მართებული საშუალება, ნათლად წარმოედგინა ხალხის საშინელი სინამდვილე, მისი ჭირი და ვარამი“. ასე ყალიბდება უტუს ცხოვრების ობიექტური, რაციონალისტური მხარე. მაგრამ, როგორც მონოგრაფიის ავტორი გვიხასიათებს, არანაკლებ საინტერესო იყო მისი სუბიექტური,

ინდივიდუალური თვისებები. წერა-კითხვის მცოდნე და მჭევრმეტყველი, ის მთელი არსებით ემტერებოდა თავგასულ ბატონებს, რომლებიც, როგორც თვითონ ამბობდა თავის სიტყვაში, ბავშვებს იტაცებდნენ და ყიდდნენ, ხოლო ხალხს უფრო უარესად ექცეოდნენ, ვიდრე ომერ ფაშას ოკუპანტი ჯარისკაცები. ამიტომ „ყოველგვარი საშუალებით შურს იძიებდა მათზე თავის თანამომძმეთა საუკუნეებით შეურაცხყოფის გამო“ (იქვე, გვ.71). მისივე თქმით, რუსის მოხელის მიერ ასეთი დახასიათება აჯანყების ლიდერისა ბევრად არ სცოდავს, უტუს სახელის ხსენება მთელ სამეგრელოში დღესაც პოპულარულიაო (XX საუკუნის ოციანი წლები), ყოველ მოხუცს შეუძლია მასზე რამდენიმე მაგალითის აღწერა, სადაც ნაჩვენებია იქნება თავადაზნაურობასთან შეურიგებელი განწყობის დასადასტურებლად. მათდამი ასეთი მისაბაძი და საანდაზო ნიმუშად ქცეული გმირი დიდი მხატვრულობით, პოეტურად (მოიადურად) გააცოცხლა მწერალმა. მას ახლებური სული შთაბერა, რაც მთავარია, ხალხის წიაღიდან წამოწეული გმირებით არცთუ განებივრებულ მწერლობას შესძინა ნამდვილი სახალხო ლიდერისა და ტრიბუნის ქეშმარიტი სახე.

უტუსთვის სახალხო ტრიბუნის წოდების „მინიჭებაში“ არც ისტორიოგრაფია და არც მწერლობა რომ არ აჭარბებს, ამას ის ფაქტიც ადასტურებს, რომ ზუგდიდის ოლქის მმართველ, სახალხო პოეტს, რაფიელ ერისთავს დედოფალი ეკატერინე მოსთხოვს: „მომიყვანეთ სამეგრელოს რევოლუციის დანტონიო“ (იქვე, გვ.71). ეს ფაქტი ჩვენ მიერ ზემოთ გამოთქმულ „თამამ“ მოსაზრებასაც ადასტურებს, რომ სამეგრელოს გლეხთა ეს აჯანყება რაღაც შეზღუდული, ღრმად ბატონყმურ ჩარჩოებში ჩაკეტილი მოვლენა კი არ ყოფილა, არამედ ის წარმოადგენდა პოსტბონაპარტისტული ევროპული სახალხო მოძრაობებისა და რევოლუციების ლოგიკურ გამოძახილს. ამიტომ, რაგინდ ირონიულად არ ეთქვა მას ეს ფრაზა, მთქმელიც და გამგონიც კარგად გრძნობდა, რომ ამ სახალხო მოძრაობას ასულდგმულებად ის ზოგადი იდეალები, რომელიც აბობოქრებდა ევროპის კონტინენტს. ხოლო რაც შეეხება ბელადობას – აჯანყების ლიდერობას, საკუთრივ მხედართმთავრულ ნიჭს, უტუ ამ საკითხშიც შესაბამის სიმაღლეზე დგას.

უტუს განკარგულებაში იყო 14000-იანი

ლაშქარი. მან შეძლო, ამ სამხედრო საქმეში განუსწავლელი უბირი გლეხებისგან შეექმნა ისეთი ანგარიშგასანევი ძალა, რომელიც, როცა ჯერი დადგება, შეძლებს, შეებრძოლოს რუსის რეგულარული ჯარის დანაყოფებს. მონოგრაფიის ავტორი აღნიშნავს: უტუ თამამად მიუძღვის წინ ამ ლაშქარს, რაც ნათელს ყოფს მოსაზრებას, რომ ის არ იყო დაშორებული სარდლობის მთავარ მოთხოვნებებს, რომ მას შეეძლო თანამიმდევრულად დაეცვა წესრიგი და სიმტკიცე ამ „ზღვა ხალხში“. ეს არ გამოჩენია კოლუბიაკინს, რომელიც მეტად გაკვირვებული რჩებოდა უტუს ლაშქრის ამ თვისებებით და მიაწერდა მას დასავლეთის გავლენას (იქვე გვ.73). მაშასადამე, დასტურდება იგივე მოსაზრება, რომ ამ აჯანყებაზე იდეური გავლენა აქვს დასავლეთს და არა რუსეთს. რა თქმა უნდა, აჯანყებას ამ მსოფლმხედველობით წარმართავს მხედარმთავარი, ამიტომაც, რომ ხალხმა მას ადგილობრივი „დადიობა“ არ აკმარა, არამედ „კეისრობა“ უბოძა და ისევ დასავლეთს დაუკავშირა. უტუს ჯარის დანახვაზე გაიძახოდნენ, „კეისრის ჯარს გაუმარჯოსო“, მას უზენაესი მმართველის სახელი მიანიჭეს (იქვე, გვ.73, შენიშვნა 1).

ასეთ სიმაღლემდე აიყვანა ის ხალხმა, მისი მაღალნიჭიერებისა და მხედრული თვისების გამო, ამიტომ იყო, რომ მიუხედავად მთავარმართებლის – ბარიატინსკის ბრძანებისა, ვერც კოლუბიაკინმა და ვერც დიკრუსიმ გაბედეს მისი დაჭერა, სანამ მყარად არ მოიკიდეს ფეხი სამეგრელოში. ისინი ატყობინებდნენ მეფისნაცვალს: „უტუს დაკავება ხელახლა დაბადებს გლეხებში ახალ აღელვებასო“ (74).

ამ ისტორიული ფაქტებისა და მოფიქრალ კაცთა „ტრიოს“ სუბიექტური თუ ობიექტური თვისებების მაღალმხატვრულად აღწერით ავტორმა შეძლო ხალხის სულისკვეთების ჭეშმარიტად გადმოცემა, მის სააზროვნო სიღრმეებში ჩახედვა, მათი გენოკულტურული და ფსიქომორალური საზრისმომცველობის, გონებით სანვდომი სამყაროს წარმოჩენა.

ამდენად, რომანში ეპოქის სულის, სუბიექტური თუ ობიექტური სამყაროს მამოძრავებელი ძალების, საზრისის გამსაზღვრელი ხალხია. ამიტომ ეს ისტორიული რომანი ხალხის სულისკვეთების და მისგან მომდინარე სიმართლისა და სამართლიანობის ათვისების და განვრცობადობის მასშტაბურობით ალბათ ერთ-ერთი საუკეთესოთაგანი უნდა იყოს

ახალი დროის ქართული ლიტერატურის ისტორიაში. ნაწარმოების საზრისმანარმოებელი უმთავრესი პერსონაჟები, ისტორიული თუ გამონაგონი, სწორედ რომ ხალხის ნიალიდან არიან გამოსულნი.

ჩვენი შეხედულებით, ძალზე საყურადღებო და მნიშვნელოვანია ის, რომ ყოველი მათგანი: მთავარი გმირი უტუ, მუდამ მართლის მთქმელი – მართალია თუ მითაჟამდელი კოლხური სიბრძნის მატარებელი ვაღურია, ყველა ისინი, მიუხედავად მათი გლეხური წარმომავლობისა, სრულყოფილი პიროვნებები არიან. მათი „მე“ არ არის შეზღუდული ოდენ თავისი სოციალური შიდა არსით, არამედ მათი სააზროვნო ენერჯის პოტენციალი შორს სცილდება კლასობრივი სტრუქტურის მიერ შემოთავაზებულ ურთიერთგანმზიდავ დაპირისპირებულობის ველს, ღრმად იჭრება როგორც საერთო-ნაციონალურ, ასევე ზოგადსაკაცობრიო სივრცეებში. ამის დასტურად ავტორის მიერ უტუს მიმართ სიტყვაკაზმულად თქმულიც კმარა. ის უტუზე იტყვის: „რკინის მომთვინიერებული ადამიანი სხეულსაც ადვილად ათვისებდა, ასე იტყოდა ხალხიო“.

ამ მოკლე წინადადებაში ავტორმა მოგვცა არა მარტო მთავარი გმირის, – კონკრეტული „მე“-ს ბუნებრივი სახე, არამედ დაკვირვებულ ქართველ მკითხველს აუცილებლად თვალწინ წარმოუდგება მეცნიერულად ყველა საფეხურზე დადასტურებული და საყოველთაოდ აღიარებული მეტალურგიის მამამთავარი ხალიბჭანების ტომი; ან კიდევ, მის მენამლეობაზე მსჯელობისას შეუძლებელია არ გაახსენდეს ადამიანთა სხეულის მკურნალი, მედიცინის ეპონიმი მედეა და კიდევ უფრო შორეული, მისი ბუნების ნიაღვან შერწყმული, ბალახეულობით წამლობის დიდი მანიპულატორი მამიდა – კირკე, რომელმაც ოდისევსის ამაღლა ღორებად აქცია მათი ღორული საქციელის, უფრო უსაქციელობის გამო (ტყუილად არ უნოდა მას ვლ. ალფენიძემ „ღვთისმშობელი“). ამდენად, ავტორმა ერთ წინადადებაში ჩაატია მრავალათასწლიანი ისტორია მეტალურგ-მენამლე ხალიბჭანებისა (ზანების) და მჭედელ-მენამლე ჯვარელი უტუ მიქას ბუნებრივ ნიჭიერებაში გააცნობიერა ის. ამაშია მისი შემოქმედებითი ნიჭის ძალა.

მაშასადამე, მოცემული კონტექსტით ხდება ლიტერატურით ისტორიისა და ისტორიზმის ასახვა. საკუთრივ ლიტერატურისთვის კი (ამ

რომან-ეპოპეისტის) ისტორია (კონკრეტული ფაქტები) მოდელირებას ახდენს მთელი ჩვენი გენოკულტურისას: რანი ვიყავით, რანი ვართ და რანი უნდა ვიყოთ.

მწერალს შეეძლო მზამზარეულად გადმოეტანა ისტორიული ფაქტები და დოკუმენტები, ზეპირსიტყვიერი მოცემულობები, მაგრამ ამას ის ხოლოდ აუცილებლობის შემთხვევაში აკეთებს – კონკრეტული ისტორიის მხატვრულად ასახვის პროცესში ახდენს ეროვნული საზრის-მომცველობის, გენოკულტურული მოცემულობების წარმოჩენას, მითოლოგიზმებში კი ერის სულიერი სამყაროს აღქმასა და სინამდვილის (ჭეშმარიტების) მეტაფორულად გააზრებას... ამასთან, ეპოქის სიტუაციური ანალიზის მეშვეობით, ამყარებს მსოფლმხედველობრივ (იდეურ) კავშირს ევროპულ რევოლუციურ თუ პოლიტიკურ პროცესებთან და წარმოაჩენს ამ შიდარეგიონალური სოციალურ-პოლიტიკური მოვლენების სახეს. ის მთლიანობაში ასახავს მოდემის (ერის) სახის მაიდენტირებელ სულიერ სამყაროს თანამედროვეობის თვალსაწიერიდან.

რომანში და ისტორიულადაც უტუ გამარჯვებული გმირია. მისი სოციალური ბრძოლის ნაყოფი ჩანს... ბატონყმობა გაუქმებულია... ზღვარდაუდებელ ჩაგვრასა და თავგასულობას თავადაზნაურობისას, მართალია, უსამართლო, მაგრამ მაინც დაკანონებული ზღვარი დაედო... ის მოესწრო ყველაზე მთავარს: ხალხის მისადმი უსაზღვრო ნდობის აღდგენას... სწორედ ხალხის ერთსულოვანი მოთხოვნითა და რუსული რეჟიმისადმი ზეწოლით მოხდა მისი მშობლიური წენდიხის თემის პირველ მამასახლისად არჩევა.

ამდენად, უტუ ნამდვილი სახალხო გმირია, ხოლო ტრილოგია „უტუ მიქა“ – სრულყოფილი რომან-ეპოპეა. თავისი მხრივ, როგორც ლიტერატურული თეორიის თუ კრიტიკის თვალსაზრისით მიღებულია, ეს უკანასკნელი, „რომანი – ეპოპეა ეპოსის მწვერვალია და რეალიზმის უმაღლესი გამოხატულება“ (ა.ჩიჩერინი). მაშასადამე, ტრილოგია „უტუ მიქა“ მხატვრული შემოქმედების თვალსაზრისით შეიძლება დავახასიათოთ, როგორც ერთ-ერთი „უმაღლესი მიღწევა“, რადგან მასში სრულყოფილადაა აღწერილი როგორც სათანადო ეპოქის ცხოვრების პანორამა, ასევე ხალხის სულიერი სამ-

ყაროს შემოქმედი ძალა, რომელსაც, როგორც ავტორი განმარტავს: რაოდენ პარადოქსულადაც უნდა მოგვეჩვენოს, ეთნოსის ამ სულიერ ღირებულებებს მაინც ის ბოგანო მასა ქმნიდა... ხალხური გენი ყოველგვარ ვითარებაში მუშაობდა და იღვწოდა; ეს ცხოვრებისეული საზრისის შემოქმედი ადამიანები ქმნიდნენ ეპოქალურ შედეგებს – ეპოსებს, ზღაპრებს, ცეკვა-თამაშებს და ამით ცხოვრებას უფრო საინტერესოს და მომხიბვლელს ხდიდნენ, მაშინ როცა ნოდებრივი ზედაფენის ღირსებად ამ ეთნიკური სულიერების შემოქმედი ხალხის მორჩილებაში ყოფნა მიაჩნდათ. სწორად მიუთითებს ავტორი, მათ ამ „ღირსების“ უღირსობის შეგრძნების უნარი არ გააჩნდათო (121). **ასე შეძლო ავტორმა მოდემის ეპოქალური სურათის დახატვა და იმის დადასტურება, რომ ყოველგვარი შემოქმედება მიუთითებს შემოქმედზე...** ქართული რომან-ეპოპეის უკანასკნელი მოჰიკანი ხომ არ იქნება ეს კლასიკური სტილის ტრილოგია, ამას მომავალი გვიჩვენებს ალბათ.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის ზვიად გამსახურდიას პრესკონფერენცია მოსკოვში 1991 წლის 3 ივლისს

3 ივლისს, მოსკოვში ყოფნის დროს, საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტმა ზვიად გამსახურდიამ გამართა პრესკონფერენცია საზღვარგარეთელი და ქართველი ჟურნალისტებისათვის, პრესკონფერენციაში მონაწილეობდნენ საქართველოს რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა მინისტრი გიორგი ხოშტარია და საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა მინისტრი დილარ ხაბუღიანი.

პრესკონფერენციას დაესწრო 60-ზე მეტი კორესპონდენტი, კერძოდ, მსოფლიოს შემდეგი ქვეყნებისა და საინფორმაციო საშუალებათა წარმომადგენლები: ფინეთი – „ტურუნ სანომატი“, იაპონია – გაზეთი „ჰაკაჰატა“, ლიტვა – მუდმივი წარმომადგენლობა, რუსეთის საინფორმაციო სააგენტო, მოსკოვის საქალაქო საბჭოს საქალაქო გაზეთი „კურანტები“, უნგრეთი – გაზეთი „ნეპსაბადშაგი“, მოსკოვი – გაზეთი

„იზვესტია“, შვეიცარია – რადიო, იაპონია – „მანიტი“, ბულგარეთი – ბულგარეთის დეპუტატთა სააგენტო, ლატვია – „დიენა“, დიდი ბრიტანეთი „ტაიმსი“, უკრაინა „მოლოდ უკრაინა“, „ნეზავისიმაია გაზეთა“ – მოსკოვი, იაპონია – „ასაპი სიმბუნი, აშშ – „ბოსტონ გლობი“, თურქეთი – ანატოლიის სააგენტო, ჟურნალი – „მი-91“, ჩეხოსლოვაკია – ინტერფაქსი, გაზეთი „როსია“, გაზეთი „კომსომოლსკაია პრავდა“, ნიდერლანდი – რადიოკომპანია „ტროსი“, იაპონია – ტელევიზია „ენ-ეიჩ-ქეი“, აშშ – ასოშიეტად პრესი“, გერმანია – „ვესტ დოიჩე ალგემაიტე ცაიტუგი“, ჩეხოსლოვაკია – ჩეხოსლოვაკიის დეპუტატთა სააგენტო, ინგლისის ტელევიზია – „ტი-ვი-ემი“, დიდი ბრიტანეთი – „ფაინენშლ ტაიმსი“, იაპონია – „ასაპი“, აშშ – ჟურნალი „ნიუს უიკი“, რადიოსადგური „ეხო მოსკვი“, კანადა – გაზეთი „ტორონტო სტარი“, სსრკ-ის უზენაესი საბჭოს პრესცენტრი, დიდი ბრიტანეთი – „გარდიანი“, საფრანგეთი – „მონდი“, ფინეთი – „ჰელსინკი სანომატი“, დანია – „ბელიგსკე ტიდენდე“, რუსეთის ტელევიზია, საქართველოს ტელევიზია და რადიომაუწყებლობა საზღვარგარეთის ქვეყნებისათვის – მოსკოვი, დიდი ბრიტანეთი – „როიტერის“ სააგენტო, იაპონია – „კიოდო ცუსინი“, ქუვეითი – „საფთ ალ ქუვეითი“, იტალიის ტელევიზია, საკდესი, „როსიისკაია გაზეთა“, ლატვია – მუდმივი წარმომადგენლობა, „მოსკოვსკიე ნოვოსტი“, მოსკოვი – „გრუზინსკოე სლოვო“, რადიო „როსია“, დიდი ბრიტანეთი – „ბი-ბი-სი“, საკდესი – მსოფლიო სამსახური.

პრესკონფერენციას ფართოდ და ობიექტურად გამოეხმაურნენ სხვადასხვა ქვეყნის საინფორმაციო საშუალებანი. თუმცა ისიც საგულისხმოა, რომ ცენტრალური ტელევიზიის საინფორმაციო პროგრამა „ვრემია“ ამ პრესკონფერენციის შესახებ გადმოცემულ კომენტარში ჩვეულებისამებრ შეეცადა ფაქტების დამახინჯებას, კერძოდ, კომენტარში გაყალბებული იყო პრეზიდენტის პოზიცია სამოკავშირეო ხელშეკრულებისა და აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სტატუსის მიმართ, და ეს მაშინ,

როდესაც პრეზიდენტის ყველა განცხადებაში ნათლად ჩანს, რომ საქართველოს რესპუბლიკა ხელს არ მოაწერს სამოკავშირეო ხელშეკრულებას და რომ აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სტატუსი უცვლელი რჩება.

დღეს გთავაზობთ ამ პრესკონფერენციის ანგარიშს.

ზ.გამსახურდია – რომელ ენაზე გსურთ ვისაუბროთ, რუსულად თუ ინგლისურად? გთხოვთ წარმოგვიდგინოთ თავი. ვინ დაინწყებს?

კითხვა – რის შესახებ იყო საუბარი გუშინდელ შეხვედრაზე კრემლში?

პასუხი – საუბარი იყო რესპუბლიკებსა და ცენტრს შორის ურთიერთობაზე. გუშინდელი შეხვედრა გაიმართა იმ მიზნით, რომ ლონდონში წასვლის წინ შექმნან ილუზია რაღაც ერთიანობისა. მე ვფიქრობ, სსრკ-ის პრეზიდენტი ცდილობს დასავლეთში მოახდინოს შთაბეჭდილება, რომ მას რესპუბლიკებისაგან აქვს თანხმობა 9+1 ხელშეკრულებაზე, თუმცა შეხვედრაზე იყვნენ იმ რესპუბლიკების წარმომადგენლებიც, რომლებმაც უარი განაცხადეს, ხელი მოაწერონ სამოკავშირეო ხელშეკრულებას. იქ ესწრებოდა ჩვენი პრემიერ-მინისტრი თენგიზ სიგუა. იყო ძალიან გულახდილი საუბარი სსრკ-სთან ჩვენს ურთიერთობაზე. მინდა გადმოგცეთ მნიშვნელოვანი დოკუმენტი, რომელიც გუშინ პრემიერმა პავლოვმა გამოგზავნა. ეს ნიშნავს ეკონომიკურ ომს საქართველოს წინააღმდეგ, საიდანაც ჩანს, თუ რა ურთიერთობაა ცენტრსა და საქართველოს შორის, ეს არის რეალური ეკონომიკური ბლოკადა, საქართველოს დისკრიმინაცია და ეკონომიკური ბლოკადის დასაწყისი ჩვენს წინააღმდეგ. ამ დოკუმენტით პავლოვი უბრძანებს შინაგან ჯარებს ყველა სასურსათო რეზერვის კონფისკაციას. მე მინდა გადმოგცეთ თქვენ ეს დოკუმენტი. დღეს დასავლეთს უცხადებენ, რომ მათ კარგი დამოკიდებულება აქვთ ბალტიისპირეთის რესპუბლიკებთან და საქართველოსთან, რომ არანაირი დანოლა არ არსებობს და მომავალი ურთიერთობა შესანიშნავი იქნება. აქვე აცხადებენ იმასაც, რომ არავითარი ძალდატანება არ მოხდება ბალტიისპირეთისა და საქართველოს რესპუბლიკებზე, რათა სსრკ-ის შემადგენლობაში დარჩნენ – იანაევმა ეს „შპიგელისათვის“ მიცემულ ინტერვიუში თქვა. ამ დროს კი პავლოვი ასეთ ბრძანებას იძლევა. შეადარეთ მათი სიტყვა მათ საქმეს, თუ როგორ შეესატყვისებიან ერთმანეთს.

კითხვა – ბი-ბი-სის ტელეკომპანიის კორეპონდენტი – როგორია თქვენი აზრი გორბაჩოვისათვის ამერიკის დახმარების თაობაზე. თქვენ მომხრე ხართ თუ წინააღმდეგი და რატომ?

პასუხი – მე მომხრე ვარ სსრკ-ში რეალური რეფორმისა, რაც რესპუბლიკების ნამდვილ დამოუკიდებლობას გულისხმობს. მაშინ ეს ჭეშმარიტი რეფორმა იქნება. ამის გარეშე და კომუნისტური სისტემის ლიკვიდაციის გარეშე სსრკ-ში არაფერი შეიცვლება. მათ კი არაფრის შეცვლა არ სურთ. პავლოვი ძალიან კონსერვატიული და რეაქციული კომუნისტია. სანამ პავლოვის მთავრობა იარსებებს, არავითარი რეფორმა არ იქნება. მხოლოდ ნამდვილი რეფორმების შემდეგ შეიძლება გაენიოს დახმარება, მაგრამ ინვესტიციების სახით და არა კრედიტების სახით, კრედიტებისა, რომლებიც არავინ იცის, სად ქრება.

კითხვა – ე.ი. თქვენ დახმარების წინააღმდეგი ხართ?

პასუხი – მე დახმარების წინააღმდეგი ვარ, თუ არ იქნება რეფორმები, ნამდვილი რეფორმები. თუკი რეალური რეფორმები ჩატარდება, მაშინ, რა თქმა უნდა, მიზანშეწონილია დახმარების განევა და მისი მომხრე ვიქნები.

კითხვა – შეგიძლიათ თუ არა გვითხრათ, როგორი ურთიერთდამოკიდებულება, როგორი კონტაქტებია მოსალოდნელი დასავლეთთან?

პასუხი – ჩვენ უკვე დავდეთ ხელშეკრულებები რამდენიმე რესპუბლიკასთან, მოლდოვასთან, ბალტიისპირეთის რესპუბლიკებთან. ახლა მოსალოდნელია ხელშეკრულებები რუსეთთან და აზერბაიჯანთან. მაგრამ ჩვენ არა ვართ თანახმა, ხელი მოვანეროთ სამოკავშირეო ხელშეკრულებას.

კითხვა – რაც შეეხება დასავლეთის ქვეყნებს?

პასუხი – დიახ, ჩვენ ვამზადებთ აღმოსავლეთ ევროპასთან ურთიერთდამოკიდებულებების გეგმებს.

კითხვა – როცა სამოკავშირეო ხელშეკრულება ძალაში შევა, შეიცვლება თუ არა თქვენი დამოკიდებულება რუსეთთან და იმ რესპუბლიკებთან, რომლებიც ხელშეკრულებას ხელს მოაწერენ?

პასუხი – ისინი, რომლებიც ემზადებიან ხელი მოაწერონ სამოკავშირეო ხელშეკრულებას, ჩვენთან ნორმალურ დამოკიდებულებას შეინარჩუნებენ. ამჟამად სამოკავშირეო ხელშეკრულების საკითხი სათუთაა. თქვენ, ალბათ, იცით, რომ

გუშინ უკრაინაში სერიოზული გამოსვლები იყო. კრავჩუკისაგან თხოულობდნენ, რომ ხელი არ მოაწეროს ხელშეკრულებას. დიახ, ვიმეორებ, სამოკავშირეო ხელშეკრულების საკითხი დღეს საეჭვოა.

კითხვა – (გვრიტიშვილი – საკდესის მსოფლიო სამსახურიდან)

პირველი შეკითხვა – რა არის მოსკოვში თქვენი ჩამოსვლის მთავარი მიზანი, რადგან აქ ხშირი სტუმარი არ ბრძანდებით?

მეორე შეკითხვა – გუშინ ბრიფინგზე გორბაჩოვის თანაშემწემ დასავლეთელ ჟურნალისტებთან საუბრისას ახსენა თქვენი მოსალოდნელი შეხვედრა გორბაჩოვთან. იცით თუ არა ამის შესახებ და პერსპექტივაში თუ არსებობს ასეთი რამ? იყო თუ არა ამაზე მოლაპარაკება?

მესამე კითხვა – ამ დღეებში თბილისში „კიშინიოვის ფორუმის“ მონაწილეთა შეხვედრა დამთავრდა. რას გვეტყვი მის შედეგებზე?

პასუხი – პირველი ჩემი ვიზიტის მთავარი მიზანი იყო ამერიკის საელჩოს მოწვევა ამერიკის დამოუკიდებლობის დღესთან დაკავშირებით, ხოლო რაც შეეხება გორბაჩოვთან შეხვედრას, მან გუშინ მიმინვია კრემლში, მაგრამ ჩემი პრინციპი გახლავთ არ შევიდე კრემლში მანამ, სანამ საქართველო არ იქნება დამოუკიდებელი და თავიუფალი საბჭოთა კავშირისაგან. რაც შეეხება შეხვედრას, რომელიმე სხვა ადგილას, ეს ჯერ განხილვის საგანია და ეს საკითხი გარკვეული პერიოდის შემდეგ გადაწყდება.

მესამე – რაც შეეხება თბილისში „კიშინიოვის ფორუმს“, გუშინ გაიმართა ფორუმის მონაწილე სხვადასხვა რესპუბლიკების წარმომადგენელთა შეხვედრა, რომელსაც ესწრებოდა ბატონი გიორგი ხოშტანია და ამის შესახებ იგი მოგიხსნით, რადგან მე იმ დროს მოსკოვში გახლდით.

გ. ხოშტარიას პასუხი – ამ შეხვედრას ჰქონდა არა იმდენად სახელმწიფოებრივი, რამდენადაც სახალხო მოძრაობათა მოქმედების კოორდინაციის საკითხი, შედეგებს ასე დავახასიათებდით: ცენტრი, როგორც რესპუბლიკებს შორის ურთიერთმოქმედების მექანიზმი, საჭირო არ არის. იგი ზედმეტი მექანიზმია. რესპუბლიკები თავისუფლად უკავშირდებიან ერთმანეთს და არავითარი ვერტიკალური სტრუქტურა არ არის საჭირო. მოკლედ, აი, ეს შემოიღია გითხრათ.

კითხვა – თუ არიან საქართველოს ხელმძღვანელობაში ყოფილი კომუნისტები და თუ შეინარჩუნეს მათ პარტიის წევრობა?

პასუხი – საქართველოს ხელმძღვანელობა და ხელისუფლებაში არის რამდენიმე კომუნისტი. მათ შორის მთავრობის თავმჯდომარის მოადგილე. მათ არავინ აიძულებს გავიდნენ კომუნისტური პარტიის რიგებიდან, არავინ სთხოვს პარტიული გადგებას.

კითხვა – პირველი შეკითხვა – არსებობს თუ არა შესაძლებლობა, რომ ცენტრი სამხედრო ოპერაციებს გამოიყენებს თბილისში, როგორც ეს ბალტიისპირეთში იყო?

მეორე შეკითხვა – როგორ უყურებთ ეროვნული დამოუკიდებლობის პარტიისა და მონარქისტების კამპანიას, რომელიც მიმართულია სამხედრო ცენტრების პიკეტირებისაკენ?

პასუხი – პირველი – სამხედრო ოპერაციების ასეთი საფრთხე ყოველთვის არსებობს, მით-უმეტეს, თუკი ცენტრში სამხედრო გადატრიალება განხორციელდება და ხელისუფლების სათავეში მოექცევიან შავი ძალები, როგორცაა, მაგალითად, დეპუტატთა ჯგუფი „სოიუზი“ და მსგავსნი. მათი გამარჯვება ადრე უფრო სარწმუნო იყო, მაგრამ ახლა ნაკლებად სავარაუდოა.

მაგრამ გვაშფოთებს ასეთი დოკუმენტები. აქ პირდაპირ ნაბრძანები აქვს ჯარს ყველა სასურსათო მარაგისა და ყველა სახელმწიფო რეზერვის კონფისკაცია. დიახ, კონფისკაცია და მისი გადაცემა სუკს, შსს და ჯარს. ე.ი. საქართველოში, სადაც ასეთი ძლიერი მინისტერა მოხდა და დაინგრა ნახევარი საქართველო, სადაც 160000 ადამიანი უსახლკაროდ, უპროდუქტოდ, ყოველგვარი სახსრის გარეშე დარჩა, აგზავნიან ასეთ დროს ამ ბრძანებას, რათა ყველაფრის კონფისკაცია მოახდინონ. წარმოგიდგინათ? ამას შეუძლია გამოიწვიოს შეიარაღებული კონფლიქტი, შესაძლებელია ისიც, რომ ასეთი პროვოკაციული ბრძანებით კონფლიქტამდე მივიდეთ, როგორც ეს ბალტიისპირეთში, ვილნიუსში მოხდა. რაც შეეხება პიკეტირებას, მისი გამოყენება ისევ სამხედრო ოპერაციების პროვოცირებისათვის შეუძლიათ. როცა ჩვენ ხელისუფლების სათავეში მოვედით, საქართველოში იყვნენ ძალები, რომლებსაც საერთოდ სურდათ სამხედროებთან შეჯახების პროვოცირება. ჩვენ ისინი დროულად დავაკავეთ და ამით სამოქალაქო ომი და ინტერვენციის საშიშროება აღვკვეთეთ.

კითხვა – თქვენი დამოკიდებულება დღევანდელი მოპიკეტებისადმი?

პასუხი – ეს არ იყო სამხედრო თავდასხმა. ეს

გახლდათ მშვიდობიანი დემონსტრაცია. მაგრამ ისევე ძალზე სახიფათოა, ვინაიდან მოსკოვს შეუძლია ასეთი აქციების გამოყენება საქართველოში ჯარების გამოგზავნის საბაზად.

კითხვა – თქვენ უკვე გყავთ ეროვნული გვარდია, რომელშიც რამდენიმე ათასი კაცი მსახურობს. რა სახის შეიარაღება აქვთ მათ? შესაძლებელია თუ არა მათი გამოყენება საბჭოთა ჯარის წინააღმდეგ?

პასუხი – მათი შეიარაღება ჩვეულებრივია: ავტომატები, შაშხანები. ეს შინაგანი ჯარია – მილიციის ჯარი. ეს არ არის არმია. ისინი შინაგან საქმეთა სამინისტროსა და მილიციას კრიმინალურ ელემენტებთან ბრძოლაში ეხმარებიან. დიხს, ეს არ არის არმია.

კითხვა – მათ თქვენს, რომ შემდგომში აპირებენ ჩამოყალიბდნენ, როგორც არმია.

პასუხი – ჯერ არა, ჯერჯერობით ეს გადაჭარბებული შეფასებაა.

კითხვა – საქართველოს ეკონომიკისა და დაგეგმვის ინსტიტუტის რეორგანიზაციისა და სხვა დაწესებულებებთან შეერთების გამო თქვენ სამსახურიდან გაათავისუფლეთ ამ ინსტიტუტის დირექტორი, სსრკ-ის სახალხო დეპუტატი ვალერიან ადვაძე, რის შედეგადაც მან დაკარგა სამუშაო, დაკარგა მან თავისი პროფესიული ჩვევებისა და ოსტატობის გამოყენების შესაძლებლობა. არის თუ არა ეს პრეზიდენტის არჩევნებში თქვენი ძირითადი მეტოქის მიმართ გარკვეული რეპრესიული ქმედება?

პასუხი – იგი მე არ გამითავისუფლებია. მე ასეთ საკითხებს არ ვწყვეტ. ამგვარ საკითხებს წყვეტს ეკონომიკური კომისია, რომელმაც ინსტიტუტების რეორგანიზაცია მოახდინა და იქ აირჩიეს სხვა. განა ეს ჩემი ბრალია? ჯერ ერთი, იგი იქ დანიშნული გახლდათ კომპარტიის, შვეარდნაძის, პატიაშვილისა და სხვათა მიერ. ახლა კი, როცა არჩევნები გაიმართა, იქ სხვა აირჩიეს. იგი ამჟამად ერთ-ერთი უმაღლესი სასწავლებლის კათედრის გამგეა. საერთოდ, მისი ფიგურა ძლიერ გაზვიადებულია. ვითომცდა ის გენიალური ეკონომისტი იყოს, სინამდვილეში კი რიგითი ეკონომისტი. შეერთდა ორი ინსტიტუტი და შეიქმნა ახალი საფინანსო პროფილის ინსტიტუტი, სადაც გამოცდილი ფინანსისტი იყო საჭირო. ის მარქსისტული პოლიტიკური ეკონომიის ისტორიკოსი გახლავთ. ასეთი ისტორიკოსები კი ჩვენ აღარ გვჭირდება, რადგანაც აღარც მარქსიზმი ჩვენში და აღარც მარქსისტული პოლიტიკონომია. მეორეც, იგი ჩემი მე-

ტოქე არასოდეს არ ყოფილა. თქვენ შეცდომაში შეგიყვანეს. მე ხმების 87% მივიღე, მან კი 7%. ის ჩემთვის საშიში არასოდეს არ ყოფილა და არც მომავალში იქნება. ამაში გარმუნებთ.

კითხვა – (რადიოსადგურ „მოსკოვსკოე ეხოს“ კორესპონდენტი)

თქვენ გასაყვედურობენ, რომ სდევნიდით პოლიტიურ მონინააღდეგებს. კერძოდ, მხედველობაში მაქვს ჯაბა იოსელიანი. რას გვეტყვი ამის თაობაზე?

პასუხი – ჯაბა იოსელიანი ჩემი მეტოქე არ არის. იგი დიდი დანაშაულებრივი შენაერთის, შეიძლება ითქვას, „არაოფიციალური არმიის“, ბანდის ატამანია. მისი წევრების უმრავლესობას დანაშაულებრივი ნარსული აქვს. მრავალი მათგანი რამდენჯერმე მსჯავრდებული არის ქურდობისათვის. მათ იარაღის მეშვეობით საქართველოში ძალაუფლების ხელში ჩაგდება სურდათ. შეიძლება ითქვას, რომ ეს პროფესიონალი რეკეტირები – რეკეტირთა არმია იყო და მთელი საქართველოს მოსახლეობას ძარცვავდა. მათი იზოლირება თვით მოსახლეობამ მოითხოვა და რასაც აქ ჯაბა იოსელიანზე წერენ, აბსოლუტური დეზინფორმაციაა. იგი პროფესიონალი ქურდია, ქურდობისათვის და ბანდიტობისათვის ოთხჯერ ნასამართლევი. ამ ბოლო ხანს პროვოკაციული ქმედებები დაიწყო. არმიასთან შეტაკებების პროვოცირებას ცდილობდა. მას დავალება ჰქონდა, საქართველოში სამოქალაქო ომი და ინტერვენცია გამოენვია. და იყო კიდევ ამის ძალზე სერიოზული საფრთხე. მისი იზოლირება რომ არ მოგვეხდინა, ახლა საქართველოში სამოქალაქო ომი იქნებოდა, იმიტომ, რომ მას ჰყავდა 12000-იანი ჯარი, რომელიც მთელ საქართველოში საშინელებებს სჩადიოდა, ასე რომ, ნუ დაუჯერებთ ყოველგვარ ზღაპრებს.

კითხვა – კიდევ ერთი შეკითხვა, თუ შეიძლება. თქვენ, ასე ვთქვათ, პრესასთან კონფლიქტი გაქვთ. რამდენიმე ცნობა იყო იმის შესახებ, რომ აიკრძალა სხვადასხვა გამოცემა, რომ პრესის მუშაობა იზღუდება.

პასუხი – ყველაფერი ძლიერ გადაჭარბებულია. ერთადერთი გამოცემა „მოლოდიოჟ გრუზი“ გაუქმდა იმის გამო, რომ კომკავშირი აღარ არსებობს. იგი იყო კომკავშირის გაზეთი და როცა აღარ არის კომკავშირი, რა საჭიროა კომკავშირის გაზეთი. ის სხვა გაზეთს შეუერთდა, ვინაიდან „მოლოდიოჟ გრუზი“ გულისხმობდა საქართველოს კომკავშირს.

კითხვა – პირველი შეკითხვა. როგორ უყუ-

რებთ ელცინის დამაჯერებელ, ტრიუმფალურ გამარჯვებას რუსეთის არჩევნებში? მეორეც, სამსუხაროდ, როგორც ჩანს, დასავლეთის ქვეყნები ჯერჯერობით თავს იკავებენ ალიარონ საქართველოს დამოუკიდებლობა. როგორ შეაფასებდით ამ სიტუაციას და როგორ იმოქმედებთ მომავალში?

პასუხი – ელცინს და ნამდვილ რუს დემოკრატებს მხარს უჭერს ქართველი ხალხი და პირადად მეც. ჩვენ მივესალმებით ამ არჩევნებში გამარჯვებას და გვაქვს დიდი იმედიც, რომ რუსეთში დემოკრატიული ხელისუფლება დამყარდება. ხოლო, რაც შეეხება ჩვენს ალიარებას, ეს მომავალში იქნება. დღეს მე რამდენიმე ამერიკელი სენატორისაგან წერილი მივიღე. ისინი ცნობენ ჩვენს დამოუკიდებლობას, საქართველოს ცნობენ, როგორც დამოუკიდებელ ქვეყანას და მიესალმებიან არჩევნებში ჩვენს გამარჯვებას. ასე, რომ ამერიკის სენატი და კონგრესი სულ უფრო და უფრო უჭერენ მხარს ჩვენს დამოუკიდებლობას და მე დარწმუნებული ვარ, რომ დადგება დღე, როდესაც ამერიკის კონგრესი და სენატი ცნობენ საქართველოს დამოუკიდებლობას.

კითხვა – რამდენმა სენატორმა მოაწერა ხელი წერილს?

პასუხი – ხუთმა სენატორმა. სენატორმა ვილსონმა, მიტჩელმა და სხვებმა.

კითხვა – შეკითხვა გიორგი ხოშტარისა:

რას იტყოდით გავრცელებული იზრის შესახებ, რომ საქართველოში ილახება ადამიანთა უფლებები და არიან პოლიტპატიმრები?

პასუხი – სენატორი დე კონსილია და სხვები, სულ 35, შემოდგომაზე მოსკოვში ჩამოვლენ. სენატორი დე კონსილია სათავეში უდგას კონგრესთან არსებულ ჰელსინკის ჯგუფს. მოსკოვის შემდეგ გვენვევიან საქართველოში და ბოლოს და ბოლოს დარწმუნდებიან, თუ რამდენად შეეფერება სინამდვილეს და რამდენად რეალურია ის ბრალდებები, რომლებსაც ჩვენ გვიყენებენ. რაც შეეხება პოლიტპატიმრებს, რომელი დემოკრატიული ქვეყანა შეურიგდება შეიარაღებულ ოპოზიციას, რომელიც აცხადებს, რომ იგი ხალხის მიერ არჩეულ პარლამენტს არ ემორჩილება და იარაღით ხელში მის დამხობას აპირებს, იმუქრება სამოქალაქო ომით. ამასთან, თავდასხმები პრეფექტურებზე, მილიციისათვის იარაღის წართმევა... თქვენ დამისახელებთ ერთ ქვეყანას მაინც მსოფლიოში, რომელიც ამას შეურიგდება?

ზ. გამსახურდია – 275 მანქანა მოტაცებული საქართველოში. ამასთან მკვლელობები, ადამიანის მოტაცება და ა.შ.

კითხვა – მე „იზვესტიიდან“ ვარ. მინდა ერთი საკითხი დავაზუსტო. ესლა ედუარდ შევარდნაძის პიროვნებასთან დაკავშირებით აქტიური პროცესები მიმდინარეობს. თქვენი დამოკიდებულება დემოკრატიული რეფორმების მოძრაობისადმი და იმ ადამიანებისადმი, რომლებიც ამ მოძრაობაში გაერთიანდნენ. მათ შორის ხომ ერთ-ერთი მთავარი ადგილი ედუარდ შევარდნაძეს უკავია.

პასუხი – მე ჯერჯერობით თავს შევიკავებ და გამოკვეთილ პოზიციას არ გავამჟღავნებ, ვინაიდან თავადაც ჯერ არ ვიცი. მე ველოდები მათი პოზიციის გამჟღავნებას საბჭოთა კავშირის კომპარტიის მიმართ. ველოდები მათ პლატფორმას, როცა ისინი ცნობენ რეპუბლიკები დამოუკიდებლობას. როცა გამოააშკარავებენ ისინი თავიანთ პოზიციას ამ ორ საკითხზე, მაშინვე გეტყვით ჩემს აზრს. ჯერ არ ვიცი, თუ რა შინაარსი აქვს ამ მოძრაობას. შემდგომში ვნახავთ.

კითხვა – ყოველკვირეული „მოსკოვსკიე ნოვოსტი“.

ორი შეკითხვა მექნება: როგორია თქვენი დამოკიდებულება აფხაზეთის იმ განზრახვის მიმართ, რომ აფხაზეთმა სამოკავშირეო ხელშეკრულებას დამოუკიდებლად მოაწეროს ხელი და მეორე, როგორც ცნობილია, სამხრეთ ოსეთის საკითხზე მუშაობდა საქართველოს, რუსეთისა და საბჭოთა კავშირის წარმომადგენელთა საპარლამენტთაშორისო კომისია. რა უშლის ხელს ამ კომისიის მიერ ხელმოწერილი გადანყვეტილების რეალიზაციას?

პასუხი – აფხაზეთის შესახებ გეტყვით. აფხაზეთი საქართველოში ეროვნული უმცირესობაა. იმ ავტონომიურ რესპუბლიკაში, რომელიც მათ ეკუთვნით და იმ რეგიონში, სადაც ისინი ცხოვრობენ, მოსახლეობის 17%-ს წარმოადგენენ. ახლა მათ სურთ ეს ტერიტორია საქართველოს ჩამოაშორონ და საბჭოთა კავშირს შეუერთონ. ეს მათ არასოდე გამოუვათ, რადგან ეს იქნება აგრესია ქართველი ხალხის წინააღმდეგ და საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის ხელყოფა. ეს კი მათ სიკეთეს არ მოუტანს. ჩვენ ამას განვიხილავთ, როგორც ცენტრის წმინდა პროვოკაციას, ვინაიდან აფხაზეთს არა აქვს უფლება, რომ ეროვნულმა უმცირესობამ, რომელიც 5-მილიონიან საქართველოში 80000 კაცს შეადგენს, საქართველოს ტერიტორია

მოსწყვიტოს და დამოუკიდებელ სახელმწიფოდ გამოაცხადოს. საერთოდ, ეროვნულ უცირვებებს მხოლოდ კულტურული ავტონომიის უფლება აქვთ. ხოლო აფხაზეთისათვის ის ფართო პოლიტიკური ავტონომია, რომელიც მას აქვს, სრულიად საკმარისია და თუკი ისინი მეტს მოინდომებენ, მათთვისვე იქნება საზიანო. რაც შეეხება ე.წ. სამხრეთ ოსეთს, უნდა გითხრათ, რომ სამხრეთ ოსეთი საქართველოში არ არსებობდა. ეს ტერმინი ბოლშევიკებმა გამოიგონეს. ოსები ცხოვრობდნენ საქართველოში, მაგრამ სამხრეთ ოსეთი ბოლშევიკების შექმნილი ტერმინია. ოსები ეროვნული უმცირესობაა და მათთვის კულტურული ავტონომიის ყველა უფლებაა გარანტირებული, მაგრამ მათ დამოუკიდებელი რესპუბლიკის შექმნა მოისურვებს, რისი უფლებაც ჩვენ არ მივეცით. საპარლამენტთაშორისო კომისიამ გააკეთა ძალზე სწორი დასკვნა, რომელშიც ნათქვამია, რომ ის ცნობს სამხრეთ ოსეთს, როგორც საქართველოს შემადგენელ ნაწილს და რომ ყველა ეს საკითხი საქართველოში უნდა გადაწყდეს. ამის გამო კომისიამ დეპუტატთა ჯგუფ „სოიუზის“ რისხვა დაიმსახურა. ყბადაღებული ალექსინი, ბლოხინი და სხვები ცხინვალში ჩავიდნენ და კომისიის დასკვნა „ანათემას“ გადასცეს. ახლა ახალი კომისია შექმნილი და ის შესანიშნავად მუშაობს. მის მიერ შედგენილი დოკუმენტის განხორციელებას კი „სოიუზი“ უშლის ხელს, ვინაიდან დეპუტატთა ამ ჯგუფს არ სურს იქ მშვიდობის დამყარება. მათ კვლავ უნდათ, რომ იქ სისხლისღვრა გრძელდებოდეს, რადგანაც ეს ხელს აძლევს ცენტრს.

კითხვა – ის, რომ ამერიკის საელჩომ თქვენ მიგინვიათ, ნიშნავს თუ არა იმას, რომ აშშ საქართველოს დამოუკიდებელ სახელმწიფოდ ცნობს?

პასუხი – ეს კერძო მოწვევაა ამერიკის დამოუკიდებლობის დღის აღსანიშნავ წვეულებაზე. ეს არაოფიციალური ვიზიტია. ელჩის რეზიდენციაში ამერიკის დამოუკიდებლობის დღეს ზეიმობდნენ. ამერიკის ხელისუფლება არ ცნობს საქართველოს, როგორც დამოუკიდებელ სახელმწიფოს.

კითხვა – „ნეზავისიმია გაზეტა“

პატივცემულო ბატონო პრეზიდენტო, ამას ნინათ ყაზახეთის პრეზიდენტმა ნურსულთან ნაზარბაევმა ნინადადება გამოთქვა, მოეწიოს შეხვედრა როგორც სამოკავშირეო ხელშეკრულებაზე ხელისმომწერი რესპუბლიკების ხელმძღვანელებისა, ასევე იმათი, რომლებიც დამოუკიდებლობისაკენ ისწრაფებიან და ხელ-

შეკრულების ხელმოწერაში მონაწილეობას არ აპირებენ. ეს შეხვედრა ცენტრის მონაწილეობის გარეშე უნდა მოხდეს. ნაზარბაევმა პრესკონფერენციაზეც დაადასტურა ეს ნინადადება. თქვენ როგორ უყურებთ ამ ინიციატივას?

პასუხი – მივესალმები ამ ინიციატივას და ჩვენი წარმომადგენლები ამ შეხვედრაზე აუცილებლად იქნებიან. ცენტრი მხოლოდ მტრობას, შუღლს აღვივებს რესპუბლიკებსა და ხალხებს შორის, მის გარეშე რესპუბლიკები და ხალხები შესანიშნავად იმეგობრებენ. გარნმუნებთ ამაში. ცენტრს შეუძლია მხოლოდ დისჰარმონია შეიტანოს, ხელოვნურად მოაწყოს ეთნოკონფლიქტები. ჩვენ კი ვიცით, აი, დღეს აქ შევიკრიბეთ, საჭიროა ამისათვის ცენტრი, რომ ჩვენ შევიკრიბოთ? აქ ვართ ხალხი, სხვადასხვა ეროვნებისა და ქვეყნების წარმომადგენლები. განა ჩვენ აქ ერთმანეთს ვხოცავთ? ჩემი აზრით, ამისათვის მხოლოდ პრესცენტრი დაგვეხმარა. კრემლის გარეშე როგორმე შევიკრიბებით. ასევე იქნება მომავალში.

კითხვა – „ინტერფაქსის“ სააგენტო.

ცენტრთან თქვენი კონფლიქტის დროს რამდენად შეგიძლიათ დაეყრდნოთ რუსეთის დახმარებას? რა უშლის ხელს რუსეთთან კავშირების უფრო დინამიურ განვითარებას?

პასუხი – ჩემი აზრით, ამას დღემდე არჩევნები უშლიდა ხელს, რადგან არჩევნების დროს მოლაპარაკებებისა და შეთანხმებებისათვის საკმარისი დრო არ გვქონდა. უახლოეს მომავალში კი ალბათ ყველაფერი გაირკვევა. მე ხომ შევხვდი ბატონ ელცინს. ჩვენ მომავალი ურთიერთობების შესახებ შევადგინეთ ოქმი, სადაც ნერია, რომ საქართველოსა და რუსეთს შორის ხელშეკრულება უნდა დაიდოს და ეს, ალბათ, უახლოეს მომავალში მოხდება, თუკი რუსეთის მხარე აზრს არ შეიცვლის, ჩვენ კი ეს არ გადაგვიფიქრებია.

კითხვა – ბატონო პრეზიდენტო, კომენტარს ხომ არ გაუკეთებდით იუგოსლავიაში მიმდინარე მოვლენებს?

პასუხი – მე ძლიერ შეშფოთებული ვარ ამ მოვლენებით. მშვიდობიანი შესაძლებლობა ამოწურული არ არის.

კითხვა – რამდენადაც ვიცი, თქვენ სომხეთსა და აზერბაიჯანს შუამავლობა შესთავაზებთ?

პასუხი – დიახ, ახლაც ვთავაზობთ. ჯერჯერობით პასუხი მხოლოდ აზერბაიჯანის მხარემ მოგვცა. მან მზადყოფნა გამოხატა, სომხეთმა კი არა.

კითხვა – როგორ ფიქრობთ, რატომ?

არ შემოდის ავსნა, ერთი კი არის, რომ ცენტრი ძლიერ აქტიურობს, რათა ეს ჩაშალოს.

კითხვა – „დეილი ტელეგრაფი“.

როგორია თქვენი შეხედულება 9+1 რესპუბლიკის ხელშეკრულებაზე?

პასუხი – ახლა უკრაინაში ძლიერი მოძრაობაა 9+1-ის წინააღმდეგ და თუ უკრაინა უარს იტყვის, ჩემი აზრით 9+1 ხელშეკრულება შეუძლებელი იქნება., აქ უკრაინა ძირითადი ფაქტორია.

კითხვა – რა იქნება მომავალში?

პასუხი – მომავალში? ეს დამოკიდებულია დასავლეთის ქვეყნებზე. დასავლეთის ქვეყნები უფრო სერიოზულად უნდა მოეკიდონ ჩვენს ბრძოლას დამოუკიდებლობისათვის. უფრო მეტიც, მათ პირდაპირი კავშირები უნდა ჰქონდეთ რესპუბლიკებთან.

კითხვა – დასავლეთი დაინტერესებულია ამა თუ იმ ფორმით, შეინარჩუნოს ერთიანი კავშირი, რათა შეინარჩუნოს ერთიანი ბაზარი, ეკონომიკის განვითარება და ამიტომ, როგორც ჩანს, მათი პოზიცია ისეთი არ არის, რაც თქვენ გსურთ.

პასუხი – დასავლეთს არ შეუძლია გაიგოს, რომ არანაირი რეფორმები არ მოხდება ასეთ კავშირში, ვინაიდან აქ ასეთი კონსერვატიული და ანტიდემოკრატიული ძალები არსებობენ, რომლებიც საბაზრო ეკონომიკის წინააღმდეგნი არიან და უნდათ სოციალისტური სისტემის შენარჩუნება. რა რეფორმები უნდა მოხდეს აქ? რა რეფორმები შეუძლია განახორციელოს პავლოვის მთავრობამ, შეგიძლიათ ამისხნათ? ასეთ სიტუაციაში ეს შეუძლებელია. დასავლეთი კი რალაც რეფორმებს ელოდება. ისინი შეიძლება გატარდეს მხოლოდ ცალკეულ რესპუბლიკებში, როცა ისინი დამოუკიდებლად იქნებიან. ჩვენ დავინახავთ, თუ როგორი რეფორმები განხორციელდება რუსეთში, დემოკრატიულ რუსეთში, რომელმაც საკუთარი პრეზიდენტი აირჩია. აქ იქნება ნამდვილი რეფორმები, როგორც საქართველოში და ბალტიისპირეთში. კავშირში რეფორმები არ იქნება.

კითხვა – ჩეხეთ-სლოვაკეთი „ჩეტეკა“.

ორი შეკითხვა მაქვს, პირველი – იმ პროცესთან დაკავშირებით, რომელიც ამჟამად მიმდინარეობს დემოკრატიული ძალების გაერთიანების მიზნით და არის მცდელობა კავშირის მასშტაბით შეიქმნას ერთიანი დემოკრატიული პარტია ან კონგრესი. თქვენი შეხედულებით, როგორია საბჭოთა კავშირის ყოფილი რესპუბლიკების დემოკრატიული ძალების გაერთიანების საუკეთესო ფორმა?

მეორე შეკითხვა – აპირებს თუ არა საქართველო უახლოეს მომავალში პირდაპირი ურთიერთობები დაამყაროს აღმოსავლეთ ევროპის ქვეყნებთან, ყოფილი სოციალისტური ბანაკის ქვეყნებთან, კერძოდ, ჩეხეთ-სლოვაკეთთან დაამყაროს პოლიტიკური და ეკონომიკური კონტაქტები?

პასუხი – რა თქმა უნდა, ჩვენ გვსურს პირდაპირი კონტაქტები, მაგრამ ბოლო დრომდე ისინი, ჩეხეთ-სლოვაკეთი, უნგრეთი და ა.შ. ფრთხილობდნენ. ვიდრე იქ საბჭოთა ჯარები იყო, პირდაპირ კავშირებზე არ მიდიოდნენ. ჩვენ ვგრძობდით მათ შიშს, რომ საბჭოთა კავშირს შეიძლება გადაეფიქრა და ჯარები უკან დაებრუნებინა და ვიდრე იქ შეუქცევადი, სტაბილური არ გახდა დამოუკიდებლობისა და ჯარების გამოყვანის პროცესები, რეალური კავშირები არ გვექნება.

კითხვა – ე.ი. საქართველო ელოდება რალაც ნაბიჯებს მათგან?

პასუხი – რა თქმა უნდა, ჩვენ ნაბიჯი უკვე გადავდგით. ახლა პასუხს მათგან ველით. მაგალითად, უნგრეთისაგან მივიღეთ პასუხი და გვექნება ურთიერთობები. ასე იქნება ალბათ ჩეხეთ-სლოვაკეთთანაც.

კითხვა – რას იტყვით ჩემს პირველ შეკითხვაზე დემოკრატიულ ძალთა შეკავშირების შესახებ?

პასუხი – დემოკრატიულ ძალთა გაერთიანებისა ჯერჯერობით არ მჯერა. აქ ხშირად დემოკრატიით სპეკულაციას ეწევიან, ხოლო რეალური დემოკრატია არ არის. მაგრამ არსებობს დემოკრატიის ნიღაბს ამოფარებული გარკვეული ძალები, რომლებსაც მისი გამოყენება შეუძლიათ კომპარტიისა და სოციალისტური სისტემის გადასარჩენად. აი, საქართველოში ასე მოხდა: საქართველოში როცა ეს არჩევნები დავინწყეთ, შექმნეს დემოკრატიული გაერთიანება, რომელშიც ყოფილი კომუნისტებიც შევიდნენ და კომპარტიაში დარჩენილი ადამიანებიც. და ისინი გამოდიოდნენ არა როგორც კომუნისტები, არამედ, როგორც ვილაც დემოკრატები. თავიანთ კავშირს დაარქვეს „თანხმობისა და აღორძინების კავშირი“. აქ შესულები სკკპ პლატფორმაზე იდგნენ. ასე რომ, ჯერ საქმემ უნდა დაგვანახოს. როცა ეს „დემოკრატიული“ ძალები გაერთიანდებიან, მაშინ ვნახოთ, რას გააკეთებენ და შემდეგ გეტყვით დასკვნას.

კითხვა – თქვენ ბრძანებთ, რომ სსრ კავშირში არავითარი რეფორმები არ მიმდინარეობს.

ჩვენ კი ხშირად გვესმის, რომ სსრ კავშირის ხელისუფალნი ატარებენ პოლიტიკური და ეკონომიკური რეფორმების კურსს. ხომ ვერ განგვიმარტავთ თქვენს პოზიციას?

პასუხი – რეფორმების თაობაზე მე მხოლოდ შეძახილები მესმის, სხვა არაფერი. მე ვერ ვნახე ამ განცხადებების რეალური შედეგები. სინამდვილეში არაფერი არ იცვლება. ეკონომიკური სისტემა იგივეა. არ არსებობს თავისუფალი ეკონომიკისა და ვაჭრობის ლიბერალიზაცია, კერძოდ ვაჭრობა. როგორ შეგვიძლია განვაცხადოთ, რომ აქ შესაძლებელია რაიმე რეფორმები. თუმცა დეკლარაციები კი გვესმის. ლამაზი დეკლარაციები.

კითხვა – „ტიამსი“, ლონდონი:

თქვენ თქვით, რომ მიესალმებით ნაზარბაევის წინადადებას ცენტრის გარეშე 15 რესპუბლიკის შეკრების თაობაზე. ხომ ვერ გამოთქვამთ ვარაუდს, რა შედეგი შეიძლება ამ შეხვედრამ გამოიღოს. როგორი იქნება მომავალი კავშირის მონყოლა – ფედერაციული, კონფედერაციული თუ სხვა?

პასუხი – მე ვფიქრობ, შეხვედრა უკეთეს ურთიერთგაგებად მიგვიყვანს, უკეთეს კონტაქტად ერებს შორის. თუ ეს მოხდება ცენტრის, ასე ვთქვათ, ე.წ. დახმარებისა და პროვოკაციების გარეშე. მაგალითად, ჩვენ ამჟამად კარგი კონტაქტები გვაქვს. ერთმანეთს სატელეფონო კავშირით ვუკავშირდებით. საჭიროების შემთხვევაში მე ვურეკავ ყაზახეთის პრეზიდენტს, ყირგიზეთის პრეზიდენტი მირეკავს მე, აზერბაიჯანი მირეკავს. მე ვურეკავ მოლდოვას, ლიტვას, ლატვიას და ა.შ. ჩვენ უკვე კონტაქტები გვაქვს და ამ კონტაქტებს შედეგებიც მოაქვს. როცა ასეთი ოფიციალური შეხვედრა იქნება და ხელს მოვანეროთ რაიმე დოკუმენტს, ეს ურთიერთობები კიდევ უფრო გაუმჯობესდება. ასე რომ, მე მივესალმები მათ.

კითხვა – იქნება რაიმე დოკუმენტი ხელმოსაწერად?

პასუხი – შესაძლოა. ვიმედოვნებ, რომ როდესაც ხელშეკრულება 9+1 ჩაიშლება, ხელმოწერილი იქნება ნამდვილი დოკუმენტი. მაგრამ ჯერ 9+1 ხელშეკრულებამ მარცხი უნდა განიცადოს და ცენტრის გარეშე მოხდეს რესპუბლიკების შეკრება.

კითხვა – თუ შეიძლება ერთ-ერთ წინა შეკითხვასთან დაკავშირებით. რა როლს ასრულებს დემოკრატიული ძალების გაერთიანებაში ან გაერთიანებული დემოკრატიული პარტიის

შექმნაში ელუარდ შევარდნაძე?

პასუხი – ამბობენ, რომ შევარდნაძემ დიდი ევოლუცია განიცადა, რომ იგი ის ელუარდ შევარდნაძე აღარ არის, რაც 15 წლის წინათ იყო. თავად ამბობს ასე და იგივეს ამბობენ მასზეც. მაგრამ მე მინდა, რომ ამაში საქმემ დამარწმუნოს. მე ასეთი რწმენა მაშინ გამიჩნდება, როცა შევარდნაძე თვითონ გაამჟღავნებს საკუთარ დამოკიდებულებას კომპარტიის მიმართ, როცა იტყვის ყველაფერს, როგორც აღსარებას, აღსარებას ხალხისა და ისტორიის წინაშე, თუ რა მოიმოქმედა მან საქართველოში, სადაც ის კომპარტიის ემისარი იყო, მხოლოდ მაშინ დავუჯერებ. ვიდრე ის დუმს, არაფერს ამბობს საკუთარ წარსულსა და თავის კომპარტიაზე, ვიდრე ის მხოლოდ ლაპარაკობს, რომ დემოკრატიის შექმნა სურს, ეს მე ძლიერ მაეჭვებს. ჯერ თქვით, თუ რა ჩაიდინეთ კაცობრიობის და ხალხის წინაშე და მხოლოდ მაშინ დაგიჯერებთ. გაკიცხეთ ეს წარსული თუნდაც ისე, როგორც ხრუშჩოვმა გააკეთა. მე, მაგალითად, ხრუშჩოვისა უფრო მჯერა, ვიდრე სხვა ლიდერებისა, თუნდაც იმიტომ, რომ მან გული გახსნა და აღსარება თქვა. ჩემი აზრით, იგი ამისთვის პატივისცემას იმსახურებს. მათ კი არ სურთ საკუთარი წარსულის შესახებ რაიმე თქვან. დაე, კომენტარები საკუთარ წარსულს გაუკეთონ.

კითხვა – ბატონო პრეზიდენტო, თვლით თუ არა, რომ საზღვარგარეთის ქვეყნებს, კერძოდ უნგრეთს, შეუძლია მხოლოდ მხარი დაუჭიროს საქართველოს სწავას გახდეს დამოუკიდებელი ქვეყანა, რადგან მას არ გააჩნია დამოუკიდებელი სახელმწიფოსათვის აუცილებელი ზოგიერთი ატრიბუტი? მე ნაწილობრივ გეთანხმებით, რომ ისინი უფრო ხიან, მაგრამ ხომ არ არის მეტი სიცხადე საჭირო შიდა პრობლემებში, როგორ გესახებათ გზა სრული დამოუკიდებლობისაკენ? როგორია ეს გზა? საკუთარი ფული, საკუთარი არმია და ა.შ.

პასუხი – რა თქმა უნდა, ჩვენ ვქმნით საკუთარი ფულის სისტემას, ვქმნით არმიას. რაც შეეხება საზღვრებს, ამის გაკეთება ძალზე რთულია, რადგან ამაში ხელს საბჭოთა კავშირი გვიშლის. იგი ძლიერ ერევა ჩვენს საბაჟო პოლიტიკაში, სურს შეინარჩუნოს საკუთარი საბაჟო და არ გვაძლევს ჩვენი საბაჟოს შექმნის საშუალებას. ამის გამო მუდმივი ჭიდილი გვაქვს სსრ კავშირთან საბაჟოს გამო. მაგრამ თქვენც იცით, რომ აღმოსავლეთ ევროპის ქვეყნები არცთუ ისე დამოუკიდებელი იყვნენ საბჭოთა კავშირისაგან,

და ახლაც ბევრად არიან მასზე დამოკიდებული ეკონომიკურად. ამას ალბათ განაპირობებდა იქ საბჭოთა ჯარების ყოფნა. ახლა შეიძლება მეტი ინტერესი გამოიჩინონ ჩვენს მიმართ. უნგრეთი უკვე დაინტერესდა. მე პირადი კონტაქტებიც მაქვს უნგრეთის პრეზიდენტთან. დაგეგმილია ჩვენი პარლამენტის თავმჯდომარის ვიზიტი იქ. შესაძლებელია, მე შევხვდე მომავალში უნგრეთის პრეზიდენტს. ეს ყოველივე მომავლის საქმეა. მთავარი კი ისაა, დასავლეთი დარწმუნდეს, რომ სსრ კავშირი აღარ წარმოადგენს მისთვის საშიშროების ფაქტორს, როგორც ეს აქამდე იყო. ალბათ ასე იქნება ხვალ და ამაში აღარ დაინახავენ სამხედრო, პოლიტიკურ და სხვა სახის საშიშროებას. აი მაშინ ყველაფერი მოგვარდება.

კითხვა – ლატვია, „დიენა“.

გვითხარით, თუ შეიძლება, რა მნიშვნელობას ანიჭებთ ბალტიის ქვეყნებთან ურთიერთობას და როგორც გესახებათ ამ ურთიერთობათა პერსპექტივები?

პასუხი – ბალტიის ქვეყნებთან თავიდანვე შესანიშნავი ურთიერთობა მქონდა, მქონდა პირდაპირი კონტაქტები ლიტვის, ლატვიის, ესტონეთის მოძრაობებთან. მაგრამ იქაც არსებობენ ძალები, რომლებიც ხელს უშლიან ამ პროცესებს. მაგალითად, თქვენმა გაზეთმა ამას წინათ ჩემს შესახებ ისეთი სიცრუე გამოაქვეყნა, რომ მაპატიეთ, ჩემს ადგილას სხვა არც დაგელაპარაკებოდათ. არც აციეს და არც აცხელეს, დაბეჭდეს, თითქოსდა გამსახურდიამ განაცხადა, – სოლჟენიცინი და სახაროვი „სუკის“ აგენტები არიანო. ეს უმსგავსოაა. თქვენ ყური მოკარით რალაც ქორს და პირდაპირ დაბეჭდეთ. ასე არ შეიძლება. ასეთი მოქმედებით თქვენ ხელს უშლით საქართველოსა და ლატვიას შორის ნორმალურ კონტაქტებს. ნახეთ ეს გაზეთი. ჩვენ უფრო მეტი ანგარიში უნდა გავუწიოთ ერთმანეთს და საფუძვლიანად უნდა შევამოწმოთ ყოველგვარი მოარული ხმები. მაგალითად, ჩვენ არასოდეს არ დავბეჭდავთ რაიმე მონაქორს ლანდსბერგისის ან გორბუზოვის შესახებ, ჩვენ ერთ ბედს ქვეშ ვართ და ამიტომ ერთმანეთს ანგარიში უნდა გავუწიოთ.

კითხვა – შეგიძლიათ უპასუხოთ ჩემს მეორე შეკითხვას? როგორ გესახებათ უახლესი

პერსპექტივები?

პასუხი – უახლესი პერსპექტივები ისაა, რომ კომინიოვის ფორუმში მონაწილეობენ ბალტიის ქვეყნების წარმომადგენლები და ყველა საკითხს იქ განიხილავენ.

კითხვა – ამბობენ, რომ საქართველო ნატოში შესვლას აპირებსო. მართალია ეს?

პასუხი – ეს სასაცილოა.

კითხვა – „კომსომოლსკაია პრავდას“ კორესპონდენტი:

როგორც გავიგე, თქვენ თვლით, რომ კავშირის ფარგლებში დემოკრატიული გარდაქმნები შეუძლებელია. აქედან გამომდინარე, ორი შეკითხვა მაქვს: ნიშნავს თუ არა ეს, რომ ასეთი რამ შესაძლებელია მხოლოდ ეროვნული თვითგამორკვევის საფუძველზე და ხომ არ არის საშიშროება მოვლენების ამ სცენარით განვითარების შემთხვევაში, შეიძლება განმეორდეს იუგოსლავიის ვარიანტი – რაც თქვენ ძლიერ გაფიქრებთ?

პასუხი – იცით, იუგოსლავიამ მართლაც ძალიან ცუდი მაგალითი მოგვცა. მაგრამ არა მგონია, საქმე აქამდე მივიდეს. ვიდრე სსრ კავშირის ხელისუფლების სათავეში არ მოვლენ ძალაუფლებისათვის მებრძოლი რეაქციული ძალები, როგორიცაა, მაგალითად, დეპუტატთა ჯგუფი „სოიუზი“ და ა.შ. მანამდე ასეთი საფრთხე მე მგონი არ არსებობს.

კითხვა – ბულგარეთის დეპუტატთა სააგენტო:

თქვენი უახლოესი პროგნოზი საბჭოთა კავშირში მოვლენების განვითარების თაობაზე.

პასუხი – უახლოესი პროგნოზით, თუ არ მოხდება სამხედრო გადატრიალება, თუ ძალაუფლებას არ ჩაიგდებენ ხელში ბნელი ძალები, მოვლენების განვითარება აუცილებლად დემოკრატიული იქნება. ეს ცენტრის როლის დაკნინებას მოიტანს და ეს როლი სიმბოლური გახდება. ამ სიმბოლურ ცენტრს აღარ ექნება გადამწყვეტი მნიშვნელობა რესპუბლიკების გათავისუფლების საქმეში და ვფიქრობ, რომ რესპუბლიკების თავისუფლებით ძალიან ახლოსაა რესპუბლიკის, პირველ რიგში, რუსეთის ფედერაციის რეალური თავისუფლება, რეალური დამოუკიდებლობა.

(იბეჭდება შემოკლებით)

მუხრან ზაქარაია**ახალი შიდაპოლიტიკური კურსის აუცილებლობა**

დამოუკიდებელი სახელმწიფოს აღდგენის ფუძემდებლურ ღირებულებათა გულისგულად გამოცხადებული იყო ქართველი ხალხის უფლება და ურყევი ნება, იცხოვროს დამოუკიდებელ სახელმწიფოში დემოკრატიული რესპუბლიკური მმართველობის ფორმით. ამ ორ უმთავრეს ღირებულებას დემოკრატიული სახელმწიფოს არსებობისა მიაყენა პუტჩმა და რუსულმა აგრესიამ ყველაზე მძიმე დარტყმა, ესე იგი, ჩვენი ქვეყნის სახელმწიფოებრივად არსებობას, რომლის ამოსავლად იმთავიდანვე განისაზღვრა **სამართლებრივი სახელმწიფოს აშენება**, რაც გულისხმობს კანონის უზენაესობის და ავტორიტეტის დამკვიდრებას, სახელმწიფო ხელისუფლებასა და მოქალაქეთა შორის ურთიერთობის სამართლებრივი ფორმის ჩამოყალიბებას, ადამიანის უფლებათა და თავისუფლებათა, პიროვნების ხელშეუხებლობის გარანტიას, სახელმწიფო ხელისუფლების დანაწილებას, რათა არ მოხდეს ხელისუფლების მონოპოლიზაცია და ა.შ. სამწუხაროდ, ზემოთ თქმულ მიზეზთა გამო თითქმის სრულიად მოიშალა ეს ჭეშმარიტად დემოკრატიული აღმშენებლობის გეზი. ამიტომ უპირველესად მის განახლებას უნდა შევედგეთ, **დავინყოთ სრულიად ჩვეულებრივი და მარტივი კითხვით: „სურს კი ქართველ ერს, საქართველოს მოსახლეობას იცხოვროს დამოუკიდებელ და დემოკრატიულ სახელმწიფოში თუ შეირყა მისი ურყევი ნება და ცივილიზაციის შექმნაში მონაწილე ერი უარს ამბობს თავის ღვთისებრივე უფლებებზე – იყოს თავისუფალ ერთა კოპორტაში?“**

ამ პასუხის საფუძველზე უნდა მოიძებნოს ურთიერთშეხების ნერტილი დაშლილ და დაქუცმაცებულ, ერთმანეთის მიმართ უნდობლობით გამსჭვალულ და გათანგულ საზოგადოებრივ ჯგუფებსა თუ ცალკეულ პიროვნებებს შორის. **უნდა გაცხადდეს ახალი შიდაპოლიტიკური კურსი ეროვნული თანხმობის პლატფორმის შექმნაზე**, რომელიც მიმართული იქნება განყვეტილი რგოლის გამთლიანებისა და დემოკრატიული საზოგადოებრივი აღმშენებლობის პროცესის აღორძინებისკენ, ყოველგვარი რუსულ-საბჭოური მეხსიერებისა და კრიმინალურ-კორუფციული (თუნდაც მსოფლიო ჩრდილოვანი საფინანსო-ეკონომი-

კის) გავლენისგან დისტანცირებისკენ, ყოველგვარი ძალადობისგან, თავისუფალი, სულიერად ამბლლებული სოციუმის ფორმირებისკენ. ამის გარეშე ჩვენს დამოუკიდებლობასა და ცივილიზებულ სამყაროსთან ურთიერთობას პერსპექტივა არ უჩანს.

ყველა ისინი, ვინც ამ პოსტპუტჩისტური, ანტისოციუმის ბაზაზე თავისუფალი დემოკრატიული, დამოუკიდებელი სახელმწიფოს აშენებას გვპირდებიან, ტყუიან, ტყუიან და კიდევ ერთხელ ტყუიან!!!

დიდი განსხვავება არ არის იმაში, ამას ვინ უნებლიეთ, შეუგნებლად აკეთებს, თუ ვინ შეგნებით: თავისი ეგოისტური ამბიციების დასაკმაყოფილებლად თუ წმინდა შტრაიკბრეხერული, უფრო მეტიც, კოლაბორაციონალურ-მოლაღატური ბუნებიდან გამომდინარე. ყველა ისინი ჩვენი ცხოვრების ჯოჯოხეთის მონყობაში იღებენ მონაწილეობას და ამ ჯოჯოხეთურ ცეცხლს თითო მუგუზალს უმატებენ, ანადგურებენ არა მარტო ანწყოს, არამედ მომავალსაც – ახალგაზრდა თაობის სულიერ სამყაროს. ესაა ის ყველაზე უფრო მიუტყევებელი დანაშაული, რომელშიც თავისი წვლილი მიუძღვის ყველა პოსტპუტჩისტურ ხელისუფლებას. განსაკუთრებით საშიშია თანამედროვე ეტაპი თავისი პირმოთნეობით, უღიმღამო სიქველეთა თუ დემოკრატიის საფარველქვეშ აშკარად გამოსატყუი პარტიული დიქტატით, სახელმწიფოს სრულად მიტაცების ტენდენციით. მათ დიდ შედეგებს მიაღწიეს იმით, რომ ახალგაზრდობის მნიშვნელოვანი ნაწილი ჩამოაშორეს დამოუკიდებლობისა და თავისუფლებისთვის ბრძოლის ასპარეზს, ჯერ ფსევდოდემოკრატიზმის იდეის ტყვეობაში მოაქციეს, შემდეგ კი, საერთოდ, გააქციეს ქვეყნიდან.

დღევანდელ კრიზისულ ეპოქაში (როგორც საშინაო, ისე საერთაშორისო) გარდაუვალ და საშურ საკითხად ჩანს **საზოგადოებრივი ნდობის პლატფორმის აშენება** (ამ ბოლო ხანს ამ მოთხოვნას თვით დასავლეთის ქვეყნებიც კი აყენებენ). **მისი განხორციელებისთვის კი აუცილებელია, დამოუკიდებელი დემოკრატიული სახელმწიფოს აშენების პროცესებისადმი იმთავიდანვე ჩანერგილი დისპარატული მიდგომის რეციდივების აღმოფხვრა ეროვნული თანხმო-**

ბის იდეის ამოქმედების გზით, ვინაიდან ასეთი სახელმწიფოს აშენებისადმი ხალხის ურყევი ნება მრავალგზისაა გამოხატული.

ხალხის ამ ნება-სურვილის ახალ გარემოებათა გათვალისწინებით დადასტურებისთვის და დისპარატული მიდგომის რეციდივების სრულად აღმოფხვრისთვის რამდენიმე წინაპირობის აღსრულება აუცილებელი, რომელნიც ჩვენი დამოუკიდებელი სახელმწიფოს არსებობის წმინდად ფორმისეულ და აკადემიურ (თეორიულ) საკითხებს უფრო ეხება, ვიდრე ეროვნული თანხმობის ფუნდამენტურ სახელმწიფო პრობლემებს.

მათი დადებითად გადაწყვეტა, მარტივად რომ ვთქვათ, ნულოვანი ხაზიდან დაძრავდა ჩვენი ეროვნული კონსოლიდაციისა და საზოგადოებრივად ფორმირების პროცესში დამდგარ გამყინვარებას, შეამზადებდა ნიადაგს ეროვნული და საზოგადოებრივი თანხმობის პლატფორმის ფორმირებისთვის.

ამ დიდი საქმის ინიციატორად უნდა გამოვიდნენ საქართველოს დამოუკიდებელი სახელმწიფოს აღდგენაში მონაწილე ძალები და ფუძემდებლური აქტების ერთგული, მათი ცხოვრებაში გატარებისა და კანონიერების აღსრულებისთვის მებრძოლი ფართო მასები, იმ პირველი აქტების საფუძველზე თავისუფლებისა და დემოკრატიისათვის მებრძოლი ახალგაზრდა თაობა.

ახლა კი რამდენიმე სიტყვით შევეცდებით ამ პირველი რიგის საკითხების დახასიათებას.

* * *

პირველ (ზოგადი მნიშვნელობის) საკითხზე ჩვენ რამდენადმე უკვე ვიმსჯელებთ, რომ გარკვეულ უნდა იქნეს: **სურს კი ქართველ ერს, საქართველოს მოსახლეობას, იცხოვროს დამოუკიდებელ და დემოკრატიულ სახელმწიფოში, რაც მის მიერვე რამდენიმეგზის იქნა დადასტურებული საყოველთაო არჩევნებისა და რეფერენდუმის საშუალებით.**

მაშასადამე, ეს კითხვა სინამდვილეში რიტორიკულ ფორმას იძენს და მისი მიზანია, ყველა სხვა პრაქტიკული საკითხის გადაწყვეტის პროცესში გვახსოვდეს ხალხის ამ საყოველთაო ნების არსებობა და ვიხელმძღვანელოთ მისი ამ ნებაგამოხატულებით.

თანამედროვე სოციალურ-პოლიტიკურ სიტუაციათა გათვალისწინებით ხალხის ამ ნების

ამოქმედებისთვის აუცილებელია დამოუკიდებელი და დემოკრატიული სახელმწიფოსთვის იმ ფორმისეული ატრიბუტული საკითხის გადწყვეტა, რომლის მოუგვარებლობა მეოთხედსაუკუნოვან პოსტპუტჩისტურ ეპოქაში დანაშაულებრივი უპასუხისმგებლობაა, თუ უფრო მეტიც არა.

მოცემულ შემთხვევაში, **მეორე** – დაუყოვნებლივ გადასაწყვეტ საკითხად დგება დამოუკიდებელი ქვეყნის ეროვნულ (სახალხო) და სახელმწიფო დღესასწაულების კონსტიტუციურად გაფორმება, ზოგადად, ამ პრობლემის მონესრიგება. როგორც პირველ თავში დავაზუსტეთ, უნდა დადგინდეს:

1. **საქართველოს რუსეთის თვითმპყრობელური იმპერიის უღლისგან განთავისუფლების დღე – 1918 წლის 26 მაისი, როგორც საერთო-სახალხო დღესასწაული („განთავისუფლების დღე“);**

2. **საქართველოს საბჭოთა იმპერიისგან თავდახსნის, დამოუკიდებელი სახელმწიფოებრიობის აღდგენის დღე – 1991 წლის 9 აპრილი („სახელმწიფო დღესასწაული“).**

ამ საკითხების პოზიტიურად, ხალხის მიერ გამოხატული ნების საფუძველზე გადაწყვეტა შესამჩნევი ნაბიჯი იქნებოდა დამოუკიდებელი სახელმწიფოს აშენების საკითხისადმი, დღეს არსებული, ორი ერთმანეთთან შეუთავსებელი – **დისპარატული** მიდგომის დაძლევის გზაზე, რომლის გარეშე ყოველგვარი მცდელობა ნორმალური საზოგადოებრივი კლიმატის შექმნაზე ტყუილი გარჯაა.

დისპარატულობის დაძლევისა და საზოგადოებაში შემწყნარებლური ურთიერთმიმართების პროცესის გაჯანსაღებისთვის ძალზე მნიშვნელოვანი ფუნქციონალური დატვირთვა ეძლევა ასევე ხელოვნურად შექმნილი **მესამე**, პრობლემური – მმართველობითი სტრუქტურის საკითხის გადაწყვეტას, რომელიც ფუძემდებლური დოკუმენტებისა და პირდაპირი, სახალხო არჩევნების საშუალებით, ხალხის ნების არაერთგზის გამოხატვით არის დადასტურებული. ამიტომ მყარად და ხანგრძლივი ისტორიული დროით უნდა **დადგინდეს**, რომ:

საქართველოს დამოუკიდებელი სახელმწიფო წარმოადგენს დემოკრატიულ პრინციპებზე აგებულ სისტემას და მისი მმართველობითი სტრუქტურის ფორმაა საპრეზიდენტო (შერეული) რესპუბლიკა.

ეს იქნებოდა არა მარტო პოლიტიკურ-სახელმწიფოებრივი აქტი, არამედ ეროვნული

იდეის კონტექსტში საკითხის გადანყვეტაც, რომლითაც როგორც ისტორიულ-გენეტიკური კონტექსტით, ასევე თანამედროვე რეალურ მოთხოვნილებათა თვალსაზრისით იქნებოდა დადასტურებული, რომ ჩვენი დამოუკიდებელი არსებობისთვის გარდაუვალად აუცილებელია საპრეზიდენტო რესპუბლიკური სისტემა.^{1*}

ზემოთ ნამოწეული სამივე ეს პრობლემა განეკუთვნება ხალხის მიერ თავისი ნებაგამოხატულებით არაერთგზის დადასტურებულ საკითხთა რიგს, რომელთა არაღსრულება სახელმწიფოებრივი დანაშაულია. ამიტომ ამ საჭირობოტო საკითხთა გადანყვეტის ინიციატორებმა, პირველ რიგში, უნდა მიმართონ ხალხს, რათა მან მოახდინოს თავისი დარღვეული ნებაგამოხატულების რეანიმირება.

მამასადამე, ამ სამერთიანი ამოცანის გადანყვეტა უნდა მოხდეს ხალხის აქტიური ჩართულობით, ხელისუფლებაზე მისი უშუალო ზეწოლით.

ამ პრობლემების გადანყვეტის შემთხვევაში შესაძლებელი გახდება დემოკრატიული სისტემის არსებობისთვის უმნიშვნელოვანესი მეოთხე საკითხის – საარჩევნო სისტემისა და მისი კანონმდებლობის (ნესის, დებულების) ჭეშმარიტად დემოკრატიული ფორმის შემუშავების გადანყვეტა. თვინიერ ამისა საარჩევნო ნესდების ირგვლივ ატეხილი მეოთხედსაუკუნოვანი პერმანენტული ბრძოლა (უფრო ხელის გადაგრეხის ტაქტიკა), როგორც ყოველთვის, ამჯერადაც კრახით დასრულდება. სწორედ ეს „ახალი ვარიანტი“ საარჩევნო დებულებისა გახდება ხელისუფლების მიერ (თუ შეძლებენ, არც ოპოზიცია იტყვის უარს) არჩევნების გაყალბების „კანონიერი“ საშუალება.

ასეთი ვითარება იმითაა განპირობებული, რომ არჩევნების საკითხი, როგორც დემოკრატიის განხორციელების საშუალება, უშუალოდ უკავშირდება დემოკრატიული პრინციპით ფორმირებული სოციუმის არსებობას. ჩვენში ეს სისტემა ნორმალური სოციუმის ფორმირებისა ვერ განვითარდა სამხედრო-კრიმინალური პუტჩის გზით რუსული ტიპის პოსტსაბჭოურ რევანშისტულ ძალთა გაბატონების შედეგად,

რაზედაც თავის ადგილას გვექონდა მსჯელობა და გავარკვიეთ, რომ ნესიერი საზოგადოებრივი ურთიერთობის ნაცვლად მივიღეთ ანტისაზოგადოებრივ დაჯგუფებათა კონგლომერატი, რომელიც ანადგურებს ჩვენს ეგზისტენციას.

ამდენად, სანამ არ განახლება დემოკრატიული სოციუმის ჩამოყალიბების პროცესი, ვერავითარ გამართულ საარჩევნო საკანონმდებლო ბაზისს ვერ მივიღებთ, ყველაფერი ეს თავის, უფრო მეტად, ხალხის მოტყუებაა.

ამიტომ ამჯერად ჩვენ ისევ უნდა მივმართოთ გარდამავალი ტიპის დროებითი საარჩევნო ნესდების შექმნას. მით უმეტეს, სახეზე გვაქვს ასეთი დებულებით ჭეშმარიტად დემოკრატიული არჩევნების ჩატარების მაგალითი, როცა საბჭოთა ტოტალიტარული რეჟიმის პირობებში შესაძლებელი გახდა მთელი დემოკრატიული სამყაროსთვის მისაღები არჩევნების ჩატარება.

მამასადამე, საარჩევნო კანონმდებლობის საკითხი უნდა გადანყვეტოს დროებითი საარჩევნო ნესდების შექმნით, რომლის დემოკრატიულ (სრული კონსენსუსის) საწყისებზე ჩატარებული არჩევნებით არჩეული, პირობითად, ეროვნული თანხმობის ხელისუფლება გზას გაუხსნიდა ნორმალური სოციუმის ფორმირების პროცესს, რაც, თავის მხრივ, შესაძლებელს გახდის რეალური დემოკრატიული პროცესების განვითარებას.

ასეთია ის ოთხი წინასწარი პირობა, რომელთა განხორციელება დღევანდელ კრიზისულ ვითარებაში შესაძლებელია (ის კი არა, აუცილებელიც). სწორი, გაბედული და გამართული ინიციატივის გამოჩენით, მასში ჩვენი დამოუკიდებელი სახელმწიფოს შემოქმედი ხალხის ფართო ფენების ჩართულობით შევძლებთ ამ აუცილებელი წინაპირობის აღსრულებას.

თავის მხრივ, ეს საყოველთაო გამოვლიძება შესაძლებელს გახდის ეროვნული თანხმობის საფუძველზე საზოგადოებრივი ნდობის პლატფორმის შექმნას.

ნანყვეტი წიგნიდან:

„სახელმწიფოსა და დემოკრატიის საკითხისადმი დისპარატულ მიდგომაზე“

^{1*} დღეს უკვე კონსტიტუციურად დადგენილი ე.წ. საპარლამენტო მმართველობა ამ საყოველთაო პოლიტიკური კრიზისის ეპოქაში უპასუხისმგებლობის აპოთეოზი უფროა, ვიდრე სახელმწიფოებრივი მმართველობითი სისტემა, რასაც მოჰყვება (უფრო სწორად, უკვე მოჰყვა) სრული სახელისუფლებო და საკანონმდებლო ანარქია და ქაოსი. ჩვეულებრივ კი, ისტორიული კანონზომიერების თვალსაზრისით, ასეთი ანარქია და ქაოსი სრულდება ულმობელი დიქტატით. საგარეო ურთიერთობათა თვალსაზრისით, ეს არის მტრისთვის ღიად კარის დატოვება, რომელსაც სათანადო პირობების დადგომის შემთხვევაში ძალზე გაუიოლდება ფუძემდებლური დოკუმენტებით შექმნილი ბარიერის გადალახვა, თუ არა, მათი დენონსირებაც კი (ისე ჩანს, რომ ამის მსურველები არც შიდა ფრონტზე გვაკლია).

ჯემალ შონია

ქებრილი და ძართალი გაზეთი

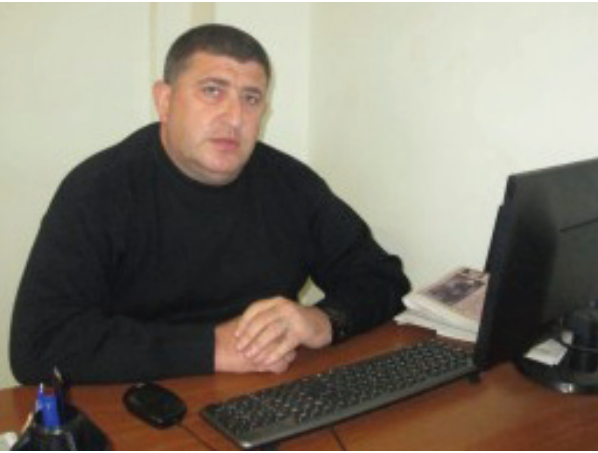
გაზეთ „აღდგომას“ 30 წელი შეუსრულდა. ამ გაზეთის გარეშე წარმოუდგენელია გასული საუკუნის 90-იანი წლების ქართული ეროვნული ჟურნალისტიკის ისტორია. იგი უძნელეს ვითარებასა და პირობებში გამოდიოდა სოხუმში, შემდეგ - ზუგდიდსა და თბილისში და გამუდმებული აკრძალვების, დევნისა და რეპრესიების მიუხედავად, ბოლომდე უერთგულა სიმართლეს, გვერდში დაუდგა პუტჩით დამხობილ ეროვნულ ხელისუფლებასა და სამართლიანობისათვის მებრძოლ ქართველ ხალხს. „აღდგომამ“ უდიდესი წვლილი შეიტანა სისხლიანი პუტჩის შედეგად დევნილი ეროვნული ძალების საქმიანობის კოორდინებაში, წინააღმდეგობის მოძრაობის ორგანიზებაში.

„აღდგომის“ პირველი ნომერი 1992 წლის 26 აპრილს გამოვიდა და აღდგომის ბრწყინვალე დღესასწაულის დადგომამდე მისი პირველი მკითხველები გახდნენ სოხუმის საკათედრო ტაძარში თავშეყრილი მოშიმშილეები, რომლებიც პროტესტს გამოთქვამდნენ უკანონო „სახელმწიფო საბჭოს“ წინააღმდეგ. 30 წლის წინათ გაზეთის დაარსების იდეას თბილისის პუტჩისტურ და სოხუმის სეპარატისტულ ხელი-

სუფლებებთან უთანასწორო ბრძოლაში ხორცს ასხამდნენ ანზორ გვარამია, მურმან ზაქარაია, სერგი საჯაია, გიორგი სიჭინავა და სხვა ეროვნული მოღვაწენი. რედაქციის წამყვან ძალას სხვადასხვა დროსა და ადგილას წარმოადგენდნენ გოგი ხაფთანი, ნონა და ნანა ქობალიები, ალინა ჩაგანავა, ირინე ტალიაშვილი, ომარ გოჩელაშვილი, ლაშა გვასალია, თეანა ზაქარაია და სხვები. 1995 წლის თებერვლიდან „აღდგომამ“ ბინა დაიდო თბილისში, ტაშკენტის 25-ში, სადაც მურმან ზაქარაიასთან ერთად მისი გამოცემისა და გავრცელების მთავარი მოამაგე გახდა ამ ბინის დიასახლისი ქალბატონი ლუარა(დოდო) გამყრელიძე. რედაქციასთან მჭიდროდ თანამშრომლობდნენ ცნობილი მოღვაწენი რამაზ კუპრავა, რენე კალანდია, თამაზ ფიფია, მანგული ხუბუა, ბუხუტი კობახიძე, მიხეილ ჩაჩუა, რევაზ ურუშაძე, ნოდარ ჯალალონია, ედიშერ გიორგაძე, ანტონ არნანია, სოსო სიგუა, მარეხ ბალიშვილი, ზური კვარაცხელია, იოსებ პატარაშვილი და სხვები. „აღდგომამ“ ღირსეული ადგილი დაიკავა იმ თითზე ჩამოსათვლელ გაზეთებს შორის, რომლებიც არ შეეპუვნენ შევარდნაძის სასტიკ რეპრესიებს და მართალი სიტყვით იბრძოდნენ სამართლიანობის აღსადგენად.

ამასთან ერთად ისიც უნდა აღვნიშნო, რომ „აღდგომის“, „იბერია-სპექტრისა“ და სხვა რამდენიმე ეროვნული გაზეთის დევნის, დარბევისა და აკრძალვების პარალელურად, თავს კომფორტულად გრძნობდნენ პუტჩისტების მეხოტბე გამოცემები, მართალი სიტყვის მოლაღატე ჟურნალისტები. ასეთებს დაუნესა შევარდნაძემ ე. წ. ჟურნალისტის დღე 1993 წლის 21 მარტს, რომელსაც, სავალალოდ, დღესაც დიდის ამბით აღნიშნავს საბჭოური გადმონაშთი „ჟურნალისტთა კავშირის“ სახით. გაყიდული, ქლესა, კონფორმისტი, ვითომ ელიტური გამოცემები კოჭებამდეც ვერ შესწვდებიან წამებულ, ღარიბ, მაგრამ მაინც გამარჯვებულ სიმართლის ჯარისკაცებს, რომლებმაც უძიმეს წლებში სამაგალითოდ დაიცვეს ჟურნალისტური ზნეობა და სინდისი. მათ შორის არიან „აღდგომის“ შემოქმედნიც!

ვულოცავ ყველა „აღდგომელს“

მიმდინარე წლის 26 აპრილს, დევნილი პრეზიდენტის ზვიად გამსახურდიას ხელდებული, ლეგენდარული გაზეთი „აღდგომა“ 30 წლის გახდა! რედაქტორების, ბატონების: გიორგი სიჭინავასა და მურმან ზაქარაიას მეთაურობით ვულოცავ ყველა „აღდგომელს“ მშობლიური გაზეთის იუბილეს! თავს ბედნიერად ვრაცხ –

წლების განმავლობაში ვმუშაობდი ამ მართალ, სამშობლოს თავისუფლებისათვის მებრძოლ გაზეთში და წარმოვადგენდი მას!..

ულრმესი მადლობა სიყვარულისა და მეგობრობისთვის ყველას, ბატონებს: მურმან ზაქარაიას, ზური კვარაცხელიას, სოსო სიგუას, სერგო საჯაიას, ნონა და ნანა ქობალიებს, მანგული ხუბუას, ჯემალ შონიას, კახა ქეცბაიას, დავით ზაქარაიას, მექი ლობჯანიძეს...

ქალბატონებს: ლუარა გამყრელიძეს, ირინე ტალიაშვილს, ალინა ჩაგანავას, მაია გორგიაშვილს, მაიკო ზაქარაიას, თეანა ზაქარაიას, მაია ფარულავას...

ნათელი დაადგეს- ანზორ გვარამიას, გოგი ხაფთანის, ომარ გოჩელაშვილისა და ედიშერ გიორგაძის წინსახობით ყველა გარდაცვლილ „აღდგომელს“...

მიყვარხართ, მემშობლიურებით, „ტაშკენტის 25-ელებო“, მრავალ იუბილეს ჯანმრთელობითა და ბედნიერებით!

სიყვარულით **ლავა გვასალია**

მურმან სურცილავა

ტაშკენტის 25

(ექსპრომტი)

*ედვინება ლუარა გამყრელიძეს, მურმან ზაქარაიას,
ჯემალ შონიას, გიორგი სიჭინავას,
ზაურ მოლაშხიას, ვალერიან ვეკუას*

„რა საამური დღე არი,
რა საამური წუთია“,
გულს ნეტარება ამგვარი
აქამდე არც განუცდია.

თუ ჩემს მადლობას აწონით,
სულ ცოტა, ასი ფუთია,
უფლისმიერი ნათელი
ტაშკენტის ოცდახუთია.

აქ ერის სული ტრიალებს,
რაც ასე ტკბილსათუთია,
ჩვენი წარსულის დიდება
ტაშკენტის ოცდახუთია.

ოქროა, ოქრო ბაჯაღლო,
განა რკინა და თუთია,
მტრისთვის ნალესი მახვილი
ტაშკენტის ოცდახუთია.

აქეთ რომ მომეჩქარება,
ეს ლტოლვაც ხომ საბუთია,
ხვალის რწმენა და იმედი
ტაშკენტის ოცდახუთია.

ლუარამ ქემმარიტებას
აქ ღამეები უთია,

სიმართლის გზა-მისამართი
ტაშკენტის ოცდახუთია.

კერა დიადი აზრების –
ბოროტმა რომ შეუტია –
აქ არის, სხვაგან ნუ ეძებთ,
ტაშკენტის ოცდახუთია.

ზოგი ეშმაკი თუ არის,
ზოგი ეშმაკის კუდია,
ამათი დამაფრთხობელი
ტაშკენტის ოცდახუთია.

მონამეს ქვა რომ ესროლა,
დღესაც წყევლას რომ უთვლიან,
იმ კაცის შემარცხვენელიც
ტაშკენტის ოცდახუთია.

ვისაც თვალეები უბრწყინავს
და გულშიც ცეცხლი უნთია,
მისთვის ძალა და ღირსება
ტაშკენტის ოცდახუთია.

აქ ყველა ხელგაშლილია,
განა ბლენძი და ბუტია,
და ყველა სახლზე მაღალი
ტაშკენტის ოცდახუთია.

10 VII, 2019 წ.

თენგიზ კუჭლაშვილი

„ხელმოცარულთა“ ურვა

წინათქმა

სტუმართმოყვარე ქართულ სოფელში დაპატიჟებულს თიკუნის დაუხმარებლად მასპინძლის მონახვა შეიძლება გაგიჭირდეს.

გამოჩნდება ვინმე ენაკვიმატი და მავანს ისეთ მეტსახელს დაარქმევს, რომ მას არამც თუ სიცოცხლეში, გარდაცვალების შემდეგაც ამ თიკუნით იხსენებენ.

მაგალითად გამოდგება გიორგი ლეონიძის მოთხრობის გმირი „ჭამპურა“!

მოქეიფე, ჭამა-სმის დიდად მოყვარულ კაცს ყველა ჭამპურას ეძახდა.

თიკუნის ამგვარი მდგრადობა განპირობებულია იმით, რომ იგი პატრონის შინაგან სამყაროს, ხასიათს ან გარეგნობას უფრო კარგად გამოხატავს, ვიდრე პასპორტისმიერი სახელი.

ამავე დროს თიკუნი ნათლიასაც ახასიათებს, რადგან იგი შერქმეულია სიყვარულით, დაცინვით, შურით, სიძულვილით...

მე „ხელმოცარული“ დამარქვეს. ამას როგორმე ავიტან, მაგრამ ამ თიკუნით მოიხსენიებენ ეროვნულ-განმათავისუფლებელ მოძრაობაში აქტიურად მონაწილე ხალხს, ეროვნული მოძრაობის ლიდერებს.

საქართველოს დამოუკიდებლობის აღდგენა რატომ უნდა იყოს ხელმოცარულობა?

ამ თიკუნის ნათლიები პუტჩისტები და მათი მომხრე ხალხია, მე არ ვაპირებ მათთვის თიკუნის შერქმევას, მაგრამ ჩემს ნაწერში განვიკითხავ, ვამხელ მათ ქვებუდანობას, ამის უფლებას მაძლევს წმ. გრიგოლ ღმრთისმეტყველის მოწოდება: **„როცა საქმე აშკარა უკეთურობასთან გვაქვს, მაშინ ცეცხლსაც და მახვილსაც არ უნდა ვერიდოთ, არც დროისა და ხელმწიფეთა მოთხოვნებს დავემორჩილოთ“**.

მაგონდება სკოლაში ნასწავლი დიდი პოეტის ლექსი:

„მართალს ვიტყვი, შევიქნები ტყუილისა მოამბე რად?

ვერას უქებ საძაგელთა, უფერულთა პირსაფერად.

მე თუ გინდა, თავის მომჭრან, ტანი გახდეს გასაბერად,

ვინც არა ჰგავს კახაბერსა, მე ვერ ვიტყვი კახაბერად“.

სამხედრო-კრიმინალური გადატრიალებიდან 30 წელიწადი გავიდა, როგორია საქართველოს დღევანდელი მდგომარეობა?

ეკონომიკის გაპარტახება, ტოტალური უმუშევრობა, ახალგაზრდების უცხო ქვეყნებში გადახვეწა ლუკმაპურის საშოვრად, შობადობის კატასტროფული შემცირება, ორი-სამი ათეული წლის შემდეგ საქართველოში ქართველების უმცირესობაში ყოფნა, ტერიტორიების დაკარგვა, ყოველივე ქართულის აშკარა თუ ფარული დისკრედიტაცია...

ამაზე მეტი უკეთურობა რაღა უნდა იყოს?

ჰომო სოვიეტიკუსიდან ჰომო ფაგოსამდე

ცხოვრებას შემორჩა საბჭოთა იდეოლოგიის ნაქებარ-ნატრახები ადამიანის ახალი სახეობა – ჰომო სოვიეტიკუსი! საბჭოთა ადამიანი!

ჰომო საპიენსიდან ახალი მოდგმის შექმნის პრობლემაზე დიდი ხანია მუშაობენ დასავლეთის ქვეყნების მრავალი სამეცნიერო ინსტიტუტები: „ტავისტოკის ინსტიტუტი“, „საერთაშორისო საქმეთა სამეფო ინსტიტუტი“, „სოციალური კვლევის ინსტიტუტი“ და სხვა.

ეს ინსტიტუტები მუშაობენ ცნობიერების შეცვლის, ადამიანის გარდასახვის, კლონირებისა და სხვა სატანისტურ პრობლემებზე. ბიოქიმიური და გენეტიკური მანიპულაციები შესაძლებლობას იძლევა შეიქმნას ისეთი არსება, რომელიც ირჯება ისე, როგორც ადამიანი, მაგრამ სინამდვილეში ადამიანი არ არის. ჩვენი მთავარი მიზანია, – წერს გლობალისტი ბჟეზინსკი თავის ნაშრომში „ტექნოკრატული ერა“, – „შევექმნათ ისეთი არსება, რომელიც მორჩილად შეასრულებს ჩვენს ნებისმიერ ბრძანებას. ადამიანი უნდა იქცეს უსულო, მექანიკურ არსებად“.

ლაპარაკობენ აგრეთვე ფსიქოტრონულ იარაღზე, რომელიც ფარულად მოქმედებს ადამიანის ცნობიერებაზე.

ამერიკის შეერთებული შტატების ცენტრალური სადაზვერვო სამმართველოს გენერალური მდივანი ალენ დალესი ახალი არსების

გამოყვანისთვის მოითხოვდა ლიტერატურიდან და საერთოდ ხელოვნების ყველა დარგიდან ამოეძირკვათ სოციალური არსი. კინოს, თეატრს, ტელევიზიას, მხატვრულ ლიტერატურას უნდა განედიდებინა ადამიანთა ქვენა გრძნობები, ადამიანის შეგნებაში უნდა შეეტანათ სექსის, ძალადობის, ლალატის, ბეზღობისა და ცილისწამების კულტი... დიდ ყურადღებას უთმობენ ახალგაზრდობის გახრწნის, გადაგვარების, მათგან ჯაშუშების, მკვლელების, კოსმოპოლიტების გამოყვანის ახალი, უფრო ეფექტური გზებისა და საშუალებების გამოხატვას.

ალენ დალესის დოქტრინა სრულდება. ფარული ხელისუფლება მიზანს აღწევს. აი, რას წერს სერბი არქიმანდრიტი იუსტინე პოპოვიჩი თავის ნაშრომში „მართლმადიდებელი ეკლესია და ეკუმენიზმი“: **„პიროვნება გაუფასურებული და გაცამტვერებულია ევროპაში, დარჩა ოდენ უსიცოცხლო ადამიანი – ნივთი. აღარ არსებობს მთლიანი, უკვდავი, ღვთის მსგავსი ადამიანი – დარჩა მხოლოდ ნამსხვრევები ადამიანისა, მხოლოდ სხეულებრივი ჩენჩო, რომლისგანაც განუდევნიათ სული. მართალია, ეს ჩენჩო დახვეწილია, გარანდულია, ელვარებამდეა გაპრიალებული, მაგრამ მაინც ჩენჩოა მხოლოდ და მეტი არაფერი. ევროპულმა კულტურამ სულისგან განძარცვა, გაამატერიალურა ადამიანი, რაღაც საშინელ მანქანად აქცია იგი; და აი, ევროპული კულტურა ახალ ურჩხულისმაგვარ საზარელ მანქანად წარმოდგება ჩვენს წინაშე, რომელიც შთანთქავს ადამიანებს და ნივთებად გადაამუშავებს მათ. და ფინალიც ამისა მძიმე და ტრაგიკულია: ადამიანი უსულო საგნად ქცეულა უსულო საგნებს შორის“** (ნიგინიდან „სიტყვა მართლისა სარწმუნოებისა“, ტ. 5, თბ. 1995 წ., გვ. 118-119).

ხელისუფლებაში მოსვლისთანავე ბოლშევიკებმა დაიწყეს რუსეთის იმპერიაში შემავალი ხალხებისგან ისეთი არსების გამოყვანა, რომელსაც დაკარგული ექნებოდა ყოველივე ის, რაც ადამიანს ღმერთს ამსგავსებს. ამისთვის მარტო ათეისტური აღზრდა არ იკმარეს.

დასავლეთის ქვეყნების მასონებისგან განსხვავებით, ბოლშევიკები ახალი არსების გამოყვანაში უპირატესობას ტერორს ანიჭებდნენ, როგორც უფრო ეფექტურს, სწრაფად მოქმედ საშუალებას.

აი, რა სურდა ოქტომბრის რევოლუციის ერთ-ერთ ბელადს ლევ ტროცკის: რუსეთი **„უნ-**

და გადავაქციოთ უდაბნოდ, რომელიც დასახლებული იქნება თეთრი ზანგებით და მათ ისეთ ტირანიას მივცემთ, აღმოსავლეთის დესპოტებსაც კი რომ არ უნახავთ საშინელ სიზმარში... ჩვენ მოვანყობთ ისეთ სისხლისღვრას, რომლის წინაშეც შედრკებიან და კაპიტალისტური ომების ყველა საკაცობრიო დანაკარგი გაუფერულდება.

თუ რევოლუციის დროს გავიმარჯვებთ, რუსეთს გავჭყლიტავთ, მაშინ მის ნანგრევებზე გავამაგრებთ სიონიზმის ძალაუფლებას და გადავაქცევთ იმ ძალად, რომლის წინაშეც მთელი მსოფლიო დაიჩოქებს... სისხლისღვრით ჩვენ მივიყვანთ რუს ინტელიგენციას სრულ გამოთავყვანებამდე, ცხოველურ მდგომარეობამდე“... (ციტირებულია ელიზბარ ჯაველიძის ნიგინიდან „ავაჰმე, ჩემო მამულო“!... თბ. 2007 წ., გვ. 457).

ბოლშევიკებმა რუს ინტელიგენციას რაც დამართეს, ცნობილია. იგივე ბედი გაიზიარა რუსეთის იმპერიაში შემავალი ერების ინტელიგენციამაც. და არა მხოლოდ ინტელიგენციამ!

შემთხვევით გადაურჩა ნითელ ტერორს მსოფლიოში ცნობილი საოპერო მომღერალი თედორე შალიაპინი. იგი მატარებლით სადღაც მიემგზავრებოდა. რომელიღაც სადგურზე ვაგონში შეიარაღებული ჯარისკაცები შესულან. დაინახეს სუფთად ჩაცმულ-დახურული შალიაპინი. „ბურჟუა!“ – შესძახეს და ხელი სტაცეს. ჩაიყვანეს პერონზე, დააყენეს კედელთან და სასროლად თოფები მოიმარჯვეს. ამ დროს ერთმა ოფიცერმა გაიარა, რომელიც თავის დროზე ოპერაში დადიოდა და საყვარელ მომღერალს ტაშს უკრავდა. ჯარისკაცებს უბრძანა ეს „ბურჟუა“ მისთვის გადაეცათ, რათა საჭირო ინფორმაციისთვის დაეკითხა.

ოფიცერმა შალიაპინს ურჩია უცხოეთში წასულიყო, რადგან ყოველთვის ვერ გადაარჩენდა. მართლაც, შალიაპინმა მოახერხა უცხოეთში წასვლა და სიცოცხლის შენარჩუნება.

წარმოიდგინეთ, რამდენ ამგვარ „ბურჟუას“ დახვრეტდნენ დიდი რუსეთის იმპერიაში. არ ინდობდნენ არც მუშებს და გლეხებს!

პოლიტიკური ნითელი ტერორი არ ინდობდა უცხოეთში გადახვეწილებსაც.

ცნობილი პოლიტიკური და სახელმწიფო მოღვაწე, მენშევიკური მთავრობის წევრი ნოე რამიშვილი პარიზში ქუჩაში მოკლეს... და არა მხოლოდ რამიშვილი!

ბოლშევიკური ტერორი მარტო დახვრეტები, ქუჩაში ლიკვიდაცია და მონამკვლეები არ

იყო. სულ ცოტა, ოთხი მილიონი ადამიანის სიცოცხლე შეინირა ხელოვნურად ორგანიზებული მასობრივმა შიმშილობამ. ეს მოხდა უკრაინაში 1932-33 წლებში. არქივებში შენახულია ძველი ფოტოსურათები. უკრაინის ქალაქების ქუჩები მოფენილია შიმშილისაგან დახოცილთა გვამებით. შიმშილობდა არა მხოლოდ უკრაინა, შიმშილობდა რუსეთის საბჭოური იმპერია!

ამგვარ მასობრივ ტერორს არ შეიძლება არ შეეცვალა ადამიანის მორალი. სიცოცხლის გადარჩენის ინსტინქტმა ძალუმად იმოქმედა და გაჩნდა ახალი არსება – Homo Sovieticus! საბჭოთა ადამიანი!

ბოლშევიკები საპასუხისმგებლო თანამდებობებზე ნიშნავდნენ მათთან სულიერად ახლოს მდგომ რეციდივისტებს, ბანდიტებს, ქურდებს, დამსმენებს..., რომლებიც დანაშაულს აუცილებლად ჩაიდენდნენ და ამგვარად, დასჯის შიშით ხელისუფლების მორჩილება და ერთგულება გარანტირებული იყო.

მათ მიერ დაწყებულმა კორუფციამ, ქურდობამ, დატაცებამ, დასმენამ სახელმწიფო მასშტაბით ყველა სფეროში შეაღწია.

საქართველოს გასაბჭოების შემდეგ ბოლშევიკებმა საპასუხისმგებლო თანამდებობებზე რეციდივისტები დანიშნეს. არჩილ ბერიაშვილი (ქურდი) — დაინიშნა თელავის მილიციის უფროსად; არაბული (ბანდიტი) — დუშეთის მილიციის უფროსად; დარჩო ჭილოშვილი (რეციდივისტი) — ანანურის რეკომის თავმჯდომარედ; ქუთათელაძე (ბანდიტი) — ოზურგეთის ჩეკას უფროსად; კობიაშვილი (ბანდიტი) — ჩოხატაურის ადმინისტრაციის უფროსად; თათარაშვილი (ბანდიტი) — მილიციის თანამშრომლად; გუდარაშვილი, კოსაშვილი (მკვლევები) — თბილისის მილიციის თანამშრომლად (გაზეთი „მარჯი“, 1998 წ., №7).

კერძო საკუთრების გაუქმებამ, მისმა საერთო-სახალხო საკუთრებად გამოცხადებამ გამოიწვია ამ საკუთრების მასობრივი ქურდობა და დატაცება.

აი, რას წერს ამ მოვლენის შესახებ ი. სტალინი 1934 წელს: „**მთავარი ამ ადამიანების მოღვაწეობაში ის არის, რომ ისინი აწყობდნენ სახელმწიფო ქონების, კოოპერატიული ქონების, საკოლმეურნეო ქონების მასობრივ ქურდობას და მტაცებლობას. ქურდობა და მტაცებლობა ფაბრიკებსა და ქარხნებში, ქურდობა და მტაცებლობა სანყოფნებსა და სავაჭრო სანარმოებში —**

ასეთია ამ ყოფილი ადამიანების „მოღვაწეობის“ ძირითადი ფორმა“. (ი. სტალინი „ლენინიზმის საკითხები“, თბ., 1939 წ., გვ. 491)

ქურდობა და მტაცებლობა, რომლის შესახებაც სტალინი ლაპარაკობს, დღემდე გრძელდება უფრო დახვეწილი, უფრო შენიღბული ფორმით. იგი საბჭოთა ადამიანის ცხოვრების წესად გადაიქცა. ქურდობდა და ქურდობს ყველა, დაწყებული თანამდებობის პირიდან, დამთავრებული მუშით და გლეხით. განსხვავება მხოლოდ ნაქურდალის რაოდენობაშია.

იყო დრო, როცა ასეთ ნათქვამს გაიგონებდი: მავანი თანამდებობის პირი ადგილს აფუჭებსო!

ასე იტყოდნენ იმ თანამდებობის პირზე, რომელიც კორუმპირებული არ იყო, არა ქურდობდა, ქურდობას სხვასაც უკრძალავდა და აქედან გამომდინარე ნაქურდალს ზემდგომ ამხანაგებს არ უნანილებდა.

როგორც წესი, ამგვარ წესიერ ჩინოვნიკს სამსახურიდან ათავისუფლებდნენ.

ყველა დროში, ყველა რელიგიისა და ხელისუფლებისაგან სასტიკად აკრძალული ქურდობა და მტაცებლობა ოქტომბრის რევოლუციის ბელადებისთვის ნებადართული იყო.

იგორ ბუნინი 1993 წელს რუსულ ენაზე გამოცემულ წიგნში „პარტიის ოქრო, სატანის პოლიგონი“ აქვეყნებს დოკუმენტურ მასალებს.

რევოლუციის ბელადებმა ლენინმა, ტროცკიმ, ძერჟინსკიმ, კამენევმა, ზინოვიევმა რევოლუციის მოხდენისთანავე ხაზინიდან მილიონობით ოქროს ფული დაიტაცეს და შვეიცარიის ბანკებში გადაამალეს.

ლენინს, ტროცკის და სხვა ამხანაგებს არ ჩამორჩნენ საქართველოში 1991-1992 წლებში მომხდარი „სახალხო რევოლუციის“ სულის ჩამდგმელნი და შემსრულებლები. საქართველოს ბანკებიდან და შემნახველი სალაროებიდან მილიარდობით ფული დაიტაცეს. განსხვავება ის არის, რომ ოქტომბრის რევოლუციის ბელადების ქმედება ერთჯერადი იყო. ჩვენი „რევოლუციის“ არამზადა „ბელადების“ და მათი მემკვიდრეების მიერ ხაზინისა და მოსახლეობის ძარცვა, სტრატეგიული ობიექტების, ძირძველი ქართული მინების გაყიდვა-გასხვივება კი სამი ათეული წელიწადია გრძელდება.

საბჭოთა ადამიანის პიროვნების ფორმირებაში დიდი როლი შეასრულა უზნეოთა გმირებად გამოცხადებამ.

ამგვარი გმირი იყო პავლიკ მოროზოვი, რომელმაც საკუთარი მამა დააბეზლა და დახვრეტირა. მამის დანაშაული კი ის იყო, რომ მოძალადე ხელისუფლებას ხორბალი სრულად არ ჩააბარა, ცოტა სათესლედ გადამალა. სურდა გაზაფხულზე დაეთესა და პური ჰქონოდა, პავლიკა შიმშილით რომ არ მომკვდარიყო.

ეს ახალგაზრდა გარენარი მომავალი თაობის ოქტომბრელების, პიონერების, კომკავშირელების სამაგალითო გმირად აქციეს.

ბავშვთა ცნობილ სასწავლო-დასასვენებელ ბანაკში „არტეკში“, სადაც პრივილეგირებული ოჯახის შვილებიდან წარჩინებულ პიონერ-კომკავშირელებს აგზავნიდნენ, იმყოფებოდა საფრანგეთის კომუნისტური პარტიის ცნობილი ლიდერის მორის ტორეზის შვილი, რომელმაც მოგვიანებით მოგონებები გამოაქვეყნა. იგი აღნიშნავს, რომ ბანაკის პედაგოგები ახალგაზრდა აღსაზრდელებს ერთმანეთის თვალთვალსა და დაბეზლებას ავალდებულებდნენ, მოითხოვდნენ, დაესმინათ მეგობრები, ნაცნობები, უცნობები... ვინ რას ლაპარაკობდა, რას აკეთებდა, ვის ვინ უყვარდა, ვინ რატომ იყო სევდიანი, მხიარული...

სამსახურებრივი კარიერისთვის აუცილებელი იყო კარგად დაუფლებოდნენ უზნეობას, ამგვარად განვრთნილი ახალგაზრდები ავსებდნენ წითელი ინტელიგენციის რიგებს. ეს ინტელიგენცია კი მართავდა საბჭოთა იმპერიას 70 წლის მანძილზე.

1918 წელს ბოლშევიკებმა ცენტრალური რუსეთის რამდენიმე მაზრაში სპეციალური დეკრეტით ოჯახი გააუქმეს, აკრძალეს. ოჯახი ჩათვალეს კერძო საკუთრების ბუდედ. ქალი უნდა დანებებოდა ნებისმიერ მამაკაცს, მხოლოდ პროლეტარს, წყეული ბურჟუას გარდა! ბავშვებს არ უნდა სცოდნოდათ, ვინ იყვნენ მათი მშობლები, არც მშობლებს უნდა სცოდნოდათ, ვინ იყვნენ მათი შვილები. ისინი იზრდებოდნენ ე.წ. „პრიუტებში“. აქ იზრდებოდა აგრეთვე ათასობით უპატრონო, ობოლი, მშობლებისგან მიტოვებული ბავშვები.

ამ დანესებულებაში გამოჰყავდათ არსება, რომლისთვისაც უცხო იყო ოჯახი, მშობლების სიყვარული, დედმამიშვილობა, მეგობრობა, თანადგომა, მიტყევა... მათთვის არ არსებობდა ღმერთი და ათი მცნება!

იოსებ სტალინმა ტროცკის საბჭოთა კავშირიდან გაძევების შემდეგ ოჯახებს აღუდგინა

ფუნქცია, შეწყვიტა ეკლესია-მონასტრების მასობრივი ნგრევა და სასულიერო პირთა დახვრეტიები. რომ არა სტალინი, რუსეთს მართლა გადააქცევდნენ ტროცკის ნაოცნებარ თეთრი ზანგებით დასახლებულ უდაბნოდ.

ავადსახსენებელი „ტროიკა“ დაუნდობლად ხვრეტდა ყველას. არ ინდობდა დახვრეტილთა ოჯახის წევრებს. დახვრეტილის ცოლს ჩვილ ბავშვთან ერთად ციმბირში ასახლებდა.

სიცოცხლის გადასარჩენად აბეზლებდნენ სხვებს, აბრალებდნენ ხალხის მტრობას, იმპერიალიზმის ჯაშუშობას. ამგვარად გადარჩენილთაგან და მათი მემკვიდრეობისგან შეიქმნა წითელი ინტელიგენცია, პარტიის ხაზის უერთგულესი გამტარებლები!

წითელმა ტერორმა ძირითადად იმსხვერპლა განათლებული, პატრიოტი ინტელიგენცია, თავად-აზნაურობა, მამულიშვილები საზოგადოების ყველა ფენიდან.

ცოტა თუ გადაურჩა წითელი ტერორის მსახვრალ ხელს, არ შეყრიათ წითელი ინტელიგენციის ვირუსი, შინაგანად არ გადაქმნილა, გარეგნულად ინარჩუნებდნენ მარქსიზმ-ლენინიზმის ერთგულებას. ბოლშევიკებმა ვერ მოახერხეს, მათში სრულად ჩაეკლათ ეროვნული სული, პატრიოტული გრძნობა, მამულიშვილობა, ტრადიციული ცხოვრების წესი... მათი დამსახურებაა ის, რომ მთვლემარე ეროვნულმა სულმა გაიღვიძა და ქართველმა ერმა აღადგინა 1921 წელს წართმეული სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობა.

საბჭოთა ხალხის ელიტარული ფენა – წითელი ინტელიგენცია, სტალინის პიროვნების კულტად გამოცხადებას და მის მავზოლეუმიდან გამოტანას ტაშის ცემით შეხვდა, სწორედ ის ხალხი, ვინც ბელადის მიმართ ღრმა მადლიერების გრძნობით იყო გამსჭვალული, ერთგულებას ეფიცებოდა და მის სიტყვებს ყოველთვის მქუხარე, ხანგრძლივი ტაშით ეთანხმებოდა.

იმპერიალისტების ჯაშუშობა დააბრალეს თვით ლავრენტი ბერიას!

გენერალისიმუსს, სამამულო ომში გამარჯვების შემოქმედს, საბჭოთა კავშირში ატომური ბომბის დამზადების ორგანიზატორებს თუ სახელმწიფო დამნაშავეებად გამოაცხადებენ და ამ ამბავს წითელი ინტელიგენცია იჯერებს და ტაშის ცემით ეთანხმება, მაშინ მილიონობით უბრალო საბჭოთა ადამიანის დამნაშავედ

შერაცხვა და მათი, მშვიდ-ტიტვლების პოლა-რული წრის იქით კატორღულ სამუშაოებზე გარეკვა მათ სულაც არ უნდა ადარდებდეთ!

დასავლეთის ქვეყნების ფილოსოფოსები და სოციოლოგები აღნიშნავენ, რომ ჰომო სოვიეტიკუსი ჰომო საპიენსისგან იმით განსხვავდება, რომ მათთან დომინირებს სხეულბრივ-ბიოლოგიური მოთხოვნები და ამ მოთხოვნათა დაკმაყოფილებას ეწევა სულიერება.

ჰომო სოვიეტიკუსი, საბჭოთა ადამიანი ცვალებად სინამდვილეს სწრაფად ეგუება და გარემოს ეუფლება ყოველგვარი მორალურ-ეთიკური ნორმების დაცვის გარეშე.

ესტრადის ვარსკვლავმა არკადი რაიკინმა კარგად დაინახა ეს თვისება: შური სხვათა მძღვრობაზე! ჩემი თაობის ხალხს კარგად ახსოვს მისი იუმორით წამოძახილი: „**ზაჩემ სავეტსკომუ ჩელავეკუ სლონი! ა ჟრიოტ სკოლკო! სკატინა!**“!

საბჭოთა ადამიანთა მასისგან პრივილეგირებული მდგომარეობით გამოირჩეოდა ნითელი ინტელიგენცია.

საზოგადოების ამ ფენას გააჩნდა ჰომო სოვიეტიკუსისთვის დამახასიათებელი ყველა თვისება. მათთან გამოირჩეოდნენ იმით, რომ მუშაობდნენ საპასუხისმგებლო თანამდებობებზე, იყვნენ მეცნიერები, მწერლები, პოეტები, რეჟისორები, მსახიობები, მთავრობის ჯილდოების მფლობელები, „**დახვენილნი, გარანდულნი, ელვარებადმე გაპრიალებულნი!**“!

საბჭოთა ადამიანისთვის, განსაკუთრებით ნითელი ინტელიგენციისთვის იმანენტურ თვისებად იქცა ქურდობა, კორუფცია, მოსყიდვა, შანტაჟი, მლიქვნელობა ფარისევლობა...

საბჭოთა კავშირის დაშლაში მონაწილე ნითელი ინტელიგენცია უსაქმოდ არ დარჩენილა. მართალია, რეჟიმსა და კომპარტიას აღარ უმღეროდნენ, აღარ აქებდნენ, მაგრამ რაღაც მაქინაციებით ორ-სამ წელიწადში მილიარდერები გახდნენ.

ისტორიას არ ახსოვს, გენიოს გამომგონებელს, მეწარმეს – ბიზნესმენს მილიარდები ეშოვოს ასე მოკლე დროში. ნითელმა ინტელიგენციამ ეს შეძლო. როგორ? ჯერ ერთი, წლების მანძილზე ნაქურდალ-დატაცებული, კორუფციით ნაშოვნი ფული გაათეთრეს და დაიკანონეს, მეორე, მართალია, საბჭოთა კავშირი დაიშალა, მაგრამ ხელისუფლებაში დარჩნენ. მათ ხელში აღმოჩნდა ხაზინა, ქვეყნის

ბუნებრივი რესურსები, არსებული ფაბრიკა-ქარხნები და მილიონობით მუშახელი, პროტესტის გრძნობის უქონელი საბჭოთა ადამიანი.

ქურდობა-დატაცების დამშლელი და ამკრძალავი კი არავინ!

საქართველოში 1990 წელს მრავალპარტიულ არჩევნებში „მრგვალმა მაგიდამ — თავისუფალმა საქართველომ“ დიდი უპირატესობით გაიმარჯვა. ეროვნული ხელისუფლების მოსვლის შემდეგ ნითელი ინტელიგენცია უფუნქციოდ დარჩა, განსხვავებით რუსეთის ნითელი ინტელიგენციისა საქართველოში ნითელი ინტელიგენცია ხელისუფლების გარეშე დარჩა. ხაზინის, ხალხის ქონების, ქვეყნის ბუნებრივი რესურსების ქურდობის, დატაცების, გაყიდვის უფლებას, ბუნებრივია, არავინ მისცემდა. ამიტომ უცხო ქვეყნების სპეცსამსახურების დახმარებით მოახდინეს სახელმწიფო სამხედრო-კრიმინალური გადატრიალება, რომელსაც „სახალხო რევოლუცია“ დაარქვეს.

გაიმეორეს ერთ დროს ტროცკის მიერ რეკომენდებული ნითელი ტერორი. რეციდივისტებისგან დაკომპლექტებულმა „მხედრიონმა“ ქართველი პატრიოტების ხოცვა-ჟლეტა დაიწყო საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე, განსაკუთრებული სისასტიკით კი – სამეგრელოში!

ხელისუფლებაში მოვიდა ის ინტელიგენცია, რომელმაც ხელში იარაღი აიღო და იარაღის ხელში ალებისთვის მამა-მარჩენალმა ედუარდ შევარდნაძემ საჯაროდ დიდი მადლობა გადაუხადა. შეიძლება მადლობა ასეთი ფორმით არ ეთქვა, მაგრამ ინტრიგანობის დიდოსტატმა შევარდნაძემ შეგნებულად ხაზი გაუსვა მათ დანაშაულს!

ცხადია, სიტყვიერ მადლობასთან ერთად უფლება მიეცათ ეძარცვათ ბანკები, შემნახველი სალაროები, ჯართად გაეყიდათ უზარმაზარი ქარხნები უნიკალური ჩარხებით, დაეტაცათ საბჭოთა მეურნეობების და კოლმეურნეობების ქონება, გაეყიდათ მამა-პაპათა სისხლით შენარჩუნებული ძირძველი ქართული მიწები არაბებზე, ჩინელებზე, ინდოელებზე, ხატაელებზე...

უზურპატორი ხელისუფლება ამგვარ „ვაჭრობა-ეკონომიკას“ ბენდუქიძისეული ლოზუნგით ამართლებს: „შეიძლება ყველაფრის გაყიდვა სინდისის გარდა“!

ვინ იყიდდა მათ სინდისს?

ეროვნული ხელისუფლება დაამხეს არა

გამსახურდიას „დიქტატორობის“ გამო, არამედ იმიტომ, რომ ზვიად გამსახურდია უფლებას არ მისცემდა ეძარცვათ ქვეყანა, გაეყიდათ საქართველო!

საქართველოში წითელი ინტელიგენციის წიაღიდან იშვა ახალი ბიოლოგიური პოპულაცია, რომელსაც შეიძლება ყოვლისშთანმთქმელი ადამიანი – Homo Phagos – ვუნოდოთ. იგი ფლობს მშობლის ყველა თვისებას და შეიძინა ისეთი რამ, რაც ერთობ საშიშია ერისთვის, სახელმწიფოსთვის.

ჰომო ფაგოსს დაჩლუნგებული აქვს საზოგადოებაში მიმდინარე ნეგატიური მოვლენებისადმი პროტესტის გრძნობა, იმიტომ რომ ანტისოციალური, ანტისაზოგადოებრივი მოვლენები ჰომო ფაგოსის არსებობის აუცილებელი პირობაა. ხელისუფლებაში მყოფი ჰომო ფაგოსი არასდროს გაატარებს ერისა და სახელმწიფოებისთვის სასარგებლო რეფორმებს.

უცხოეთიდან დაფინანსებულ უამრავ არასამთავრობო ორგანიზაციაში თავშეყრილი ჰომო ფაგოსები და მათი მემკვიდრე ახალგაზრდები უსაქმოდ არ სხედან, აქტიურად იბრძვიან გლობალისტების რეკომენდაციების საქართველოს ცხოვრებაში გასატარებლად. თავგამოდებით იცავენ გეიპარადებსა და ნარკობარიეგებს.

ჰომო ფაგოსის იმანენტური თვისებებია კოსმოპოლიტიზმი, ყოველივე ეროვნულისადმი ნიჰილისტური დამოკიდებულება, ყოველივე უცხოურის ბრმად მიღება, გობსეკისეული ჟინით ქონების დაგროვება, გასტრონომიული მოთხოვნილებებით განპირობებული მსოფლალქმა, კრიმინალისადმი მიდრეკილება.

ჰომო ფაგოსის შთანთქმის ლუკმად იქცა სტრატეგიული დანიშნულების ობიექტები, ქარხნები, შახტები, საბჭოთა მეურნეობებისა და კოლმეურნეობების ქონება, მოსახლეობის შრომითი დანაზოგები, უცხოეთიდან მიღებული ჰუმანიტარული დახმარების უდიდესი წილი, მამული... შთანთქმის ლუკმად იქცა მთლიანად საქართველო სულიერი და უსულო საგნებით, უძრავ-მოძრავი ქონებით...

ჰომო ფაგოსად მეტამორფოზებული წითელი ინტელიგენცია ყიდის საქართველოს, ქართველ ერს!

მხოლოდ ერთმა ოპოზიციონერმა ბატონმა ნოდარ ნათაძემ აღიარა ქართველი ინტელიგენციის ლალატი და გაზეთ „სასვალ-დასავალის“

კორესპონდენტთან საუბარში გულწრფელად განაცხადა: „ყველა, ვინც ნებსით და უნებლიეთ, მონაწილეობა მივიღეთ ზვიად გამსახურდიას ხელისუფლების დამხობაში, საკუთარ თავს ერთადერთი განაჩენი გამოვუტანეთ: შუბლში ტყვია!“ („სასვალ-დასავალი“, 7-13 ოქტომბერი, 2019 წ., №40)

სახელმწიფო გადატრიალებაში ნებსით თუ უნებლიეთ მონაწილენი კი ძალზე ბევრნი არიან. ძირითადად ელიტარული საზოგადოებიდან.

აი, როგორ ახასიათებს დიდი მწერალი ოთარ ჩხეიძე უნივერსიტეტის კიბეზე (და სხვაგანაც) საპროტესტოდ ჩამომსხდარ ინტელიგენციას: „აიშლებოდნენ, ავარდებოდნენ, ჩამოსხდებოდნენ. უფრო ისხდნენ. მდუმარე პროტესტიო... რა მოლლიდათ, მასლაათოდნენ, მიირთმევდნენ, სვამდნენ. ყავა ეყენათ ჩინურ თერმოსებში, ყავა უყვარდათ ვერა-ვაკელებსა, მთანმინდელები გადარევას იყვნენ, საბურთალოელებს ნულარ იკითხავ... ისხდნენ. აქა ბრძანდებიან რეჟისორები, აქა პოეტები, მჭევრმეტყველი ფილოლოგები, სახელდახელოდ გამომცხვარი პოლიტიკოსები, გადაკეთებული ისტორიკოსები, გადაკეთებული ეკონომისტები... ჰქუხდნენ, მრისხანებდნენ: ერთი ამას და მიხედეთო, მართლა პრეზიდენტათ რო მოაქვს თავიო... შურდათ: მამა რომ კონსტანტინე ჰყავდა, კოლხური კოშკი რო ედგა, შურდათ ფარშავანგი რო დადიოდა ეზოში, შურდათ, შვლის ნუკრისაცა შურდათ...“ (რომანი „არტისტული გადატრიალება“. თბ., 2002 წ.)

ხელმომთბარნი ქართველი ერის შესახებ

ერთი ახლადგამომცხვარი პოლიტიკოსის დ. ზურაბიშვილის აზრით ქართული სულიერებისთვის არსებითი თვისებაა „ტოტალიტარული ტენდენციები, რომლებიც დიქტატურას წარმოშობს“. მისი ღრმა რწმენით, „ქართველი კაცის ფეოდალისტური ფსიქიკა აღმოჩნდა ის ნოყიერი ნიადაგი, რომელშიც გაღვივდა კომუნისტური დიქტატურის თესლი“.

ამ საშინელ ბრალდებას ემატება ისიც, რომ ქართველების ფეოდალისტურმა ფსიქიკამ აღმოაცენა ისეთი „უბედურება“, როგორიცაა ეროვნული დამოუკიდებლობის იდეა!

ჭკუისკოლოფა დ. ზურაბიშვილი ცდილობს დაგვარწმუნოს იმაში, რომ ეროვნული მოძრაობის მთავარი ნაკლი ყოფილა მისი „მონური

ცნობიერება“ და „სანამ ჩვენ, ქართველები, არ დავამსხვრევთ დრომოჭმული ფსიქიკის ბორკილებს, თვითოეული ჩვენგანის გულში იცოცხლებს ჩვენი მონური სულისკვეთების ჯოჯოხეთური ხატი“.

ჩემი გონება უძღურია, ჩასწვდეს ზურაბიშვილისეულ „სიბრძნეს“.

რატომ იბრძვის მონური სულისკვეთების ხალხი თავისუფლებისთვის, ეროვნული დამოუკიდებლობისთვის? არ ვიცი!

ასევე სახელდახელოდ გამომცხვარმა პოლიტიკოსმა პ. ზაქარეიშვილმა უცხოელ არაკეთილმოსურნეებს აუწყა ის, რომ **ქართველებს არა სურთ დაინახონ აფხაზეთისა და ოსების მისწრაფება თვითგადარჩენისკენ**, სურვილი, მიიღონ გარანტიები, რომლებიც **დაარწმუნებთ, რომ მათ ეროვნულ განვითარებას პერსპექტივა აქვს. ქართველებმა ვერ უზრუნველყვეს ამგვარი გარანტიებით, რუსეთმა უზრუნველყო, მე დაგიცავ შენ ქართული აგრესიისგანო.**

რა არის ეს? თვითგვემა? არჩადენილი ცოდვების მონანიება? უჭკუობა! უნებლიე შეცდომა? არა ბატონებო! ეს არის მოლაღატური ცილისწამება ქართველი პოლიტიკოსისგან, დიდი თანამედრობის პირისგან! ეს არის ღალატი!

მამ, ასე! ჩვენ აფხაზებსა და ოსებს (სხვებსაც) ვჩაგრავთ, პროვინციული ფაშისტური მეთოდებით მათ ეროვნულ განვითარებას ვახშობთ. რუსეთი კი მათ აგრესორი ქართველებისგან იცავს!

ისე ამ სიმართლით დამიბერდი, ზაქარეიშვილო! კაცი თუ არა, ღმერთი არ გაპატიებს, შხამად შეგარგებს!

დავით ბერძენიშვილი კი რუსულად გამოცემულ ბროშურაში წერს: „Абхазцы имеют право создать отдельное государство“.

საოცარია, ეს რესპუბლიკელი ვაიპოლიტიკოსები არ დასჯილან, ხმა არავინ ჩააკმენდინა!

მოდი და ამის შემდეგ აფხაზები და ოსები (სხვებიც) დაარწმუნე იმაში, რომ ქართველებს მათთვის ცუდი არაფერი გვინდა.

ფილოსოფოსებმა გიორგი ბარამიძემ, ირაკლი ბრაჭულმა და თემურ ფილიამ 1995 წელს გამოსცეს წიგნი, რომელიც გლობალისტების ხელქვეით პოლიტიკოსს ედუარდ შევარდნაძეს ეძღვნება. ამ წიგნის ავტორთა აზრით, ქართველ ერს ტანჯავს პროვინციული ფაშიზმის სახადი. **„ედუარდ შევარდნაძის უპირველესი ამოცანა, მისი ქანცგამომცლელი**

მოღვაწეობის ერთ-ერთი ძირითადი მიმართულება იყო ქართველი ერი ეხსნა პროვინციული ფაშიზმისაგან“.

ჰოი, გონება, მხეცთა უმძვინვარესი!

პუტჩისტებს სჭირდებოდათ ისეთი ფილოსოფოსი, რომელიც მათ დანაშაულს, სამხედრო-კრიმინალურ გადატრიალებას გამართლებდა. ასეთიც გამოჩნდა, რუსეთში გადახვეწილ-ალზრდილი, მთელი ცხოვრება მარქსისტული ფილოსოფიის, ანუ ბოლშევიკების მაქებარ-მადიდებელი მ. მამარდაშვილი.

როგორც მოსალოდნელი იყო ჰომო სოვიეტიკოს ფილოსოფოსისგან, მან უცებ, ხელალებით უარყო მარქსიზმი და ბოლშევიკები. 1990 წლის 28 ოქტომბრის მრავალპარტიულ არჩევნებში ეროვნული მოძრაობის ბრწყინვალე გამარჯვება ამ ფილოსოფოსმა ასე შეაფასა: **„საქართველოში ბოლშევიზმა გაიმარჯვა სუფთა სახით“.**

ფილოსოფოსი მამარდაშვილი ზურაბიშვილს ქართველი ერის ლანძღვაში არ ჩამორჩა. მისი აზრით, ქართული ხასიათი ეფუძნება, **„კერპთაყვანისმცემლობის მოთხოვნილებას, ყალბად გაგებულ პატრიოტიზმს, ჩამორჩენილობას, საკუთარ თავში შეყვარებულობას, ამპრტავნობას, რწმენას, რომ ყველაზე კარგები, ჭკვიანები ვართ!“**

ამ ქართველთმოძულეს წითელი ინტელიგენცია აღმერთებს, თანამედროვეობის დიდ ფილოსოფოსად წარმოაჩენს, **„ევროპას რომ შეშურდებოდა“** (რ. ამაშუკელის სიტყვებია).

განსხვავებით მამარდაშვილისგან დიდი გერმანელი ფილოსოფოსი გეორგ ვილჰელმ ფრიდრიხ ჰეგელი ქართველსა და ჩერქეზებს ასე ახასიათებს: **„კავკასიურ რასაშილა აღწერს გონი აბსოლუტურ იგივეობას თავის თავთან. აქლა შედის გონი სრულყოფილ დაპირისპირებაში ბუნებითობასთან, თავის თავს იმეცნებს თავის აბსოლუტურ დამოუკიდებლობაში, თავს აღწევს მერყეობას ორ უკიდურესს შორის, აღწევს თავისთავის განსაზღვრას, თავისი თვითობის განვითარებას და მით მსოფლიო ისტორიას წარმოშობს“.** (ჰეგელი, გონის ფილოსოფია. თბ., 1984 წ., გვ. 63).

განსხვავებით ჰეგელისგან, ქართველი ფილოსოფოსი მამარდაშვილი **„ევროპას რომ შეშურდებოდა“** სხვაგვარად ფიქრობს.

ქართველთმოძულე ქართველები ცდილობენ ქართველ ერს შთაუნერგონ არასრულფა-

სოვნების კომპლექსი, დაავიწყონ ისტორია, დაავიწყონ ის, რომ ქართველურმა მოდგმამ (პროტოიბერიულმა ხმელთაშუა ზღვის რასამ, პალეოკავკასიურმა, მედიტერანულმა მოდგმამ) საფუძველი ჩაუყარა საკაცობრიო ცივილიზაციას.

დიდი გერმანელი ენათმეცნიერი და ფილოსოფოსი ვილჰელმ ჰუმბოლტი (სხვა ევროპელი მეცნიერებიც) წერს იმის შესახებ, რომ ქართველურმა მოდგმამ: ბასკებმა, ეტრუსკებმა, პელაზგებმა, კოლხებმა და სხვებმა, რომლებიც ცხოვრობდნენ პირენეის ნახევარკუნძულზე, სამხრეთ ევროპაში, ხმელთაშუა ზღვის კუნძულებზე, მცირე აზიაში ძველ ბერძნებზე (ელინებზე) ადრე შექმნეს ცივილიზაცია.

მომხდურმა ინდოევროპულმა მოდგმამ (ელინებმა) აითვისეს სტიქიისგან დასუსტებული (მინისძვრები, ვულკანების ამოფრქვევა, ატლანტის ჩაძირვა) დამხვდური მოდგმის კულტურა და თავისებურად განავითარეს. მთავარი კი ის იყო, რომ ადამიანის ფსიქიკიდან თანდათანობით განდევნეს ნათელხილვური აზროვნება და გააბატონეს მატერიალური, კუჭზე მიჯაჭვული აზროვნება.

ძველ ბერძნებზე ადრე რომ არსებობდა მაღალი დონის ცივილიზაცია, ამას ადასტურებს მრავალი არქეოლოგიური მონაპოვარი, კერძოდ, ერთი მათგანი, ფესტოსის დისკო, რომელიც მხოლოდ მეგრული ენის დახმარებით გაიშიფრა. ენათმეცნიერებმა დაადგინეს უძველესი შუმერული ენისა და სვანური ენის საოცარი ნათესაობა!

ეს ჩვენ შორის დარჩეს, თორემ ურაპატრიოტიზმს დაგვაბრალებენ!

ერთი მოპოლიტიკოსო-მოფილოსოფო, რომელსაც „ნვერგაუპარსავ მაიმუნს“ ეძახიან, ლანძღავს და ცილს სწამებს არა მხოლოდ ეროვნულ მოძრაობას და მის ლიდერებს, არამედ ზოგადად ქართველ ერს! მისი ჭკუით, ქართველი ერის თვალსაზრისით თვისებაა სისასტიკე და დაუნდობლობა. ქართველებმა გენოციდი მოუწყვეს ოსებს, სომხებს, აზერბაიჯანელებს, საქართველოში მცხოვრებ მცირე ეთნოსებს. ფაშისტური მეთოდებით ხდება მათი ლაგერებში გამომწყვდობა!

ეს ბოროტი ცილისმწამებელი გახლავთ გია ნოდია. მან ძალიან კარგად იცის, რომ ქართველები ასეთები არა ვართ. ასეთები რომ ვიყოთ, მას არ აცოცხლებენ. ამიტომ ბედავს ამგვარ

ცილისწამებას.

ხელისუფლება, რომელიც საკუთარი ერის ღირსებას იცავს, ნოდიას ამგვარი ცილისწამებისთვის აუცილებლად პასუხს აგებინებდა. პირიქით კი ხდება. მას მრავალი, უცხოეთიდან დაფინანსებული მიმდევარ-ტაშისმცემელი ჰყავს!

გერმანულმა გამომცემლობა „გოდმანმა“ 1995 წელს გამოსცა ფრანგი ჟურნალისტის პეტერ შოლ-ლატურის ნიგნი „გახსნილი სამყარო“ (გერმანულიდან თარგმნა დარეჯან ლაგვილაძემ).

სამხედრო-კრიმინალური გადატრიალების დღეებში იგი საქართველოში იმყოფებოდა და ობიექტურად აშუქებს, რაც იმ დღეებში თბილისში ხდებოდა. საინტერესოა მისი შთაბეჭდილება „მდიდარი მასპინძლის ოჯახში“ (მისი სიტყვებია) მყოფ ქართველ ინტელიგენციაზე ანუ, წითელ ინტელიგენციაზე. „სტუმრად მყოფი ქართველი ექიმები, მწერლები, პოეტები დაცინვით მოიხსენიებდნენ მათ მიერ დიქტატორად შერაცხულ ზვიად გამსახურდიას.“ „**ოხ, ეს ზვიად მეფე**“ – ქირქილებდნენ ქალბატონები გაუთავებელ სადღეგრძელოებსა და ერთმანეთის დითირამბებს შორის“.

ფრანგმა ჟურნალისტმა შენიშნა, რომ ქართველი ინტელიგენცია არ თანაუგრძნობდა ხალხს, რომელმაც საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობა აღადგინა.

ქართველ ხალხს, ეროვნულ მოძრაობას და მის ლიდერს ზვიად გამსახურდიას მარტო საქართველოში მყოფი ინტელიგენცია არ უტყუბდა სახელს. უცხოეთში მცხოვრები ჯანრი კაშია ტიპური წარმომადგენელია იმ ქართველები-სა, რომლებიც უცხოეთის პრესაში ლანძღავდნენ გამსახურდიას და ქართველ ერს. კაშია 1992 წელს ქართულ-ევროპული ინსტიტუტის ჟურნალ „ივერიაში“ (№1) აქვეყნებს სტატიას, სადაც „ასაბუთებს“, რომ საქართველოს მოსახლეობის 87% მაზოხისტია, ე.ი. ფსიქიკურად ავადმყოფი. ცოტა ქვემოთ ლაპარაკობს იმის შესახებ, რომ დამოუკიდებლობის აქტზე მარტო პარლამენტარებს კი არ უნდა მოეწერათ ხელი, არამედ მთელ მოსახლეობას. მაშინ დამოუკიდებლობის აქტს ძალა ექნებოდაო.

თუ საქართველოს მოსახლეობის 87% მაზოხისტია, მათ ხელმოწერას რა ძალა ექნებოდა?

ამგვარი არალოგიკურობა დამახასიათებელი

ლია კაშიასთვის, მაგრამ მთავარი მაინც მისი საოცარი ერთგულებაა „დემოკრატიისადმი“.

რადგან ზვიად გამსახურდიას ხელისუფლება იგნორირებდა ოპოზიციის მოთხოვნას მიუღოთ კანონი სექსუალური უმცირესობისთვის, რათა მამაკაცს ცოლად მამაკაცი მოეყვანა, ქალი კი ქალზე გათხოვილიყო, ამ კანონის მიუღებლობა დემოკრატიის პრინციპების აშკარა ღალატიაო. ამიტომ ოპოზიციას სხვა გზა არ დარჩა შეიარაღებული აჯანყების გარდაო!

ეს სოდომის ცოდვით სავსენი ებრძოდნენ ქართველ ერსა და ზვიად გამსახურდიას!

პრალაში კონფერენციის ჩასატარებლად შეიკრიბნენ ვითომ დისიდენტები სომხეთიდან, აზერბაიჯანიდან, რუსეთიდან, უკრაინიდან და სხვა ქვეყნებიდან. ამ კონფერენციას ესწრებოდნენ ედუარდ გუდავა, თენგიზ გუდავა, გიორგი ჭანტურია, ირინა სარიშვილი. კონფერენციაზე განიხილეს საქართველოში არსებული ვითარება და მიიღეს ე.წ. პრალის №24 რეზოლუცია. მათ დაგმეს საქართველოს ეროვნული მოძრაობის მიერ ეთნიკური უმცირესობების ჩაგვრა, ეროვნული შეუწყნარებლობა. 30 სექტემბერს დანიშნულ არჩევნებზე ეროვნული კონგრესი გაიმარჯვებს და მხოლოდ მაშინ მოელება ბოლო ეთნიკური უმცირესობების ჩაგვრასო.

უცხოელ ქართველთა მოძულეთა ამგვარ ცილისწამებებს შეგუებულები ვართ. უბედურება ის არის, რომ ამ რეზოლუციის შემუშავებაში აქტიურად ქართველები მონაწილეობდნენ და ხელიც მოაწერეს.

ქართველი ერის, ეროვნული მოძრაობის გაბიაბრუებაში სხვებს არც ქართველი ფსიქოლოგები ჩამორჩებიან!

ფსიქოლოგი ნ. სარჯველაძე ფროიდისტულმა ანალიზმა იქამდე მიიყვანა, რომ აღმოაჩინა საქართველოს ეროვნული მოძრაობის „ნეკროფილური ხასიათი“, რომელიც „ნეგატიური თავისუფლების პრინციპს ეფუძნება“.

რას არ გაიგონებ?

ნოდარ სარჯველაძის ფსიქოლოგიური „დაკვირვებით“, ქართველი ქალისთვის დამახასიათებელია სექსუალური თავდაჭერილობა. ეს კი იწვევს აგრესიული მუხტის დაგროვებას. ეროვნულ მოძრაობაში ქალებს მიეცათ საშუალება ამ აგრესიული მუხტისგან განთავისუფლებულიყვნ. ამიტომ არიან ქართველი ქალები ეროვნულ მოძრაობაშია აქტიურად ჩართულნი.

ამ დიაგნოზს იზიარებენ გ. ნიჟარაძე და

ბ. ჩეკურიშვილი, მათი „ფსიქოლოგიური ანალიზით“, ქართველი ქალი მსოფლიოში ყველაზე უმწეო, კარჩაკეტილი, ჩამორჩენილი არსებაა.

არ ვიცი, ეს ჭკუისკოლოფა ფსიქოლოგ-სოციოლოგები როგორ ახსნიან იმ ფაქტს, რომ „უმწეო“, „კარჩაკეტილი“, „ჩამორჩენილი“ ქართველი ქალები ჭადრაკში მსოფლიო ჩემპიონები არიან, სპორტის სხვადასხვა სახეობაში მსოფლიო და ოლიმპიური ჩემპიონებიც, დიდი პოეტებიც, ჟურნალისტებიც. ნებისმიერი დიდი ერი იამაყებდა მათი გენიალური წარმატებებით სპორტში, თეატრში, მხატვრობაში, პოეზიაში, მეცნიერებაში, ლა-სკალის ოპერის თეატრშიც...

მხოლოდ საქართველოში ქართველმა უნდა დაამციროს მათი ღირსება ფარული ხელისუფლების დაკვეთითა და დაფინანსებით!

ფსიქოლოგი გ. ნიჟარაძე ამტკიცებს, რომ ქართველ ერს ინფანტილიზმი სჭირს, რაც გამოწვეულია ბავშვის აღზრდის უვარგისი მეთოდებით. ამ ინფანტილიზმმა კი წარმოშვა ფანატიზმი, რამაც ბრბოს ხელისუფლება მოიყვანა ქარიზმატული ლიდერთ სათავეში.

ქართველ ერს ინფანტილიზმზე უფრო მძიმე დიაგნოზი დაუსვა გ. მარგველაშვილმა. მისი აზრით, ქართველი ერი მძიმედ არის დაავადებული. მას სერიოზული მკურნალობა ესაჭიროება, რადგან აწუხებს გონებრივი სისუსტე, დებილობის მსუბუქი ფორმა. ქართველი ერი მოკლებულია სოციალურ აზროვნებას და პასუხისმგებლობის გრძობას.

თუ ეს ასეა, მაშინ აღარ უნდა გაგვიკვირდეს პოეტ რეზო ამაშუკელის დიაგნოზი: ქართველ ხალხს შეზღუდული მენსიერება აქვს!

მარგველაშვილი, რომელიც თავის თავს პლასტილინის კაცს ეძახის და ამით კიდევ ამაყობს, დიაცივით ქსოვა რომ უყვარს, ვაიბოლტიკოსების გადაწყვეტილებით საქართველოს პრეზიდენტი ხდება, უმაღლესი მთავრსარდალი!

ქართველთა მოძულეებს რა დათვლის! ლაპარაკობენ ყალბად გაგებულ პატრიოტიზმზე, კერპთაყვანისმცემლობაზე, ამპარტავნობაზე, ჩამორჩენილობაზე, სისასტიკეზე, ინფანტილიზმზე, გონებრივ სისუსტეზე, დაუნდობლობაზე, ქაჯობაზე და მრავალი სხვა. მათ ვერ შეამჩნიეს ქართველ მამაკაცთა მიუტყვებელი ცოდვა — ერთმანეთისადმი სექსუალური ლტოლვა!

პირველობა ემზარ ჯგერენაიას ეკუთვნის. მან პირველმა შენიშნა ქართველ მამაკაცებში სოდომური ცოდვა და აღწერა. მისი აზრით, ქართულ სუფრაზე, ქეიფის დროს, მამაკაცები ერთმანეთს რომ ეუბნებიან: „მიყვარხარ“, „მომენატრე“, „მომენატრა შენთან ჯდომა, ბიჭო“, ეს თურმე ერთმანეთის მიმართ გაუცნობიერებელი სექსუალური ლტოლვაა. ამავე დროს ქართველ მამაკაცებს ძვალ-რბილში აქვთ გამჯდარი ქალებისადმი სექსუალური შიში. **„ქართული სუფრა ტრაგიკულ ვითარებას მალავს. ის მალავს ჰეტეროსექსუალური აქტის არშემდგარობას, ღრმა ლტოლვას ქალისადმი და ამავდროულად, ქართველი მამაკაცების, მე ვიტყვოდი, პანიკურ შიშს ქალის, მისი სექსუალურობის წინაშე. ქალიშვილობის ინსტიტუტი, რაც მამაკაცური გამოგონებაა, ამ შიშის ერთგვარი დადასტურებაა. შეიძლება ითქვას, რომ ქართული სუფრა ფორმით ჰეტეროსექსუალისტური და შინაარსით ტრაგიჰეტეროსექსუალისტურია, ხოლო ქართველი მამაკაცი – არშემდგარი ქალი ანუ ქალის ცუდი შემთხვევაა...“**

აშკარად ჩანს, რომ ემზარ ჯგერენაია ფსიქოლოგიაში ცნობილ თვითდაკვირვების მეთოდს იყენებს. თავის განცდებს აღწერს და აანალიზებს საკუთარ თავზე დაკვირვების გზით, თვითდაკვირვების საფუძველზე. მისი შეცდომა ის არის, რომ საკუთარ განცდებს განაზოგადებს!

პუტჩისტები ჯგერენაიას აქებენ და ადიდებენ. მის ნაბოდვარს და ცილისნამებას ლევან ბერძენიშვილი პლატონის „ნადიმს“ ადარებს, აზროვნების ბრწყინვალე ნიმუშად მიაჩნია, ხოლო გ. გაბაშვილს – ფსიქონალიტიკური აზროვნების შედეგად!

არაქართველ ქართველთმოდულეებსაც კი არ უკადრებიან ქართული სუფრისა და ქართველი მამაკაცის ამგვარი სულმდაბლური შეურაცხყოფა!

ვინ არის ეს ხალხი? იქნებ, ქართველი ერისთვის უკეთესი სურთ და ჩვენ, რეტროგრადები, უიმედოდ ჩამორჩენილები, ამას ვერ ვხედავთ? იქნებ დრო არის ჩვენმა ეკლესიამ კათოლიკურ ეკლესიას მიბაძოს და ერთნაირსქესიანებს ჯვარი დასწეროს? იქნებ დრო არის, ჩვენს ეკლესიაში რეფორმები ჩატარდეს, რადგან თურმე მართლმადიდებლობა ქვეყნის ეკონომიკურ განვითარებას ამუხრუჭებს!

არის ხალხი, რომლებიც საქართველოში

არსებულ ვითარებას „ობიექტურად“ აფასებენ და „გადარჩენის“ გზას გვიჩვენებენ. ჩვენ კი, ჩამორჩენილებს ეს არ გვინდა! განსაკუთრებით „ხელმოცარულებს“ არ გვინდოდა და არ გვინდა!

„ხელმომთბარი კეთილმსურველები“ ბევრნი არიან, მაგრამ სანიმუშოდ რამდენიმეს დავასახელებ.

ა. ჯოხაძე – ქართველები ღმერთზე ვართ მინდობილნი, რამაც გამოიწვია კიდეც ანტიკულტუროსნობა, პასიურობა, ანტიადმშენებლობა. რაც მთავარია, ქართული ეკლესია პატრიოტულ და ნაციონალურ მოტივებს წინ წამოწევს, რაც ლიბერალურ-დემოკრატიულ პრინციპებს ეწინააღმდეგება. ამიტომ ქართული ეკლესია პროგრესის დიდი მტერია

რ. გაჩეჩილაძე – მართლმადიდებლობის ბრალია ის, რომ ქართველებს შორის არ არის თვითდისციპლინა. მართლმადიდებლობის ბრალია ის, რომ ქართველ ხალხში არ არსებობს „კაპიტალისტური სული“. ქვეყნის ეკონომიკური განუვითარებლობა მართლმადიდებლობის ბრალია. ჩვენ რომ შუა საუკუნეებში კათოლიკობა, კალვინისტობა, პროტესტანტობა მიგველო, ეკონომიკურად განვითარდებოდით.

გ. ნიუარაძე – მართლმადიდებლობა ფულსა და კომერციას უარყოფითად უყურებს, რაც ქვეყნისთვის დამღუპველია.

გ. მამულია – მართლმადიდებლური ეკლესია ხელს უშლის საქართველოს სოციალურ-ეკონომიკურ განვითარებას. საქართველოს არაფერი ეშველება მანამ, ვიდრე ქართული ეკლესია ევროპულ რეფორმებს არ გაატარებს.

ე. ჯგერენაია – ქართული კულტურა იმიტომ არის ასე ჩამორჩენილი, რომ ქართულ ეკლესიას რეფორმა არ განუცდია.

მ. მამარდაშვილი – დოსტოვესკი (ღრმადმორწმუნე მართლმადიდებელი რუსი მწერალი, თ.კ.) მსჯელობის დონეზე უბრალოდ სულელია. რუსულად აზროვნებამაც და მართლმადიდებლურმა ქრისტიანობამ ჩვენ უფსკრულში გადაგვჩეხა.

გ. მაისურაძე – დღეს მართლმადიდებლობას იერიში მიაქვს თავისუფალ სიტყვებზე, თვითონ თავისუფლების წმინდა იდეაზე. არა საპატრიარქოს, არა რომელიმე მღვდელმსახურს, არა პარლამენტს და პოლიტიკურ პარტიებს, არამედ პირველ რიგში სწორედ მართლმადიდებლობას, ამ საშინელ, რუსულ

იმპერიალისტურ იდეოლოგიას.

თუ გვინდა გადავრჩეთ, სულიერად და ფიზიკურად, მართლ-მადიდებლობაზე უარი უნდა ვთქვათ და ვეზიაროთ დასავლეთის ქვეყნების ეკუმენისტურ რელიგიებს. ასეთია მათი კომპეტენტური დასკვნა!

ჩვეულებრივ მოკვდავ მორწმუნეს ამის გაგება უჭირს. ამიტომ თავს უფლებას ვაძლევ, ამ აზრების „ბრძენ“ ავტორებს ვურჩიო, გამოიყენონ ისტორიაში ძალიან ცნობილი ფაქტი: კათოლიკურმა ეკლესიამ შემოიღო ინდულგენციებით ვაჭრობა! გადაიხადე ფული და ნებისმიერი ცოდვა მოგეხსნება!

მოდით და ამის შემდეგ ნუ დაიჯერებ, რომ ფული ჯოჯოხეთს ანათებს!

აქედან ჩანს მართლმადიდებლობის კიდევ ერთი დიდი ნაკლი – „დაუნდობლობა“.

ცოდვილს არ აძლევს საშუალებას ცოდვები ფულით მოინანიოს!

ვინ არის ეს ხალხი, ვინც ასე თავდაუზოგავად ზრუნავს ჩვენი სულიერებისათვის და მატერიალური კეთილდღეობისთვის?

„ხელმოცარულთაგან“ განსხვავებით, მათ ძალიან უყვართ ფული, აფასებენ ფულს და იციან, როგორ იშოვონ. თავი შეაფარეს საქართველოში თბილი ნვიმების შემდეგ სოკოებივით მომრავლებულ არასამთავრობო ორგანიზაციებს, რომელთაც გლობალისტები გულუხვად აფინანსებენ. ებრძოლე მართლმადიდებლობას და ფულს იშოვი! ჰომო ფაგოს!

ქართველ საბჭოთა ადამიანში ბოლშევიკებმა ეროვნული სული ბოლომდე ვერ ჩაკლეს. იგი მთვლემარე მდგომარეობაში იმყოფებოდა და ელოდა გაღვიძების დროს. ეს დროც დადგა. ეროვნული გმირების ზვიად გამსახურდიას და მერაბ კოსტავას ლიდერობით ქართველმა ხალხმა დაიწყო საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენისათვის ბრძოლა.

როგორ შეხვდა წითელი ინტელიგენცია ამ ბრძოლას, ეროვნულ მოძრაობას?

საკმარისია გავიხსენოთ ერთი ეპიზოდი და თვით ურწმუნო თომაც კი იტყვის: ამ ინტელიგენციამ სახელმწიფოებრივ ინტერესებსა და ხალხს უღალატა!

მათი ღალატი ამკარად გამოჩნდა აპრილის აქციასთან დაკავშირებით 1989 წლის 7 აპრილს შემდგარ „აქტივის კრებაზე“, რომელსაც ოთხასი კაცი ესწრებოდა: მწერლები, რეჟისორები, მსახიობები, მეცნიერები, ფაბრიკა-ქარხნების

დირექტორები... მათ მწვანე შუქი აუნთეს 9 აპრილის ხოცვა-ჟლეტას.

აი, როგორ აღწერს მაშინდელი ცეკას პირველი მდივანი ბატონი ჯუმბერ პატიაშვილი ამ კრების მსვლელობას. დარბაზში შესვლამდე საბჭოთა კავშირის თავდაცვის მინისტრის პირველ მოადგილეს კოჩეტოვს და გენერალ როდიონოვს მისთვის უთქვამთ: „**მთავრობის სახლის მიტინგი ვნახეთ და საგანგაშო არაფერი ხდებაო**“.

ვნახოთ, რა ხდება დარბაზში „... ნეტავ გენახათ, მთელი დარბაზი ფეხზე დადგა და რატაში დასცხეს ორი მაღალჩინოსანი სამხედროს გამოჩენაზე. არადა, დარბაზში ოთხასი კაცი იჯდა... აქციასთან დაკავშირებით ღონისძიების გეგმა ნუგზარ ფოფხაძემ წაიკითხა. იქ სხვა პუნქტებთან ერთად იყო ასეთიც – **Изолировать руководителей акции**. ამის წაკითხვისთანავე ტაშით დაინგრა დარბაზი. ერთადერთი კაცი, რომელმაც პროტესტი გამოთქვა და რომელთანაც მე მეგობრობას ვერ დამწამებენ, ჯანსუღ ჩარკვიანი იყო“.

როგორც ვხედავთ, მიტინგის დარბევა ქართველმა წითელმა ინტელიგენციამ მოითხოვა!

ამ ინტელიგენციის ტიპური წარმომადგენელია პოეტი ტარიელ ჭანტურია. აი, მისი შედეგები:

**„სინანულით შევცქერი
სახეს შენსას ამაზრზენს!
ნეტავ ვინ დაგაყენა,
საცოდაო ამ გზაზე!“**

„**კი არ გადადექი, გადაგაყენეს, გაგიშვეს, გაგადგეს! ძალღვივით და არა პრემიერივით, პრეზიდენტივით**“.

ადვილი მისახვედრია ვინც ჰყავს მხედველობაში. შევარდნაძეს კი ასეთი სიტყვები მიუძღვნა: „**იგი უნიჭიერესი კაცია... ბრწყინვალე პოლიტიკოსი, სოციოლოგი და თუნდაც ფუტუროლოგია... ჩვენი უპირველესი მტრის უბადლო ექსპერტი... გენიოსი... გველივით ბრძენი... ლეოპარდივით ულმობელი**“.

გავა დრო და „ბრწყინვალე პოლიტიკოსს“, „გველივით ბრძენს“ ზურგს შეაქცევს და უსირცხვილოდ ახალი ხელმწიფეს ემლიქვნელება: „**ჯერ კიდევ როდის იწინასწარმეტყველა რუსთაველმა, რაც საქართველოში მოხდა – შევარდნაძის წასვლა და სააკაშვილის მოსვლა... ვარდების ფონზე**“...

ტ. ჭანტურიას აზრით, წინა პრეზიდენტები

ცოლების ქკუაზე დადიოდნენ და ამიტომ ქვეყანა დალუპეს, მაგრამ სააკაშვილის შემთხვევაში... **„რომ მოხდეს და სააკაშვილმა ცოლის ქკუაზე დაიწყო სიარული, დარწმუნებული ვარ, საქართველო ამით არათუ არაფერს წააგებს, იქნებ ყველაზე დიდი წარმატება სწორედ მაშინ მოიპოვოს“.** და ბოლოს... სჯობს საბჭოთა პოეტის სიტყვები წავიკითხოთ: **„ჩემი ნება რომ იყოს, საქართველოში 21-ე საუკუნის ათვლას 2003 წლის 23 ნოემბრიდან დაივიწყებდი!“**

რას ვიტყვით, თანამედროვე დემოკრატიას უფლებას იძლევა რაც გინდა ისე თქვა! ფუ, ასეთ დემოკრატიას!

ცნობილი მსახიობი ზურაბ ქაფიანიძე საქართველოს კატასტროფულ მდგომარეობას ეროვნულ მოძრაობას და პირადად ზვიად გამსახურდიას აბრალებდა. „საერთო გაზეთის“ კორესპონდენტს უთხრა: **„თურმე არა სცოდნიათ არც სახლის აშენება, არც ქვეყნის მოწყობა და „გაუმარჯოს თავისუფალ საქართველოსო“ – მარტო ამას გაპკოდნენ, ასეთ თავისუფლებაზე საზიზღარი რამე ნახე, შენ, ახლა?“**

კორესპონდენტი ხვდება, რა ნესტართაც არის ნაჩხვლეტი და შესაფერის კითხვას აძლევს: **„თუმცა ყველა ჩვენს უბედურებას სააკაშვილს ვერ დავაბრალებთ, ალბათ, თქვენი აზრით, სამშობლოს დაკარგვა ეროვნული მოძრაობიდან დავიწყეთ?“**

„მართალი ხართ, ამას სააკაშვილს ნამდვილად ვერ დავაბრალებთ, პირველ რიგში ამაში ბრალი ზვიად გამსახურდიას მიუძღვის! ამას ვიტყვი თუ არა, მომცვივდებიან ხოლმე ზვიადისტები, – აუ, ეს რა თქვიო, აუ კი არა, შეხედონ ქვეყანას, რა დღეშია.“

ნიჭიერ მსახიობს სოფლის აშენება გადაუწყვეტია. **„სოფელს ავაშენებ“... ამ თხოვნით მისულა პრეზიდენტთან, მაგრამ მისაღებში კომუნისტი მინისტრები დაუნახავს „მათთან ერთად რიგში როგორ ჩავდგებიო!“ — უთხრა კორესპონდენტს.**

სურდა კოლმეურნეობის თავმჯდომარეობა ეთხოვა. **„ერთი წლით ვითხოვდი თავმჯდომარეობას, ნახე სოფელი როგორ გავაუმჯობესო-მეთქი, მაგრამ არ მოინდომა, რადგან დიდი და კარგი კაცი გამოვიდოდი“.**

სწორუპოვარ თამადასა და მსახიობს ნებისმიერ ქართულ სოფელში კოლმეურნეობის თავმჯდომარეობა რომ ეთხოვა, მიზანს აუცილებლად მიაღწევდა. ამისათვის საჭირო იყო

არა პრეზიდენტის მისაღებში კომუნისტურ მინისტრებთან ერთად რიგში დგომა, არამედ საკმარისი იყო კოლნეგრად ჩანერა და საერთო კრება თავმჯდომარედ ერთხმად, ტაშის გრი-ალში აირჩევა. გახდებოდა თავმჯდომარე, ერთ წელიწადში **„სოფელს ააშენებდა“, „დაამშვენებდა“ და გამსახურდიას ჯინაზე დიდი და კარგი კაცი გამოვიდოდა.**

სოფლის შენება ქაფიანიძის ჰობი არ გეგონოთ. ამ გადაწყვეტილებამდე მწარე სინამდვილემ მიიყვანა. თურმე ზვიადისტებს **„არ სცოდნიათ სახლის აშენება“,** რომ ყურად არ იღეს მისი ფრიად გონივრული რჩევა: **„ჯერ ააშენე შენ თვითონ, მერე გლეხები შეუშვი შიგნით, ცოტა სული მოითქვან და მერე დაანგრე კომუნისტების აშენებული“.**

ეროვნულ ხელისუფლებას კომუნისტების აშენებული არაფერი დაუნგრევიათ. მათ საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობა აღადგინეს.

მათ შენება თუ არ იცოდნენ, მაშ როგორღა შესძლეს მინისტრით დანგრეული რაჭისა და იმერეთის უმოკლეს დროში აღდგენა? როგორღა მოახერხეს დანგრეული გზების გარემონტება და ასფალტის დაგება თერჯოლიდან ონამდე? როგორღა მოახერხეს დანგრეული და დაზიანებული საცხოვრებელი სახლების მაგიერ, ახალი, ბლოკით აშენებული სახლების აშენება, შიგ **„გლეხების შეშვება ცოტა სულის მოსათქმელად“** ყოველგვარი საფასურის გადახდის გარეშე, უფასოდ! და ეს კეთდება ისე, რომ საგარეო ვალი ერთი დოლარიც კი არ აუღიათ!

სახელმწიფო გადატრიალების შემდეგ კი მინისტრით დანგრეულ რაჭასა და იმერეთში ერთი აგურიც არ დადებულა!

რატომღაც, წითელი ინტელიგენცია ამას ვერ ხედავს ან არ სურს დაინახოს!

მწერალ ოთარ ჩხეიძის აზრით, მათ ასე შური აღაპარაკებთ. შეიძლება ასეც არის, მაგრამ მე ვფიქრობ, რომ მსახიობობის, მწერლობის, პოეტობის, რეჟისორობის... დიდი ტალანტი სულაც არ ნიშნავს სახელმწიფოებრივად აზროვნებას. მათ ეს აკლიათ, რის გამოც სისულელებს ლაპარაკობენ და სულ ცოტა, სასაცილონი ხდებიან!

წითელი ინტელიგენციის წარმომადგენლები ერთმანეთს დიაგნოზის დასამაჟიც ეჯიბრებიან.

ცნობილი მწერალი, კარგი ნოველების ავტორი რევაზ მიშველაძე აღნიშნავს, რომ ქართველ ერს ეროვნული ფსიქოზის საშიში სენი შეეყარა. მაღლობა ღმერთს, 1992 წლიდან ედუარდ შევარდნაძემ ქართველი ერის განკურნების პროცესი დაიწყო და მალე ყველაფერი კარგად იქნებაო.

დღეს ტერიტორიებდაკარგულ საქართველოს უთვალავი ირანელი, თურქი, არაბი, ჩინელი, ინდოელი შემოესია... ორი მილიონი ქართველი უცხოეთში გადაიხვეწა ლუკმაპურის საშოვრად... ფულის გადაუხდელობის გამო ქართველ სტუდენტს სასწავლებლიდან რიცხავენ, ნიგერიიდან, მოზამბიკიდან ჩამოსულ შავტუხა ახალგაზრდებს კი უფასოდ ასწავლიან... ეროვნულ ბოზებს დიდი თანხით აჯილდოებენ და ამერიკაში აგზავნიან კვალიფიკაციის ასამაღლებლად... მაშინ როცა ჩვილი ბავშვები შიმშილობენ, მშვიერი მოზარდები კი სიცოცხლეს თვითმკვლელობით ამთავრებენ...

ეს არის განკურნების პროცესის დაწყება, ბატონო რევაზ?

პრეზიდენტი გამსახურდია ახალი პიჯაკის ჩაცმისთვის და საქართველოსთვის ნაჩუქარი „მერსედესით“ მგზავრობისთვის ჯვარს აცვით! დღეს ერის გენოციდის შემყურენი ხმას არ იღებთ! დიდი მწერლის ოთარ ჩხეიძისა არ იყოს, რატომ არ აიშლებით, რატომ არ ავარდებით, რატომ არ ჩამოსხდებით უნივერსიტეტის კიბეზე, რატომ არ ჰქუხთ, რატომ არ მრისხანებთ?

საქართველოში ფუნქციონირებს ყველაზე დაცული, ყველაზე პრესტიჟული საროსკიპობი, კაზინოები, ლამის კლუბები...

თბილისის ქუჩებში იმართება ხმაურიანი მიტინგები ნარკომანიის ლეგალიზაციისათვის, ერთსქესიანთა ქორწინების კანონის მისაღებად, მამათმავლობისა და ლესბოსელების დასაცავათ.

ეს არის განკურნების პროცესის დაწყება? რევაზ მიშველაძე ზვიად გამსახურდიას ახასიათებს, როგორც „ნერვებსუსტს“ და „დიქტატორს“ (გაგიგონიათ ნერვებსუსტი დიქტატორი?). მხედველობიდან არ გამორჩა მისი კიდევ ერთი ნაკლი: იგი „პროვინციელი“ ყოფილა და ამიტომ მისი „საქართველოს სულიერი მისია“ ურაპატრიოტიზმისა და პროვინციალიზმის ნაზავია.

ეს ქუთაისური იუმორი არ გეგონოთ.

„პროვინციალი“ და „ხელმოცარული“ გამსახურდია ცდილობდა მწერალთა კავშირის, როგორც ეროვნული ბუდის, მოშლას, გადაგვარებას, – ნერს არისტოკრატი მწერალი და ასახელებს დიქტატორ გამსახურდიას ნების უსიტყვოდ შემსრულებლებს მუხრან მაჭავარიანს, ხუტა ბერულავას, ენვერ ნიჭარაძეს, რომელთაც თურმე მწერალთა კავშირს ბოქლომი დაადეს.

ამ ცილისწამებას დაიჯერებს ის, ვისაც მისი დაჯერება სურს.

1992 წლიდან ანუ „განკურნების პროცესის“ დაწყებიდან მეოთხედ საუკუნეზე მეტი დრო გავიდა. ზვიად გამსახურდიას მუხრან მაჭავარიანი, ენვერ ნიჭარაძე, ხუტა ბერულავა და სხვა მრავალი მამულიშვილი ხელს აღარ გიშლიან, შევარდნაძის ინტელიგენციავ, მაგრამ, ვაგლახ, რომ მწერალთა კავშირი, როგორც ეროვნული ბუდე, ეროვნულ ხელისუფლებასთან ერთად დაამხეთ და იგი უნიჭოთა და ვაიმობაძველთა საპარპაშოდ იქცა. არავინ კი ხმას არ იღებთ!

1992 წლიდან განკურნების კი არა, მოკვდინების პროცესი დაიწყო!

ამას ძალიან კარგად ხედავდა დიდებული ნოველისტი, მაგრამ გვიანლაა თითზე კბენანი.

იგი იმეორებს პუტჩისტი ინტელიგენციის თავის მართლების ჩვეულ გამოთქმებს: **„გამსახურდიას ტირანული მთავრობა უსათუოდ უნდა დამხობილიყო... დიქტატორის იარაღით დამხობა უკიდურესი გამოსავალი იყო“.**

„ოპოზიცია ამ ომში თვით გამსახურდიამ ჩაითრია და ცეცხლი პირველად უზენაესი საბჭოს შენობიდან გაიხსნა“.

მოვიდა „სახელმწიფო ხაზინის ძარცვის, ეკონომიკური სახსრების მოშლის, ყაჩაღთა ნახალისების ეპოქა“.

თურმე გამსახურდიას ტირანულმა მთავრობამ **ციხეები პოლიტპატიმრებით გაავსო.**

1997 წელს გაზეთმა „საქართველომ“ გამოაქვეყნა ე.წ. „შავი სია“, რომელიც „დიქტატორმა“ პრეზიდენტმა შეადგინა და გენერალურ პროკურორს გადასცა, თან მკაცრად მოითხოვა სიაში დასახელებული სიგუას, კიტოვანის, ნათაძის, ბერძენიშვილის, დიასამიძის და სხვათა დაპატიმრება.

სასწაული!

ტირანულმა მთავრობამ და დიქტატორმა პრეზიდენტმა სახელმწიფო გადატრიალების

ორგანიზატორთა დაპატიმრება ვერ შეძლო!
ფუ, ასეთ დიქტატორსა და ტირანულ მთავრობას!

გაზეთის მომდევნო ნომერში გამოქვეყნდა ბატონი ნოდარ ნათაძის კომენტარი ამ სიასთან დაკავშირებით, სადაც იგი ამტკიცებს, რომ სია ყალბია და იგი შედგენილია საქართველოს პროკურატურაში ან გადასცეს პროკურატურას იმ მიზნით, რათა დამხობილი ხელისუფლების არაადამიანური ბუნება ემხილებინათ.

არავინ დაუპატიმრებიათ, არც არავის დაპატიმრებას აპირებდნენ! ამას ადასტურებს მთავარი მოწმე ბატონი ნოდარ ნათაძე.

პუტჩისტებისგან ხშირად გაიგონებთ, რომ ამ ომში ოპოზიცია მთავრობამ ჩაითრია!

ეს შეიძლება დაიჯეროს აფრიკაში მცხოვრებმა ბაობაბის ხის ქვეშ მონებივრე ზანგმა, საქართველოს სახელი პირველად რომ გაიგონა.

ფიცის გამტეხი მოლალატე გვარდიელები, შეიარაღებული რეციდივისტები, ბანდიტები, მკვლელები, ათასი ჯურის ავანტიურისტები თბილისში დათარეშობდნენ, ხანძარს აჩენდნენ, აფეთქებდნენ, აშანტაჟებდნენ, კლავდნენ... 22 დეკემბერს კი მძიმე ტექნიკით შეიარაღებულნი ალყაში აქცევენ უზენაესი საბჭოს შენობას, გადაკეტეს გზები, ქაშუეთის ეკლესიიდან ცეცხლი გახსნეს... იყო მსხვერპლი... ამის შემდეგ კი პუტჩისტები ჩვეული უტიფრობით თავს იმართლებენ: პირველად უზენაესი საბჭოს შენობიდან ისროლესო!

იარალი და ტყვია – წამალი ბლომად ჰქონიათ. აი, რას ამბობს სახელმწიფო გადატრიალების ერთ-ერთი მონაწილე გენერალ-ლეიტენანტი ლ. შარაშენიძე გაზეთ „კვირის პალიტრასთან“ საუბარში: **„არ ვმალავ, რუსეთი გვანჯდის იარაღს... მე უშუალო კავშირი მქონდა გენერალ ბუჰაევთან. მათ მოსკოვიდან დაევალოთ ჩვენთვის იარაღი მოენოდებინათ — ავტომატები, ტყვიები, ნაღმტყორცნები. გამსახურდია რუსეთის დახმარებით დავამხეთ“.**

პუტჩისტები კი ჩვეული თავხედობით „სახალხო აჯანყებას“ და „სახალხო რევოლუციას“ გაიძახიან!

მოლალატეებმა ხელისუფლება რუსეთის შეიარაღებული ძალების დახმარებით დაამხეს. ეს განმეორდა 1993 წელს, როდესაც რუსეთის შეიარაღებული ძალები ებრძოდნენ კანონიერი ხელისუფლების ერთგულ გვარდიას და შეძლეს დასავლეთ საქართველოს დიდ ნაწილზე აღ-

დგენილი კანონიერი ხელისუფლების დამხობა.

წითელი ინტელიგენციის ტიპური წარმომადგენელი, ისტორიკოსი, აკადემიკოსი გრიგოლ ჟვანია 1985 წელს გამოცემულ წიგნში „საქართველოს სინამდვილე და ბურჟუაზიული ფალსიფიკატორები“ თითქმის ყოველ გვერდზე გვახსენებს იმ „დანაშაულს“, რაც ჩაიდინა მენშევიკურმა მთავრობამ მსოფლიო პროლეტარიატისა და უპირველეს ყოვლისა რუსეთის პროლეტარიატის წინაშე.

„დიადი ლენინური პრინციპებით“, „ყოველისმომცველი უჭკნობი ლენინური იდეებით“, „ლენინის გენიალური მოძღვრებით“ (აკადემიკოსის საყვარელი გამოთქმებია) შეიარაღებული ისტორიკოსი დაუცხრომლად ებრძვის განდევნილ მენშევიკურ მთავრობას, რომლის მთავარი დანაშაული ის ყოფილა, რომ ქართველი ერის ნება-სურვილის წინააღმდეგ საქართველოს დამოუკიდებლობა გამოაცხადა და შეიარაღებული წინააღმდეგობა გაუწია რუსეთის მეთერთმეტე განმათავისუფლებელ არმიას.

ახლა ვნახოთ, რას წერს აკადემიკოსი 1992 წელს: „რუსეთის საოკუპაციო არმია საქართველოს საზღვრების გადმოლახვისთანავე, 11 თებერვლიდან ბარბაროსული სისასტიკით უსწორდებოდა უთანასწორო ბრძოლის შედეგად უკან დახეულ დემოკრატიული რესპუბლიკის ჯარის ნაწილებს. ჟღერდა მათ, ატარებდა ამკარა აგრესიულ, შოვინისტურ პოლიტიკას ქართველი ერის მიმართ“ („როგორ მზადდებოდა საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის ოკუპაცია“, თბ., 1992 წ., გვ. 30).

სჯობს მატყუარა ბოლომდე ვამხილოთ. იგი ეროვნულ ხელისუფლებას ადანაშაულებს ქვეყნის იზოლაციაში მოქცევისთვის. ქვეყნის იზოლაციაში მოქცევა ხელისუფლების დამხობის ერთ-ერთი მიზეზიაო.

ახლა ვნახოთ, რა ხდებოდა „იზოლირებული“ საქართველოში?

როცა პუტჩისტები ცეცხლს უშენდნენ ალყაში მოქცეულ ხელისუფლებას, საქართველოს დამოუკიდებლობა ბევრმა ქვეყანამ ცნო. ეს არის იზოლაციონიზმი?

ფოთში ჩატარდა ევროპის ჩემპიონატი წყალსათხილამურო სპორტში!

თავის თავში ჩაკეტილმა, უცხო ქვეყნებთან გაბუტულმა საქართველომ საქსპორტო 83.3 მლნ მანეთის საქონელი გაუგზავნა უცხო ქვეყნებს!

ყოველივე ეს ხდება ეროვნული ხელისუფლების არსებობის მოკლე პერიოდში, 10 თვეში!

„ბათუმის ნავთობგადამამუშავებელი ქარხნის მიერ ექსპორტირებულია 29.7 მლნ მანეთის პროდუქცია;

ქუთაისის მოტობლოკების ქარხნის მიერ ექსპორტირებულია 711 ათასი მანეთის 484 მინიტრაქტორი;

ფოთის გემთმშენებელი ქარხნის მიერ ექსპორტირებულია 3868 ათასი მანეთის სათადარიგო ნაწილები;

„აზოტმა“ საექსპორტოდ გაგზავნა 10215 ათასი მანეთის მინერალური სასუქი;

თბილისის საიუველირო ქარხანამ – 551 ათასი მანეთის პროდუქცია;

რუსთავის ამწემშენებელმა ქარხანამ გაგზავნა 158 ათასი მანეთის ამწე;

თბილისის გამთიშველების ქარხანამ გაგზავნა 59 ათასი მანეთის პროდუქცია;

ფოთის ქარხანა „ელექტროაპარატმა“ გაგზავნა 21 ათასი მანეთის პროდუქცია“ და ა.შ.

გამოდის, რომ აკადემიკოსის წარმოსახვით, იზოლაციაში მყოფი, გარე სამყაროს მონყვეტილი, „სუნიანი“ მთავრობის მყოლი საქართველოს ქარხნები მთელი დატვირთვით მუშაობდნენ და მათ მიერ გამოშვებულ პროდუქციას უცხო ქვეყნები ყიდულობდნენ!

შევარდნაძის დატოვებულ საქართველოში, დღეს რომელი ქარხანა უშვებს საქსპორტო პროდუქციას? არც ერთი!

გ. ჟვანია მკითხველს ატყუებს, საზოგადოებას თვალში ნაცარს აყრის, როცა ლაპარაკობს იმაზე, თითქოს ზვიად გამსახურდიას მთავრობა ხალხზე არ ზრუნავდა.

ვნახოთ, როგორ ეხმარებოდა ბავშვებს:

„საცალო ფასების რეფორმასთან დაკავშირებით დახმარებები ბავშვებზე, რომლებიც სოციალური უზრუნველყოფის ახალი სისტემით არ ლეზულობენ დახმარებას:

1. დახმარება ერთ ბავშვზე – 40 მანეთი“.

„საცალო ფასებს რეფორმასთან დაკავშირებით საბავშვო ასორტიმენტის საქონლის გაძვირებასთან დაკავშირებით საკომპენსაციო ხარჯების შესახებ 1991 წლისთვის.

1. კომპენსაციის საშუალო თანხის ოდენობა თვეში ერთ ბავშვზე – 20 მანეთი“.

„საცალო ფასების რეფორმასთან დაკავშირებით სასკოლო და სხვა საბავშვო ტანსაცმლის კომპლექსის შეძენის ხარჯები 1991

წლისთვის.

1. საკომპენსაციო ოდენობა თვეში ერთ ბავშვზე 225 მანეთი“.

თუ შევაჯამებთ (40+20+225), განეული დახმარება გამოვა თვეში 285 მანეთი თითო ბავშვზე.

დამტკიცებული ბიუჯეტიდან დამატებით გამოყვეს დახმარება ჯანდაცვის ღონისძიებისათვის 59 პროცენტზე მეტი, ვიდრე გათვალისწინებული იყო.

სპორტისა და ტურიზმის განვითარებისთვის გამოყოფილია 30 მლნ მანეთი;

მეცნიერების განვითარებისათვის დაიხარჯება 65.9 მლნ მანეთი, რაც 17.4 მლნ მანეთით, ანუ 35.9 პროცენტით მეტია, ვიდრე გათვალისწინებული იყო დამტკიცებული ბიუჯეტიდან.

მრავალშვილიან და მარტოხელა დედების დახმარებას მოხმარდება 55.3 მლნ მანეთი, რაც 29.8 პროცენტით მეტია, ვიდრე გათვალისწინებული იყო დამტკიცებული ბიუჯეტიდან... და ა.შ.

ეს ამონარიდები მოტანილი მაქვს საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს სპეციალური გამოცემიდან „საქართველოს რესპუბლიკის 1992 წლისა და წლის მეორე ნახევრის საგანგებო სახელმწიფო ბიუჯეტის შესავლისა და გასავლის დაზუსტებისა და მისი შესრულების მიმდინარეობის შესახებ“ (თბ., 1991 წ.)

რა გააკეთა გამარჯვებულმა ოპოზიციამ იმ ხელისუფლები დამხობის შემდეგ, რომელიც აკადემიკოს ჟვანიასა და სხვათა აზრით ქვეყანას რომ ასე „დაბეჯითებით აჩანაგებდა“?

ეს ოპოზიცია ხელისუფლებაში იყო 1992 წლიდან 2003 წლამდე.

თუ დამხობილი ხელისუფლება ერთ წელიწადში ქვეყანას აჩანაგებდა, ვნახოთ, გამარჯვებულმა ოპოზიციამ რა გააკეთა 12 წლის მანძილზე?

რას წარმოადგენს გ. ჟვანიას მიერ ქებული პუტჩისტების მიერ გატარებული პრივატიზაცია?

აი, რას წერს ამის შესახებ ბატონი ნოდარ ქიტანავა 1999 წელს გამოცემულ წიგნში „გარდამავალი პერიოდის სოციალურ-ეკონომიკური პრობლემები“. ეს წიგნი დაიბეჭდა ეკონომიკის სამინისტროსთან არსებული ეკონომიკური და სოციალური პრობლემების სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის სამეცნიერო საბჭოს

გადაწყვეტილებით. ასე რომ, ერთი კაცის სუბიექტურობა და მიკერძოება გამორიცხულია.

„საქართველოში სახელმწიფო ქონების პრივატიზაცია 1993 წლიდან დაიწყო. ქვეყანას არ ჰქონდა ეკონომიკის მართვის ერთი (გეგმური) სისტემიდან ახალ (საბაზრო) სისტემაზე გადასვლის მეცნიერულად დასაბუთებული კონცეფცია...“

პრივატიზაციის დაწყებისას მოსახლეობის აბსოლუტურ უმრავლესობას სახსრები არ გააჩნდა...

არ არსებობდა ინვესტიციების რეალური წყარო, ამიტომ მხოლოდ უცხოეთის კაპიტალის მიზიდვის იმედით შეფასდა საინვესტიციო პერსპექტივა...

განსახელმწიფოებრიობის, პრივატიზაციის გლობალური პროცესის ხელისშემწყობი ეკონომიკური გარემო არ იყო შექმნილი...

პრივატიზაციის პოლიტიკური, ორგანიზაციული, ფსიქოლოგიური ხელის შემწყობი პირობები ფაქტობრივად არ არსებობდა.

ხელისუფლებამ რეალურად ვერ შეაფასა არსებული სიტუაცია, განვითარების ტენდენციები, კანონზომიერებანი და გარდაქმნის გლობალური პროცესი სტიქიურად წარმართა, რამაც, ბუნებრივია, გზა გაუხსნა სახელმწიფო ქონების მასობრივ დატაცებას, მისი პრივატიზაციის უხეშ შეცდომებს, საკრედიტო რესურსების განიავებას, ეროვნული სიმდიდრის (სხვადასხვა ფორმით) საზღვარგარეთ გატანას, კრიმინალური, მაფიოზური სტრუქტურების ჩამოყალიბებას და ა. შ.

პრივატიზაციამ ხელი შეუწყო სრულიად ახალი თვისებრიობის ჩამოყალიბებას — ქვეყნის სამრეწველო და სამეცნიერო პოტენციალის მკვეთრ დაქვეითებას, ეკონომიკის კრიმინალიზაციის გაღრმავებას. იგი კორუფციის გაფართოების ერთ-ერთ ყველაზე მნიშვნელოვან წყაროდ გადაიქცა.“

ეს დასკვნები 1999 წელს დაინერა. იმავე წელს გამოქვეყნდა ჟვანიას ნიგნი, სადაც აკადემიკოსი ზვიად გამსახურდიას ხელისუფლებას ადანაშაულებს ქვეყნის ეკონომიკის განადგურებაში. ის, რაც სინამდვილეში ხდებოდა ისტორიკოს აკადემიკოსს უნდა სცოდნოდა, მაგრამ მან ეს არ დაინახა, რადგან მოვლენებს ხედავდა და აფასებდა ნითელი ინტელიგენციისთვის დამახასიათებელი „პირუთვნელობით“.

ბატონი ნოდარ ლაზარიაშვილი გაზეთ

„ლიტერატურულ საქართველოში“ აქვეყნებს ნერილს, სადაც აღწერილია ის ფინანსური მაქინაციები, რომლის საშუალებითაც 1992 წლიდან ხელისუფლება მეანაბრებს ძარცვავდა. ნაძარცვი თანხა კი მილიარდობით ამერიკულ დოლარს შეადგენდა. **„1992 წლის სექტემბრიდან სხვადასხვა რანგის ჩინოვნიკების კუთვნილ ბანკებზე და კერძო ფირმებზე გულუხვად გაიცემოდა სოლიდური სესხები, უმეტეს შემთხვევაში ყოველგვარი გარანტიის გარეშე. სესხებს საპროცენტო განაკვეთი არ აღემატებოდა თვეში 10-15%, როდესაც საბჭოური ინფლაცია ყოველთვიურად აჭარბებდა 5%“.**

იარაღის ხელში ამღები ინტელიგენციის მეტამორფოზა სახეზეა. ჰომო ფაგოსებად გადაქცეულებმა შთანთქეს სხვა ჩასანთქავთან ერთად ხალხის მიერ შემნახველ სალაროებში შეტანილი ფული, შრომითი დანაზოგი!

საბჭოთა ისტორიკოსი გ. ჟვანია გამსახურდიას იზოლაციონიზმში და საქართველოს ეკონომიკის განადგურებაში ადანაშაულებს! სხვა საბჭოთა ისტორიკოსები კი მას კომუნისტების აგენტობას აბრალებენ!

ისტორიკოსების დ. მუსხელიშვილის, გ. ჭეიშვილის, ალ. დაუშვილის ავტორობით 2016 წელს გამოვიდა ნიგნი „ქართველი ერის კონსოლიდაციის ეტაპები და თავისებურებანი უხსოვარი დროიდან დღემდე“.

ნიგნის რედაქტორი და ავტორი ალ. დაუშვილი ამტკიცებს, რომ კომუნისტები ხელს უწყობდნენ ზვიად გამსახურდიას ჩაეტარებინათ 1990 წლის 28 ოქტომბრის არჩევნები. უფრო მეტიც! **„ზვიად გამსახურდია და მისი პოლიტიკური დაჯგუფება კომუნისტური რეჟიმთან გარიგებაზე წავიდა, აქედან გამომდინარე ყველა შესაძლო შედეგით“.**

საოცარია, ეს ისტორიკოსები ისე ლაპარაკობდნენ კომუნისტურ რეჟიმზე, თითქოს თავგანწირული დისიდენტები იყვნენ და მთელი ცხოვრება კომუნისტურ რეჟიმს ებრძოდნენ!

პროფესორი ალ. დაუშვილი, როცა აქებს და ადიდებს ედუარდ შევარდნაძეს **„ქართული საქმის კეთებისთვის“**, აღნიშნავს „მის უდიდეს დამსახურებას **საბჭოთა კავშირის ისტორიის ასპარეზიდან გაქრობაში“.**

მთელი ცხოვრება კომპარტიისა და საბჭოთა კავშირის მაქებარ-მადიდებელი ისტორიკოსები დღეს მიესალმებიან კომუნისტური რეჟიმის და საბჭოთა კავშირის გაქრობას,

აღნიშნავენ შევარდნაძის დიდ ღვანლს, მის ქანცგამომცლელ ბრძოლას კომუნისტების წინააღმდეგ, ხოლო ზვიად გამსახურდიას ლან-ძღავენ კომუნისტების აგენტობისთვის!!!

არ უნდა გაგვიკვირდეს! ეს უზნეობით არ მოსდით! ეს ავადმყოფობაა! სისხლში გამ-ჯდარი ჰომო სოვიეტიკუსობა თავისას შვება! განკურნება შეუძლებელია!

მოდი და დაიჯერე მათი დანერილი ისტო-რია უძველესი დროიდან, როცა დღევანდელ ისტორიას აყალბებენ და მკითხველ საზოგა-დოებას თვალში ნაცარს აყრიან!

თავს უფლებას ვაძლევ სახალხო პოეტი-სა და საზოგადო მოღვაწეს რეზო ამაშუკელს ვუსაყვედურო მტრული დამოკიდებულება ეროვნული მოძრაობის მიმართ. გაზეთი „პი-რისპირ“ 1997 წელს აქვეყნებს ინტერვიუს ბა-ტონ რეზოსთან, სადაც მან განაცხადა, რომ **„ეროვნული მოძრაობა კრიუჩკოვის კაბინეტში დაიგეგმა“**.

ახალგაზრდა მკითხველს შევახსენებ, რომ კრიუჩკოვი იყო საბჭოთა კავშირის სახელმწი-ფო უშიშროების კომიტეტის („კაგებე“) უფროსი 90-იან წლებში.

აფერუმ, კრიუჩკოვო! საქართველოს ეროვ-ნულ მოძრაობას თურმე თქვენ შეაძლებინეთ საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკი-დებლობის აღდგენა!

რას ვერჩით მრისხანე კაგებეს, ქართუ-ლად სუკს!

რადგან ეროვნული მოძრაობა კრიუჩკო-ვის კაბინეტში ყოფილა დაგეგმილი, ამიტომ ბატონ რეზოს მთელი სიცოცხლე „მრგვალები“ სძულს. კარგად გვახსოვს, ე.წ. „თბილისელები“ ანუ „კარენოები“ რეზო ამაშუკელის ხელმძღვა-ნელობით როგორ აქტიურად ეხმარებოდნენ, მხარში ედგნენ პუტჩისტებს და ხელისუფლების დასაცავად რაიონებიდან ჩამოსულ ქართვე-ლებს „სუნიანებს“ ეძახდნენ.

„ბევრი ჩამოდის და პროფესორი და აკადე-მიკოსი ხდება, მაგრამ თბილისელობა, ის სული, თბილისელებს რომ აქვთ, მათთვის ხელმიუწ-ვდომელია და განზე რჩებიან“, – ეუბნება ბა-ტონი რეზო გაზეთის კორესპონდენტს.

ღმერთო, მომკალი! ეს რა გავიგე? ივანე ჯავახიშვილს, დიმიტრი უზნაძეს, შალვა ნუცუ-ბიძეს, ილია ვეკუას, ჯანაშიას, მუსხელიშვილს, რაზმაძეს და მრავალ სხვა გენიალურ ქართველ მეცნიერს თბილისური სული არა ჰქონიათ!

ესენი ხომ თბილისელები არ არიან!

დიდად სამწუხაროდ, ილია ჭავჭავაძე, ია-კობ გოგებაშვილი, აკაკი წერეთელი, ვაჟა-ფშა-ველა, იმერეთის ეპისკოპოსი გაბრიელ ქიქოძე, კირიონი, ამბროსი ხელაია, მიხეილ ჯავახიშვი-ლი, კონსტანტინე გამსახურდია, გიორგი ლეო-ნიძე, გალაკტიონი, ლადო ასათიანი, ტერენტი გრანელი, რაფიელ ერისთავი, შალვა დადიანი, ნიკო ფიროსმანი, გენერალი მაზნიაშვილი, ალექსანდრე ყაზბეგი და სხვა მრავალი დიდი მამულიშვილი, ჯიშით და ჯილაგით ქართველი, თბილისური სულით ვერ იამაყებდა! აფსუს!

1646 წლიდან, თითქმის სამასი წლის მან-ძილზე თბილისის ქალაქის თავები სომხები იყვნენ. მხოლოდ 1921 წელს ელირსა თბილისს ქართველი მერი სილიბისტრო თოდრია!

სულაც არ არის გასაკვირი, არსებობდეს „სული თბილისელობისა“! ეს სული აქვთ იმ ადამიანებს, რომლებიც თავიანთ თავს ამაყად „კარენოებს“ რომ ეძახიან და დანარჩენი ქარ-თველები მათთვის სუნიანებია!

ვინ არიან ეს კარენოები? როგორია მათი გენეტიკური წარსული?

ვიცი მხოლოდ ის, რომ კარენოებს ქართუ-ლი კულტურისთვის არაფერი გაუკეთებიათ. ბუნებრივია, არც არავინ არის მათი რიგებიდან დიდი მეცნიერი, მწერალი, ხელოვანი, პოეტი, ეროვნული მოღვაწე...

კინტოების და სოლომონ ისაკიჩ მეჯღა-ნუაშვილების შთამომავლებმა თავიანთი სუ-ლის შესაბამისი ე.წ. ქალაქური სიმღერები და ცეკვები შექმნეს, რომლებიც ისე გასხვავებდა ქართული სიმღერების და ცეკვებისაგან, რო-გორც ცა და მიწა!

ბატონი რეზო ამაშუკელი ზვიად გამსახურ-დიას ადანაშაულებს აფხაზებთან და ოსებთან შუღლის ჩამოგდებაში – **„რატომ აქვს ამ ხალხს შეზღუდული მეხსიერება, რატომ აღარ ახსოვს, ზვიად გამსახურდიას გაჩაღებული რომ არის ეს შუღლი“**.

ზვიად გამსახურდია დაბადებული არ იყო, როცა სეპარატისტი აფხაზები და ოსები შეია-რალეულ თავდასხმებს აწყობდნენ და საქარ-თველოს სახელმწიფოებრივ მთლიანობას მაშინ ანგრევდნენ, როცა საქართველოს უჭირდა.

გავიხსენოთ სეპარატისტი ოსების სისხლი-ანი თარეში 1918, 1919, 1920 წლებში, როცა თურქეთი საქართველოს დაპყრობას აპირებდა! 1919 წლის 11 იანვარს შეიარაღებულ-

მა ოსმა სეპარატისტებმა სოფელ ალაგირში მცხოვრები ქართველები (რაჭველები) დედაბუდიანად ამონყვიტეს. ეს გენოციდია, მაგრამ, საუბედუროდ, „სული თბილისელობისა“ სეპარატისტებს აგულიანებს: ეს შუღლი თქვენი ბრალი არ არის, ქართველების ბრალია!

მეოთხედ საუკუნეზე მეტია ზვიადი ცოცხალი აღარ არის. არც „მრგვალებს“ ეკითხებიან არაფერს, მაგრამ, საუბედუროდ, სეპარატისტები კვლავ სეპარატისტობენ!

ვისა აქვს შეზღუდული მეხსიერება, „მრგვალებს“ თუ წითელ ინტელიგენციას?

წუთუ საქართველოს ბედკრული წარსულიც, ანმყოც და მომავალიც ზვიად გამსახურდიასა და „მრგვალების“ ბრალია?

ხელისუფლება იმისთვისაც უნდა დამხო-ბილიყო, რომ მსახიობი გოგი ხარაბაძე მათგან რამდენიმე კაცის გარდა არავის ცნობდა! **„განა ასეთი პარლამენტი, ხელისუფლება ეკადრება ნორმალურ ქვეყანას, ჩვენ რომ გვყავდა? ვინ არიან, საიდან მოვიდა ეს ხალხი? სად, რომელ კუთხეში არა მყავს ნაცნობ-მეგობრები, მაგრამ რამდენიმე კაცის გარდა ამ პარლამენტის წევრთაგან არც არავის ვიცნობ და არც არაფერი მსმენია მათზე. მე ვკითხულობ, საიდან მოვიდნენ ეს ადამიანები... გუშინდელმა ხელისუფლებამ დახურა კინოსტუდია, ტელევიზია, ორად გახლიჩა ქვეყანა, დევნიდა განსხვავებულ აზრს... ამიტომაც ჩაუვდექი მას ოპოზიციაში!“** – აღშფოთებით აცხადებს მსახიობი.

პარლამენტის კრიტიკრიუმად ძმაკაცობისა და ნაცნობ-მეგობრობის მიჩნევა პოლიტიკური სიბეცეა და არასახელმწიფოებრივი აზროვნების მაჩვენებელი.

ის ხალხი, რომელსაც გოგი ხარაბაძე ვერ იცნობს და არ იცის, საიდან მოვიდნენ, საქართველოს შვილები არიან და პარლამენტში ეროვნული მოძრაობიდან მოვიდნენ. მათი ბრძოლის შედეგია საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენა და არა მათი, რომლებმაც „აქტივის კრებაზე“ ტაშის ცემით გზა გაუხსნეს 9 აპრილის ტრაგედიას.

უზენაესი საბჭოსა და აღმასრულებელი ხელისუფლების წევრთა უმრავლესობა მუშაობდა სამეურნეო დარგის ხელმძღვანელ მუშაკებად, სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტების მეცნიერ მუშაკებად, იყვნენ საქვეყნოდ ცნობილი პროფესორები, აკადემიკოსები, პოეტები, მწერლები... მამულიშვილნი, ჯიშით და ჯილა-

გით ქართველები, რომელთა გენებმა გაუძლო ჰომოსოვიეტიკუსობის ეპიდემიას.

ხალხში დიდი პოპულარობა, ის, რომ ყველა გიცნობს, არა კმარა პარლამენტის წევრობისთვის. ეს რომ ასე იყოს, მაშინ პლენაროველი კიკა უნდა იყოს პარლამენტის წევრი. დარწმუნებული ვარ, ბატონმა გოგი ხარაბაძემ იცოდა, ვინ იყო პლენაროველი კიკა, გაგონილი ექნებოდა მასზე, ეცოდინებოდა, საიდან მოვიდა...

ზვიად გამსახურდიას კინოსტუდია და ტელევიზია არ დაუხურავს, დღესაც ღიაა, მაგრამ კინოსტუდია ლგბტ კინოცენტრად აქციეს და უშვებენ სოციალური არსისაგან დაცლილ ფილმებს. აღვირახსნილი სექსი, ძალადობა ცხოვრების წესად აქციეს. ერთ მეტად პოპულარულ ქართულ ფილმში, რომელიც ახლახან გადაიღეს, მამა ათიოდე წლის ბიჭუნას ეუბნება: „შენ შიგ ხომ არ გაქვს?“

კომენტარები მგონი საჭირო არ არის!”

ტელევიზიის უმრავლესი არხები გადააქციეს ქართული კულტურის, ტრადიციების, ცხოვრების წესის გადაგვარების მაგიურ ყუთად. დღე და ღამე ვუყურებთ და ვუსმენთ ბილნსიტყვაობას, უცხოურ სიმღერებს ქართულის ნაცვლად, ძალადობას, სექსს, ცეკვებს ნახევრად შიშველი უკანალების ტრიალით, უცხო ქვეყნების გამომათყვანებელ სერიალებს, უნიჭო შოუ-გადაცემებს... ოდიოზური ტიპის როლის შემსრულებელს აუცილებლად ეროვნული სამოსი ჩოხა უნდა ეცვას.

რაც შეეხება ორად გახლიჩილ ქვეყანას...

საქართველო 1991 წელს ორად გახლიჩილი არ იყო. 1992 წლიდან, ანუ „განკურნების პროცესის“ დაწყებიდან საქართველო გაიხლიჩა. მის ტერიტორიაზე ორი დამოუკიდებელი სახელმწიფო გაჩნდა.

ჰომო ფაგოსებმა ჩანთქეს ისეთი ქარხნები, რომლებითაც ნებისმიერი მონინავე სახელმწიფო იამაყებდა: 1) 31-ე საავიაციო ქარხანა; 2) 26 კომისრის სახელობის ქარხანა; 3) კიროვის სახელობის ქარხანა; 4) დიდუბის რადიოქარხანა; 5) მიონის ქარხანა; 6) თემქის ელმავალ-მშენებელი ქარხანა.

ეს გიგანტი ქარხნებია, რომლებიც დედაქალაქში მდებარეობდნენ. გარდა ამისა, თბილისში სხვადასხვა პროფილს მრავალი ფაბრიკა-ქარხანა მუშაობდა.

რაიონებში არსებულ ფაბრიკა-ქარხნებს რა ჩამოთვლის!

როგორც ზემოთ აღვნიშნე, ეს ქარხნები თავისი უნიკალური დაზგა-დანადგარებით ჯართის ფასად გაყიდეს, ძირითადად თურქეთში!

ორი-სამი ათეული წლის შემდეგ საქართველოს აღარ ეყოლება კვალიფიცირებული ხარატები, ზეინკლები, ელექტროშემდუღებლები, გვირაბგამყვანები, ხიდების მშენებლები...

განათლების რეფორმის წყალობით ჩვენს სტუდენტებს ჰგონიათ, რომ მტკვარი ხმელთაშუა ზღვაში ჩაედინება, რომ ილია ჭავჭავაძემ პოემა „აჩრდილი“ მეათე საუკუნეში დაწერა...

ასეთია გამოკითხვის შედეგი. თუნდაც ერთმა სტუდენტმა ასე რომ უპასუხოს, ესეც საგანგაშოა!

უმუშევარი ახალგაზრდა უცხოეთში გარბის. ამ პროცესს მთავრობა ხელს უწყობს, პირდება უფასო ბილეთებსა და სხვა შეღავათებს. ქვეყნად რაც ნაკლები უმუშევარი იქნება, მით უფრო სიმშვიდეა!

მაღე საქართველო ქართველებისგან დაიცლება და გარს მოჯარულ მტერ-მოყვარე მეზობლებს დარჩებათ, რაზეც ოდითგანვე ოცნებობენ.

– არა! საქართველოში ქართველები დარჩებიან! — შემომწყრება ხელმოთბობილი ოპტიმისტი.

– დიახ, დარჩებიან. მაგრამ რითი ირჩენენ თავს ეს ქართველები? ალბათ დაასაქმებენ უცხოელთა ხელზე მოსამსახურეებად, მასაჟისტებად, პედიკურისა და ტატუს გამკეთებლებად, ტუალეტის ჩამბან-ჩამრეცხავებად, კონჩიტა ბიჭებად... ზოგიერთი ყოჩალი მოახერხებს და ჩოხა-ახალუხში გამოწყობილი, ყაბალახთავდამშვენებული, ხანჯალზე ამყად ხელჩამოდებული მდიდარ ტურისტთან სამახსოვრო სურათს გადაიღებს და საჩუქრად დოლარსაც მიიღებს. სწორედ ისე, როგორც ამერიკაში უბირი ინდიელი, ბელადის სამოსში გამოწყობილი, ტატუთი სახემოთხუპნული მდიდარ

ტურისტთან სამახსოვრო სურათს რომ იღებს და დოლარს შოულობს!

– მერე ამაში რა არის ცუდი? – მეტყვის მენტორული ტონით ოპტიმისტი, – შრომა დასაფასებელია, ნებისმიერი პროფესია საამაყოა!

აბა რა ვუთხრა ხელმომთბარ ჰომო ფაგოსს? მათთვის ჩვენი აზრი მიუღებელია და ჩასაქოლი!

პატრიოტებო საქართველოსა, შეერთდით!

„ხელმოცარულთა“ ურვა სულაც არა ნიშნავს იმას, რომ ჩვენ საქართველოს დალუპვას შეგუებულნი ვართ! დიდი იმედი გვაქვს იმ პატრიოტული პოლიტიკური პარტიებისა, რომლებიც გაერთიანდებიან და საერთო ძალისხმევით არჩევნებში გაიმარჯვებენ!

აუცილებელია 90-იანი წლების ეროვნული მოძრაობის დადებითად შეფასება! პუტჩისტების ღალატის მხილება და დაგმობა! საქართველოს უახლესი ისტორიის გაუყალბებლად ასახვა.

მხოლოდ ეს გადაარჩენს საქართველოს!

„ჰეი, თქვენ, არაგველებო!“ „ალგეთს გაზრდილნო მოყმენო!“ „შენ ბიჭო ანაგურელო!“ თქვენი ხმა მომნატრებია, ჟღერა ჯურხაის ფარისა! უფლის თვალით დანახულ ყანაში ნამგლის წკრიალი! საომრად ჯვარდანერილი ხმლების თქვენს ხელში ტრიალი! გარსმოჯარულ მტერს აღარ აშინებს დავითფერულთა ავი საუბარი! სადა ხართ, ვაჟებო? ნუთუ მართლა ჯიმიან ცხენებზე ამხედრდით და გადაიხვენეთ? ვის დაუტოვეთ სამშობლო? კინტოებს? სოდომ-გომორულ ცოდვილიანებს? ჰომო ფაგოსებს? დაბრუნდით, შავლეგებო! ნამოიყვანეთ მათა წყნეთელი, თინა წავკისელი, თამარ ვაშლოვნილი, მარო მაყაშვილი!

მაშველი გვჭირდება ზეციური საქართველოდან!

„მიჯნის“ არქივიდან
ელენე დვალისვილი

ჩემო საყვარელო თანამოქალაქეებო!
 სიტყვა ნარმოთქმული რადიოკომიტატში

კალამი ხელში გულისტკივილმა ამაღებინა... 10 ნომბერს, თელავის თეატრის წინ მიტინგი მოაწყო ოპოზიციამ, კერძოდ: ნ.ნათაძე, ე.შენგელია, ჯ.ჩარკვიანი, ლ.ლოლობერიძე, ი.სარიშვილი და სხვები...

მეგაფონში მესმოდა ბატონ ნ.ნათაძის ხმა, რომელსაც მე პირადად ვიცნობ. მიტინგს ცოტა ხალხი ესწრებოდა, ძირითადად ახალგაზრდობა. ისმოდა შეძახვლები: „ზვიად“, „ზვიადი“... ოპოზიციის გამოსვლები ძირითადად მიმართული იყო პრეზიდენტის წინააღმდეგ...

მე ქართველი ვარ და ჩემთვის პოზიცია და ოპოზიცია ერთი სხეულის ორი ხელია: რომელიც არ უნდა მომჭრან, ორივე მეტკინება... სწორედ ამიტომ გადავწყვიტე ერის შემაკავშირებელი სიტყვით გამოსვლა, რამდენადაც მჯერა, რომ სხვა გზა არა გვაქვს...

ჩამოსულებმა არ მომცეს უფლება სიტყვით გამოსვლიყავი... „მაინც რა უნდა სთქვაო“ - მკითხა ჩარკვიანმა. მშვიდობისკენ უნდა მოვუწოდო ახალგაზრდებს-მეთქი... ჯანსუღს არ მოეწონა ჩემი პასუხი და დამცინა - „გაზეთებს თვეში ერთხელ, თუ კითხულობო“. ძალიან შეურაცხყოფილი დავრჩი მისი მოქმედებით... აი, თურმე სადამდე მივსულვართ, ერთმანეთის მოსმენაც არ გვსურს, ყველა ადამიანში მტერს ვხედავთ. ნამდვილ მტერს კი ვერც ვამჩნევთ, არ გვინდა, რომ დავინახოთ... „ვინ ხართ თქვენ“ - მეკითხება ჩარკვიანი... ვპასუხობ „ქართველი...“ „მაინც“, „მაინც ქართველი“, იყო ჩემი პასუხი... ასე დამითხოვეს. მე მაინც შევძელი სიტყვით გამოსვლა, მშვიდობისკენ მოვუწოდე ყველას! სწორედ თქვენ და თქვენისთანა ადამიანებმა მიიყვანეთ საქმე კატასტროფამდე. სიტყვის თავისუფლება მრუდედ გაიგეთ, გაზეთების ფურცლებზე ერთმანეთი გააშიშვლეთ, ანგარიშსწორებას მიჰყავით ხელი, იმის მაგიერ, რომ ერის სასიკეთო აზრი მიგენოდებინათ ერისათვის...

ბ-ნო ნოდარ! რომ ბრძანებთ, ყველაფერი ტელევიზიით გადაიცივსო, იმ ტელევიზიას ხომ მტერიც უყურებს და უსმენს. მერე, შეიძლება ყველას წინაშე გაშიშვლება? საქართველო ჩვენი დიდი ოჯახია და არ შეიძლება მისი სინმინდის შელახვა... მე ვერ დავდგები იმათ გვერდით, ვინც არ სცა პატივი წმინდანად ქცეულ გია აბესაძეს ხსოვნას და არ შეასრულა მისი ანდერძი: „თუ საქართველოს გადასარჩენად მსხვერპლია საჭირო, დე მე ვიყო უკანასკნელიო...“ ცოტნეს თავდადება მტრებში ადამიანი გააღვიძა და სხვებს დანაშაული აპატიეს... გიამ ჩვენი, თქვენი გულისათვის განირა თავი, თქვენ კი?

ბატონმა ზვიადმა ჩემი არსებობა არც იცის. მე და თქვენ კი თანამოქალაქეები ვართ და არ უნდა გეკადრათ ის, რაც იკადრეთ. მე მირჩევნია „ზვიადისტი“ ვიყო, ვიდრე ოპოზიციის გვერდით დავდგე...

მე ვერ დავდგები იმათ გვერდით, ვინც ქართველების სალანძღავად რუსეთში წავიდნენ და მთელ მსოფლიოს მოსდეს ჩვენი გათიშულობის სამწუხარო ამბავი... ვინც კვერი დაუკრა რუსეთის იმპერიულ პრესას, რომელიც უკვე შვიდი წელია ყველა გაზეთში (ალბათ არ კითხულობთ რუსულენოვან გაზეთებს!) თუ ტელევიზიაში ყოველდღე ქართველ ერს ლანძღავს და ცილისმწამებლურ ჭორებს ავრცელებს მთელ მსოფლიოში...

მე ვერ დავდგები იმათ გვერდით, ვინც ტელევიზია დაარბია, ვინც მწერალთა სახლი ტყვიით დაცხრილა ან ხელი შეუწყო ამას...

ვერ დავდგები იმათ გვერდით, ვინც იარაღს უფლარუნებს საკუთარ ხალხს, ახალგაზრდობას სისხლის ღვრისაკენ მოუწოდებს...

მე ვერ დავდგები ჯ.ჩარკვიანის გვერდით, თელაველებს ნახირს რომ ადარებს და უნიგნურად მიიჩნევს... როგორ მითხარით, ბატონო ჯანსუღ: „გაზეთები თქვენამდე თვეში ერთხელ

ან აღწევს ან არაო“... თქვენ ალბათ თქვენს გვერდში მყოფების მიხედვით მსჯელობთ... გაზეთები, ყველა დასახელების, თითქმის ყველა ოჯახში შედის ყოველდღე, ბატონო ჯანსუღ... ქართველ ქალებს კი სუნთანები და ლამის გარყვნილები უნოდეთ, რაკი თავს ვალდებულად თვლიან, დაიცვან პრეზიდენტი... პოეტი მაინც არ იყოთ... სად არის თქვენი ქართველური რაინდული სული? ასე შეიძლება თავის დამცირება?

განა ღირს ნუთისოფელი იმად, სხვებს თვალებს ვთხრიდეთ?

სხვისთვის გამიზნულ ტალახში საკუთარ ხელებს ვსვრიდეთ?

როგორც ხედავთ, მარტო თქვენ არა ხართ პოეტი... თელავში თქვენზე ნიჭიერი პოეტები საკმარისზე მეტი გვყავს, ოლონდ, თქვენსავით შანსიანები ვერ არიან და დაბეჭდვას ვერ ეღირსნენ.

თელავში კულტურული და განათლებული საზოგადოებაა, თქვენზე მეტად განათლებულები... არც ერთი თელაველი მამაკაცი არ მისცემს თავს უფლებას ქართველი ქალი შეურაცხყოს, არცერთი!

თქვენ რომ ბრძანეთ, „რა თქვენი საქმეა პოლიტიკა, სახლში საქმე არა გაქვთო“, ვერ ჰკითხეთ ეს ქალბატონ ლანას, მის ქალიშვილს,

ირინე სარიშვილს? მე ხალხი მიცნობს და პატივს მცემს...

თქვენ კი, ამბიციებს აყოლილებმა, არ დაშალეთ ის სამარცხვინო ბარიკადები რუსთაველის პროსპექტზე... ბატონო ჯანსუღ! რუსთაველის პრემიის ლაურეატი, დანაგვიანებულმა რუსთაველის პროსპექტმა გული რატომ არ გატკინათ? რატომ გააგრძელეთ „ბრძოლა“? რატომ გასწირეთ ეს ათი უდანაშაულო ახალგაზრდა? თქვენია თუ არა სიტყვები: „საქართველოვ, შენ სადა გყავს შვილი დასაკარგავიო“. ეს ერის ღალატის ტოლფასია...

როგორც არ უნდა ვიყოთ დაპირისპირებული ერთმანეთთან, ჩვენ დები და ძმები ვართ, ერთი სისხლი და ხორცი, და არ უნდა ვესროლოთ ერთმანეთს... მტრებს ვერ ვიმეტებთ, შვილებს კი ვიმეტებთ.. ოლონდ მოგიბრუნდეთ დაკარგული პრივილეგიები... ჩვენ რაღა ვქნათ, ვინც პრივილეგიის გარეშე ვცხოვრობდით და ვცხოვრობთ დღესაც?

კარგი იქნებოდა, თუ თითოეული ოპოზიციონერი ჯერ საკუთარ შეცდომებს დაითვლიდა და მერე პრეზიდენტისას... არც ის იქნებოდა ცუდი, თუ ჯერ საკუთარ განვლილ გზას გადახედავდა თითოეული თქვენთაგანი...

ამას ვინატრებდი!

10 X, 1991 წ.

რეალია: მი გამოხრა თუ?!

ამ ორი წერილის გამოქვეყნება შეიძლება ბევრ ვინმეს ძველი ჭრილობების ზედმეტ გაღიზიანებად მოეჩვენოთ, მაგრამ მრავალჯერ გვითქვამს და კიდევ გავმეორდებით, რომ თუკი „დიდი ღალატის“ შედეგად თავისუფლებისთვის მებრძოლი ერის მთლიანი სხეულისთვის მიყენებულ ამ ჭრილობას ბოლომდე არ ვუმკურნალებთ, ჩვენი სულიერი დეგრადირების პროცესს ვერ შევაჩერებთ...

სულიერი დაცემულობის შედეგად მიმარჩნია ის გარემოება, რასაც ჩვენი რეპლიკა ეხება.

ილია ჭავჭავაძე დავით აღმაშენებლის დიადი საქმიანობის შეფასების პროცესში აცხადებდა: „ერის დაცემა და გათახსირება მაშინ იწყება, როცა ერი თავის საუბედუროდ თავის ისტორიას ივიწყებს... ერად სახსენებელი არ არის იგი, რომელსაც ღმერთი გასწყრომიდა და თავისი ისტორია არ ახსოვს“. მგონი, ყველაფერი ნათლადაა თქმული ჩვენი სულმნათი წინაპრის მიერ, ამიტომ ისლა დაგვრჩენია, მკითხველს შევახსენოთ ერთი უდიდესი ისტორიული მოვლენა, რომელზედაც აგებულია თანამედროვე ქართული სახელმწიფოებრიობის ადმინისტრაციული მოწყობა, სულიერ-ნებელობით ყოფიერება... წარმოადგენს ჩვენი კულტურულ-არსობის სათავეს და ა.შ. და ა.შ.

დიდგორის „ძლევაი საკვირველის“ შემდეგ ტფილისის ჯერიც დადგა, როგორც ერთი საყმანვილო მოთხრობის ავტორი წერს: „ჟამი დედის კალთას მოწყვეტილი შვილის დაბრუნება – აღზევების“ თუ კი სერიოზული ისტორიულ წყაროებს მოვიშველიებთ, დავით აღმაშენებლის ისტორიკოსის ცნობით: „მეორესა წელსა (დიდგორის ბძოლისა – 1221წ.) აილო მეფემან ქალაქი ტფილისი. პირვესავე ომსა, ოთხას წელი ქონებული სპარსთა და დაუმკვიდრა შვილთა თვისთა საჭურჭლედ და სახლად თვისად საუკუნოდ“. ამგვარად, თბილისი 1122 წელს შემოურთეს. საქართველოს სატახტო ქალაქი კვლავ იქ გადმოიტანეს“ (საქ.ისტ. ტ.1, გვ.384).

სამწუხაროდ, ამ „შვილთა თვისთა“ შთამომავლებს ყოველივე ეს დავინწყებიათ. ეს კი იმას ნიშნავს, როგორც ილიამ გვითხრა: „ერის დაცემა და გათახსირება დანყებულია. აი, ამიტომ გვჭირდება არა მარტო ისტორიის, არამედ ისტორიული თვალსაზრისით გუშინდელი დღის შეხსენება.

ზემოთ მითითებულ საყმანვილო მოთხრობაში სრულიად მარტივადაა მითითებული: 1122 წლიდან ტფილისი სრულიად საქართველოს დედაქალაქად დალოცა მეფემ – სამეფო ტახტი ქუთაისიდან ტფილისში გადმოიტანეს“. მაშასადამე, დავით აღმაშენებლის მიერ თბილისის განთავისუფლებითა და მისი სრულიად საქართველოს დედაქალაქად გამოცხადებით დასრულდა კოლხ-იბერიის ერთ სახელმწიფოდ ჩამოყალიბების ბაგრატ III-ის მიერ დანყებული პროცესი. საფუძველი ჩაეყარა ერთიან სახელმწიფოებრივ სისტემას, რომელზედაც აშენდა ჩვენი თანამედროვე სახელმწიფოებრიობა.

წელს – 2022 წელს – ამ დიდმნიშვნელოვან მოვლენიდან (მე ვიტყვოდი მაშინდელი ეპოქისთვის მსოფლიო დონისა), 900 წელი შესრულდა (მემატიანეთა ცნობით, ეს მომხდარა 1122 წლის დამდეგს). სამწუხაროდ, ჩვენი პოსტპუტრისტური საზოგადოება გატრუნულია, – ხმას არ იღებს, მაშინ როცა გუშინ და გუშინწინ თბილისობის „დღესასწაულს“ შემოდგომაში ღრეობით აღნიშნავდა.

ამდენად, ერსაც და ბერსაც დავინწყებია ეს დიადი მოვლენა, რომელმაც „უდიდესი გავლენა იქონია არა მარტო საქართველოს მომავალ ისტორიულ ბედზე, არამედ საერთოდ, კავკასიისა და მახლობელი აღმოსავლეთის ხალხების ისტორიის შემდეგ მომავალზე“ (იქვე). აი, რას ვივინყებთ! ასეთ შემთხვევაში ილიასვე თქმით, ჩვენ ვქცეულვართ იმ მონანალად, რომელიც კაცად არ იხსენება, იმ ბოგანოდ, ვისაც აღარ ახსოვს – ვინ არის, საიდან მოდის და სად მიდის.

მურმან ზაქარაია,

ისტორიკოსი, პუბლიცისტი

ჯემალ შონია

**მურმან ხურცილავა:
„მგლები და მგლისფერი ტურები“**

სოხუმის გამომცემლობა „ალაშარას“ ქართული განყოფილების რედაქტორს მურმან ხურცილავას აფხაზეთის ტრაგედიამდე ძირითადად პოეტური ნაწარმოებებით ვიცნობდით, დევნილობის მძიმე და ტკივილიანმა წლებმა მას ახალი სათქმელ-სადარდებელი გაუჩინა, რომლისთვისაც მხოლოდ და მხოლოდ პოეტური ჟანრი საკმარისი არ აღმოჩნდა. მურმან ხურცილავას შემოქმედება შეივსო მოთხრობებით, ესეებით, მოგონებებით; ახლახან კი ავტორმა ცალკე ნიგნად შემოგვთავაზა რომანი „მგლები და მგლისფერი ტურები“. რომანის პირველი ნაწილი „მგლები“ ჯერ კიდევ 2012 წელს შევიდა ავტორის პროზაული ნაწარმების ნიგნში.

ამ ახალ რომანში აღწერილია აფხაზეთის ომის ტრაგიკული მოვლენები, მშობლიურ სოხუმში განცდილი სისასტიკე, რომელიც თავს გადახდა თვით ავტორს: ტყვეობა თუ დახვრეტის შიში, დევნილთა არასახარბიელო ყოფა, აგრეთვე ის სიძნელები, რომელსაც დღემდე აწყდებიან დევნილები თავიანთი განსახლების ადგილებში.

რომანში აღწერილი მოვლენები ავტორის თვალწინ ვითარდებოდა, მაგრამ, როგორც მ.ხურცილავა თავის ბოლოთქმაში აღნიშნავს, „არ შეიძლება რომანი ავტობიოგრაფიულად მივიჩნიოთ, ის ბევრის ბიოგრაფიაა, „მხატვრულ-დოკუმენტურად“ მოთხრობილი... მთავარი მასში წამოჭრილი საკითხებია და ის სათუთი გრძნობა, რასაც ადამიანური ურთიერთობა ჰქვია. ვფიქრობ, თანხმეობის მიღწევა, ჩამოშლილ-ჩამოქცეულის წარმატებული აღორძინება შესაძლებელია, ოღონდ არა უხეირო ჩანჩალით, არამედ ღონიერი და ნაყოფიერი ნაბიჯებით, არა კანტიკუნტი მცდელობებით, არამედ ყოველ დღეცისმარე დაუღალავი მონადინებით. ყველამ უნდა შეიგნოს: ჩვენ დასათმობი და უკან დასახევი გზა არა გვაქვს. თუ ყურნაგდებულობასა და განურჩევლობას იჩენს ის, ვისაც ეს ევალება, მაშინ განგაშის ზარი ხალხმა უნდა დაარისხოს...“

ავტორის ეს სიტყვები, აგრეთვე რომანის სახელწოდება იმაზე მიგვანიშნებს, რომ ავტორი საკმაოდ კრიტიკულად არის განწყობილი აფხაზეთის, დევნილთა პრობლემებისადმი უნაყოფო, უნიათო მიდგომის მიმართ, რომელსაც, პირველ რიგში, სახელმწიფო ორგანოები და პასუხისმგებელი პირები იჩენენ. ეს ყველაფერი სრულყოფილად არის ასახული რომანის მეორე ნაწილში, რომელშიც აღწერილია ნაწარმოების მთავარი გმირის თავგადასავალი უცხოეთიდან საქართველოში, კერძოდ, თბილისში ჩამოსვლის შემდეგ. მ.ხურცილავა გვერდს ვერ უვლის საზოგადოებისა და ხელისუფლების კაბინეტებში გამეფებულ გულგრილობას დევნილთა პრობლემების მიმართ, რასაც უფრო ამძიმებს მოუქნელი ბიუროკრატიული აპარატი, მწვავე სოციალური, პოლიტიკური და ეკონომიკური ვითარება.

ახლა ისევ ავტორის სტრიქონებს დავუბრუნდეთ ხსენებული ბოლოთქმიდან:

„შესაძლოა, ვინმემ ცალკეული პერსონაჟი კონკრეტულ პიროვნებას მიაგვანოს. ეს დიდი შეცდომა იქნება: ავტორის მიერ გამოგონილი მოქმედი პირი უნებლიეთ ჰგავდეს ვიღაცას ან სიტუაციას - ნაცნობ გარემოს, ამაში უჩვეულო არაფერია...“

ჩვენ კი ამასთან დაკავშირებით ერთ ფაქტზე შევჩერდებით, რომელიც პრობლემად ექცათ ავტორსა და მის რომანს ნიგნის გამოცემის პროცესში: ავტორმა ნიგნი გამოცემაში დახმარებისათვის წარადგინა აფხაზეთის დევნილი ხელისუფლების შესაბამის სამინისტროში. რომანის შინაარსის გაცნობისას იქ ზოგიერთი პერსონაჟი სწორედ რომ კონკრეტულ პიროვნებად მიიჩნიეს. მურმან ხურცილავა, ძალიან ნესიერი, პრინციპული და სიმართლის ერთგული ადამიანი, არ დასთანხმდა სამინისტროში შემოთავაზებულ „შესწორებებს“ და ნიგნის გამოცემა საკუთარი სახსრებით მოუხდა კერძო გამომცემლობაში, სადაც ძალიან კარგად იზრუნეს ამ საკმაოდ სქელტანიანი რომანის გამოცემის

პოლიგრაფიულ ხარისხზე.

ეს ფაქტი ძალიან საწყენია იმით, რომ ჩვენს სახელმწიფო დაწესებულებებში ჯერ კიდევ ცოცხლობს საბჭოური ცენზურა და არაობიექტური, პიროვნული დამოკიდებულება საავტორო უფლებებისა და სიტყვის თავისუფლების მიმართ. ასეთი რამ არ უნდა აკადრონ მსცოვან, 83 წლის შემოქმედს, ალბათ ყველაზე ხნიერს აფხაზეთიდან დევნილ მწერალთა შორის, სოხუმში გამოცემული უამრავი ნიგნის რედაქტორს,

ჟურნალ „რინის“ ცოცხალ დამფუძნებელს, ღირსეულ პიროვნებასა და მამულიშვილს - მურმან ხურცილავას.

მედროვეთა ჟამი ჩაივლის. მურმან ხურცილავას მრავალფეროვანი და მართალი შემოქმედება კი დროს გაუძლებს. კიდევ ახალ-ახალ ნიგნებს, შემოქმედებით ნარმატებებს მოველით ბატონი მურმანისაგან, რომელსაც დიდი ხნის სიცოცხლეს, სიმხნევებსა და ჯანმრთელობას ვუსურვებთ.

გია ხუბუა: „გლობუსი“, „სდექ, ნითელია!“

მწერალმა გია ხუბუამ ამ ბოლო დროს ორი ნიგნი შესთავაზა მკითხველს და მათი სახით საკუთარი დაბადების 70-ე წლისთავსაც მშვენიერი საჩუქარი უძღვნა. ჩვენი ჟურნალის სახელით ვულოცავთ ბატონ გიას ამ საიუბილეო თარიღს და კვლავაც ნაყოფიერ შემოქმედებით საქმიანობას ვუსურვებთ.

რაც შეეხება ნაყოფიერებას, მწერალი მართლაც ინტენსიური შემოქმედებითი მოღვაწეობით გამოირჩევა და ათეულობით მოთხრობასთან ერთად ექვსი რომანის ავტორია. რაც მთავარია, რაც დრო გადის, სულ უფრო ფართოვდება მწერლის ინტერესების სფერო, მრავალფეროვანი და საინტერესო ხდება პერსონაჟების ხასიათები, ტიპები, სიუჟეტური გადანწყვტანი, ავტორისეული შემეცნებითი ნიაღვრეები. გია ხუბუა მშვენივრად უხამებს ერთმანეთს წერის, ნაწარმოების კონსტრუქციის აგების ტრადიციულ და ნოვატორულ ხერხებს, რითაც სულ უფრო მკვეთრად იკვეთება ავტორის საკუთარი ხელწერა. აქვე ისიც უნდა აღვნიშნოთ, რომ გია ხუბუა ერთნაირი პასუხისმგებლობით ეკიდება დიდი და მცირე ნაწარმოებების შექმნას და მხატვრულ ტექსტს შემეცნებითი ღირებულებით ამდიდრებს.

„გლობუსი“ გია ხუბუას მოთხრობების კრებულია. ავტორი ამ ნიგნშიც საინტერესო სიუჟეტებსა და პერსონაჟებს გვთავაზობს. გია ხუბუას სრულყოფილად ეხერხება სათქმელის სადად, მოზომილად გადმოცემა, მიზანმიმართულად კი არ აბუნდოვანებს აზრს, როგორც ზოგ ავტორს

სჩვევია, ვითომდა „ორიგინალურობის“ საბუთად, არამედ მკითხველს ესაუბრება სხარტად და გასაგებად, თუნაც ისე, რომ თანამოსაუბრეს (მკითხველს) საკუთარი დასკვნების გამოტანის საშუალებას უტოვებს.

ნიგნში შეხვდებით ისეთ მოთხრობებს, რომლებშიც ერთი შეხედვით ჩვეულებრივი, ყოფითი ეპიზოდები საინტერესოაა გადმოცემული („განგაში შუალამისას“, „ველოსიპედი“, „თვალის ჩაკვრა“, „უცნაური დამთხვევა“), ორიგინალურააა აღწერილი ფსიქოლოგიური თვალსაზრისით ექსპრესიული სცენები („მოხეტიალე ადამიანები“, „დიდი, მრგვალი ქვები“, „უტუ მიქას“ მოგზაურობა განმუხურში...), იუმორით გაზავებულია ყოფითი ამბები („დილის ექვსის ნახევარზე“, „წყალი, მამალი და ყველაფრის წამალი“, „სამი საუკუნის მომსწრენი“..), ზოგ მოთხრობაში აღწერილია ტრაგიკული სასიყვარულო ისტორიებისა და შენდობა-მონანიების თემები („თეთრი და შავი“, „ჩრდილოეთის ციალი“, „ყველაზე დიდი ბებია“, „სულმოკლეობა“, „მუზა“), ზოგიერთი მოთხრობა კი გამოირჩევა მხატვრული სიმბოლოებით („ზღვა იდუმალი“, „სდექ, ნითელია!“) და ა. შ.

ის ძირითადი მახასიათებლები, რომლებიც ზემოთ ძალიან მოკლედ და ძუნწად ჩამოვთვალეთ, მეტ-ნაკლები ინტენსიურობით ერთდროულადაა მოცემული გია ხუბუას ახალ რომანში „გლობუსი“. როგორც აღვნიშნეთ, იგი გია ხუბუას მეექვსე რომანია და აუცილებლად უნდა ჩავთვალოთ მწერლის მორიგ შემოქმედებით

წარმატებად. პირველ რიგში, თვალში საცემია რომანში რეალურისა და არარეალურის, ცხადისა და ფანტასტიკურის შეხამება, რასაც ავტორი ისე ახერხებს, რომ მკითხველს ბუნებრივად, დამაჯერებლად ეჩვენება ნაწარმოების გმირის გადანაცვლება ჩვეულებრივი, მინიერი ყოფიდან ირეალურ ყოფაში. ამ ხერხის გამოყენება ავტორს არა მხოლოდ კონკრეტულად რომანის მთავარი გმირის, არამედ, ზოგადად, თანამედროვე ადამიანის სულიერ მისწრაფებათა მიზეზებისა და შედეგების ჩანვდომისა და ახსნისთვის დასჭირდა. აღსანიშნავია, რომ ავტორი სიღრმისეულ ინფორმაციებს გვანვდის იმ საკითხების გარშემო, რომლითაც მთავარი გმირია გატაცებული, ამასთან საკმაოდ კომპეტენტურად გადმოგვცემს უცხოპლანეტელებისა და მინიერი არსებების ურთიერთობაში წამოჭრილ პრობლემებს და იმას, თუ როგორ იმსხვერვა ადამიანური წარმოდგენები გმირის სათაყვანებელი გლობუსის მსგავსად.

ამ რომანზეც ითქმის ის, რაც მოთხრობების ნიგნის წინასიტყვაობაში აღნიშნა მისმა რედაქტორმა, პოეტმა მაია მიქაიამ: „ის, რაც თქვენს ყურადღებას მიიპყრობს ამ ნიგნის პირველივე

გვერდიდან, თხრობის იმგვარი სადა, ადვილად აღსაქმელი მანერაა, სალამოსპირზე, ჩაისთან, მეგობარს რომ უყვებიან საინტერესო ამბებს, ხან სევდით, ხან იუმორით გაჯერებულს, ბავშვობისდროინდელი სინრფელითა და სიხალისით.

ეს კრებული ამქვეყნიერ სიმძიმესა და ქაოსს გამოგარიდებთ, თუმცა გულწრფელი თანაგანცდისათვის განგანყოფთ იმ გმირების მიმართ, რომლებსაც ხშირად ვხვდებით ყოველდღიურ ყოფაში. ზოგიერთ მათგანს ახლოსაც ვიცნობთ, უფრო მეტიც, შესაძლოა, თვითონ ვართ ის ადამიანები, ვინც სწორედ ისე ფიქრობს, ისე აზროვნებს და ისე ცხოვრობს, როგორც ამ წიგნში თავმოყრილი პერსონაჟები. შთაბეჭდილება გექმნება, რომ არცერთი მათგანი გამოგონილი არაა, რომ ეს ამბები სულ ნამდვილია, ცოცხალი, ყოველგვარი გადაჭარბებისა და გამხატვრულების გარეშე და ამიტომაც ბუნებრივი, ახლობლური ურთიერთობა გიყალიბდება თითოეულ მათგანთან“.

ჩვენ კი გია ხუბუას შემოქმედების ასეთ ზუსტ დახასიათებას იმას დავუმატებთ, რომ ავტორი თავის გმირებთან ერთად ჩვენს სულშიც გვახედებს.

მურმან ზაქარაია: „პატარა ადამიანთა“ კლიერი გზნება“

მიმდინარე წელს გამოიცა ისტორიკოს მურმან ზაქარაიას ესეისტურ-პუბლიცისტური შრომა „პატარა ადამიანთა“ კლიერი გზნება“, რომელშიც ახლებურად არის გააზრებული დავით კლდიაშვილის შემოქმედება. ნიგნის წინასიტყვაობაში ავტორი შენიშნავს, რომ „დავით კლდიაშვილის სიცოცხლეშივე კლასიკად ქცეულ შემოქმედებაზე მსჯელობისას ჩვენ შევეცადეთ, მის მიმართ ჩამოყალიბებული საზოგადოებრივი აზრის ლოგიკიდან გამომდინარე, იმ შტრიხ-კოდების მოძიებასა და გახსნას, რომლებიც, ნებისთუ უნებლიეთ, განზე რჩებოდა ფართო მკითხველ საზოგადოებას თუ კრიტიკას“.

უფრო კონკრეტულად თუ ვიტყვით, მ. ზაქა-

რაიას ამ ნაშრომის ძირითადი არსი და მიზანი, მთავარი დამსახურება ისაა, რომ მან დავით კლდიაშვილის უაღრესად ჰუმანური შემოქმედების ტრადიციულად გაგებული სოციალური თუ ეთნოგრაფიული მოტივების ჩრდილიდან გამოიყვანა და წინ დააყენა ეროვნულ-პატრიოტული მოტივი, როგორც ძირითადი მახასიათებელი კლდიაშვილის შემოქმედებისა და ამით პასუხს სცემს იმ გავრცელებულ არასწორ მოსაზრებას, რომ მწერალი თითქოს დასცინის თავის გმირებს, რომ იგი მათ მიმართ სასტიკი და დაუნდობელი მწერალია, მაშინ როცა ქართველი კლასიკოსი ცხოვრების სისასტიკის აღმწერი შემოქმედია.

ამ მართალი პოზიციის დასტურად ავტორს

მოჰყავს იმ ქართველ კრიტიკოსთა მოსაზრებები, რომელთაც სწორად ჰქონდათ გაგებულნი ძლიერი სოციალურ-პოლიტიკური ძვრების შედეგად ფეხქვეშ მინამორყეული საზოგადოებრივი ფენის თავგანწირული ბრძოლა როგორც ფიზიკური, ისე სულიერი გადარჩენისათვის. ამ პერსონაჟებს სიდუხჭირის მიუხედავად წამითაც არ სურთ, დაივიწყონ ნაქები იმერული ზრდილობა და პატივმოყვარეობა. ამ დროს კი კომუნისტური იდეოლოგიის მოთხოვნით განათლების სისტემაში წინა პლანზე იყო დაყენებული „შემოდგომის აზნაურების“ ყბადაღებული თემა.

მ. ზაქარაია ისტორიულ, ფილოსოფიურ კონტექსტში ხსნის დავით კლდიაშვილის გმირთა ხასიათებს; მისი თქმით, ამის გარეშე „განზე დაგვრჩებოდა ცხოვრებისეული ტრაგედიულობის გამომწვევ მიზეზთა მთელი გამა. მივიღებდით ჩვეულებრივ ფორმალურ მოცემულობებს, ხელთ შეგვრჩებოდა იმერული იუმორით გაჯერებული, რაღაც პროვინციული თავგასართობი - სატირა“.

ავტორი ხაზგასმით ასკვნის, რომ „დღეს თუ რაიმე ახალი კონტექსტის დანახვა გვინდა დ. კლდიაშვილის შემოქმედებაში, სწორედ ამ რუსული დაუნდობელი ჩაგვრის ნაკვალევს დადასტურება უნდა იყოს როგორც საკუთრივ ტექსტში, ასევე სტრიქონებს შორის. ამ „იმერულ კომედიაში“ ყველა უბედურებისა და გასაჭირის თავურმიზეზად ცარიზმის მოღალატეობის

შედეგად სახელმწიფოებრიობის გაუქმება და ეროვნული ფუნქციამოშლილობა უნდა ვივარაუდოთ“. ეს იმას ნიშნავს, რომ პერსონაჟთა მხატვრულ სახეებში უპირველესად მთელი საზოგადოების, ქვეყნის ბედუკუღმართობის არსია მოცემული.

ჩვენს ინფორმაციული ხასიათს წერილში დანვრილებით ვერ ვილაპარაკებთ ნაშრომში მოცემულ ყველა საკითხზე, დავით კლდიაშვილისა და უცხოელი კლასიკოსების შემოქმედების საინტერესო მიგნებებით გაჯერებულ შედარებაზე, რომელსაც ავტორი გვთავაზობს, ცრუ იდეოლოგიაზე დამყარებულ მოსაზრებათა ავტორისეულ კრიტიკაზე. ქართული ხასიათის ორ განსხვავებულ განმარტებაზე, რომლის ქეშიმარიტ, ეროვნულ ფორმულირებას (გრ. რობაქიძე) უპირისპირდება ფსევდოდემოკრატიული მიდგომები (მ. მამარდაშვილი) და ა. შ.

ერთი სიტყვით, მურმან ზაქარაიას აღნიშნული ნაშრომი მრავალპლანიანია, რომელიც დავით კლდიაშვილის შემოქმედებას მიმოიხილავს ვრცლად, არა მხოლოდ ლიტერატურის კრიტიკის თვალთახედვით, არამედ ისტორიული და ფილოსოფიური ასპექტების ღრმა და მრავალფეროვანი ანალიზის საშუალებით. სწორედ ეს გახლავთ ამ ნიგნის ღირსება და მისი გაცნობა ბევრ ახალ და საინტერესო მოსაზრებას აზიარებს სპეციალისტებსაც და მკითხველთა ფართო წრესაც.

სამშობლოს სიყვარულით გულანთებული

ჩვენს მრავლისმნახველ ქვეყანასა და ხალხს ეროვნული ხელისუფლების დამხობის შემდეგ პრობლემები და სიძნელებები არ დალევია და არ ყოფილა რაიმე განსაცდელი, რომელსაც კალმითაც და საქმითაც არ გამოხმაურებოდა ქალბატონი გულიკო ურუშაძე – ყოველმხრივ გამორჩეული, ყოველნაირად სამაგალითო ადამიანი, სამშობლოს გულანთებული პატრიოტი, ქართული იურიდიული სკოლის ღირსეული წარმომადგენელი და, რა თქმა უნდა, ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის თვალსაჩინო მოღვაწე.

როდესაც ჯანმრთელობა ხელს უწყობდა, ქალბატონი გულიკო ჩვენი რედაქციის ხშირი სტუმარი იყო ტაშკენტის 25-ში, ქალბატონ ლუარა გამყრელიძესთან. ჩვენ ყოველთვის მოხიბლული ვიყავით მისი განათლებით, ერუდიციით, ინტერესთა ფართო სფეროთი, გულითადობით, სიმართლითა და სინაფელით, იმ გულით, რომელიც მას მუდამ შესტკიოდა საყვარელ სამშობლოზე.

... და აი, ასეთი გულისცემა შეწყდა მიმდინარე წლის 12 თებერვალს. ხანგრძლივად იავადმყოფა, მაგრამ ქალბატონი გულიკოს ცინცხალი აზრი და გონება ისევ და ისევ თავისი ხალხის სატკივარს დასტრიალებდა და საკუთარ სათქმელს ტელეფონით გვიზიარებდა.

ქალბატონი გულიკო ურუშაძე ბავშვობიდან სიცოცხლის ბოლომდე აქტიურობითა და

მიზანსწრაფულობით გამოირჩეოდა.

დაიბადა 1945 წლის 25 ოქტომბერს ქ. ოზურგეთში, სადაც რვა კლასის განათლება მიიღო, შემდეგ მამის სამუშაოდ გადასვლასთან დაკავშირებით, სწავლა თბილისის № 60 საშუალო სკოლაში გააგრძელა. ოზურგეთშიც და დედაქალაქშიც წარმატებით გამოდიოდა სასკოლო სცენებზე, მონაწილეობდა ყველა სასკოლო ღონისძიებაში.

1964-1970 წლებში სწავლობდა თბილისის ივ.ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტში, იურიდიულ ფაკულტეტზე. სტუდენტობის დროსაც აქტიურად იყო ჩაბმული საზოგადოებრივ საქმიანობაში.

უნივერსიტეტის დამთავრების შემდეგ ქალბატონმა გულიკომ იურიდიული პრაქტიკის საინტერესო გზა განვლო:

1971-1977 წლებში იყო აფხაზეთის მინისტრთა საბჭოს მთავარი იურისკონსულტი;

1977-1978 წლებში – საქართველოს მინისტრთა საბჭოს საგეგმო კომიტეტის უფროსი იურისკონსულტი;

1978-1980 წლებში – საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს კანონპროექტების მომზადების, კანონმდებლობის სისტემატიზაციისა და კვალიფიკაციის სამმართველოს უფროსის მოადგილე;

1981-1983 წლებში – რესპუბლიკის პროკურატურის არასრულწლოვანთა საქმეების განყოფილების პროკურორი;

ათეული წლის განმავლობაში იურიდიულ სამართალს ასწავლიდა თბილისის სასოფლო-სამეურნეო, პოლიტექნიკურ თუ ჰუმანიტარულ-ეკონომიკურ ინსტიტუტებში.

ქალბატონი გულიკო ურუშაძე მთელი არსებით ჩაერთო ახალაღორძინებულ ეროვნულ მოძრაობაში, იყო 9 აპრილის მოვლენების მონაწილე და დაზარალებული, თავისი პროფესიული ნვლილი შეიტანა სახალხო ფრონტის წესდებისა და პროგრამის შემუშავებაში, იყო მოძრაობა „ერთიანი საქართველოს“ კოორდინატორი.

ქალბატონი გულიკოს პატრიოტული თავ-

დადების გამოვლინება იყო ქართული ენის პედაგოგად მისი მუშაობა საზღვრისპირა სოფელ ყაჩაღანში (მარნეულის რ-ნი) 1991-1996 წლებში. ქართულის სწავლებასთან ერთად აქ იგი აზერბაიჯანული ეროვნების მოსწავლეებს ადგმევინებდა პიესებს ქართულ ენაზე, აზიარებდა ქართულ სიმღერებსა და ცეკვებს. იგი ერთადერთი ქართველი იყო მთელ სოფელში და ერთგულად იცავდა სამშობლოს ინტერესებს, მის მიწასა და ენას.

პროფესიულ საქმიანობასთან ერთად ქალბატონი გულიკოს ცხოველ ინტერესს ყოველთვის წარმოადგენდა ქვეყნის უმნიშვნელოვანესი პრობლემები, დაკავშირებული აფხაზეთთან, სამაჩაბლოსთან, სახელმწიფოებრივ-ტერიტორიულ მონყობასთან, მიწების ყიდვა-გაყიდვასთან და ა.შ. მათი სამართლიანი გადაჭრის გზების ძიებას მიუძღვნა მან მრავალი პუბლიცისტური წერილი, შექმნა მექანიზმები პრობლემათა დაძლევის ხელშესანყობად.

გულიკო ურუშაძის მრავალმხრივი ნიჭი

პოეზიაშიც გამოვლინდა. გასულ წელს მან გამოსცა ლექსების კრებული, რომელშიც შესული ასი ლექსი უკვე პოეტურად გადმოგვცემს ავტორის სულიერ დამოკიდებულებას პირადი თუ საზოგადოებრივი თემების მიმართ.

ქალბატონი გულიკო ურუშაძე გახლდათ ყოველმხრივ ჰარმონიულად განვითარებული, აღმატებული ადამიანური ღირსებებით შემკული, უკეთილშობილესი პიროვნება, სიკეთის, უნაგარობის, სათნოების განსახიერება. გული გვწყდება, რომ თავის ოჯახს, თავის ნათესავებს და მეგობრებს, მათ შორის ჩვენც, სამუდამოდ დაგვაკლდა ეს მართლაც გამორჩეული, საოცარი ადამიანი, რომ მის სათაყვანებელ სამშობლოს აღარა ჰყავს მასზე გამუდმებით მოფიქრალი, მის მაჯისცემას მიყურადებული, ერთგული და საამაყო შვილი. სამაგიეროდ, თაობებში მარად დარჩება ღირსეული მამულიშვილების გვერდით ქალბატონი გულიკოს ნათელი ხსოვნაც, მის მიერ დატოვებული წარუშლელი და სხივმოსილი კვალი.

ჟურნალ „მიჯნის“ რედაქცია

საქართველოს სახალხო ფრონტისაგან

14 თებერვალი, 2022. ნოდარ ნათაძე

გარდაიცვალა ქალბატონი გულიკო ურუშაძე — ერთგული, დაუღალავი, უკანდაუხვეველი მებრძოლი საქართველოს თავისუფლებისათვის, მისი ყველაზე მძიმე წლების მომსწრე და მონაწილე, აზრით ბრძენი და გულით უმნიშვნელო, საქართველოს სახალხო ფრონტის წევრი, სულით ფაქიზი, მოყვარე და კეთილშობილი.

ავადმყოფობამ, რომელსაც იგი წლების მანძილზე ებრძოდა, ვერ დაასუსტა ვერც საქართველოს საქმისადმი, ვერც იმათ მიმართ, ვისაც მეგობრად ან თანამებრძოლად რაცხდა, მისი წრეფელი და გულითადი ყურადღების ხარისხი.

ჩვენთვის იგი ცოცხალია და ასევე ყველა იმათთვის (მათი რიცხვი ლეგიონია), ვინც სიტყვებს „ქართველი ერისთვის თავდადებული“ დღეს და მომავალში მოწინებით ახსენებს.

კვლავ სანთლით დავეძებ

უკვე მერამდენედ ჩვენი მდუმარებით
 სამშობლო თვალსა და ხელშუა გვეცლება,
 მტერმა ჩრდილოელმა, როს ერთხელ დაგვჯაბნა,
 მას შემდეგ სულ გვამცრობს და აღარ გვეშვება.
 ჩვენ ირგვლივ ბევრია მსგავსი დუშმანები,
 თვის დროს სიფრთხილით, თმენით რომ ელიან,
 მაგრამ ეს ყოველი მთავარი არ არის,
 მთავარი მტერი თვით ჩვენშია, ერშია,
 მათ ჰქვიათ ჯაბანი, სულმრუდი კაცები,
 მახვშების სკამებს რომ უტიფრად ელტვიან,
 მერე კი როდესაც მათ დაიმკვიდრებენ
 ბრძენ კაცთა ნიღბებით თვით მამულს ებრძვიან,
 ჰყიდიან მტრებზეც კი ერის სიმდიდრეებს,
 დიდ ჰესებს, პორტებსაც, წყალს, მინას და მადნებს,
 მთავარი ცოდვით კი, ქვეყნის კუთხეები
 “დიდმა ტვინებმა“ დამპყრობლებს გადასცეს.
 ახლა ხშირად ისმის გვიანი კითხვები:
 ვირჩევთ კი საჭესთან საქვეყნო ქომაგებს?
 ვაი, რომ ვერ ვირჩევთ ჩვენდა სამარცხვინოდ,
 რის გამოც ვერ ვშველით ვერც თავს, ვერც მონაგრებს.
 ვითხოვთ კი ცოდვათა მართლგამკითხაობას,
 რეალურ ფაქტებზე მამულს რომ ეხება,
 არა, ჩვენ არ ვითხოვთ ერთხმად და გულწრფელად,
 რის გამოც ძნელად თუ რამე გვეშველება,
 თუმც ერთხელ შევძელით ერთსულ აზვირთება
 ქვეყნის ღირსებისთვის, თავისუფლებისთვის,
 მაგრამ ის ერთობაც ჩვენი შეცოდებით,
 ისე მიმოვფანტეთ, რომ თავადაც ვერ მივხვდით.
 ახლა სინანული ძალზე გვიანია,
 ყალბთა სამზოვზე სიკეთეს არ ვეძებ,
 მაგრამ მთელი გულით, სულით და ოცნებით,
 კვლავ სანთლით დავეძებ მამულის დარაჯებს.

გულიკო ურუშაძე

10. XII. 2021 წ.

და იბრძვი ...

საყვარელ ადამიანს,
 მამულზე უზომოდ შეყვარებულ
 გულიკო ურუშაძეს

გულისვარდიო, – შეურქმევიათ,
 და დაგყოლია ხალასი გული,
 შიშველ ხელებით შებმისხარ ურჩხულს,
 წმინდა, უდრეკი გიკივის სული.
 მაია წყნეთელს შემურდებოდა,
 ატირდებოდა იქ ჟანა დარკი,
 ბედნიერია მამული ჩემი,
 რომ დღესაც შვილი ჰყავს შენი დარი.
 სამშობლოს ალი რომ მოსდებია,
 იმ ცეცხლზე იწვი, მაინც ხარ მრთელი,
 არარად გიჩანს სხვა ყოველივე,
 მისი ტრფიალით სული გაქვს ცხელი.
 დღეს აფხაზეთის დარდები გთანგავს,
 დღეს აფხაზეთის ტკივილი გტკივა,
 ველარ უშუშებ ქრილობას მწარეს,
 და უძღურების ცრემლები გცვივა.
 მაგ კარგი დედა გიცოცხლოს ღმერთმა,
 მაგრამ ისიც ხომ გიცვინა დედად,
 ის, რაც არ უნდათ შეიგრძნონ სხვებმა,
 განა თვალებით, – შენ გულით ხედავ.
 და გესიზმრება აფხაზეთ მთა-ველი,
 ო, უსაზღვროა დარდი, ფიქრები,
 ლურჯი ზღვა სისხლად გაგხდომია და
 ოცნებად, – ცხუმში როდის იქნები...
 სული გიკივის უდრეკი ჟინით,
 ვაი ნანაო, – მოსთქვამს და გმინავს,
 ვერ მოინელა, ქართულ სულს დაღლილს,
 დაჭრილ არწივის ძილით რომ სძინავს.
 გენი ქართული შფოთავს და ბორგავს,
 მერე რა ვუყოთ, თუ კი ხარ ქალი,
 არ დაგითმია მხდალად არვისთვის
 არ ჩაგიგია ჯერ მჭრელი ხმალი.

მარეხ პალიშვილი

15. ივნისი 1998 წელი

თორნიკე ქავჭავაძე

ამჟამინდელი განსჯილი მამაჩემი

მამაჩემი იყო 1936 წ. საპატიმროში დაღუპული
 კაცის შვილი.
 მამაჩემი გახდა ი.ქ-ს შვილობილი.
 თავგამოდებული კომუნისტი ი.ქ. 1942 წ.
 სტალინგრადთან,
 გენერალ-ფელდმარშალ ფრიდრიხ ვილჰელმ ერნსტ
 პაულიუსის მე-6 არმიასთან
 შეხლისას, ბრძოლის ველზე უგზო-უკვლოდ დაიკარგა.
 მახსოვს, მათ მიმართ მამაჩემი იჩენდა მეტად სამწუხარო უგულისხმობას.
 მაშინ ბრძოლის ველზე დაღუპულთა უკვდავსაყოფად გამართულ ღონისძიებებს დღის
 მანათობელ და უნმინდურ ურწმუნოთა ორატორული სიტყვები
 ერთად უსხივებდა.
 მაშინ ღმერთმებრძოლმა ტაძარში ყველა მართლმადიდებლურად
 გარდაცვლილის სული ღმერთს შეავედრა.
 მაშინ და მერე, მამაჩემის ორ მამას ტაძრის ღმერთმებრძოლმა
 მიცვალებულთა მოსახსენიებელში ადგილი ვერ უპოვა,
 რადგან ისინი უღვთოდ გამგზავრებულთა კატეგორიას მიაკუთვნა.
 ღმერთმებრძოლისგან გამგზავრებულ სულდაშთენილთა მიმართ, ასე მიუკერძოებლად
 შესრულებული
 საეკლესიო განჩინება,
 რა უნდა იყოს, თუ არა ჩვენი შუბლგარეცხილობით წარმოშობილი
 რჯულ-ურჯულობა, ანუ ეშმაკნარეობა.
 რუსეთის იმპერიის ხალხთა, ტომთა და ერთა პირსიმწარემ
 ჩვენ დღევანდელითა საც კი სახე დაუნერწყვა.
 მამაჩემმა, თავისი სულდგმის 76 წ.
 გაორების, ცრუპენტელაობის გარეთ იცხოვრა.
 ის არ გახლდათ გაიდუმალებული
 ბუნებისკენ მიდრეკილი
 ადამიანი.
 ამის მიუხედავად, ის ვარსკვლავმოსასწაულე
 ურწყულმა ძალიან ბოროტი
 წყევლით დაწყევლა.
 ის - წუთისოფელგაარმებული,
 ის - ჩაგვრა-დამცირებისთვის გაჩენილი
 (მისი მჩაგვრელ-შეურაცხმყოფელნი, -
 მერე უკვე, სუვერენულ საქართველოში, ტკობა-განცხრომას მიცემულები.)
 ის არსებობდა და არც არსებობდა.
 ის არსებობა-არარსებობაშიც გახლდათ, სირთულეების წინაშე შეუდრეკელი.
 ის - შვებად მიჩნეულ გალეშვის დროს, უკიდურესად გაავებული.
 ის - კაბალურ უუფლებობას, ქვეცნობიერ დრტვინვით, არ შეგუებული.
 ის - სინდისის თავისუფლებისათვის დატუსაღებული

ვაჟიშვილის გამო,
ძალაუფლებრივ სამიშროებისგან
მუშტმოღერილი.
ის მიხვდა, ვინც არ უნდა ყოფილიყო მისებურად შერისხული, -
ბოლომდე იქნებოდა ზნეობრივ წინსვლიდან უკუქცეული.
ის კარგად ხვდებოდა, რომ ამსოფლად,
არც იგი, არც სხვა,
არავინაა სულუმოქმედოდ დარჩენილი,
მაგრამ მას არც შემდგომ ჰქონდა გაცნობიერებული,
ისედაც ცოდვის წყაროდ გადაქცეული
ძებორციელთა დასაბამიერი ცოდნა,
სანამ აწინდელმა თავაშვებულობის ალტერნატივამ გამოცადა,
მანამდე იგი ავი ფრთოსნის დასაჯდომ ქვად რომ მოცდა...
კორუფციულმა ბრუჟა-კანონზომიერებამ
„გულთბილობის ღმობა“ მოიტანა.
იმხანად, ფრიად საფრთხილო დრაკონი
დრაკონგონჯიბრიდად გარდაიქმნა.
მალულყოფის ეხში* უკაცურობას შერთული,
ვინმე განდეგილი,
თვალის დაჭერას,* მაშინ პირველად განელტვა.
მალე,
ძალიან მალე,
წმინდა ანგელე
ჩვენი ეზოს ცანაგრძობ
ხის ქვეშ დასახლდა.
მამაჩემს გაიდუმალებული ბუნება მაინც ვერ ეახლა.
მან თავის მოუსვენარ სულშინაგანში, მშვიდობიანი სხივნარნარი -
ღმერთის ჭვრეტის აუცილებელი წანამძღვარი,
ვერც თბილ ნაკადად, ვერც მოულოდნელ ელვად,
ვერც გაელვარებულ ელვანად
და ვერც ვერანაირ ცხადყოფად ვერ აღიქვა.
მას, სიზმრისგან სრულიად თავისუფალს, მხოლოდ სიკვდილის წინ
დაესიზმრა ჩვენი საკარმიდამო ფართის უკან გამდინარი პატარა მდინარე.
დაესიზმრა ჩვენი დარყიამეთის მონინასწარმეტყველე ალვები,
ალვებს იქით, ჟღუდებით სავსე
ფოთის საცდელი მეურნეობის კუთვნილი
ჩაისა და ტუნგის ხეების პლანტაცია
ზეფენობრივ განცდათა დამკარგველ
ბურუსებს მიეტაცათ.
ო, ვისაც მარადიული უსიზმრობა, გაჩენის დღიდან
სიბერემდე გამოჰყვა,
მას პირველი და უკანასკნელი სიზმარი,
სიკვდილს მაუნყებლობს, მალ-მალ...
მამაჩემს ძალიან უსამართლოდ მოექცა ცხოვრება.
ბოლოს მამაჩემი გაყვითლებული
ტყისპირის მომცრო ხესავით წაიქცა.

რადგან ამქვეყნად ის უკვე იყო გასამართლებული,
ამიტომ მე ვფიქრობ, რომ მას მონყალედ ექმნა
მაღალი ღმერთი და საუკუნო სანთელი...

(მცირე მინანური)

ის იმ დროს დაიბადა, როცა ზედაშეგებამ
მძლავრობის თხემზე შუბლშეკრულ
თოვლ-ბუქებს დაამგზავრა,
უკმეხ-უხიაკი ვითარების ანტიბუნება.
ის მიიცვალა, როცა აულაგმავ
უსირცხვილობის ბაგირზე გამოჩნდა
თოთო სიბრიყვე
და გაქლესილი ქვებუდანი
ისეთ ვირტუოზად გადაიქცა,
რომ მისი შემყურე ცის ცთომილნიც კი
ფოსფოროსული სილურჯის სივრცეში მიეცნენ
უკიდევანო მოხიბლვის უცნაურობას...

(მეორე მცირე მინანური)

რაც იყო ის მეორდება:
ისევ ის ლალატი. ისევ ის გაორება,
ტაძრებში დაბრუნდნენ გულმართლები,
მაგრამ ტაძრებიდან
ხელახლა განდევნეს გულმართლები.
უდავოდ, ამ დევნილობის გამო,
მათთან ხანგრძლივად დავანდა
გულმართლობის მადლი.
მათი ტანჯვა-დევნილობის გარეშე
გარემო იქნებოდა ამოუხსნელ
წრედაშრეტილობის ველუნათლობაში მოქცეული...
ჩემო კეთილო ღმერთო!
გარდაცვლილთათვის უმართლოთა მიერ აღვლენილი
ლოცვა-ვედრებანი,
ვფიქრობ, შენთვის ვერ იქნება წუნდაუდებელი.
ნეტავ, რას უნდა ნიშნავდეს შენი უუმაღლესი უსიტყვობა
და შენი ყოვლის დამტეველი თმენა?!
მე მზაკვრის მოხერხებულობა იმდენად
მაკრთობს, რომ მიუხედავად შენი განუსაზღვრელი
წყალობისა,
მე მაინც, ამქვეყნად განსჯილი
მამაჩემის სულზე ზღვა შფოთვით ვდარდობ...

2020

*ეხი – მღვიმე

*თვალის დაჭერა – თვალთვალი

ბანუჭვრეტელი სიბოროტა

ორი სამეფო,* რომელიც
გაუაზრებელმა
ურთიერთშერწყმამ
არია და ორფეტივით დაანაკუნა,
ჩრდილოეთის მპყრობელს გულუბრყვილოდ შეაცქერდა და
განუსაზღვრელ წინაზრახვებით დაემონა...
შეცვლილი
პოლიტიკედრკუთვნილის მიუხედავად, დგას ლმობაგანფენილი
ქაფი:
უსაშველო რეალობის ჟამი.
თვალმილეულ თოვლწმინდისგან,
საყოველთაო ჯიბრისგან,
კერპთაყვანისმცემლურ შეუპოვრობისგან,
ჩვენი თანდაყოლილი
მრწამსუცვლალეობა –
სასოგალერა, ბედმწარედ
იმსხვრევა.
ჩვენ ისეთნაირ ღმერთგმობით ავხარხარდით, –
ამას ვერაფრით წარმოიდგენდა
თვით ძველისძველი ფორმაციის წარმართყოფა.
ჩვენ ისე გავაფორმალეთ ჩვენ ებრაელი მოძღვრები,
რომ უკვე საკუთარი თავიც გვაქვს მასხრად აგდებული.
ჩვენ უიმპერიოდაც კეთილს ვეძრახვებით. ჩვენ ყოვლისმპყრობელ
მოთვალთვალეს გაუუხანგრძლივეთ სიცოცხლე.
ჩვენ შევურიგდით იმას, რომელსაც
არ გააჩნია თვითლიკვიდაციის უნარი
(რაც გაგონიერების მრწამსით არ ხელმძღვანელობს და
თავად არ იცვლება,
მის ლევიათანურ ხახისგან ჩვენ ვერ ვიქნებით დაზღვეული.
ის სამართლებრივ მართლმოქმედებით უნდა იყოს იზოლირებული.
ამ ტანმცირე ქვეყანაში
მისი „ზომიერი რეალობა“ გამოდგა
დიდი ავბედითი მოვლენა.
ო, პოსტიმპერიული
გონმიზეზის ყვავილო,
შენს სახეიროდ,
ჩვენ ისევ წინააღმძლოლობს განუჭვრეტელი
სიბოროტე.

*ორი სამეფო - იგულისხმება, კოლხეთისა და ქართლის სამეფოები

2021

ცანულოვანები

დიდი კეთილდღეობით გამორჩეულნი,
როცა მოაღმოსავლეთე და მოდასავლეთე
ღრუბლები
ზებუნებრივი ირბისის (თოვლის ლეოპარდის) თვალებით გაბალახდნენ.
თქვენს შვილებს და შვილიშვილებს, თქვენი შემარცხვენელი
წყალმოვარდნა
არსსულიერის მაგრილებელივით გაენავა.
(არსად არ გამოჩნდა „გმირი და მესისხლეობა“)
მათ არ იმემკვიდრეს თქვენი უპატიურობა.
მათ ეახლდნენ
შებმის, ოროღგანახლების ცეცხლოვანი სურვილები.
მათ, გარენინალმდეგობის გარეშე
დაირქვეს „შემწყნარებელი“.
მათ დაემსგავსა, ყველა თეთრჰაერხევაამდე ახურებული
ნაპერწყალი -
ო, რა ოდნავშენითლებული
სახის შავბნელები...
თქვენ ცხვირწინ გეზრდებოდათ მსუსხავი ჭინჭრები
და ზურგებს გიმარილებდათ ანომალიური ორთქლები.
კიდევ ერთი ათეული წელიწადის დაუბრუნებელში გაღალვა და,
მათ გაემცენარებათ საამოთავთავებიანი ბოქლომები
და იქნებიან უკვდავ-უბერებელ
სამყაროსთვის კარჩაკეტილები,
ანუ ცანულოვანები.
ესენი არიან
ზუსტად ისეთი
გასამოთხებული
ყოფნის მოგულისხმენი,
როგორც თქვენ და
თქვენი მონათესავე სულები.
მზაკვრობაგაბუნებებული
მემკვიდრეობითობის მიზეზით, ხელის მიწვდენაზე ჩამონეული
ასტრალტყე
და ჩვენი მიწურული
ყოფნის საგონებელში ჩავარდნილი
შუადღე,
იმ თვალსაზრისებს დაეტოვდნენ,
რომელიც მოუშობი
ზღვის უჩინად განფენილმა პერხახამ*
ქარნბდაკარგულ*
შლამაგონიაზე დაგვიტოვა.
ჩვენი ღმერთდაუნახავი ვალალი -
სწორი ხედვა-თვალხილულობის ამკრძალავი,
იმდენად გამოდგა გონხლებული სულიერის მტანჯველი,
რომ ის მოულოდნელად გახდა
ავმეტყველების უკიდურეს სისაძაგლით აალმურებული.

*პერი -ქაფი

*ქარნბი -ბროლი

2022

РАИСА МУЗИЧЕНКО

ВОЙНА

Это зло – насаждает – и все!
 Этот мир – окровавленный пир.
 Встанем крепкой надежной стеной,
 Покончим с нервной войной.

Мы – надежда и воля Творца.
 Будем вместе навечно, всегда!
 Мы молитву соткем через боль
 А иначе цена наша – ноль.

Мир объемлет молитва насквозь
 Мы не бросим тех дел на авось.
 Включим душ наших
 Звездный экстрим –
 Это зло, эту боль покорим.
 С братом большим едино встаем,
 И намеченный круг весь пройдем.
 Гимны истины миру споем,
 Высший мир, высший свет обретем.

Отраженье красок семи лун,
 Звездолетов дивных очертанья...
 Видишь солнца два, мудрец ведун!
 Как-нибудь и я возьму те знанья.

Громы, грозы, розы и шипы –
 Все мое, оно все с колыбели...
 Над аквани все склонились сны,
 Удивительно все луны там бледнели.

Бесконечность пела в той глуши,
 Искрами ссыпалась там туманность.
 Новыми картинами пиши,
 Мой художник – редкая спонтанность...

Кисейй обманной пелены,
 Как фатой играющих туманов,
 Околдованною птицей белизны
 Улечу из сети я обманов.

Пусть потом сплетается молва,
 Люди очернили даже святость.
 Догорает молодость до дна.
 Зрелость восприму теперь, как благодсть.

Господи, зачем же жизни путь
 Сталкивает нас с изнанкой чудищ?
 И как часто хочется уснуть,
 А Ты все штурвал бессменно крутишь.

Страшно видеть пустоту глазниц.
 Но страшнее пустота у сердца.
 Много их, что с масками, без лиц.
 Все хотят у солнышка пригреться.

До чего, мой Бог, ты терпелив,
 Шелуха, мякина – все едино?
 Что ж, такое тесто замесив,
 Ты отправил нас дорогой длинной?

ОКЕАН. ГРЁЗЫ СТРАННОЙ ДУШИ

Он голубой. Не как моё море синее,
 А с утёса смотреть, так вода
 Призасыпана утренним пеплом.
 Эта странная бирюза переливчата.
 И дорожка от лун
 В тонкой ряби размывчата.
 Он другой. Преогромный. Немыслимый.
 Лес вокруг одичалый да лиственный.
 Гряды гор за экватором – они разные.
 Золотистые, белые, бежево-красные.
 Грёзы странной души, изначально прекрасные.
 Приюти, океан. Опуши пеной страстною.
 Приголубь, как и тех, что под ряскою –
 Субмарины и яхты, ветрами обвеяны,
 И на днище тех рифов веками взлелеяны.

СВЕТ ГРОЗЫ

И манит, и сводит, клянусь вам, с ума.
 Своей красотой первозданной
 Магический пляшущий горный туман,
 И ласкою тянет обманной.

А там, за Орлиной долиной, гроза
 Льет свет в темноте и безлуны,
 И, кажется, можно растаять, пропасть
 В стихийной красе, как в безумьи.

Ну как мне пушистым, отважным крылом,
Одним, только в правом предплечьи,
Взлететь, окунуться, постигнуть умом
То чудо, что кратко в предвечьи.

НЕ ИЗБЕЖАТЬ

Сопровождение ночных теней,
Альфы-Центавра излученье.
Благословляю твой отъезд
И моё долгое терпенье.
Благословляю юность дней
И память нашего свиданья.
Не будет никого родней
Не будет горшего прощанья.
Не я решила. Так дано
Исполнить все круги вращения.
Ты превратил огонь в угли
В день невозможного затмения.
Но предскажу: углям всё тлеть
И раздирать сосуды плоти.
И не взлетать, не избежать
Клещей когтистых этой мрети.

* * *

Опадает, опадает пух.
Облетают, облетают вдруг
Твои легкие, нежные крылья,
Чужая земля...

Ток вибраций, грубый всплеск.
Неожиданный, смертелен сучьев треск.
И энергий твоих – смертный блеск...
Неужели их хватит для битвы?

Карты, фишки –
Разложили людишки.
Наворочили уйму страстей.
Автогонщики, пустоспорщики.

И дома (да проспекты)... б...
Твое сердце почти не бьется...
Даже сон в него не вольется,
Освежающий, как роз аромат.

Ты не видел,
Все жизни не видел –
Столько орудий, ракет и солдат.

Гнев, ужас, эго спесивых
Ты, мой бог, уже пересилил!
О, ну сколько же здесь некрасивых,
И не только одним лишь лицом.
Тут рубеж – меж кровью и сталью.
Тут вместилище ада – с болью.

Ты всегда один на один с подлецом...
Так держись!
Свыше приказ.
В кирхе ты, католик ли в церкви,
Иль в мечети вершишь
Свой священный намаз.
Ты Ангел!

* * *

Мне неизвестные по именам соцветья
Пестреют, льнут к протянутым рукам
И тают грёзой длинные столетья, –
Лишь маета – и боль прищуренным глазам.

Сложили крылья. Нет озона в выси.
Пары и тьма – за ряскою болот.
Стремглав ветшают в крайней Юге мысли,
И исчезают виды редкостных пород.

Оно всё живо – сердце внутри шара,
Оно порой проявит венный всплеск.
И подольёт, и поприбавит жара
Меридианов слышу жуткий треск.

Родись Мессией, хоть бы Аватаром –
Иль предадут, иль на кресте распнут,
Здесь предречения не нужны задаром,
Но гибель ждёт, коль Ангелы уйдут.

ЗАРИСОВКА

Опустилось дождями сиротливое небо,
Ветки клонятся к скалам, светлея.
Сыплет тополь листву, ветерками взлелеян,
О листве майских дней сожалея.

А озябшие тучи теснятся друг к другу.
Принимая, как кару, свеченье.
Эти всполохи ночи совсем очертели, –
Не унять. То богов ли игра, развлеченье?

И за пепельным сводом не видно луча
Побледневшего смытого солнца.
Черным золотом, глухо, оскалась, блестят
В ночь колодезей темные донца.

НЕ ГОВОРИ О МОРЕ

Не говори мне ничего
О море.
Всё отшумело.
Пело. Грело
Море.
Теперь уж ветер
Миф поет о боли
В старье, в кладовках

Полно мглы и
Моли...
Я не могу,
Ну не могу
Бывать на суше;
Все эти степи – пустошь,
Сердце сушат.
«Киндзмараули», «Мукузани»
Боль не глушат.
Не говори, не пой
Теперь о море...
Полным-полна душа
Тревоги, горя...

НОКТЮРН ТИШИНЫ

Из упоительных тишин
Первосозданного пространства,
Из чистоты морских глубин,
Наиредчайшего коварства.
Из мук растоптанных ночей,
Из песни солнца голубиной
Мотив рождается полей
На нотах душ, неповторимый...

Я вернусь, я вернусь, мои доли,
В те цветные агаты-скалы,

И в нежнейшие мхи. Те просторы,
Сердце навек уже забрали.

Там родников, в рань звенящих,
Тьма. Перламутрами светят воды.
Голосами птиц, глазами светящими
Там вторит ликование природы.

Крылья легки, ветер быстрый,
Реет душа над тихой долиной.
Пусть будет вечер мгlistый
И путь беспокойный, длинный.

Мгла под тенями заветными,
Родина пусть будет светлая
Под лунами, столь волшебными.
А ночь, грядет томная, бледная...

Сердце дари на ладони,
Душу – бутонами астр.
Узри себя в солнца короне,
Дерзай, пока не угас.

Ночи оставь созиданью,
Вечер – молитвенность свеч.
Годы – одни расставанья,
Как дорогих в них сберечь?

ЭТЕРИ АГАРОНОВА

* * *

Иду к бархатистым брегам аксамита,
Под сень тополей, и платанов изножья.
В ночь, город в дерев обрамлении спит,
Чья стража извечна, чья стать непреложна.

И кронами царскими, словно коронами,
Увиты. И в неба горнило воздеты,
Они охраняют его тишину,
Шатёр изумрудный сплетая из веток.

Прольются ль чредою весенние ливни, –
Иль частых ветров усмиряя порывы, –
Сквозь призму сподобятся волн и разливов,
Коням иллюзорным с развеянной гривой.

Вчера, – помнят клёны платаны и ветлы, –
Как взвихрили листья залётные ветры.
А вновь возвернувшись с великого круга,
Стволы заметут их метели и вьюга.

Горели костры. И подобье вулкана
Из лавы влекло живородное пламя.
Преданья гласят, – изливались стихии
Из магмы той, где зарождались стихи.

О! Животворящий тот круг вековечный,
Нам шлющий знаменья, бураны и смерчи,
– И образ, расплывчат, невнятные звуки,
Из кратера, где зачиналась и вьюга.

Из страсти былой, огнедышащей, храма,
Низвергнув огонь, тлен отведав и убыль,
Теперь она держится строя хорала,
И дует, промозглая, в сонные трубы.

А в благословенном и вешнем краю,
Сандаловом, – ласковом и эфемерном, –
Где райские птицы без усталости льют
Своих переливов ломкие звенья,

И в бриз обернувшись извечной волшбой,
Она выбирает воздушные танцы,
Вальсируя мерно меж синих ковров,
В умиротворении пальм и пампасов,

Пыл звёзд раздувая, что лягут отрогами.
А я в телескоп, воздевшая длани,
Дозором уставила зоркое око,
И правлю свой парус в окно мироздания.

И в ночи той мнится мне Демон летящий.
Он мой, – свод небесный, без дна, и без края.
И месяц хранит его полуночный,
Над городом заспанный факел вздымая.

14. 01. 2015 (15.30)

* * *

С рассветом конницы ветров
Достигли нашего предела.
Они пришли с других широт,
И гнали наших птиц на Север.

Я помню этот бурелом, –
В неистовстве его надиры
Ломали паветы стволов,
Гвоздики с розами разили.

Но о долинах хризантем
Не ведали шальные ветры,
И, потому теперь цветы
Те ласковы мне и приветны.

25. 02. 2015 (15.40)

Ледовое ревю

Студеной Арктики свят заповедный мир,
Где вихри росноснежные клубами.
Там башен беломраморный зефир,
И айсбергов, что мнутся кораблями...

Сквозь серебро, и ледяной туман,
У белых амфор стелет саван пара,
Глухой океанический провал
Пред троном, с благолепием вассала,

Чья королева, в инее ресниц,
Хранит печаль, несметных пагуб горше,
И в зеркала, под светлый звук цевниц,
Струит лёд слёз, над заводью замёрзшей,

Когда эстет, в молитве цепenea,
Склоняет голову над пышным мавзолеем.

* * *

Паоло Козье

Обретая, храни себя,
Зовом нежной мечты влекомый.
Огнезарный сулил закат
Тишь веков, и покой искомый.

Помнишь, утром Левиафан
Всплыл, разверзнувши дым опара,
И, разлившись, манил океан,
И звала за собой Ниагара.

Ослеплял золотой мираж
Средь песков янтарём из лара.
Первородный святой потаж –
Ленты змей, и глаз ягуара.

День за днём теперь среди снов,
Во вращеньи и в лёте болидов,
Прозревать средоточье основ,
Пробираясь сквозь лес тамариндов.

СНЕЖНАЯ КОРОЛЕВА СЕВЕРА

– У царевен в чести с давних пор
Изумруды, алмазы и лал.
Блёстки льда на моей короне
И осколки несметных зеркал.

На конях, в санях, с царским посохом,
Я примчусь к тебе, в снежных россыпях.
Очарую тебя снежным мороком,
Обовью тебя дымным облаком. –

На окне ледяные розы.
Королева скрылась из виду,
Стыла облаком иллюзорным
Расшивная её планида.

В путь морозный когда за лавиной
Покатилась, покинувши зал,
Я увидела, по щеке её
Ледяная скатилась слеза:

– Не рисуй меня снежным Демоном,
Не являться мне в смутных снах, –
Очарованной, облелеянной
Отражаться бы в зеркалах. –

Мне ж, когда ваяньем и мороком,
Кружат в танце пурга и метель,
Где-то мнится за снежным солодом
В их радении Пракситель.

Так, наверное, всё размерено, –
Время празднеств, и время сна, –
Это призрачно веет веером
Издалёка благая весна.

То, что льду непосильно издревле,
Молодому подвластно вину.
С глаз бы сбросить мне пелену,
Не остаться б навечно в плену.

06. 01. 2015

ЭВЕЛИНА БАБИЙ

ВОЙНА

Миллиарды, и больше знакомых времен,
 Что прожиты ль в теле и просто познаем,
 Пронеся свою душу сквозь уйму племен,
 Кто-то все потерял, кто-то полнится знанием.
 Но, постигнув Великое, ключ запереть?!
 А потом позабыть потайное местечко?
 И прожить, и родиться, и вновь умереть,
 И растаять духовно, как тонкая свечка.
 С высоты до небес рухнуть в пропасть Земли,
 Попытаться воскреснуть, но где воскрешенье?
 Если в этой Вселенной вы были одни,
 Если Света Светлейшего было затмение,
 И раздувая горнило войны,
 Вы называли любовью беспечность.
 Лишь единицы пришедших могли
 Вновь обрести позабытую Вечность!
 Предать Христа, а потом слезы лить,
 И призывать, и молить о спасеньи?
 И по глотку знанье старое пить,
 Словно вино, набираясь терпенья.
 Но пред новою Эрой Земли
 Вспомнить, поверив, духовно воскреснуть...
 Только бы люди – Людьми быть могли,
 И Небеса снова светом разверзнуть!

* * *

Накал страстей, прилив эмоций;
 Поток льется чья-то жизнь,
 Закрыты двери резерваций
 Извилин мозговых, где мысль
 Рождает сказочное чудо,
 Где светел день и вечен час,
 И предается пересудам
 Лишь тот, кто не похож на нас;
 Кто чем-то выше и светлее:
 Не потому ли тихий бред
 Нам слышится в словах изгоев?
 И только ль чушь несет поэт?
 Быть может, он увидел где-то
 В прозрачной синей высоте
 Как ангелы рождают лето,
 Как гимн поется Красоте.

* * *

Я поднимаю знамя – На восход:
 Я гимн пою – услышьте меня, Боги!
 Я начинаю вновь Любви исход,
 Из темной и сырой земной берлоги.

Я вас зову – не верьте мудрецам,
 Что говорят: «Бог умер», - пусть им спится,
 Жизнь без любви – один сплошной обман,
 Такая жизнь врагам пусть нашим снится.

Я вам кричу: «Вставайте, на Восток,
 Где солнце еще правит своим балом,
 Где жизнь берет начало, где Исток,
 Любви великой у семи причалов»!

ГРЕЧЕСКИЕ МИФЫ

Там, где Титаны гордо со скалы
 Посмотрят вниз и вдруг опустят руки,
 Сорвутся звезды дивной красоты,
 Небесный океан умрет со скуки.

Кода опустит плечи Посейдон
 И разломает пополам трезубец,
 Уйдет из моря белой пены конь,
 И станет океан обычной лужей.

Когда забудет хоть на мик Пигмалион
 Вдохнуть любовь в статую Галатеи,
 Жизнь превратится в безобразный сон,
 Остынет сердце сероглазой Геи.

И если не захочет Прометей
 Кормить орлов своим горячим сердцем,
 Не станем солнце греть земных людей –
 Захлопнется вселенной нашей дверца...

НЕБЫТИЕ

Не зажжется звезда в полнолуной ночи,
 Не забрезжит рассвет в глубине поднебесья,
 Не вернется весна, не прольются дожди
 Вместе с дикою радостной птичьей песней.

Потому что с Землею уходят и сны,
 Потому что в бессмертии нету тоски,
 Потому что куда-то тебя позовут
 И ты вспомнишь, как долог и труден был путь.

За далекой чертою начнется маршрут,
 Новый круг, то, что было, тебе не вернуть.
 А в трехмерности снова зажжется звезда,
 Что в бескрайность, в вечность с собою вела.

Но не будет дождей и не будет снегов,
 Потому что с Землею не будет и снов,
 Потому что в бессмертии нету весны!
 Вновь куда-то из дали тебя позовут
 И опять в новый путь, в бесконечный маршрут.

Трансформаций болезненна грусть.
 Ни на что не гожусь, ну и пусть,
 Для кого-то раба, для кого-то вдова,
 Для себя же я просто такая сама,
 Измененный в душе, не опять, а уже.
 В бесконечность бросок, превосходный туше.
 Крестик-нолик игра, победителя нет.
 Всем известен твой ход – «дикой лошади бред».

* * *

Заколдованный круг и порука без рук.
 Кто мне враг, кто мне друг, сердца стук.
 Горстка пепла любви, гордый профиль
 Вдали,
 Полусонные мысли, холодные дни;
 В паутине живи!
 Теплый солнечный свет, чей-то
 Старый портрет,
 Бесконечность обетов, вопросов, семь бед;
 И один лишь ответ.
 Плачет кровью икона, закрыты глаза,
 По щеке красный след – это боли слеза.
 Тихо гибнет Земля.
 А на улице ветер, метель лепестков,
 А на сердце пожар, грубо сдернут покров.
 Полупризрачность слов.
 Нет обители, днище пробьют кораблю.
 Тихо песню прощальную Миру спою.
 Я люблю.

БЕЛЫЕ СЛОВА

Мы прочтем страницу за страницей
 Светлых книг, а может, что пойдем,
 И приложим теплую десницу
 К сердцу, ... и произнесем.

Белые слова священной клятвы,
 Старые слова, чья сущность – Бог...
 Вы забыли вечности обряды,
 И Слова упали на Порог.

Кто-то подобрал их и очистил
 От гнетущей пыли толщи лет,
 Зablестели грани Высшей Мысли,
 Но никто из вас не дал Обет.

А Слова жгли душу темной ночью,
 Рвались в бесконечность ваших дней,
 Под ногами прорастали почвой,
 Били в окна крыльями идей.

Но, прочтя страницу за страницей,
 В устремленьи к Вечному взметнем,
 И приложим теплую десницу
 К сердцу.. и произнесем...

ДРЕВО

Древо Жизни и Познаний,
 Дуб Вселенной – Мудрый, Вечный,
 Вы корнями Мудрость жизни
 И Земли впитать старайтесь.
 И ветвями ввысь тянитесь
 К Солца Свету, к Сердцу Неба,
 Ствол ваш Дух, который крепнет
 В непогодах и невзгодах;
 И, окрепнув – в бой бросайтесь
 И в скитанья по Вселенной.

* * *

Заливая светом раны в теле
 Бесконечно маленькой Земли,
 Мы летели в ночи темные, летели
 Крыльями со святостью Любви.

Метеоров ярких свет шипящий
 Разрывал пространства на куски,
 Во Вселенской тьме, от стрел гудящей,
 Продирались вы сквозь пыль тоски,

Падали планеты, рвались нервы,
 Гасли, возрождались вновь миры,
 Преклонялись где-то Лику Девы,
 Пир горою шел в тисках чумы.

Лились слезы алой жгучей кровью,
 Умирили в войнах города.
 Бесконечной долгой, нудной болью
 Пробивались светлые сердца.

...А мы летели крыльями, летели,
 Стучались в чьи-то мысли и сердца.
 И Песни Светлой вам еще не спели,
 Споем, когда взгляните нам в глаза.

ВАЛЕНТИНА ГВИЛАВА

ВЕСНА

Набухли почки за окном,
Зелёный лист пробился,
И одуванчик ветерком,
И дождиком умылся.
Весна. Зелёная пора,
Природы возрожденье.
Любви воскресшая игра
И музыки рожденье.
И первых гроз весёлый гром,
Волнует нас, тревожит
И соловьиных трелей тон
Угломнить не может.
И старый пенёк в лесу густом
Стать клёном снова хочет,
Кукушка, ошалев совсем,
Нам двести лет пророчит.
Весною хочется любить,
Не зная лет запретов.
И вечно молодою быть,
И зеркала везде разбить,
И платья пёстрые носить,
Весною, а не летом.

С какой планеты я, откуда?
И что за этим? Просто чудо?
Когда сквозь время на «пока»,
Перенесла меня рука
Всевышнего. На Землю нашу
Не «нашу», «эту». «Та», - вдали
Из глубины созвездий краше,
«Чем всем, мне видится с Земли

Я здесь зачем? В чём смысл сознание
Своё мне ворошить опять?
И снова, затаив дыхание,
Мне неустанно повторять:
«Зачем?» Ответ на мой вопрос
Придёт, Но путь к нему не прост

Мудрым легче, мудрый много знает
О себе и обо всём на свете.
В споры с глупым мудрый не вступает.
Он за тех, кто приручен – в ответе.
Совесть у него в ладах с собою,
Зависть не гнетёт его несносно.
Мудрым и спокойным в жизни легче,
Только стать таким совсем не просто.

ПАССАЖИР

Всё вокруг давно знакомо:
Город, улица, мосты.
На реке знакомый омут.
И по берегу- цветы.
Перестуки электрички,
Дождь, работа, детский сад.
Внучки тонкие косички,
На бульваре – сосны в ряд.
И всё чаще сознавая,
Что всё значит для меня,
Я, вскочив в вагон трамвая,
Что зовётся «утром дня»,
Буду ехать тряско, нудно,
Сквозь знакомые дела....
Наконец- прощанье с утром.
Мы въезжаем в день... Пора
Ехать дальше, днём кипящим
Каждым сложным жизни днём
Благодарна я всё чаще.
За возможность ехать в нём.
Мчать со звоном.
Мыслей – горы.
Сквозь падения и взлёт.
Встречи, лица, разговоры...
Дел всегда - невпроворот.
... Но с разгона, с поворота
Вдруг ворвёмся в вечер дня...
Встретит звёздная когорта
Небом бархатным дразня.
Взгляд, сквозь ангелов и звёзды
Устремлю в ночной простор.
Всё затихнет. Рано ль поздно...
Ночь вступает в свой дозор.
В мир воздушный и безмерный
Яркий и прекрасный мир....
...Дочь пространства и Вселенной,
- Я, Земля – твой пассажир.

Судьба иль рок , ведут меня
Туда, где свет не от огня,
Туда, где завтрашнего дня
В помине нет. Где западня
Из сотен неудач, грехов....
Где судит лишь Всевышний Бог,
Где мои мысли из стихов,
Мне он простить всегда готов...

Сквозь дни и ночи звук шагов.
Звук уходящих безвозвратно.
Он затихает безотрадно
Сквозь дни и ночи – звук шагов.
И невозможно их вернуть,
А время в тихой дымке тает
И давних зим метель сметает
Их звук сквозь жизни долгий путь.
Сквозь боль невысказанных слов,
Сквозь сотни дней и километров,
И он уносит вместе с ветром
Надежду, веру и любовь.
И фотография, портрет,
Улыбка с добрыми глазами.
Что не случилось между нами
Вернуть нельзя, дороги нет.
И лишь засушенный цветок
В старинной книге, без названья
Он будит хмель воспоминанья
И, что читалось между строк.
В записке той, что ты послал,.
Тайком от взглядов посторонних
Причиной вздохов, слёз невольных
Клочок бумаги этой стал.
Шкатулка верно сохранит
Тех юных дней воспоминанья
Роман короткий без названья...
... но эхом звук шагов звучит.
А за окошками сирень
Вскипает белою купелью,
И соловьёв шальные трели
Вновь славят жизнь и ночь, и день
И слышен чей-то лёгкий шаг.
Он по асфальту пробегает,
Спеша на встречу, кто-то знает:
«жизнь не проходит просто так.»
И унисоном сердца стук.
Так счастье юности беспечно!
Ей кажется, что будет вечно
Весна, любовь и милый друг.

Отчего так рано птицы улетают на рассвете,
Покидая наш осенний город в облаке тумана?
Отчего в ночи маячит обездоленно, печально.
Силуэт мужчины в тёмном? Иль он ждёт кого-нибудь?
И душа, как крики птицы, полетит к другой планете,
Покидая эту землю, в путь к звезде Альдебарана
Всё, поверьте так не просто, и, конечно не случайно...
Кто любил, соединятся навсегда... Когда-нибудь...

Я проживаю, не живу
Часы, минуты, встречи, взгляды
Не ожидаючи награды
Я, как и все, тянусь к теплу.
От неуёмной беготни,
Заумных и ненужных споров,
Великосветских разговоров
И прочей, всякой болтовни,
Сбежать хочу туда, где чудом,
Нетронутой осталась осень,
Где, ярко –голубая просинь,
Небес, что смотрят сквозь листву...
Но снова кругом голова
От беспрестанного вращения
Земли. И снова возвращенье
К истокам. «На круги своя»...
А ветер листья оборвал
И фейерверком - прямо в небо .
Как выстрел из земного в небыль,
Багровым, красным наповал..
И с нисхождением небеса
Воспринимают тот подарок...
А солнца луч... предельно ярок
И в каплях множит свет роса.
И Дух в гармонии живёт
С материей и всей Вселенной.
А на Земле тот дар бесценный,
Себя Природою зовёт.

ПУШКИН

Слезятся в полумраке свечи.
Оплывшим воском дразнят тень.
Ночь. Позади волненья, встреча,
С «ней» проведенный целый день.
Как бы случайно оброненный
Её платок, как тайный знак.
Благоговейно удивлённый,
Он не опомнится никак.
И прижимая дар бесценный
К своим пылающим устам,
Повержен был великий гений,
К по-детски маленьким стопам.
Строка строку перегоняют
Спешат стихи, В них он – пророк
И душу в каплях изливает
Чернил, на гербовый листок

Мне надо знать, что кто-то помнит обо мне
И вдалеке свои часы с моими он сверяет.
А жизнь несётся вскачь на огненном коне...
Нас время лечит, а потом разлука проверяет.

КАРТИНА

Запутанные тени вяза.
В саду застыл заросший пруд
Как ярко и разнообразно
Весенние цветы цветут!
Колонн недвижимым караулом,
Стоял старинный графский дом.
Была в воздушном и красивом
Ты, в чём-то светлом, голубом
Затихло всё и притаилось,
Полураздетых веток мгла...
Мечтою странной ты явилась,
Неслышной поступью прошла...
И зала сумрак, блеск паркета,
Так тёмнен, будто нету дна...
Твой взгляд пленил с картины этой,
Где ты была так холодна.
Теней, желанья, на изломе,
В твоём далёком далеке,
Там оставляли след безмолвно,
Босые ноги на песке...
И надо мной неосторожно,
Незримую, вдруг, обрела ты власть.
Зачем родился я так поздно?
Иль ты, так рано родилась.

ТБИЛИСИ – МОЯ ЛЮБОВЬ

Прими мои признанья,
Чудесный город мой.
Садов благоуханье
И чайки над Курой.
Ажур резных балконов,
Полёт твоих мостов,
Седых платанов кроны
И звон колоколов.
Твоих напевов дивных
Многоголосный хор.
И серных бань старинных
Изысканный узор.
Пестришь цветов убранством
Ты летом и зимой.
А крепкой дружбой, братством
Сравнится, кто с тобой?
Мы поднимем выше чаши

Доброго вина.
Не найти Тбилиси краше
Ты - любовь моя.

Я не имею права ошибаться
И не имею права забывать
Своей душой с твоей соприкасаться,
Но узы дружбы нам не надо рвать.
Нам Бог пошлёт прекрасные мгновенья
В осеннем парке с пёстрою листвою,
И посетит нас снова вдохновенье,
И будет лист кружиться золотой,
И падать тихо и почти неслышно...
Последний вальс, последний поворот...
Задирай рыжим, за ворота вышла,
И никому проходу не даёт
Плутовка осень. Всё она смешала:
Любовь иль дружба? Не могу понять.
Всё разорвать и всё начать сначала,
Чтобы потом всё снова разорвать...
Упасть, зарыться в тёплый листьев шорох,
Подслушав их таинственный секрет
Обнять душистый жёлто-рыжий ворох,
Поймать луч солнца в листьях на просвет.
И вдруг понять, что всё предельно просто:
Живи, как ветер, как в лесу трава,
Как молодой, неопытный подросток.
И помни: жизнь во всём, всегда права!

Всё как-то притихло, всё как-то устало.
Осенняя грусть вместе с давней любовью.
Всё сложное вдруг незначительным стало,
И снег седины убелил изголовье.
И может быть то, что казалось мечтою.
Вот явь? Но, увы, не об этом мечталось
Ты рядом со мною, я рядом с тобою,
Но чувство с годами привычкою стало.
Привычкою стали с годами надежды.
Стремлений не счесть. Только кто это просит?
...А жёлтые в храмах Тибета одежды,
А наши монахи, лишь чёрное носят...
И молятся все. Лишь словами различье...
И просят у неба прощенья усердно...
И вовсе не важно, какое обличье.
Важна суть души, то что глазу не видно
Тем более мы, забывая о главном,
В молитвах спешим, по привычке читая.
О жизни конце не надеемся славном
И службы в церквях пустотой заменяем.
И ноет душа под нагрузкой заботы.
Так мелочен быт. Суеты бесполезность.

Со страхом я жду той последней субботы.
Что там за чертую? Конец или вечность?

МЫСЛИ ВСЛУХ

Не выноси себя на суд мирской молвы
На растерзанье или восхищенье.
Тщеславье требует к себе людской хвалы
Жестокий ум торопится к отмщенью
Неспешность мысли – беспристрастие несёт.
И, что посеешь-то и соберётся.
Пусть не прельстит тебя завистливый почёт
Пусть горе – просто грустью обернётся.
Когда поймёшь, что для тебя всего важней,
Сам отодвинешь мелочность событий.
И сердцем примешь с благодарностью друзей,
Став на пороге радостных событий.
Будь мудрым в жизни, не разбрасывай слова,
Иди вперёд и Богом будь ведомый.
Знай: жизнь сама предоставляет нам права,
По свыше предначертанным законам.

Головойкой кажутся события.
Не понимаешь, где начало, где конец
Из заблуждений- вырастут открытия,
Из славы, блеска- терновый венец.
Из детства -в старость вырастет дорога,
Из света – тьма, когда наступит ночь
И незаметно, прямо на пороге
Вновь уведёт тебя дорога прочь.
Дороги, бесконечные дороги
Ведут сквозь боль и радость, солнца зной.
Сквозь гор вершины, бурные пороги,
Чтоб обрести нам в мудрости покой.
Не замирай на предпоследнем вздохе,
Испей до дна дарованный глоток,
В высь вознесись при славе и успехе,
И в кровь разбей колени о порог,
При неудачном резком повороте,
Который посылает нам судьба...
И спросит вдруг она: «Опять берёте?
А отдавать вы будете когда?»

«Восток», «восход»- созвучные слова
Восходит солнце над востоком.
Монастыря седого голова
Увенчана единым оком.
Таинственно сквозь сотни, сотни лет,
Глядит в туман и словно ожидает,
Того, кто сможет их раскрыть секрет,
И тайну вечной жизни разгадает.
Восток, Тибет, святая Шамбала,
Оттуда все первоистоки.
Не даром с древности звучат слов:
«Восходит мудрость на Востоке».

КАК ЖАЛЬ

Как жаль, что мне не двадцать пять,
не сорок, и не тридцать
И не могу средь молодых,
я так же веселиться.
И бесшабашной и хмельной
не быть мне заводилой.
И в дождь весенний проливной,
гулять средь луж счастливой.
Как жаль туристом у костра,
не петь весёлых песен.
И мир сейчас не для меня,
стал мал и даже тесен.
Как жаль, что много из друзей
ушли в путь безвозвратно.
Как жаль, что в сложной жизни сей,
мне многое понятно.
И той наивности налёт,
что в юности бывает,
Его на склоне жизни нет,
всё мудрость заменяет.

Не умалить неутомимой жажды
Любви и счастья, и греха паденья.
Глаза открыв на этот мир однажды,
Со страхом ждём минуты завершения.
И солнца луч века со тьмой играя,
В игре рождает радости рассвета.
А при закате тихо угасает,
Чтоб возродиться в новом мире где-то.
И смерть и жизнь идут повсюду рядом.
И смерть- лишь жизни новое рождение...
Так мы любимся осенним садом
Не устрасаясь смертным превращеньям.

ИЗ ДЕТСТВА

Открыты двери в царство сна.
И окна настежь – в царство ночи.
Где круглоликая луна,
Скользит по небу. Тихо очень.
Сверчок свой простенький напев
Наигрывает где-то рядом.
Под липой стайка юных дев
Белеет праздничным нарядом...
А мы с тобою у окна.
Всё чутко звукам ночи внемлет...
И только бабушка одна,
С котом пушистым, мирно дремлет.

ტექნიკური რედაქტორი: ლუარა გამყრელიძე

კომპიუტერული მომსახურება: თეანა ზაქარაია, ემა ჩიბიროვი

დამკაბადონებელი: ნანა ყანდაშვილი

დიზაინერი: ირაკლი უშვერიძე

ავტორებს ვთხოვთ, მოგვანოდონ მასალების ელექტრონული ვერსია

აიწყო და დაკაბადონდა შპს „გამომცემლობა „მიჯნაში“

☒ ტაშკენტის ქ. №25, ბ.1, ტელ. 2-38-03-11

დაიბეჭდა გამომცემლობა „უნივერსალის“ სტამბაში

☒ ა. პოლიტკოვსკაიას, №4, ტელ. 5-99-33-52-02

დარჩელი

„სხვა ხალხის ისმის აქ ჟრამული...“

გალაკტიონი

არ ვიცი რისთვის, არ ვიცი რატომ,
მომენატრა და ნავედი მარტო,
მაგრამ არ დამხვდა „ჩემი დარჩელი“,
ვერ დამიბრუნებს მას თვით გამჩენიც.

მე ახლა ისევ ეულად ვრჩები,
ქარს ნაულია ბავშვობის წლები.
შემოვიარე შუკები ვინრო
მხვდებოდნენ, მაგრამ ვერავინ მიცნო.

ძებორციელის უმნეო ხსოვნას
განა შეეძლო წარსულის პოვნა

გიორგი სიჭინავა

